495.910072
ป 388 ร
ร.4

รายงานการวิจัย

การศึกษาผลการทดลองใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูดภาษาไทย แก่เด็กชาวเขา

Experimental Study on Hilltribe Children's Speech Corrections for Thai Language by Using Oral Skill Exercises.

รองศาสตราจารย์ ประสงค์ รายณสุข

24 ส.ค. 2535

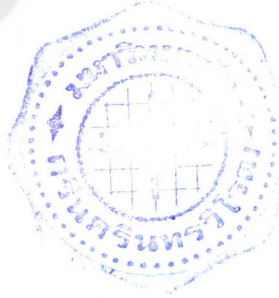

1 ต.ค. 2533

ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

175160

คำนำ

ภาษาเป็นหัวใจของการสื่อสาร ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติไทย เป็นเครื่องมือสื่อสารที่บ่งบอกความเป็นไทยร่วมกัน จึงสมควรอย่างยิ่งที่คนไทยทุกคนจะพึงถือเป็นหน้าที่ช่วยกันดำรงรักษ์ภาษาไทยให้มั่นคงไว้ เพื่อผูกพันความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนไทยทุกถิ่นทุกทิศทั่วผืนแผ่นดินไทยนี้

ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทยมาโดยตลอด โดยเฉพาะด้านการพูดซึ่งเป็นทักษะภาษาที่ใช้มากในชีวิตประจำวัน ทั้งประจักษ์ในความคลาดเคลื่อนแผกเพี้ยนทางการออกเสียงภาษาไทยของคนไทยในต่างภาคต่างถิ่นตลอดถึงชนกลุ่มน้อยของประเทศ ซึ่งอาจส่งผลกระทบถึงสำนึกของความเป็นไทยร่วมกันได้ จึงเห็นว่าถ้าหาวิธีช่วยลดหรือขจัดปัญหาการออกเสียงผิดเพี้ยนดังกล่าว โดยเฉพาะในชาวเขาซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศ ก็จะช่วยเสริมสร้างความกลมกลืนกันระหว่างชนในชาติได้ จึงได้ตกลงใจทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาปัญหาและวิธีแก้ไขการพูดภาษาไทยของเด็กชาวเขา" ใน พ.ศ.2521 - 2523 ซึ่งปรากฏผลยืนยันแน่ชัดว่าวิธีการของการแก้ไขความบกพร่องทางการพูดที่ผู้วิจัยทำมาใช้เพียงบางประการนั้นสามารถแก้ปัญหาการออกเสียงไม่ชัดเจนของเด็กชาวเขาได้ผลดี จึงก่อให้เกิดความคิดสืบต่อเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

งานวิจัยเรื่อง "การศึกษาผลการทดลองใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูดภาษาไทยแก่เด็กชาวเขา" นี้ ผู้วิจัยมีจุดประสงค์เพื่อนำวิธีการของการแก้ไขความบกพร่องทางการพูดโดยเฉพาะเทคนิคของการแก้ปัญหาการพูดไม่ชัดมาประยุกต์ในแบบฝึก ซึ่งสร้างขึ้นสำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยของครูสอนเด็กชาวเขา ผู้วิจัยเชื่อว่าแบบฝึกที่สร้างขึ้นโดยอาศัยวิธีการที่ครบขั้นตอนของการแก้ปัญหาการพูดไม่ชัดในงานวิจัยครั้งนี้ จะช่วยแก้ไขปัญหาการพูดหรือการออกเสียงภาษาไทยไม่ชัดเจนทั้งในเสียงพยัญชนะต้น พยัญชนะควบกล้ำ พยัญชนะสะกด สระและวรรณยุกต์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิผล

งานวิจัยครั้งนี้แม้จะสืบเนื่องจากงานวิจัยเรื่อง "การศึกษาปัญหาและวิธีแก้ไขการพูดภาษาไทยสำหรับเด็กชาวเขา" แต่ก็มีลักษณะเฉพาะซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นผลงานทดลองครั้งแรกในประเทศที่นำวิธีการและเทคนิคของการแก้ไขความบกพร่องทางการพูดมาใช้ในการสร้างแบบฝึกเพื่อแก้ปัญหาการพูดไม่ชัดให้ได้ผลดีในเวลาอันสั้น นับได้ว่าเป็นงานวิจัยที่เสนอแนวทางใหม่สำหรับครูผู้สอนทั้งเด็กชาวเขาและเด็กชาวไทย ได้นำไปปรับใช้ในงานสอนตามความเหมาะสม ตลอดจนเป็นการช่วยชี้นำให้ผู้สนใจทั่วไปได้นำไปศึกษาค้นคว้าและทดลองสร้างแบบฝึก เพื่อใช้แก้ปัญหาการออกเสียงภาษาไทยให้ชัดเจนถูกต้อง ซึ่งจะเป็นการช่วยกันธำรงรักษาภาษาไทย อันเป็นภาษาประจำชาติให้ยืนยงคงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชนทั้งชาติสืบไป

การดำเนินงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี ด้วยความร่วมมือและการสนับสนุนจากหน่วยงานและบุคคลหลายฝ่าย เริ่มตั้งแต่สำนักงบประมาณได้ให้ทุนอุดหนุนสำหรับทำการวิจัยตลอดปี พ.ศ. 2530-2531 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร ซึ่งผู้วิจัยสังกัดอยู่ได้อนุมัติให้รับทุนวิจัยดังกล่าวทั้งนี้ด้วยความกรุณาให้การสนับสนุนจากผู้ช่วยศาสตราจารย์

สะรัช บุญยรัตพันธุ์ ผู้ดำรงตำแหน่งคณบดี คณะมนุษยศาสตร์ ขณะนั้น อาจารย์สุพจน์ จารุเนตร ผู้อำนวยการโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการทุกฝ่าย คณะครู อาจารย์และนักเรียนได้กรุณาให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกอย่างดียิ่งตลอดระยะของการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม เฉพาะอาจารย์วิรัช กล้าหาญได้เป็นธุระช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลและติดต่อประสานงานกับอาจารย์และนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง อาจารย์ใหญ่ คณะครูอาจารย์และนักเรียนโรงเรียนสวัสดีวิทยา กรุงเทพมหานคร ได้อนุเคราะห์ให้ความร่วมมือเป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้แบบทดสอบและแบบฝึก ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการทำวิจัย ศาสตราจารย์ ดร. จรรจา สุวรรณทัต ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้กรุณาให้คำแนะนำที่มีค่าบางประการในการวิจัย รองศาสตราจารย์ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้เอื้อเฟื้อให้คำแนะนำปรึกษาเป็นอย่างดีในด้านสถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล อาจารย์สุจิตรา นิลสุวรรณโฆษิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้อำนวยความสะดวกในการจัดพิมพ์งานวิจัย อาจารย์พัชรา กิสรวงศ์ และอาจารย์จำรัส เชยกลิ่นเทศ แห่งโรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม ได้ช่วยจัดแบบปกและวาดภาพประกอบแบบทดสอบและแบบฝึกที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ได้เอ่ยนามข้างต้น ตลอดจนทุกท่านที่มิได้เอ่ยนาม ซึ่งมีส่วนช่วยให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงลงด้วยดี

ประสงค์ รายณสุข

ตุลาคม 2532

สารบัญ

คำนำ	ก – ข
สารบัญ	ค – จ
สารบัญตาราง	ฉ – ช
สารบัญแผนภูมิ	ช
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
สมมุติฐานของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ชาวเขาในประเทศไทย	7
ความเป็นมาของชาวเขา	7
สภาพโดยทั่วไปของชาวเขาในประเทศไทย	13
ภาษาชาวเขา	19
นโยบายและการจัดการศึกษาให้แก่ชาวเขา	23
ชาวเขากับการศึกษาภาษาไทย	28
ความบกพร่องทางการพูด	29
ปัญหาการพูดไม่ชัด	30
ความหมาย	30
สาเหตุ	31
หลักการและวิธีแก้ไขปัญหาการพูดไม่ชัด	33
เสียงภาษาไทยที่เด็กชาวเขาออกเสียงไม่ชัดเจน	35
พยัญชนะต้นและการออกเสียงพยัญชนะต้น	35
พยัญชนะควบกล้ำและการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ	37
พยัญชนะสะกดและการออกเสียงพยัญชนะสะกด	40
สระและการออกเสียงสระ	45
วรรณยุกต์และการออกเสียงวรรณยุกต์	50

แบบฝึกทักษะทางภาษา 52
ความสำคัญของแบบฝึกต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย 52
แนวคิดและหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวกับการจัดทำแบบฝึก 53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 57
งานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการพูดภาษาไทยไม่ชัด 57
งานวิจัยเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการพูดภาษาไทยไม่ชัด 59
งานวิจัยเกี่ยวกับการทดลองใช้แบบฝึกเสริมทักษะ
ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย 59

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย 62

การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง 62
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย 63
แบบสอบถามครูสอนเด็กชาวเขา 64
แบบฝึกเสริมทักษะการพูดภาษาไทย 64
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทย 75
คำถามประกอบการสนทนาเพื่อการสังเกตพฤติกรรม
การพูดนอกเวลาฝึกของนักเรียน 77
การดำเนินการทดลอง 78
แบบแผนการวิจัย 78
การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล 78
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 81

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 85

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ
ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียน 86
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผล
การสังเกตพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกและความคิดเห็น
รวมทั้งความรู้สึกต่างๆ ของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึก 97

บทที่ 5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ 104

วัตถุประสงค์ของการวิจัย 104
สมมุติฐานของการวิจัย 104
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 104
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 104
วิธีดำเนินการวิจัย 105

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 106
สรุปผลการวิจัย 107
อภิปรายผล 108
ข้อสังเกตเกี่ยวกับการวิจัย 114
ข้อเสนอแนะ 116

บรรณานุกรม 119

ภาคผนวก 129

ก. แบบสอบถามครูสอนเด็กชาวเขา 131
ข. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทย 143
ค. แบบฝึกเสริมทักษะการพูดภาษาไทย 151
ง. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทย 271
จ. ผลการออกเสียงพยัญชนะต้น พยัญชนะควบกล้ำ พยัญชนะสะกด สระ และวรรณยุกต์ ในภาษาไทยของกลุ่มตัวอย่าง 274
ฉ. ข้อมูลจากแบบสอบถามครูสอนเด็กชาวเขา 307

บทคัดย่อ 310

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	เปรียบเทียบลักษณะแตกต่างกันในด้านต่างๆ ของชาวเขาเผ่า อีก้อ ลีซอ มูเซอ เย้า กะเหรี่ยง และแม้ว (มัง)	14
2	แสดงหน่วยงานที่จัดการศึกษาแก่ชาวเขาปีการศึกษา 2531	27
3	แสดงจำนวนประชากร	62
4	แสดงลักษณะการออกเสียงบกพร่องของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำแนกตามประเภทของเสียงและเผ่าของนักเรียน	66
5	แสดงแบบแผนการวิจัย	78
6	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะต้น ร ล ก่อนการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	87
7	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว ก่อนการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	87
8	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ ก่อนการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	88
9	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงสระ อะ อา เอีย ก่อนการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	88
10	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะต้น ร ล หลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	89
11	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว หลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	90
12	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ หลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	90
13	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงสระ อะ อา เอีย หลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	91
14	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะต้น ร ล ก่อนและหลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลอง	92
15	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว ก่อนและหลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลอง	93
16	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ ก่อนและหลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลอง	93

ตาราง หน้า

17 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงสระ อะ อา เอีย ก่อนและหลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลอง 94
18 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะต้น ร ล ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม 95
19 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม 95
20 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม 96
21 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงสระ อะ อา เอีย ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม 97
22 ค่าร้อยละของนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึก จำแนกตามลักษณะของพฤติกรรมการพูดและครั้งที่พูด 99
23 ค่าร้อยละของความคิดเห็นและความรู้สึกต่างๆ ของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกเสริมทักษะการพูดจำแนกตามข้อคำถาม 101

สารบัญแผนภูมิ

1 แสดงการอพยพของพวกชาวเขาเข้าสู่ประเทศไทย 10
2 การสืบเชื้อสายเผ่าพันธุ์ของชาวเขาในภาคเหนือของประเทศไทย 12

สารบัญภาพ

1 การฝึกออกเสียงด้วยวิธีแสดงตำแหน่งที่เกิดของเสียง 72
2 การฝึกออกเสียงด้วยวิธีสะท้อนกลับ 72
3 การฝึกออกเสียงด้วยบทบาทสมมุติ 73
4 การฝึกออกเสียงด้วยการใช้เกม 73

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาเป็นสื่อกลางสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างมวลมนุษย์ มนุษย์อาศัยภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารและศึกษาหาความรู้ตลอดจนประกอบกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ภาษาจึงเปรียบเสมือนหัวใจของสังคมมนุษย์ รวมทั้งเป็นปัจจัยให้มนุษย์เราดำเนินชีวิตร่วมกันได้อย่างสันติสุข ชาติไทยมีภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ เป็นเอกลักษณ์ของชาติ และเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ภาษาไทยจึงมีความสำคัญต่อคนไทยเป็นอย่างยิ่งสมควรที่ชาวไทยจะภาคภูมิใจและช่วยกันธำรงภาษาไทยไว้ ดังกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (2505 : 5) พระราชทานเนื่องในการประชุมทางวิชาการของชุมนุมภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ความตอนหนึ่งว่า

> ...ภาษาไทยนั้นเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของชาติ ภาษาทั้งหลายเป็นเครื่องมือของมนุษย์ชนิดหนึ่ง คือเป็นแนวทางสำหรับแสดงความคิดเห็นอย่างหนึ่ง เป็นสิ่งสวยงามอย่างหนึ่ง เช่น ในทางวรรณคดี เป็นต้น ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องรักษาเอาไว้ให้ได้ ประเทศไทยนั้นมีภาษาของเราเองซึ่งต้องหวงแหน ประเทศใกล้เคียงของเราหลายประเทศมีภาษาของตนเอง แต่ไม่ค่อยแข็งแรง เขาต้องพยายามหาทางที่จะสร้างภาษาของเขาให้มั่นคง เราโชคดีที่มีภาษาของตนเองแต่โบราณกาลจึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรักษาไว้...

ดังนั้นคนไทยทุกคนในฐานะที่เป็นเจ้าของภาษาไทยร่วมกัน จึงจำเป็นจะต้องช่วยกันธำรงรักษาภาษาไทยเอาไว้ วิธีหนึ่งที่จะธำรงภาษาไทยให้ยั่งยืนสืบไปได้คือคนไทยควรใฝ่ใจศึกษาภาษาไทยเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ พร้อมทั้งหมั่นพัฒนาทักษะการใช้ภาษาของตนให้สามารถใช้ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ และเกิดประสิทธิผลอันจักเป็นหนทางเสริมสร้างสำนึกของความเป็นพวกเดียวกันขึ้นในหัวใจของมวลชาวไทย ก่อความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และนำให้เกิดพลังสามัคคีขึ้นภายในชาติ ดังที่ผะอบ โปษะกฤษณะ (2521 : 1) ได้กล่าวว่า "... ภาษาเป็นเครื่องผูกพันมนุษย์ต่อมนุษย์ให้แน่นแฟ้นยิ่งกว่าสิ่งอื่น ไม่มีสิ่งอื่นใดที่จะทำให้คนรู้สึกเป็น พวกเดียวกันดี หรือแน่นอนยิ่งไปกว่าการพูดภาษาเดียวกัน ..."

ตามปกติแม้ว่าคนไทยจะใช้ภาษาไทยกลางซึ่งถือเป็นมาตรฐานสำหรับติดต่อสื่อสารทำ

ความเข้าใจกันทั่วทั้งประเทศ แต่เนื่องจากสังคมประเทศมีอาณาเขตกว้างไกลไพศาล จึงอาจเป็นผลพลอยให้คนไทยซึ่งอยู่ต่างถิ่นต่างภาคของประเทศติดต่อสื่อสารทำความเข้าใจไม่ตรงกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะการใช้ภาษามีข้อบกพร่อง เป็นต้นว่า ใช้ภาษาไม่ถูกต้อง พูดไม่ชัด หรือออกเสียงผิดเพี้ยน เนื่องจากได้รับอิทธิพลของภาษาถิ่น อย่างเช่น การออกเสียงเพี้ยนของคนที่อยู่ในภาคเหนือ ภาคอิสาน หรือภาคใต้ ซึ่งบุคคลเหล่านี้พูดภาษาถิ่นที่ไม่เหมือนกับที่ใช้กันในกรุงเทพฯ หรือการพูดไม่ชัดของชาวเขาซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยในประเทศไทยนั้น ทำให้การสื่อสารไม่บรรลุผลตรงตามเป้าประสงค์เป็นเหตุให้เสียเวลา เป็นปัญหาต่อการดำเนินกิจการตลอดทั้งงานอาชีพหรือบางครั้งอาจมีผลกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของประเทศชาติได้

สำหรับชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยปัจจุบันนี้มีหลายกลุ่ม มีทั้งที่อยู่ปะปนกับคนไทยทั่วๆ ไป เช่น ชาวอินเดีย ชาวจีน ชาวมอญ และที่อยู่กันเป็นชุมชนเฉพาะกลุ่มของตน เช่น ชาวส่วย ชาวเล ชาวเขา เป็นต้น ในบรรดาชนกลุ่มน้อยดังกล่าวชาวเขาจัดว่าเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีบทบาทต่อความมั่นคงของประเทศมากทั้งในด้านการเมือง สังคม เศรษฐกิจ และการทหาร ชนกลุ่มนี้มีอยู่กระจัดกระจายตามจังหวัดต่างๆ ของประเทศไม่น้อยกว่า 21 จังหวัด แต่ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ตามบริเวณพื้นที่ป่าเขาห่างไกลความเจริญแถบชายแดนทางภาคเหนือของไทย เช่น จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ตาก น่าน และแม่ฮ่องสอน เป็นต้น จากการสำรวจของกองสงเคราะห์ชาวเขา กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย เมื่อปี พ.ศ.2529 (2530 : 3) ปรากฏว่ามีประชากรชาวเขาทั้งสิ้น 504,359 คน ซึ่งชาวเขาเหล่านี้รัฐบาลยอมรับว่าพวกเขาเป็นคนไทยมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับคนไทยพื้นราบทุกคน ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมนโยบายในอันที่จะลดช่องว่างระหว่างชนกลุ่มน้อยและชนกลุ่มใหญ่ของประเทศ และปลูกสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยให้แก่ชาวเขา สำหรับเด็กชาวเขาทุกคนก็มีสิทธิและหน้าที่ที่จะต้องเข้ารับการศึกษา ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษาพุทธศักราช 2520 นักเรียนชาวเขาเหล่านี้จะต้องเรียนภาษาไทยและมีสมรรถนะในการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องเช่นเดียวกับนักเรียนชาวไทย แต่เนื่องจากชาวเขาทั่วไปใช้ภาษาประจำเผ่าของตนติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน เด็กชาวเขาซึ่งใช้ภาษาของตนเป็นภาษาแม่เมื่อเรียนภาษาไทยกลางเป็นภาษาที่สอง จึงเกิดปัญหาด้านการเรียนการสอน กล่าวคือในด้านการเรียนเด็กชาวเขามีปัญหาในการเรียนภาษาไทยโดยเฉพาะด้านการออกเสียง ส่วนด้านการสอนนั้นครูที่สอนเด็กชาวเขาก็ประสบความยุ่งยาก เกี่ยวกับเรื่องนี้ ประสงค์ รายณสุข และคณะ (2523: 124 - 131, 256) ได้ศึกษาปัญหาและวิธีแก้ไขการพูดภาษาไทยของเด็กชาวเขาเผ่าต่างๆ พบว่าเด็กชาวเขาทุกคนมีปัญหาการพูดไม่ชัดร้อยละ 100 เสียงที่พูดไม่ชัดได้แก่เสียงพยัญชนะต้น ร ง ฮ ส เสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล เสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ เสียงสระ อา แอ อี เอือ อัว ออ เอียะ เอือะ และเสียงวรรณยุกต์จัตวา และเด็กชาวเขาที่พูดไม่ชัดนี้หลังจากได้รับการฝึกพูดตามวิธีการที่เหมาะสมแล้วมีจำนวนลดลงกว่าก่อนได้รับการฝึก ส่วนวิธีการซึ่งใช้ในการฝึกแก้ไขเด็กชาวเขานั้นมีอยู่ 3 วิธี คือ วิธีเร้าและตอบสนอง (Stimulus - Response Mothod) วิธีแสดงตำแหน่งที่เกิดของเสียง (Phonetic Placement Method) และวิธีแยกความรู้สึกจากประสาทสัมผัส (Moto-Kinesthetic Mothod) ซึ่งเป็นวิธีการส่วนหนึ่งของการ

แก้ไขความบกพร่องทางการพูด สำหรับครูนั้นมีปัญหาด้านการสอน กล่าวคือครูทราบว่าเด็กออกเสียงนั้นๆ ไม่ได้ แต่ไม่สามารถจะแก้ไขให้เด็กออกเสียงได้ถูกต้องทั้งหมดนั้นมีจำนวนถึงร้อยละ 100 และครูที่ต้องการความช่วยเหลือด้านเอกสารหรือคู่มือประกอบการสอนทักษะการพูดภาษาไทยมีจำนวนร้อยละ 100 เช่นเดียวกัน

จากข้อมูลของการวิจัยดังกล่าวซึ่งเป็นผลงานของผู้วิจัยเอง ผนวกกับประสบการณ์ตรงของผู้วิจัยในการให้การฝึกอบรมแก่ครูที่สอนเด็กชาวเขามาแล้ว จึงมีความเห็นว่าถ้าเด็กชาวเขาที่มีปัญหาในการเรียนภาษาไทยโดยเฉพาะด้านการพูดไม่ชัดเจน ได้รับการฝึกแก้ไขอย่างถูกวิธีแล้วจะสามารถพูดภาษาไทยได้ถูกต้องชัดเจนขึ้น และครูที่สอนเด็กชาวเขานั้นถ้ามีคู่มือการสอนทักษะการพูดภาษาไทยที่สร้างขึ้นโดยอาศัยเทคนิคโดยเฉพาะสำหรับนำไปใช้ประกอบในการสอนแล้ว ก็จะช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลดีได้เร็วขึ้น ประกอบกับผู้วิจัยเห็นด้วยกับความคิดของ กมล ดิษฐ์กมล (2529 ; 15 - 16) ที่ว่า หัวใจของการสอนวิชาทักษะอยู่ที่ "การฝึก" การฝึกอย่างถูกวิธีเท่านั้นที่จะทำให้เกิดความชำนิชำนาญคล่องแคล่วว่องไวและความเห็นของฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2515 : 10) ที่ว่า "... การสอนภาษาไทยให้สนุกต้องให้นักเรียนได้พยายามทำแบบฝึกหัดให้มากที่สุด ..." ดังนั้นจึงเห็นว่าถ้าได้สร้างแบบฝึกหัดทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับเด็กชาวเขาโดยอาศัยหลักและวิธีการของการแก้ไขความบกพร่องทางการพูด (Speech Correction) เป็นสำคัญ จะช่วยให้ครูที่สอนเด็กชาวเขามีสื่อการเรียนการสอนที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตกลงใจสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการพูดภาษาไทยขึ้นสำหรับใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางให้ครูได้นำไปใช้ในการแก้ไขนักเรียนชาวเขาที่มีปัญหาการพูดไม่ชัด อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาไทยให้มีประสิทธิผลจริงจังและแน่นอนยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทย ของนักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการฝึกโดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูด กับนักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ได้รับการฝึกโดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูด
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทย ของนักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการฝึกโดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูด
3. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของแบบฝึกเสริมทักษะการพูดที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบข้อมูลที่แน่นอนเกี่ยวกับประสิทธิผลของการทดลองใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูดภาษาไทยแก่เด็กชาวเขา เพื่อนำผลสรุปไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาไทยและการแก้ไขการพูดไม่ชัดให้แก่เด็กชาวเขา
2. ช่วยให้ได้แบบฝึกเสริมทักษะการพูดภาษาไทยที่มีคุณภาพ เพื่อนำไปใช้ประกอบแบบ

เรียนภาษาไทยสำหรับเด็กชาวเขาและเป็นแนวทางในการนำไปปรับปรุงใช้แก่เด็กไทยทั่วไปอีกด้วย

3. เป็นแนวทางให้ครูได้ปรับปรุงการเรียนการสอนทักษะภาษาไทยโดยเฉพาะทักษะการพูดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่การสอนทักษะด้านการฟัง การอ่าน และการเขียนที่ได้ผลสมบูรณ์ต่อไป

4. ช่วยให้เด็กชาวเขาได้รับการฝึกทักษะภาษาไทยตามวิธีการที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถออกเสียงภาษาไทยได้อย่างชัดเจนถูกต้อง

5. เป็นแนวทางสำหรับเสนอแนะแก่ผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบ หรือเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของเด็กชาวเขา ได้นำไปปรับปรุงด้านการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาของเด็กชาวเขา

6. ช่วยส่งเสริมนโยบายกลมกลืนชาวเขาให้เป็นชาวไทยเป็นการลดช่องว่างระหว่างชนทั้งมวลของชาติ อันจะส่งผลกระทบโดยตรงต่อความมั่นคงปลอดภัยของชาติ ซึ่งนับเป็นการช่วยพัฒนาประเทศอีกทางหนึ่ง

สมมุติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนชาวเขาที่ได้รับการฝึกโดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูดมีผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทย สูงกว่านักเรียนชาวเขาที่ไม่ได้รับการฝึกโดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูด

2. นักเรียนชาวเขาหลังจากได้รับการฝึกโดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูด มีผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยสูงกว่าก่อนได้รับการฝึก

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร เป็นนักเรียนชาวเขาทุกเผ่าในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2530 ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ จำนวน 74 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชาวเขาทุกเผ่าในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2530 ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ จำนวน 54 คน

3. แบบฝึกที่สร้างขึ้นใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบฝึกเสริมทักษะการพูดด้านการออกเสียงซึ่งนักเรียนชาวเขาพูดไม่ชัดอันได้แก่เสียงพยัญชนะต้น ร ล พยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว พยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ สระอะ อา เอีย และ วรรณยุกต์จัตวา ในระดับพยางค์จนถึงข้อความ

4. ตัวแปรในการศึกษา ประกอบด้วย

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สภาพการฝึกซึ่งแบ่งเป็นการใช้แบบฝึกกับการไม่ใช้แบบฝึก

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะต้น พยัญชนะควบกล้ำ พยัญชนะสะกด สระและวรรณยุกต์ และประสิทธิผลของแบบฝึกเสริมทักษะการพูด

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. เด็กชาวเขา หมายถึง นักเรียนชาวเขาเผ่าต่างๆ ที่พูดภาษาประจำเผ่าของตน และกำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2530 ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่

2. แบบฝึกเสริมทักษะการพูด หมายถึง แบบฝึกหัดเพื่อเสริมทักษะการพูดภาษาไทยด้านการออกเสียงที่ยังบกพร่องของนักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย โดยอาศัยหลักและวิธีการสำหรับการแก้ไขความบกพร่องทางการพูด (Speech Correction) เป็นสำคัญ ประกอบด้วยแบบฝึกเสียงพยัญชนะต้น ร ล เสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว เสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ เสียงสระ อะ อา ในคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ว และพยัญชนะสะกด น ม ย เสียงสระเอียในคำที่มีพยัญชนะสะกด ว และเสียงวรรณยุกต์จัตวา

3. การฝึก หมายถึง การฝึกทักษะการพูดเพื่อให้นักเรียนชาวเขาออกเสียงภาษาไทยได้ชัดเจนถูกต้อง ตามวิธีการและกิจกรรมที่ประมวลไว้ในแบบฝึกเสริมทักษะการพูดโดยวิธีการฝึกเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล และผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการฝึก แนะนำ แก้ไขปรับปรุง และประเมินผลในแต่ละครั้งของการฝึก

4. การพูดไม่ชัด (Articulatory disorders) หมายถึง ความบกพร่องทางการพูดเนื่องจากออกเสียงคำภาษาไทยกลางที่มีพยัญชนะต้นบางเสียง พยัญชนะควบกล้ำ พยัญชนะสะกด สระและวรรณยุกต์บางเสียงไม่ชัดเจน ซึ่งมีลักษณะดังนี้

4.1 ใช้เสียงหนึ่งแทนอีกเสียงหนึ่ง (Substitution) คือ การนำเสียงหนึ่งมาแทนอีกเสียงหนึ่งในการพูด เช่น ชาวเขาทุกเผ่านอกจากเผ่าลัวะออกเสียงคำว่า "แมงมุม" เป็น "แมงมุง" ชาวเขาเผ่าอีก้อ ออกเสียงคำว่า "กระเป๋า" เป็น "กระเป่า" เป็นต้น

4.2 เว้นไม่ออกเสียงในคำ (Omission) คือ การเว้นไม่ออกเสียงที่ปรากฏอยู่ในคำ เช่น ชาวเขาทุกเผ่าออกเสียงคำว่า "ปลา" เป็น "ปา" และชาวเขาทุกเผ่ายกเว้นเผ่าลัวะ ออกเสียงคำว่า "มด" เป็น "โมะ" เป็นต้น

4.3 ออกเสียงเพี้ยน (Distortion) คือ การออกเสียงผิดเพี้ยนจนไม่สามารถบอกได้ว่าใช้เสียงใดแทนเสียงใด และเสียงนั้นไม่เป็นเสียงภาษาไทยที่ใช้เป็นมาตรฐาน เช่น ชาวเขาเผ่าลัวะออกเสียงสระบางเสียงผิดเพี้ยนไป

4.4 ออกเสียงเพิ่มในคำ (Addition) คือ การออกเสียงเพิ่มเข้าไปในคำ ซึ่งยังไม่พบในเด็กชาวเขา แต่พบในเด็กไทยพื้นราบ เช่น กวาง เป็น กาวาง ปกครอง เป็น ปรกครอง เป็นต้น

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทย หมายถึง คะแนนของนักเรียนที่ได้จากการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยประมวลจากเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ที่นักเรียนออกเสียงไม่ชัดเจนจำนวน 28 เสียง

6. ประสิทธิผลของแบบฝึกเสริมทักษะการพูด หมายถึง ผลสำเร็จโดยส่วนรวมของการใช้แบบฝึกซึ่งพิจารณาจากองค์ประกอบ 3 ประการ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนภายหลังการฝึก พฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึก และความคิดเห็นกับความรู้สึก

ต่างๆ ของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึก

7. พฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึก หมายถึง การแสดงออกด้านความสามารถในการพูดติดต่อสนทนาในชีวิตประจำวันของนักเรียนชาวเขานอกเวลาที่ได้รับการฝึกด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการพูด ซึ่งพิจารณาจากลักษณะ 3 ประการ ได้แก่ ความชัดเจนในการออกเสียงที่ได้รับการฝึกเมื่อพูดเป็นประโยคต่อเนื่อง (Intelligibility) ความคล่องในการออกเสียงที่ได้รับการฝึกเมื่อพูดสนทนาโต้ตอบ (Fluency) และความคงที่ในการออกเสียงที่ได้รับการฝึกเมื่อพูดเสียงนั้นหลายๆ ครั้ง (Consistency)

8. ภาษาไทย หมายถึง ภาษาไทยมาตรฐานหรือภาษาไทยกลางที่ใช้เป็นภาษาราชการหรือสำหรับใช้ติดต่อกันเป็นทางการทั่วทั้งประเทศและเป็นภาษาที่ใช้สอนกันในโรงเรียน

9. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ หมายถึง โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ชาวเขาที่รับเด็กไทยภูเขา 60% เด็กชาวไทยพื้นราบ 40% โดยต้องเป็นเด็กที่อยู่ในเกณฑ์บังคับตามพระราชบัญญัติประถมศึกษาแต่ขาดโอกาสที่จะเข้าเรียน และเป็นเด็กยากจน อยู่ในท้องถิ่นที่ห่างไกลและทุรกันดาร จาก 3 จังหวัดในภาคเหนือ คือ เชียงใหม่ ลำพูน และลำปาง โรงเรียนที่กล่าวนี้เป็นโรงเรียนประถมศึกษาประเภทประจำกินนอน สหศึกษา มีสภาพเป็นโรงเรียนรัฐบาลขึ้นตรงต่อศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ เขตการศึกษา 8 กองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่ที่ตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ชาวเขาในประเทศไทย

ความเป็นมาของชาวเขา

ชาวเขาเป็นชนกลุ่มน้อยกลุ่มหนึ่งในบรรดาชนกลุ่มน้อยหลายกลุ่มหลายพวกซึ่งอาศัยกระจัดกระจายกันอยู่ในประเทศไทย นักวิชาการบางท่านได้จัดแบ่งชนกลุ่มน้อยออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ ตามตระกูลภาษาคือ

1. ตระกูลจีน-ธิเบต (Sino - Tibetan) ได้แก่
   - 1.1 สาขาธิเบต-พม่า คือ ลีซอ มูเซอ และอีก้อ
   - 1.2 สาขาคะเร็น คือ กระเหรี่ยง
   - 1.3 สาขาแม้ว-เย้า คือ แม้วและเย้า
2. ตระกูลออสโตรเอเชียติค(Austroasiatic)ได้แก่ ในสาขามอญ-เขมร
   - 2.1 ละว้า
   - 2.2 ขมุ
   - 2.3 ผีตองเหลือง
   - 2.4 ก้อ ชนเผ่านี้ยังไม่มีการศึกษากัน แต่เข้าใจว่าอยู่ในสาขามอญ-เขมร ปัจจุบันพบที่จังหวัดแพร่ และตำบลยอด อำเภอฝาง จังหวัดเชียงราย ตามคำบอกเล่าของพวกเขาได้อพยพมาจากบริเวณสิบสองปันนา สมัยต้นๆ ของยุคกรุงรัตนโกสินทร์ ราวๆ รัชกาลที่ 2 (ก้อในที่นี้ไม่ใช่อีก้อ)
   - 2.5 ถิ่น
   - 2.6 ชาวบน
   - 2.7 สัก
   - 2.8 ส่วย
   - 2.9 โซ่
   - 2.10 กุย
   - 2.11 เซมัง-ซาไก
   - 2.12 ซาไก
3. ตระกูล มลายู - โปลินิเซียน (Malayo - Polynesian) สาขามาเลย์ ได้แก่ ชาวน้ำ

สำหรับชาวเขาซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยกลุ่มหนึ่งในประเทศไทย สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการปฏิบัติการจิตวิทยาแห่งชาติ (2519 : 1-2) ได้กล่าวไว้ว่า

...ปัจจุบันนี้ยังไม่มีข้อยุติหรือการกำหนดที่แน่นอนของทางราชการว่าจะเรียกชนกลุ่มนี้ว่า "ชาวเขา" หรือ "ชาวไทยภูเขา" แต่ในทางปฏิบัติคนส่วนใหญ่มักจะเรียกว่า "ชาวเขา" ซึ่งก็เป็นความหมายที่สามารถเข้าใจกันดีโดยทั่วไป

คำว่า "ชาวเขา" พอจะนิยามได้คือ "กลุ่มชนกลุ่มน้อยซึ่งตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนอยู่ในอาณาบริเวณพื้นที่ที่เป็นภูเขาซึ่งมีความสูงไม่เกิน 10,000 ฟุต จากระดับน้ำทะเล และรวมตัวเองเป็นเผ่าฯ มีภาษาพูด การแต่งกาย ความเชื่อถือ ขนบธรรมเนียมประเพณี และวิถีชีวิตโดยทั่วไปแตกต่างกว่าชนส่วนใหญ่ในประเทศ"

ชาวเขาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยนี้ นักมนุษยวิทยาให้ความเห็นว่า อาจแบ่งออกเป็น 2 พวก คือ พวกที่อาศัยอยู่ในอาณาบริเวณนี้มาก่อนชนชาติไทย กับพวกที่เพิ่งอพยพเข้ามาสู่ประเทศไทยเมื่อประมาณ 100 ปี ที่ผ่านมานี้เอง กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย (2530 : 1) ได้กล่าวถึงชาวเขาพวกแรกว่า

... เกี่ยวกับความเป็นมาของ "ชาวเขา" ในประเทศไทยนักมนุษยวิทยาบางกลุ่มเชื่อว่า ชาวเขาได้อาศัยอยู่ในประเทศไทยมานานก่อนที่คนไทยจะรวบรวมกันตั้งเป็นประเทศ หรือก่อนยุคประวัติศาสตร์ของเราเสียอีก แต่เมื่อชนชาติไทยหลั่งไหลเข้ามามากในดินแดนสุวรรณภูมิ กลุ่มชนเหล่านั้นก็ได้ถูกกลืนชาติไปบ้าง ถูกบีบให้ถอยเข้าป่าและไปอยู่บนภูเขาบ้าง ...

ในเรื่องนี้ ขจัดภัย บุรุษพัฒน์ (2528 : 4) มีความเห็นคล้ายกันว่า

... ก่อนที่ชนชาติไทยน้อย ไทยใหญ่และลาวจะอพยพลงมาอาศัยอยู่ในเอเชียอาคเนย์เจ้าของถิ่นเดิมของภูมิภาคนี้ ได้แก่ ชนชาติในตระกูลมอญ-เขมร หลังจากนั้นพวกเจ้าของถิ่นเดิมดังกล่าวได้ถูกกลืนชาติไปบ้าง บางพวกได้อพยพไปทางตะวันออกเฉียงใต้ และมีบางพวกได้อพยพหลบหนีเข้าไปอาศัยอยู่ตามป่าเขา ชนพวกหลังนี้เองได้แก่ ชาวเขาตระกูลเอเชียตะวันออก ชาวเขาในภาคเหนือซึ่งสืบเชื้อสายจากตระกูลนี้ได้แก่ พวกละว้า ขมุ ถิ่น ผีตองเหลือง และข่าฮ่อ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ชาวเขาในตระกูลเอเชียตะวันออกนี้ได้เข้ามาอาศัยอยู่ในบริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก่อนชนชาติไทย เมื่อประมาณ 2,000 ปีล่วงมาแล้ว ...

ส่วนชาวเขาพวกที่สองซึ่งเป็นพวกที่เพิ่งอพยพเข้ามาอยู่ในอาณาเขตประเทศไทยเมื่อไม่นานมานี้ สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการปฏิบัติการจิตวิทยาแห่งชาติ (2519 : 2) กล่าวไว้ว่าทางมนุษยวิทยาได้แบ่งออกเป็น 2 พวก คือ

1. พวกที่มีวัฒนธรรมค่อนข้างใกล้เคียงกับจีนหรือพวกตระกูลจีน-ธิเบต (Sino - Tibetan Stock) ซึ่งได้แก่พวกแม้วและเย้า

2. พวกที่สืบเชื้อสายมาจากธิเบต-พม่า (Burmese Tibetan Stock) ได้แก่ มูเซอ ลีซอ อีก้อ และกะเหรี่ยง

เกี่ยวกับชาวเขาพวกดังกล่าวนี้ มนัส ชันธทัตบำรุง (2521 : 1-2) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า "... ชาวเขาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในแผ่นดินใหญ่จีนซึ่งกลายเป็นจีนแดงไปแล้ว ต่อมาชาวเขาเหล่านี้ได้อพยพลงมาสู่ทางใต้จากพม่าและลาวเข้าสู่ประเทศไทย เมื่อประมาณ 100 ปีเศษล่วงมาแล้ว"ดังแผนภูมิแสดงการอพยพของพวกชาวเขาสู่ประเทศไทยที่การ์ดอนยัง (Gordon young : 1962) รายงานไว้ดังนี้

แผนภูมิที่ 1

แสดงการอพยพของพวกชาวเขาเข้าสู่ประเทศไทย

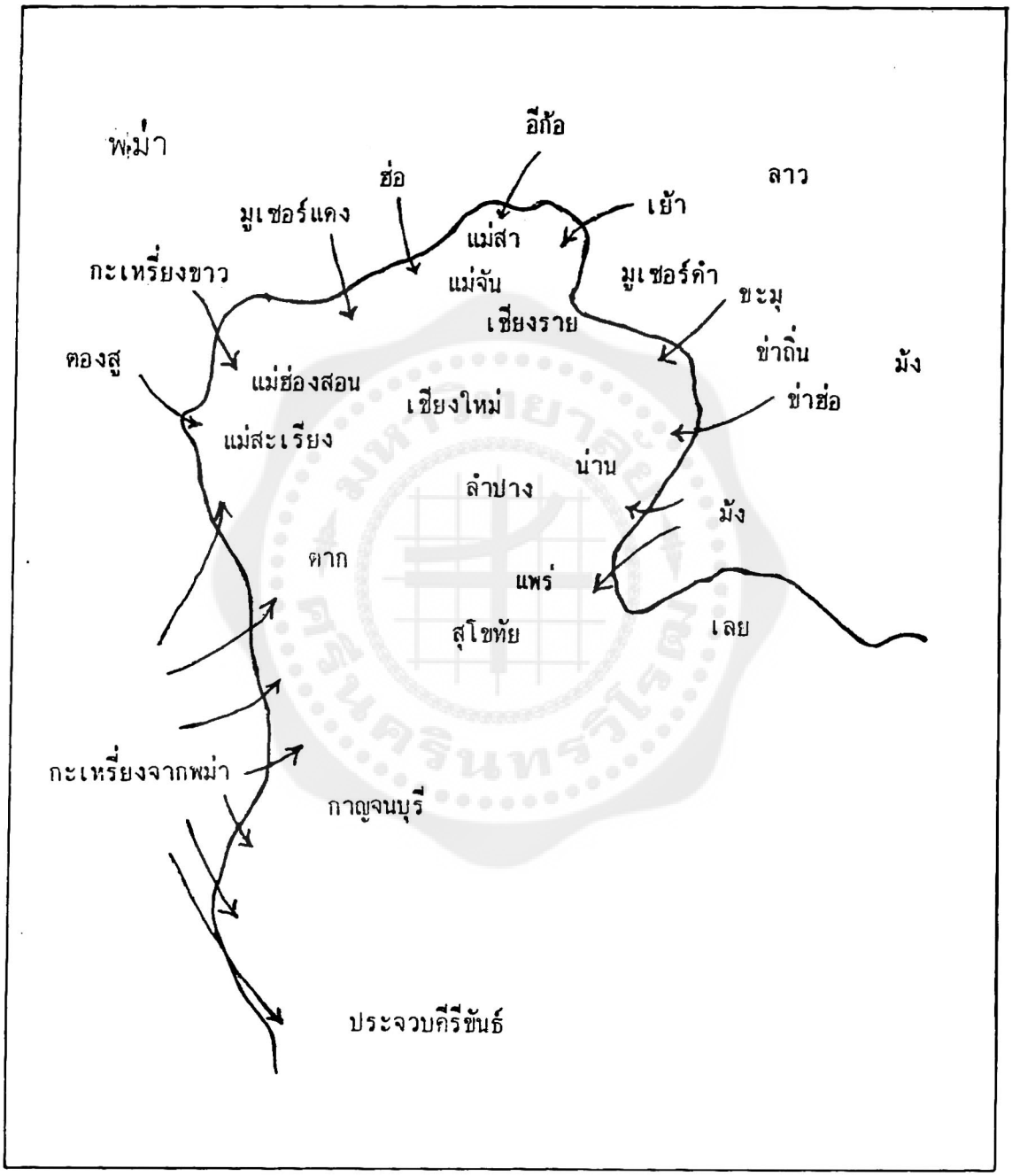

ชาวเขาที่อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยได้สืบเชื้อสายเผ่าพันธุ์ต่อๆ มา ดังที่ กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย (2527 : 16) ได้แสดงแผนภูมิการสืบเชื้อสายเผ่าพันธุ์ของชาวเขาในภาคเหนือของประเทศไทยที่ กอร์ดอน ยัง (Gordon young) สรุปไว้ดังนี้

แผนภูมิที่ 2
การสืบเชื้อสายเผ่าพันธุ์ของชาวเขาในภาคเหนือของประเทศไทย

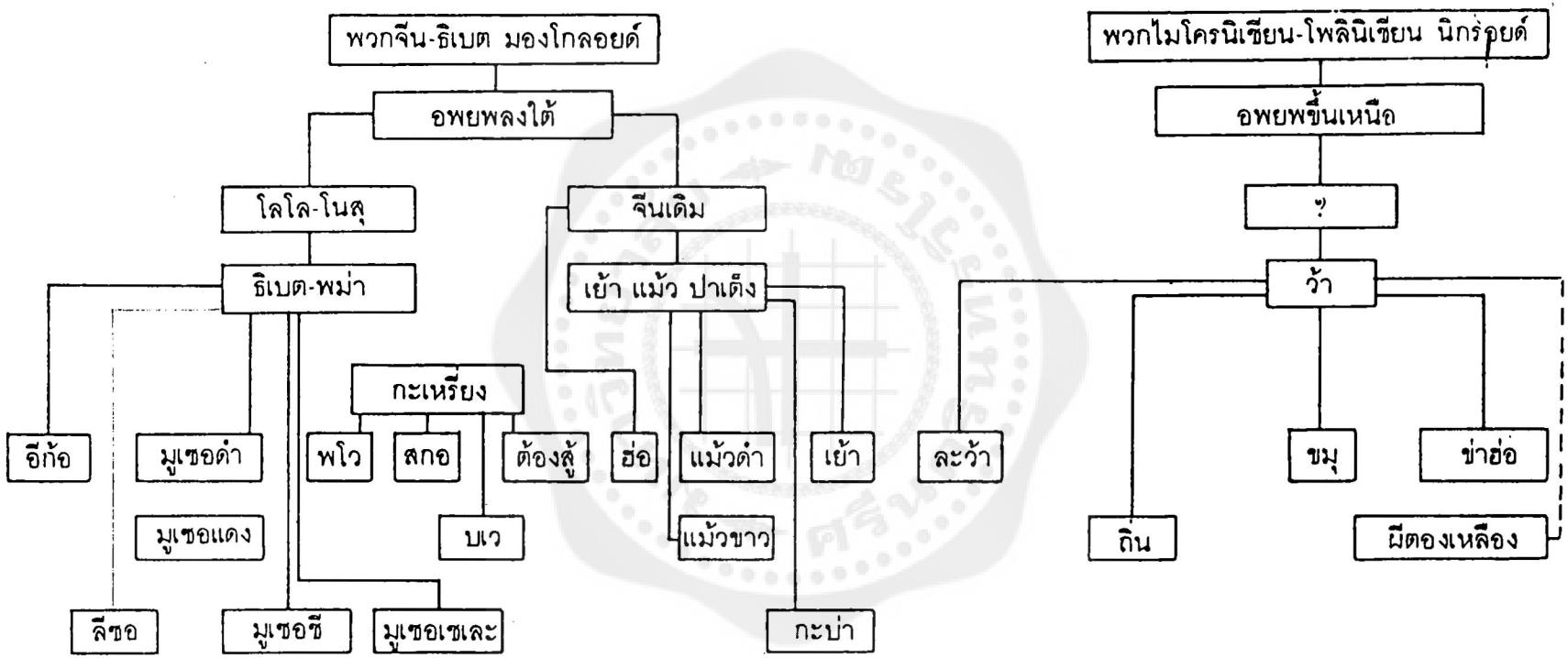

หมายเหตุ : ? หมายความว่ายังเป็นที่สงสัยอยู่ว่าเป็นเชื้อสายเผ่าพันธุ์อะไร

สภาพโดยทั่วไปของชาวเขาในประเทศไทย

ชาวเขาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยนี้ ทวีป ดำรงสัตย์ (2525 : 1) กล่าวว่า มีอยู่ประมาณ 23 เผ่า ที่สำคัญมีอยู่ 9 เผ่า ด้วยกัน คือ เผ่ากะเหรี่ยง มูเซอ ลีซอ อีก้อ ม้ง เย้า ขมุ ถิ่น และละว้า ปัจจุบันชาวเขาเหล่านี้ตั้งบ้านเรือนอยู่กระจัดกระจายในจังหวัดต่างๆ ตามบริเวณพื้นที่สูงเป็นป่าเขา และทุรกันดารของประเทศไทย ซึ่งพจนีย์ ลิมานุวัฒน์ (2517 : 9) ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่า

> ... ปัจจุบันชาวเขาอาศัยอยู่ทั่วไปในท้องถิ่นที่จังหวัดต่างๆ ทางภาคเหนือและภาคอื่น ๆ ของประเทศรวม20 จังหวัด 81 อำเภอ อยู่บนเขาสูงกว่าระดับน้ำทะเลตั้งแต่ 400 - 1,500 เมตร เป็นเนื้อที่ประมาณ 15,000 ตารางกิโลเมตร โดยเฉพาะทางภาคเหนือชาวเขาอาศัยอยู่ตามบริเวณที่เกิดของต้นลำธารของแม่น้ำในที่ราบภาคกลาง ...

กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย (2530 : 1) ได้ให้รายละเอียดไว้ว่า "... จังหวัดที่มีชาวเขาอยู่มากได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ น่าน เชียงราย แม่ฮ่องสอน" ประชากรชาวเขาทั้งหมดตามตัวเลขของกรมประชาสงเคราะห์ซึ่งสำรวจเมื่อปี พ.ศ.2529 (2530 : 3) ปรากฏว่า "... มีชาวเขาจำนวน 3,169 หมู่บ้าน 85,213 หลังคาเรือน 504,359 คน" และมนัส ขันธทัตบำรุง (2521 : 2) กล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับจำนวนชาวเขาว่า "... เผ่ากะเหรี่ยงมีมากที่สุด คือ ร้อยละ 44.8 และอีก้อน้อยที่สุดคือร้อยละ 2.3"

สภาพชีวิตความเป็นอยู่โดยทั่วไป ชาวเขาเป็นชนชาติที่รักอิสระ ไม่ชอบอยู่รวมกับคนต่างเผ่า มีความเป็นอยู่อย่างง่ายๆ เลี้ยงชีพด้วยการเพาะปลูกทำไร่แบบเลื่อนลอยและเลี้ยงสัตว์ นับถือผู้อาวุโส มีนิสัยขยันอดทน ยึดถือขนบธรรมเนียมประเพณี ส่วนใหญ่ชาวเขาทุกเผ่านับถือผีแต่ปัจจุบันสังคมชาวเขาขยายติดต่อกับสังคมภายนอก จึงทำให้หันมานับถือศาสนาพุทธ และศาสนาคริสต์กันบ้างแล้ว ชาวเขาทุกเผ่ามีความยึดมั่นเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในหมู่ชนร่วมเผ่า จะเห็นได้จากการแต่งกาย ภาษาพูด ประเพณี และลัทธิความเชื่อ ซึ่งชาวเขาจะรักษาลักษณะประจำเผ่าของตนไว้ให้ปรากฏได้อย่างเด่นชัด เกี่ยวกับเรื่องนี้ ชมรมศึกษาและวิจัยชาวเขา (2516 : 8-12) ได้เปรียบเทียบชาวเขาเผ่าที่สำคัญและน่าสนใจเป็นพิเศษ 6 เผ่า คือ เผ่าแม้ว (ม้ง, โม้ง) เย้า มูเซอ ลีซอ อีก้อ และกะเหรี่ยง โดยแสดงตารางเปรียบเทียบให้เห็นชัดเจนดังนี้

ตาราง 1 เปรียบเทียบลักษณะแตกต่างกันในด้านต่างๆ ของชาวเขาเผ่า อีก้อ ลีซอ มูเซอ เย้า กะเหรี่ยงและแม้ว

ข้อเปรียบเทียบ	อีก้อ (AKHA)	ลีซอ (LISU)	มูเซอ (LAHU)	เย้า (YAO)	กะเหรี่ยง (KAREN)	แม้ว (MEO)
ตระกูล	ธิเบต-พม่า	ธิเบต—พม่า	ธิเบต—พม่า	จีน—ธิเบต	ธิเบต—พม่า	จีน—ธิเบต
สืบเชื้อสายจากชนชาติ	โลโล	โลโล	โลโล	จีน	โลโล	จีน
ถิ่นฐานเดิม	มณฑล ไกวเจา ยูนาน (จีน) เชียงตุง (พม่า) เวียตนามเหนือ ลาว	มณฑล ยูนาน (จีน) พม่า	ประเทศธิเบต ต่อมาอพยพมาอยู่พม่า ยูนาน ไกวเจา เสฉวน ในประเทศจีน พม่า ลาว	มณฑล ไกวเจา กวางสี ยูนาน ในประเทศจีน พม่า ลาว	ประเทศจีน พม่า	แถบแม่น้ำแยงซีทางตะวันตกเฉียงเหนือของแคนซู มณฑลยูนาน เสฉวน ยูนาน กวางสี ในประเทศจีน และ พม่า ลาว เวียตนาม
ถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย	มีมากในเชียงราย เชียงใหม่	มีมากในเชียงราย เชียงใหม่ ลำปาง	มีอยู่ทั่วไปในเขต เชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ตาก	มีอยู่หนาแน่นในเชียงราย เชียงใหม่ น่าน แม่ฮ่องสอน ลำปาง	มีอยู่ทั่วไปในแม่ฮ่องสอน เชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน ตาก กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์	มีอยู่ทั่วไปบนเขาที่มีความสูงประมาณ ๓,๕๐๐-๕๐๐ ฟุต ในเชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน น่าน ตาก แพร่ อุตรดิตถ์ พิษณุโลก เพชรบูรณ์
ภาษาพูด	ตระกูลภาษาธิเบต--พม่า	ตระกูลภาษาธิเบต—พม่า ภาษาพูดของลีซอ นับว่ายากกว่าเผ่าอื่น ๆ โดยเฉพาะเสียงสระที่ควบกล้ำกัน ทำให้ออกเสียงได้ไม่ง่ายนัก	ตระกูลภาษาธิเบต—พม่า ที่สำคัญคือภาษามูเซอ ใช้เป็นภาษากลางในหมู่ชาวเขา เผ่าอื่น ๆ ในบริเวณภูเขา ติดต่อชายแดน ลาว—พม่า	คล้ายภาษาจีนกลางหรือจีนฮ่อ	ตระกูลภาษา ธิเบต—พม่า	คล้ายภาษากลางหรือจีนฮ่อ

ข้อเปรียบเทียบ	อีก้อ (AKHA)	ลีซอ (LISU)	มูเซอ (LAHU)	เย้า (YAO)	กะเหรี่ยง (KAREN)	แม้ว (MEO)
การแต่งกายของผู้ชาย	สวมเสื้อกางเกงแบบจีน สีดำ ไว้ผมจุกเดียว ตรงกลางศีรษะโพกผ้าสีดำ สวมเสื้อดำแขนยาว รูปทรงกระบอก คอกลม ติดโลหะเงินผ่าอกเล็กๆ ที่ต้นคอประดับกระดุมเงินที่ขอบเสื้อและด้านหลังนุ่งกางเกงขายาวสีดำ	โดยปกติจะใส่เสื้อแขนยาวสีดำ สวมกางเกงยาวเลยเข่าเล็กน้อยสีเขียวหรือสีฟ้า ถ้าเป็นโอกาสงานพิธีจะใส่เสื้อกำมะหยี่สีดำ บักกระดุมเงินทั้งตัว	มูเซอมีสองเผ่าคือ มูเซอดำและมูเซอแดง ผู้ชายมูเซอสวมเสื้อและกางเกงสีดำ ทั้งสองเผ่า โดยสวมเสื้อสีดำ ผ่าอกกลาง ประดับเหรียญเงินด้านหน้าสวมกางเกงขากว้างสีดำ	ผู้ชายเย้าสวมเสื้อกางเกงสีดำหรือน้ำเงินเข้ม เสื้อผ่าอก บ้ายไปข้าง ๆ แบบเสื้อคนจีน มีลวดลายติดอยู่เป็นแถบแคบ ๆ ตามแนวที่ผ่าลงมา และติดกระดุมเงิน	กะเหรี่ยงในประเทศไทยมี ๒ เผ่า คือ เผ่าโปว์ (ยางบ้านหรือยางแดง) และเผ่าสะกอ (ยางบ้าแดง ใส่เสื้อสีแดงทั้งตัว มีสวดลายในผ้า ผู้ชายยางขาวใส่เสื้อสีขาวลายแดง	แม้วมี ๓ เผ่า คือ แม้วขาว แม้วดำ และแม้วลาย ผู้ชายแม้วขาว ใส่กางเกงสีดำ เสื้อสีดำ แต่มีแถบผ้าขาวติดทาบที่ปลายแขนเสื้อ ผู้ชายแม้วดำ แต่งกายสีดำทั้งชุด กางเกงขากว้าย เสื้อบ้ายเอวลอย ส่วนผู้ชายแม้วลาย สวมเสื้อยาวถึงเอว กางเกงสีดำถึงตาตุ่ม
การแต่งกายของผู้หญิง	นุ่งกระโปรงต่ำกว่าเอว และสั้นเหนือเข่า คล้ายกับมินิสเกิร์ต ใส่เสื้อสีดำมีกระดุมเงินใหญ่ใส่ปลอกขาสีดำมีลวดลายที่ขอบ ตั้งแต่ใต้หัวเข่าถึงเหนือข้อเท้า จุดเด่นของ	ผู้หญิงลีซอมักหวีผมแสกกลาง ทำมวยผมเหนือท้ายทอย สวมเสื้อสีฟ้าหรือเขียวตัวยาวคลุมเข่าเป็นเสื้อผ่าอกข้างไขว้ไปทางรักแร้ซ้าย ที่ปกเสื้อมีแถบผ้าสีต่างๆ เย็บซ้อน	มี ๔ เผ่า ได้แก่ มูเซอดำ มูเซอแดง มูเซอกุย มูเซอเชเล ผู้หญิงมูเซอดำ นุ่งกางเกงดำ มีแถบขาวที่ปลายขา ใส่เสื้อตัวยาวสีดำ ตามขอบเสื้อสีขาว ที่แขนเสื้อมีแถบสี	ผู้หญิงเย้าโพกศีรษะด้วยผ้าสีดำ หรือน้ำเงินเข้ม บักลวดลายสวยงาม สวมเสื้อสีดำคอแหลม มีไหมพรมสีแดงหุ้มอยู่รอบคอ ตัวเสื้อยาวถึงข้อเท้า ผ่าเป็นสี่ชั้น ที่เอวด้านหน้าตลบขึ้นไป เหน็บไว้ที่ผ้าคาดเอว เพื่อให้เห็นลายบักที่กางเกง ตัวกาง	สาวบริสุทธิ์ชาวยางขาวใส่เสื้อทรงกระสอบ สีขาวยาวถึงข้อเท้า มีลายเส้นสีแดงตามขอบเสื้อและกลางตัวเสื้อ ส่วนผู้หญิงที่แต่งงานแล้วนุ่งผ้าถุงสีดำแดง ใส่เสื้อสีดำหรือแดงคล้ำ บักลวดลายหยาบ ๆ ทั้งตัว มีผ้าโพกศีรษะสีขาว ใส่	ผู้หญิงแม้วดำ นุ่งกางเกงขากว้ายสีดำ มีเสื้อคลุมยาวสีเดียวกัน ผู้หญิงแม้วลาย นุ่งกระโปรงสีน้ำเงินหรือดำ มีดอกสีเหลืองและขาวเล็ก ๆ มีจีบรอบตัวคล้ายกระโปรงพลีท ผู้หญิงแม้วขาวโดยปกตินุ่งกางเกงแบบจีน เฉพาะในงานพิธีจึง

ข้อเปรียบเทียบ	อีก้อ (AKHA)	ลีซอ (LISU)	มูเซอ (LAHU)	เย้า (YAO)	กะเหรี่ยง (KAREN)	แม้ว (MEO)
	สตรีอีก้อ คือ หมวกซึ่งประดับด้วยขนนก ลูกเดือยและเหรียญเงิน สาวบริสุทธิ์ใส่หมวกทรงสูง แต่เมื่อแต่งงานแล้ว จะนิยมใส่หมวกทรงต่ำ	เป็นชั้น ๆ ลงมาจนถึงต้นแขน แขนเสื้อยาวถึงข้อมือ สวมกางเกงสีดำก้นลึก ยาวถึงใต้เข่า มีผ้าคาดเอวสีดำ มีหางทำจากไหมพรมหลายเส้นตรงปลายมีพู่กลมต่าง ๆ สี ในงานพิธี เขาจะโพกศีรษะด้วยผ้าสีดำล้วน ประดับด้วยเส้นด้ายสีขาวติดปลอกโลหะสีเงิน และสวมเสื้อที่ประดับกระดุมเงินทั้งตัว	ขาว ขวาง 2–3 แถบ หรือบางที่แขนเสื้อมีสีแดงเป็นพื้น มีแถบขวางสีต่าง ๆ ส่วนมูเซอแดงนุ่งผ้าถุงลายแดง ใส่เสื้อสีดำ มีแถบแดงขนาดใหญ่ตามตัวเสื้อ และขอบเสื้อ มูเซอกุยแต่งกายคล้ายลีซอ หรือมูเซอแดง มูเซอเชเลแต่งกายคล้ายมูเซอดำ	เกงสีดำหรือน้ำเงิน ขากว้างมาก สลับสีที่ขากางเกงด้านหน้าถือเป็นการประกวดผีมือกันที่เดียว เพราะผู้ชายเย้าบางคนเลือกภรรยาโดยการดูผีมือบักกางเกง ว่าสวยและละเอียดเพียงใด จะเป็นแม่บ้านที่ขยันหรือไม่	ปลอกขาสีดำ ผู้หญิงชาวยางแดง แต่งกายคล้ายชาวยางขาว ต่างไปตรงที่ว่า เสื้อทรงกระสอบของหญิงสาวจะมีบักสวดลายสีแดงมากกว่าพวกยางขาว	จะสวมกระโปรงสีขาว ผู้หญิงแม้วเผ่านี้ มักโกนผมตอนส่วนหน้าของศีรษะ และสวมหมวกทรงกระบอก ส่วนผู้หญิงแม้วลายไม่ได้โกนศีรษะ และในงานฉลองปีใหม่เขานิยมโพกผ้ามีลักษณะแหลมขึ้นข้างบนตอนส่วนหน้า
ศาสนาและความเชื่อ	ส่วนใหญ่นับถือผีและเทพเจ้า มีเพียงส่วนน้อยที่นับถือศาสนาอื่น เช่น พุทธศาสนา	มีความเชื่อในอำนาจของผีและเทพเจ้า	นับถือผีและเทพเจ้า	เชื่อว่าผีและเทพเจ้ามีอำนาจควรแก่การบูชา	ส่วนใหญ่ยังคงนับถือผีและเทพเจ้าอย่างมาก	เชื่อในอำนาจของผีและเทพเจ้า

ข้อเปรียบเทียบ	อีก้อ (AKHA)	ลีซอ (LISU)	มูเซอ (LAHU)	เย้า (YAO)	กะเหรี่ยง (KAREN)	แม้ว (MEO)
การปกครอง	หรือคริสตศาสนาคณะปกครองหมู่บ้าน ประกอบด้วย หัวหน้าหมู่บ้าน หัวหน้าผู้ประกอบพิธีกรรม หมอผี ผู้อาวุโส และ ชาวเหล็ก บุคคลเหล่านี้ ทำหน้าที่เหมือนคณะรัฐบาล โดยมีหัวหน้าหมู่บ้านดำรงตำแหน่งที่เปรียบเสมือนนายกรัฐมนตรี	หัวหน้าหมู่บ้านเป็นผู้มีสิทธิ์ปกครองหมู่บ้านเป็นผู้ใช้อำนาจบริหารและอำนาจตุลาการ โดยถือเอาจารีตประเพณีเดิมเป็นหลักนอกจาก หัวหน้าหมู่บ้านแล้ว ผู้เป็นที่นับถือรองลงมาคือ หมอผี และผู้สูงอายุของหมู่บ้าน	ผู้มีสิทธิ์เป็นหัวหน้าหมู่บ้านมี 4 ระดับเรียงตามความสำคัญคือพญา พ่อหมื่น ปู่แสนและปู่หมื่น เฉพาะพญาเท่านั้นที่สามารถปกครองมากกว่า 1 หมู่บ้าน คณะผู้ปกครองหมู่บ้าน ประกอบด้วย หัวหน้าคนใดคนหนึ่งใน 4 ระดับนี้ และผู้ช่วยหัวหน้าหมู่บ้านกลุ่มอาวุโส ปู่จอง (หัวหน้าผู้ประกอบพิธีกรรม) หมอผี ช่างเหล็ก	ผู้มีสิทธิ์ใช้อำนาจตุลาการคือ หัวหน้าหมู่บ้าน และกลุ่มผู้ใช้อำนาจบริหารก็ประกอบไปด้วย คณะบุคคลต่าง ๆ เช่นเดียวกับชาวเขาเผ่าอื่น ๆ	หัวหน้าหมู่บ้าน เรียกว่า พ่อหลวง เป็นหัวหน้าคณะผู้ปกครองหมู่บ้าน โดยอาศัยระบบวิถีประชา คือ มีกฎเกณฑ์ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันสืบ ๆ มา	ผู้มีสิทธิ์ขาดในการปกครองหมู่บ้าน คือ หัวหน้าหมู่บ้าน และคณะผู้ปกครอง ซึ่งประกอบไปด้วย บุคคลสำคัญ เช่นเดียวกับเผ่าอื่น ๆ ทำหน้าที่บริหารหมู่บ้าน
เศรษฐกิจ	ปลูกพืชไร่ แบบไร่เลื่อนลอย พืชที่ปลูกได้แก่ ข้าว ข้าวโพด ยาสูบ และผักต่างๆ ชาวเขาเหล่านี้ ไม่นิยม	ยังชีพด้วยการเพาะปลูก พืชที่ปลูกได้แก่ ข้าว ข้าวโพด ใบชา ผ้าย ฝิ่น ผักต่างๆ เช่น พริก แตงหัวชู	พืชหลัก คือ ข้าว พืชที่ปลูกมากรองลงมา คือ พริก และ พืชไร่อื่น ๆ เช่น ข้าวโพด งา ถั่ว ละหุ่ง ผักกาด	อาชีพหลักคือการเพาะปลูก พืชที่ปลูกคือ ข้าวเจ้า ข้าวโพด ยาสูบ และพืชไร่อื่น ๆ ที่นาสนใจคือ ชาวเขาเผ่านี้นิยมปลูกฝิ่น และขาย	เฉพาะเผ่านี้นับว่า เป็นชาวไร่ที่ทำไร่เลื่อนลอยแบบดั้งหลักแหล่ง เป็นผู้มีความสามารถในการรักษาคุณภาพของเนื้อดิน เขารู้จักทำนาแบบขั้น	และเช่นเดียวกับเผ่าอื่นๆ ที่กล่าวมานี้ อาชีพที่สำคัญของแม้ว ก็คือการเพาะปลูก และการเลี้ยงสัตว์ เพื่อการประกอบ

ข้อเปรียบเทียบ	อีก้อ (AKHA)	ลีซอ (LISU)	มูเซอ (LAHU)	เย้า (YAO)	กะเหรี่ยง (KAREN)	แม้ว (MEO)
	ปลูกฝิ่น แต่ซื้อฝิ่นจากเผ่าอื่น ๆ สัตว์เลี้ยงก็มี หมู และวัว นอกจากนั้น อีก้อยังนิยมรับ ประทานเนื้อสุนัขด้วย	และการล่าสัตว์บ้า สัตว์เลี้ยง ได้แก่ หมู ไก่ ไว้ประกอบพิธีทางศาสนา ส่วน ม้า หรือวัว เลี้ยงไว้ใช้งาน	พืก แตง สัตว์ที่เลี้ยง คือ หมู ไก่ วัว เขาทำการค้าบ้างเล็กน้อย สินค้า คือ พืชไร่ และของบ่า พวกมูเซอชำนาญในการล่าสัตว์มาก	ฝิ่น สัตว์ที่เลี้ยงได้แก่ ม้า หา หมู ไก่ สุนัข	บันได อันเป็นวิธีหักว่าเผ่าอื่นๆ พืชที่ปลูกและสัตว์ที่เลี้ยงก็เป็นประเภทเดียวกับเผ่าอื่นๆ แต่เขาไม่นิยมปลูกฝิ่น	กิจการศาสนา และเพื่อใช้ในการขนส่ง

นอกจากชาวเขาทั้ง 6 เผ่าที่แสดงไว้ในตารางดังกล่าวแล้ว ยังมีชาวเขาอีก 3 เผ่าที่มีความเป็นมาน่าสนใจและน่ากล่าวถึง คือ เผ่าถิ่น ขมุ และละว้าหรือลัวะ ซึ่งจะได้นำมากล่าวโดยสังเขปไว้ ดังต่อไปนี้

ก. เผ่าถิ่น (คะฉิ่น ขถิ่น) เป็นชาวเขาที่อยู่ที่อำเภอแระ จังหวัดน่านแห่งเดียว จากการสำรวจของกอร์ดอน ยัง (Gordon young 1961 : 65) ปรากฏว่ามีประชากรอยู่ 18,900 คน มีสมาชิกของครอบครัวประมาณครอบครัวละ 6 คน อพยพมาอยู่ในประเทศไทยนานกว่า 40 ปี ชาวถิ่นแต่งกายแบบชาวพื้นเมืองจังหวัดน่าน แต่สีของเครื่องแต่งกายยังนิยมแบบเดิมอยู่ คือ แดง เหลือง และดำ ชาวถิ่นทำงานหนัก เดินค่อนข้างช้า มีใบหน้าเศร้าๆ และมีลักษณะคล้ายชาวขมุมาก มีภาษาพูดคล้ายคลึงชาวละว้า ยังไม่มีหนังสือของตนเอง ชาวถิ่นนับถือผีคล้ายชาวขมุ มีการสร้างประตูผีประจำหมู่บ้าน ปัจจุบันนับถือศาสนาพุทธและคริสต์เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

ข. เผ่าขมุ (ข่า) ชาวขมุมีอยู่เป็นจำนวนมากในประเทศลาวแถบหลวงพระบางต่อมาได้อพยพเข้ามาในไทยและอาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ น่าน แพร่ ลำปาง และนครพนม ชาวขมุไม่นิยมอยู่บนยอดเขาระดับสูงเช่นพวกแม้วหรือเย้า แต่มักสร้างหมู่บ้านอยู่ในระดับต่ำลงมา เช่น บนไหล่เขาเตี้ยๆ หรือตามบริเวณริมลำธาร การปลูกบ้านนิยมยกพื้นเรือนขึ้นสูง ไม่ทำบ้านติดดินเหมือนบางเผ่า ชาวขมุชอบมีชีวิตความเป็นอยู่อย่างง่ายๆ ปลูกข้าว พริก ผักสวนครัว ไม่นิยมปลูกฝิ่น ชอบล่าสัตว์ และมีฝีมือในการจักสาน ชาวขมุนับถือผีสางเทวดาเจ้าป่าผีเรือน และมีการทำพิธีเช่นผีเรือนเมื่อมีคนเจ็บป่วยในบ้าน

ค. เผ่าละว้า (ลัวะ) เป็นชนชาติที่เจริญมากเมื่อ 5000 ปีที่แล้ว ขณะนี้อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน แพร่ กาญจนบุรี นครราชสีมา ชัยภูมิ เพชรบูรณ์ ชาวละว้าเป็นชนเผ่าที่มีวัฒนธรรมมาแต่โบราณ วัฒนธรรมที่น่าสนใจคือมีการแบ่งหน้าที่ของพลเมืองออกเป็นชั้นวรรณะต่างๆ ซึ่งนับว่าแปลกต่างกับชาวเขาเผ่าอื่นๆ ปัจจุบันชาวละว้านิยมอยู่โดดเดี่ยวไม่ปะปนกับคนเผ่าอื่น และอยู่กันเป็นหมู่บ้านใหญ่ๆ ประมาณ 20 หลังคาเรือนขึ้นไป มีอาชีพปลูกข้าว ปลูกฝ้าย พริก ฟักทองและพืชผักสวนครัวต่างๆ แต่ไม่นิยมปลูกฝิ่น อาชีพที่ขึ้นหน้าขึ้นตาของชาวละว้าคือเป็นช่างตีเหล็ก ชาวละว้ายังคงนับถือเจ้าถือผีอยู่ และกระทำพิธีบูชาผีเป็นประจำปี

ภาษาชาวเขา

ชาวเขามีภาษาประจำเผ่าเพื่อใช้สื่อสารติดต่อกันภายในเผ่าของตน แต่ก็มีเพียงภาษาพูดเท่านั้นไม่มีภาษาหนังสือหรืออักษรสำหรับใช้ในการขีดเขียนแต่อย่างใด ชาวเขาบางเผ่าได้หยิบยืมภาษาของชาติอื่นมาใช้ เช่น ชาวเย้าได้ยืมภาษาจีนมาใช้เขียนเป็นภาษาของตนเอง บางเผ่าก็ยืมภาษาลาวหรือภาษาพม่ามาใช้ในการพูดสนทนากัน เป็นต้น

ภาษาชาวเขานี้ สุริยา รัตนกุล (2519 : 3) ได้กล่าวว่า "... มิได้หมายเฉพาะภาษาของผู้พูดที่ตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนอยู่บนภูเขาทางภาคเหนือของประเทศไทยเท่านั้น แต่ความจริงแล้วผู้ที่พูดภาษาเหล่านี้ไม่ได้อยู่บนภูเขาไปหมดทุกเผ่า ผู้ที่อยู่บนพื้นราบก็มีชายทะเลก็มี ..." ภาษาชาวเขาเผ่าต่างๆ อาจจัดเข้ากลุ่มตระกูลภาษาได้ดังต่อไปนี้

1. <u>ภาษากะเหรี่ยง มูเซอ ลีซอ อีก้อ</u> ภาษาชาวเขาทั้ง 4 เผ่านี้ จัดอยู่ในภาษาตระกูลธิเบต-พม่า ซึ่งเป็นตระกูลภาษาที่มีผู้พูดมากกว่าตระกูลอื่นๆ

1.1 ภาษากะเหรี่ยง มีผู้พูดภาษากะเหรี่ยงอยู่ในประเทศไทยประมาณ 200,000 คน ซึ่งนับว่ามากมายกว่าผู้พูดภาษาอื่น ภาษากะเหรี่ยงแบ่งออกได้เป็นสาขาย่อยๆ 4 สาขา

1.1.1 กะเหรี่ยงขาว หรือกะเหรี่ยงสะกอ หรือยางกะเลอ พวกนี้เรียกตนเองว่าคานยอ แต่บางคนเรียกตนเองว่ายางขาว ตามแบบที่คนไทยเรียก กะเหรี่ยงเป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด มีมากในจังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน เชียงราย เป็นต้น

1.1.2 กะเหรี่ยงแดง หรือกะเหรี่ยงบเว เรียกตนเองว่า กะยา มีภาษาแตกต่างจากกะเหรี่ยงขาวถึงขนาดพูดกันไม่เข้าใจ

1.1.3 กะเหรี่ยงโปว์ มีมากในจังหวัดกาญจนบุรี โดยทางภาษาแล้วนับว่ากะเหรี่ยงโปว์ มีภาษาคล้ายคลึงกับกะเหรี่ยงแดงมาก

1.1.4 กะเหรี่ยงตองตู คนไทยรู้จักมาแต่โบราณเรียกว่าพวกตองซู่พวกนี้มีถิ่นฐานไม่แน่นอนว่าอยู่ในจังหวัดใด ส่วนมากชอบเดินทางนำของป่าไปขายตามที่ต่างๆ พวกกะเหรี่ยงที่นำของป่าจำพวกเขี้ยวเสือ ว่านยาและพวกพลอย มาขายเวลามีงานวัด เช่น ที่พระบาทสระบุรี คือ พวกตองซู่นี้

ลักษณะเด่นของภาษากะเหรี่ยงคือ มีเสียงวรรณยุกต์เพียง 3 เสียง แต่มีพยัญชนะต้นควบกล้ำมากกว่าภาษาไทย โดยเฉพาะพยัญชนะควบกล้ำตัว ย พยัญชนะสะกดเกือบไม่มีเลย มีเพียงตัวเดียวคือ เสียง ? (เสียงที่เกิดขึ้นในคอหอย) ดังตัวอย่างข้อความภาษากะเหรี่ยงว่า "แล ชู ล่อ" ซึ่งแปลว่าไปไหนมา หรือ "แล ฮะ" ซึ่งแปลว่าไปเที่ยวนั้นจะเห็นว่าไม่มีพยัญชนะสะกดเลย

1.2 ภาษามูเซอ ผู้ที่พูดภาษานี้เรียกตัวเองว่าพวกลาฮู แบ่งเป็นสาขาย่อยๆ 4 สาขา

1.2.1 มูเซอแดง พวกนี้นิยมเรียกตัยเองว่า ลาฮูญี เป็นมูเซอที่มีจำนวนมากที่สุดในประเทศไทยคือประมาณ 10,000 คน ที่เรียกว่ามูเซอแดงเพราะหมายเอาแถบผ้าสีแดงที่เย็บทาบบนเสื้อผู้หญิง มองเห็นสีแดงชัดแต่ไกล

1.2.2 มูเซอดำ นิยมเรียกตนเองว่า ลาฮูนา มีประมาณ 3,000 คน

1.2.3 มูเซอเซเล เพิ่งอพยพเข้ามาในประเทศไทยที่หลังสองพวกแรก จึงมีจำนวนประมาณ 2,000 คน

1.2.4 มูเซอชี มีจำนวนน้อยที่สุดไม่ถึง 1,000 คน

ชาวเขาเผ่ามูเซอมีภาษาใช้สำหรับพูดจา สนทนา ติดต่อกันเป็นเอกเทศประจำเผ่าของตน ถึงแม้ว่าจะได้ยืมเอาคำบางคำจากพม่า จากภาษายูนนาน บ้างก็ตาม ก็ถือว่าคำพูดส่วนมาก 90% เป็นของชาวเขาเผ่ามูเซอเอง สำหรับชนเผ่าอื่นที่มีภาษาพูดคล้ายเผ่ามูเซอนั้นมีเผ่า

ลีซอ อีก้อ ไทยใหญ่ และจีนฮ่อ ปัจจุบันผู้ที่พูดภาษามูเซอในประเทศไทยพบอยู่ในจังหวัดเชียงราย แม่ฮ่องสอน และเชียงใหม่

ลักษณะเด่นของภาษามูเซอนั้น สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการปฏิบัติการจิตวิทยาแห่งชาติ (2519 : 3) กล่าวว่า "... ภาษาพูดของเผ่ามูเซอ เป็นตระกูลคำโดดซึ่งออกสำเนียงพยางค์เดียว" ดังตัวอย่าง คำว่า งะ (ไก่) อีก๊ะ (น้ำ) แงะ (นก) เพ่า (ต้นไม้) เป็นต้น ไม่มีเสียงพยัญชนะสะกดหรือพยัญชนะท้าย ทำนองเดียวกับภาษากะเหรี่ยงส่วนเสียงวรรณยุกต์มีถึง 7 ระดับเสียง มากกว่าภาษาไทยกรุงเทพฯ ซึ่งมี 5 ระดับเสียง เกี่ยวกับภาษามูเซอนี้ ขจัดภัย บุรุษพัฒน์ (2528 : 93) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า "... เป็นที่น่าสังเกตว่าภาษามูเซอออกเสียงที่ละพยางค์โดยใช้เสียงต่างกัน 3 เสียง และการที่มูเซอไม่สามารถออกเสียงพยัญชนะตัวท้ายได้นั้น ทำให้พวกนี้ยากที่จะพูดภาษาไทยได้ชัดเจน"

1.3 ภาษาลีซอ พวกที่พูดภาษาลีซอเพิ่งอพยพจากตอนเหนือของรัฐกะฉิ่นแห่งสหภาพพม่า เข้ามาอยู่ในประเทศไทยเมื่อประมาณ 50 ปีมานี้เอง โดยตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณ 3 จังหวัด คือ แม่ฮ่องสอน เชียงรายและเชียงใหม่ จำนวนประชากรที่พูดภาษาลีซอยังสำรวจไม่ได้แน่นอน บางแห่งว่าประมาณ 22,000 คน บางแห่งว่า 3,000 คนเท่านั้น ชาวลีซอนับว่าเป็นชาวเขาที่แท้จริงเพราะนิยมตั้งบ้านเรือนอยู่ในระดับสูงกว่าน้ำทะเลมาก คืออยู่ระหว่าง 4,000 - 5,000 ฟุต จากระดับน้ำทะเล สูงกว่าหมู่บ้านของชาวเขาเผ่าอีก้อ

ในด้านภาษาชาวลีซอมีความสามารถทางภาษาค่อนข้างมากกว่าชาวเขาเผ่าอื่น พวกผู้ชายจะพูดได้หลายภาษา เช่น ภาษาจีน ยูนาน ไทยใหญ่ ลาว ไทย (คำเมือง) อีก้อ และมูเซอ ส่วนผู้หญิงลีซอก็เหมือนผู้หญิงเผ่าอื่นคือขี้อาย จึงพูดภาษาอื่นไม่ได้เลย ยกเว้นเด็กผู้หญิงที่ได้เข้ามาเรียนภาษาไทยในโรงเรียนจึงพูดภาษาไทยได้บ้าง

ลักษณะเด่นของภาษาลีซอก็เช่นเดียวกับภาษาชาวเขาเผ่าอื่นในตระกูลภาษาธิเบต - พม่า คือ ไม่มีเสียงพยัญชนะสะกด ซึ่งทำให้เด็กชาวเขาเผ่าลีซอประสบปัญหาในการออกเสียงภาษาไทยมาก โดยเฉพาะเสียงพยัญชนะสะกด แม่กก แม่กด แม่กบ เช่นเดียวกับพวกมูเซอ ยกตัวอย่างภาษาลีซอว่า "อาลา เยีย เอะลา" (ไปไหนมา) "อาเมีย เยีย" (จะไปไร่) เป็นต้น ซึ่งจะเห็นว่าไม่มีพยัญชนะสะกดเลย

1.4 ภาษาอีก้อ จัดอยู่ในตระกูลภาษาธิเบต-พม่า กลุ่ม โลโล สาขาโลโล ภาษาอีก้อคล้ายคลึงกับภาษามูเซอและภาษาลีซอ กลุ่มชนที่พูดภาษาอีก้อเป็นเผ่าที่อพยพเข้ามาในประเทศไทยเป็นพวกหลังสุด กล่าวคือ ส่วนใหญ่เพิ่งอพยพเข้ามาในระยะ 20 ปีหลังนี้เอง โดยเดินทางจากประเทศพม่าและลาว เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในจังหวัดเชียงราย จำนวนประชากรอีก้อที่สำรวจไว้ยังไม่แน่นอน บางตำราว่าเกือบหมื่นคน แต่บางตำราก็ว่าประมาณ 6,000-7,000 คนเท่านั้น ชาวเขาเผ่าอีก้อพูดภาษาไทยได้เป็นส่วนน้อย เนื่องจากเพิ่งอพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยเมื่อไม่นานมานี้เอง ผู้ที่พูดได้มักเป็นพวกหัวหน้าหมู่บ้านซึ่งต้องติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของไทย หรือไม่ก็เป็นรุ่นเด็กที่ได้เข้าเรียนหนังสือไทยในโรงเรียน

175160

ลักษณะเด่นของภาษาอีก้อคือไม่มีเสียงพยัญชนะสะกดเช่นเดียวกับภาษาลีซอและภาษามูเซอ ไม่มีเสียงพยัญชนะควบกล้ำนอกจากควบกล้ำกับตัว ย ซึ่งในภาษาไทยไม่มี และไม่มีเสียงวรรณยุกต์โทกับจัตวา ถ้าดูตัวอย่างภาษาอีก้อบางประโยค เช่น "เลาะ เบาะ ด๊อ" (เชิญดื่มน้ำชา) หรือ "ยะ แง อี๋ย" (ไปไร่) จะเห็นว่าไม่มีพยัญชนะสะกด และพยัญชนะควบกล้ำ ซึ่งทำให้เด็กชาวเขาเผ่าอีก้อที่เรียนภาษาไทย ต้องประสบปัญหาในการออกเสียงภาษาไทยโดยเฉพาะเสียงพยัญชนะสะกดแม่กก แม่กด แม่กบ เสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว และเสียงวรรณยุกต์ โท กับ จัตวา

2. <u>ภาษามัง - เย้า</u> ภาษาชาวเขาทั้ง 2 เผ่านี้จัดอยู่ในภาษาตระกูลแม้ว-เย้า ซึ่งผู้เชี่ยวชาญบางท่านถือว่าภาษามัง-เย้า เป็นสาขาหนึ่งของภาษาตระกูลจีน-ธิเบต (Sino - Tibetan) แต่บางท่านก็จัดอยู่ในตระกูลชินิติค (Sinitic)

2.1 ภาษามัง ภาษามังหรือภาษาแม้วนี้ เป็นภาษาที่มีเสียงก้องและเป็นคำโดดๆ ต่างกับภาษาจีนทั้งคำและการออกเสียง มีคำศัพท์จำนวนมากที่ยืมมาจากภาษาจีน ไทย ลาว และชนชาติอื่นๆ ที่มังมีความสัมพันธ์ด้วย ถ้าแบ่งตามภาษาพูดแล้วภาษามังในประเทศไทยมีอยู่ 3 พวก คือ

2.1.1 มังคำ หรือมังน้ำเงิน เป็นพวกที่มีจำนวนมากที่สุดมีมากกว่า 25,000 คน ส่วนมากอยู่หนาแน่นในจังหวัดแพร่ น่าน ตาก เชียงราย มีประปรายบ้างที่พิษณุโลกและเพชรบุรี

2.1.2 มังขาว มีประมาณ 20,000 คน ส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่และน่าน ภาษาของมังขาวมีความแตกต่างจากมังคำมากในเรื่องการออกเสียง ทำให้มังขาวกับมังคำไม่สามารถพูดกันเข้าใจได้ต้องใช้คำเมืองเป็นภาษากลางในการติดต่อ

2.1.3 มังกัวมะบา มีจำนวนน้อยไม่ถึง 10,000 คน พวกนี้เพิ่งอพยพเข้ามาจากประเทศลาว และตั้งบ้านเรือนอยู่ทางเหนือของจังหวัดน่าน

ลักษณะเด่นของภาษามังคือมีระบบเสียงพยัญชนะมากกว่าภาษาไทย คือ มีหน่วยเสียงพยัญชนะ 51 หน่วยเสียง และถ้านับเสียงควบกล้ำตัว ล ด้วย จะมี 60 หน่วยเสียง ต่างกับหน่วยเสียงพยัญชนะไทยซึ่งมี 21 หน่วยเสียง และไม่มีเสียงพยัญชนะสะกด ระบบเสียงสระคล้ายภาษาไทยมาก มีที่ต้องออกเสียงเป็นพิเศษอยู่ตัวเดียว คือเสียงสระเออ + สระอือ ซึ่งเสียงนี้ไม่มีในภาษาไทย ส่วนระดับเสียงวรรณยุกต์มีมากกว่าภาษาไทย คือ มี 7-9 ระดับเสียง ในภาษาไทยมี 5 เสียง เท่านั้น

ลักษณะภาษามังแตกต่างกับภาษาไทยดังกล่าว จึงทำให้เด็กชาวมังที่เข้าเรียนภาษาไทยในโรงเรียนมักประสบปัญหาในการออกเสียงโดยเฉพาะเสียงพยัญชนะสะกด แม่กก แม่กด แม่กบ แม่กม แม่กง แม่กน เช่นเดียวกับพวกที่พูดภาษาตระกูลธิเบต-พม่า

2.2 ภาษาเย้า ภาษาเย้ามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับภาษามังมากกว่าภาษาชาวเขาเผ่าอื่นๆ อยู่ในภาษาตระกูลแม้ว-เย้าเช่นเดียวกันแต่ทั้งสองภาษาก็ยังมีความแตกต่างอย่าง

เห็นได้ชัด ภาษาเย้าเป็นภาษาที่มีเสียงสูงต่ำคล้ายภาษาจีนมาก และเป็นชาวเขาเผ่าเดียวที่ใช้ตัวหนังสือจีนเขียนเป็นภาษาเย้าและอ่านออกเสียงเป็นภาษาเย้า ภาษาเย้าแต่ละท้องที่อาจไม่เหมือนกันทีเดียวบางท้องที่นำเอาภาษาจีนฮ่อซึ่งอยู่ใกล้ชิดมาใช้ก็มี

ลักษณะเด่นของภาษาเย้าคือ มีลักษณะเป็นคำเดียวโดดๆ เช่น คำว่า มา (แม่) แต้ (พ่อ) บั้ว (มือ) เป็นต้น มีระบบพยัญชนะต้นซับซ้อนเหมือนภาษามัง ไม่มีเสียงพยัญชนะสะกดแบบเดียวกับภาษามัง มีระบบเสียงวรรณยุกต์ แต่เสียงสูงต่ำไม่ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ไทย

3. <u>ภาษาขมุ – ละว้า – ถิ่น</u> เป็นภาษาตระกูลมอญ – เขมร ลักษณะสำคัญของภาษาตระกูลนี้ คือ การไม่ใช้ระดับเสียงวรรณยุกต์เป็นปัจจัยทำให้คำเปลี่ยนแปลงความหมายไป ภาษาตระกูลมอญ เขมรไม่มีระดับเสียงวรรณยุกต์เป็น 5 ระดับอย่างที่มีในภาษาไทย แต่จะเรียกว่าในภาษาขมุ – ละว้า – ถิ่น ไม่มีการเปลี่ยนแปลงระดับเสียงของคำเสียทีเดียวก็ไม่ได้ เพราะมีการเน้นเสียงหนักเบาอย่างที่เรียกในภาษาอังกฤษว่า Stress ชาวขมุ – ละว้า – ถิ่น ใช้การลงเสียงหนักเบา ขึ้นเสียงสูงลงเสียงต่ำเป็นเครื่องหมายแสดงความประหลาดใจ เสียใจ หรือตั้งคำถามแสดงการย้ำความเช่นเดียวกับที่ชาวอังกฤษใช้การขึ้นลงเสียงหนักเบาในภาษาอังกฤษ แต่ชาวขมุ – ละว้า – ถิ่น ไม่มีวิธีการเปลี่ยนระดับเสียงจากสูงไปต่ำ แล้วทำให้คำเปลี่ยนแปลงความหมายไป เช่น คำว่า ม้า / หมา

ลักษณะเด่นของภาษาขมุ – ละว้า – ถิ่น คือ มีระบบเสียงพยัญชนะมากกว่าภาษาไทย ดังนั้นชาวขมุ – ละว้า – ถิ่น จึงเกือบไม่มีปัญหาในการออกเสียงพยัญชนะไทย ยกเว้นเสียงพยัญชนะไทยเสียงเดียวที่ค่อนข้างจะเป็นปัญหาสำหรับชาวขมุ คือ เสียง ฟ เพราะเสียงนี้ไม่มีในภาษาขมุ ชาวขมุอาจออกเสียงเป็น ป หรือ พ แทน สุริยา รัตนกุล (2519 : 8) สรุปไว้ว่า "ชาวขมุ – ละว้า – ถิ่น ออกเสียงภาษาไทยไม่ชัดในเรื่องของเสียงวรรณยุกต์"

นโยบายและการจัดการศึกษาให้แก่ชาวเขา

ชาวเขาเป็นชนกลุ่มน้อยที่ดูเหมือนจะอยู่กันอย่างสงบ แต่ถ้าพิจารณาถึงวิถีทางดำเนินชีวิตบางอย่างของชาวเขา เป็นต้นว่า การตัดต้นไม้ทำลายป่าเพื่อทำไร่เลื่อนลอย การปลูกฝิ่น การลักลอบค้าของเถื่อนแถบชายแดนและการลักลอบอพยพข้ามแดนเข้ามา เหล่านี้ ล้วนก่อปัญหาซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศชาติได้ รัฐบาลไทยซึ่งเดิมทีไม่ประสงค์จะเข้าไปแทรกแซงในกิจการของชุมชนชาวเขา ได้ตระหนักถึงความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหาทางแก้ไขปัญหานี้ ดังนั้นในปี พ.ศ. 2502 รัฐบาลจึงเริ่มดำเนินการเพื่อเข้าไปพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาอย่างเป็นทางการเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ดังปรากฏให้เห็นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทุกฉบับ และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่หก พ.ศ. 2530 – 2534 (2530 : 368) มีนโยบายเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่า

1.3 พื้นที่สูงภาคเหนือ จะมุ่งควบคุมชุมชนชาวเขาในเขตพื้นที่ที่มีปัญหาความมั่นคงโดยมีแนวทางการดำเนินงานที่เน้นหนักในการควบคุมและรักษาความสงบเรียบร้อย ประกอบด้วยงานด้านการปกครอง การจัดตั้งถิ่นฐานถาวร การลดการปลูกฝิ่น การลดการทำลายต้นน้ำลำธาร โดยกำหนดให้มีมาตรการ ดังนี้

- พิจารณากำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการควบคุมดูแล การจัดระเบียบการปกครอง การรักษาความมั่นคงปลอดภัย การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้ชาวเขาได้อยู่อาศัยและทำกินเป็นหลักแหล่งถาวร

- ให้มีการจัดทำแผนงานหลักในการดำเนินงานในพื้นที่เป้าหมายร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาที่สูงภาคเหนือเกี่ยวกับปัญหาชาวเขาและการปลูกฝิ่น เพื่อพัฒนาชาวเขาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในระดับที่สามารถดำรงชีวิตได้ตามควรแก่อัตภาพใกล้เคียงกับคนไทยในพื้นราบ ทั้งนี้โดยการพัฒนาให้ชาวเขามีรายได้จากอาชีพอื่นที่เพียงพอแก่การยังชีพแทนการปลูกฝิ่น

- กระจายบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน รวมทั้งการโภชนาการ การศึกษาภาคบังคับ และข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้ทั่วถึง รวมทั้งเน้นการเร่งดำเนินการลดอัตราการเพิ่มประชากรของชาวเขาและประชากรไทยบนที่สูง

- สกัดกั้นและผลักดันการอพยพเข้ามาใหม่ของชาวเขา โดยกำหนดมาตรการลงโทษสำหรับผู้อพยพเข้ามาใหม่ รวมทั้งผู้ชักจูงชาวเขาเข้ามา และให้ชาวเขาที่มีอาชีพหลักแหล่งที่ถาวรแล้วเป็นเครื่องมือหนึ่งในการดูแลป้องกันและสกัดกั้น อีกทั้งให้เร่งการดำเนินการสำรวจสำมะโนประชากรชาวเขาด้วย

จะเห็นได้ว่านโยบายในการพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขานั้น นอกจากมุ่งแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงของชาติเป็นสำคัญแล้ว ยังมุ่งส่งเสริมชาวเขาให้มีคุณภาพชีวิตเช่นเดียวกับชนพื้นราบ ดังนั้นการพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาจึงจัดทำพร้อมกันหลายด้าน คือด้านการพัฒนาอาชีพ ด้านอนามัยและสาธารณสุข ด้านการปกครองและการพัฒนาท้องถิ่น และด้านการศึกษา

การพัฒนาชาวเขาด้วยการให้การศึกษานับเป็นทางแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้นได้ดีทางหนึ่ง เพราะนอกจากจะมุ่งให้ชาวเขาสามารถ ฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยได้แล้ว ยังสามารถแทรกความเป็นไทยลงในวิชาความรู้ที่ปลูกฝังอบรมให้ ทั้งนี้เพื่อชาวเขาเหล่านั้นจะได้มีจิตสำนึกเป็นคนไทย รู้ว่าตนอยู่ในประเทศไทยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เกิดความรักและหวงแหนแผ่นดินไทย และยินดีร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลเพื่อการพัฒนาด้านต่างๆ อันจะส่งผลให้ชาวเขามีคุณภาพชีวิตดุจเดียวกับชาวไทยทั่วไป เกี่ยวกับเรื่องนี้ ประสงค์ รายณสุข และคณะ (2523 : 22) ได้สรุปสาระสำคัญบางประการจากแถบบันทึกเสียงเรื่อง "ความสำคัญของการจัดการศึกษาด้านภาษาไทยให้แก่เด็กชาวเขา" ของ พ.ต.อ.มนัส ขันธทัตบำรุง ความว่า

ชาวเขาเป็นชนกลุ่มน้อยในประเทศก็จริง แต่มีอิทธิพลและมีผลได้ผลเสียต่อประเทศเป็นอย่างมาก ปัญหาที่อาจเกิดจากชาวเขามีหลายด้าน อาทิ การก่อการร้าย การตัดไม้ทำลายป่า เป็นต้น ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้ล้วนมีผลต่อความมั่นคงปลอดภัยของประเทศทั้งสิ้น รัฐบาลมองเห็นความสำคัญของปัญหานี้ และได้หาทางแก้ไขโดยกำหนดนโยบายรวมพวกสำหรับชนชาวเขาขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการตั้งโรงเรียนสำหรับสอนเด็กชาวเขา โดยเริ่มจากตำรวจตระเวนชายแดนซึ่งอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกับชาวเขา...

ดังนั้นงานพัฒนาการศึกษาให้แก่ชาวเขาจึงได้เริ่มดำเนินการ โดยอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานหลายหน่วยงาน ซึ่งได้แก่ ตำรวจตระเวนชายแดน กรมสามัญศึกษา สำนักงานประถมศึกษาแห่งชาติ กรมการศึกษานอกโรงเรียน และกรมประชาสงเคราะห์ ซึ่งแต่ละหน่วยงานมีงานให้การศึกษาแก่ชาวเขาพอกล่าวเป็นสังเขปได้ดังนี้

1. ตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.)

ตำรวจตระเวนชายแดนได้เริ่มตั้งโรงเรียนสำหรับสอนเด็กชาวเขาขึ้นในจังหวัดต่างๆ ที่มีชาวเขาตั้งแต่ พ.ศ.2499 โดยใช้หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ มีอุปกรณ์การเรียนแจกให้เปล่า ครูคือตำรวจตระเวนชายแดนผู้อยู่ในพื้นที่ แต่ปัจจุบันมีครูอาสาสมัครมากขึ้น ในระยะแรกๆ ของการดำเนินงาน มีปัญหาหลายด้านโดยเฉพาะด้านงบประมาณ แต่ด้วยพระมหากรุณาธิคุณอันล้นพ้นของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชชนนี และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี ซึ่งทรงสนพระทัยในการศึกษาของชาวเขาได้พระราชทานทุนทรัพย์เป็นค่าก่อตั้งโรงเรียน อุปกรณ์การศึกษาและยารักษาโรค อันเป็นผลให้งานให้การศึกษาของ ตชด. ดำเนินรุดหน้าไปด้วยดี

2. กรมสามัญศึกษา

กรมสามัญศึกษาได้รับผิดชอบด้านจัดการศึกษาให้ชาวเขาระหว่างปี พ.ศ. 2476 - 2509 โดยมุ่งจัดสร้างอาคารเรียนถาวรให้และจัดทำหลักสูตรรวมทั้งจัดสรรงบประมาณจำนวนหนึ่งให้แก่โรงเรียนชาวเขาของตำรวจตระเวนชายแดน แต่ต่อมาได้โอนงานด้านการศึกษาส่วนภูมิภาคให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดตั้งแต่ พ.ศ. 2510 จึงยังคงรับผิดชอบงานพัฒนาการศึกษาในบางส่วนได้แก่ การจัดการศึกษาในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ซึ่งรับนักเรียนประจำและเป็นการศึกษาแบบให้เปล่า จัดทำตำราเรียนสำหรับชาวเขา และจัดอบรมครูโรงเรียนชาวเขา เป็นต้น

3. สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ (สปช.)

สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ให้การศึกษาแก่เด็กทั่วประเทศโดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ ได้เริ่มเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาให้แก่ชาวเขา ในปี

พ.ศ. 2523 โดยรับโอนมาจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งรับช่วงต่อมาจากกรมสามัญศึกษา งานของสำนักการประถมศึกษา คือ รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนชาวเขาตามมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งให้ความช่วยเหลือในเรื่องสื่อการเรียนการสอน

4. กรมการศึกษานอกโรงเรียน

กรมการศึกษานอกโรงเรียนมีโครงการให้การศึกษาแก่ชาวเขาอยู่ 2 โครงการ คือ

4.1 โครงการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ เป็นโครงการซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาชาวเขาให้มีความรู้ภาษาไทยที่จะสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ สามารถประกอบอาชีพอย่างถูกกฎหมาย และมีสำนึกของความเป็นพลเมืองไทย ทั้งจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ โครงการนี้ได้ดำเนินงานจัดส่งครู ซึ่งผ่านการอบรมแล้วให้เข้าไปสอนในหมู่บ้านชาวเขา ปัจจุบันมีครูเดินสอนในหมู่บ้านชาวเขาที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน กำแพงเพชร กาญจนบุรี และน่าน

4.2 โครงการศูนย์การศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขา (ศศช.)

โครงการนี้เกิดขึ้นโดยความร่วมมือของ 4 หน่วยงาน คือ กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย กรมวิเทศสหการ สำนักนายกรัฐมนตรี องค์การยูเสด สหรัฐอเมริกา และกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีความมุ่งหมายหลักเพื่อพัฒนาชาวเขาทั้งเด็กและผู้ใหญ่ให้มีความสามารถพึ่งตนเองได้ อันจะส่งผลให้เกิดเป็นสังคมชาวเขาที่มีคุณภาพ โครงการนี้สนับสนุนให้คนในชุมชนเข้าร่วมมืออย่างแข็งขันและจริงจังจนสามารถดำเนินงานด้วยตนเองได้ในที่สุด มีศูนย์กลางปฏิบัติงานของโครงการเรียกว่า "อาศรม" ปัจจุบันการดำเนินการของ ศศช. มีที่หมู่บ้านของจังหวัด เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน ตาก น่าน แพร่ พะเยา ลำปาง และกาญจนบุรี

5. กรมประชาสงเคราะห์

งานของกรมประชาสงเคราะห์ด้านการจัดการศึกษาชาวเขา คือ การจัดตั้งโรงเรียนชั่วคราวตามหมู่บ้านชาวเขา โดยใช้หลักสูตรโรงเรียนชาวเขา พ.ศ. 2508 ของกระทรวงศึกษาธิการ การสอนมุ่งให้ชาวเขามีทักษะภาษาไทยพอที่จะติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันได้และให้ความรู้เกี่ยวกับเมืองไทย ความเป็นพลเมืองไทย ตลอดจนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และวิธีการเกษตรกรรม ต่อมาได้รับความร่วมมือในการจัดโครงการอบรมครูช่วยสอน จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและองค์การยูนิเซฟ ครูช่วยสอนดังกล่าวเป็นชาวเขาในหมู่บ้านที่มีโรงเรียนหรือหมู่บ้านใกล้เคียงส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งเป็นภิกษุ สามเณร ชาวเขาจากวัดศรีโสดา จังหวัดเชียงใหม่ ปัจจุบันกรมประชาสงเคราะห์ได้จัดตั้งโรงเรียนชั่วคราวในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย พะเยา แม่ฮ่องสอน น่าน ลำปาง ลำพูน กาญจนบุรี ตาก และกำแพงเพชร

นอกจากหน่วยงานทั้ง 5 ที่ให้การศึกษาแก่ชาวเขาดังกล่าวแล้ว ปัจจุบันยังมีหน่วยงานอื่นๆ ทั้งของรัฐและเอกชนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้แก่ชาวเขานี้อีก เช่น กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดตั้งโรงเรียนประถมศึกษาชั่วคราวสำหรับชาวเขาถึง 25 โรง

เรียน มูลนิธิคริสตจักรฯ เหรี่ยงแบ็บติสต์ในประเทศไทยจัดตั้งโรงเรียนราษฎร์ขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย เป็นต้น

สำหรับหน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้แก่ชาวเขานี้ กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาประถมแห่งชาติ (2531 : 53) ได้สรุปเป็นตารางไว้ดังนี้

ตาราง 2 แสดงหน่วยงานที่จัดการศึกษาแก่ชาวเขา ปีการศึกษา 2531

หน่วยงาน	กิจกรรม	จำนวนโรงเรียนหรือศูนย์	จำนวนนักเรียน
1. สำนักงานคณะกรรมประถมศึกษาแห่งชาติ	- จัดการศึกษาระดับก่อนประถมและประถมศึกษา	747	59,000
2. กรมสามัญศึกษา	- จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา	9	2,470
3. กรมการศึกษานอกโรงเรียน	- จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา	45	2,134
	- จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน		
4. กรมประชาสงเคราะห์	- จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา	56	1,521
	- จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา	222	6,850
5. กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	- จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาและระดับประถมศึกษา	43	2,771
6. มูลนิธิคริสตจักรฯ	- จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา	2	ไม่มีข้อมูล
รวม		1,124	74,836

ชาวเขากับการศึกษาภาษาไทย

การพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาที่สำคัญทางหนึ่งคือ การให้การศึกษาซึ่งปัจจุบันชาวเขาเริ่มสนใจที่จะส่งบุตรหลานของตนเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนต่างๆ ที่รัฐบาลและเอกชนจัดให้ดังกล่าวข้างต้น แต่เด็กชาวเขามีภาษาประจำเผ่าของตนเองใช้ในชีวิตประจำวัน เมื่อเข้าศึกษาในโรงเรียนก็จะต้องเรียนภาษาไทยกลางเป็นภาษาที่สอง จึงทำให้เกิดปัญหาในการเรียนการสอน โดยเฉพาะด้านการออกเสียงไม่ชัดเจนอันเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการสื่อสารติดต่อกันเกี่ยวกับเรื่องนี้ ขจัดภัย บุรุษพัฒน์ (2528 : 302) กล่าวว่า

> เด็กชาวเขาเคยชินกับภาษาพูดในชุมชนของตน คือ ภาษาชาวเขาซึ่งแตกต่างกันไปตามเผ่า เด็กพวกนี้ไม่เคยได้ยินได้ฟังมาก่อน ภาษาไทยจึงเป็นภาษาที่เด็กไม่รู้ และโดยที่ไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับภาษาไทยตลอดจนความสำคัญของการศึกษาเมื่อชาวเขาไม่รู้ภาษาไทยดีพอ การเรียนวิชาอื่นๆ ที่ต้องใช้ภาษาไทยทั้งสิ้นจึงเป็นการยากที่เด็กจะเข้าใจได้ทำให้เบื่อหน่ายในการเรียน

ในเรื่องปัญหาการเรียนภาษาไทยของเด็กชาวเขานี้ เรชา ทองสวัสดิ์ (2515 : 5) ยังได้กล่าวเสริมไว้อีกว่า "... ชาวเขาแต่ละเผ่ามีภาษาของตนเองใช้ในชีวิตประจำวันเขาไม่ได้ใช้ภาษาไทยเลย ภาษาไทยจึงเท่ากับเป็นภาษาที่สองของชาวเขา เด็กชาวเขาที่เข้าโรงเรียนจึงเกิดปัญหาทางการเรียนการสอน และเรียนได้ไม่ดีเท่ากับเด็กพื้นราบ เนื่องจากต้องใช้แบบเรียนเช่นเดียวกับเด็กพื้นราบ ..."

ปัญหาการเรียนภาษาไทยของเด็กชาวเขานี้ได้มีผู้สนใจทำการศึกษาค้นคว้ากันหลายราย มีทั้งชาวไทยและต่างประเทศ อาทิ สำเร็จ วรรณสถิตย์ (2515 : 50) และ เสริมศรี ญาณะจารี (2515 : 99) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการทดลองฝึกอบรมผู้ช่วยสอนเด็กชาวเขา และพบว่าแม้ผลการฝึกอบรมจะอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ แต่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเหล่านั้นยังมีปัญหาในการอ่านออกเสียงภาษาไทยในคำควบกล้ำ คำที่มีตัวสะกดและสระกับวรรณยุกต์บางเสียง จิตประภา ศรีอ่อน (2522 : ข) ได้พบว่า นักเรียนชาวเขาเผ่ามังมีปัญหาการพูดภาษาไทยไม่ชัดมากกว่าร้อยละ 90 และเสียงพยัญชนะเป็นเสียงที่พูดไม่ชัดมากกว่าเสียงสระและเสียงวรรณยุกต์ ประสงค์ รายณสุข และคณะ (2523 : 256) พบว่า เด็กชาวเขาทุกเผ่ามีปัญหาการพูดภาษาไทยไม่ชัดร้อยละ 100 และเสียงที่พูดไม่ชัดได้แก่ เสียงพยัญชนะต้น พยัญชนะควบกล้ำ พยัญชนะตัวสะกด เสียงสระและเสียงวรรณยุกต์บางเสียง เพอร์เนล (Purnell. 1972 : 113-130) และ สมอลเลย์ (Smalley. : 131-136) พบว่า เด็กชาวเขาเมื่อเรียนภาษาไทยจะมีปัญหาการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำและตัวสะกด และเลวิส (Lewis. 1972 : 106-112) พบว่า ชาวเขาที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองจะมีปัญหาในการออกเสียงที่ไม่มีในภาษาแรกของตน และจะใช้เสียงที่ใกล้เคียงกันในภาษาชาวเขาแทนเสียงในภาษาไทย

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นเป็นการบ่งชี้ชัดเจนว่า ชาวเขาทั้งที่เป็นเด็กเล็กและที่เจริญเติบโตสู่วัยผู้ใหญ่แล้วก็ยังมีปัญหาการออกเสียงไม่ชัดเจน ดังนั้นจึงมีบุคคลและหน่วยงานบางแห่งได้ให้ความสนใจและพยายามหาวิธีช่วยเหลือ เช่น การจัดทำพจนานุกรมไทย-มัง (2515) พจนานุกรมภาษาไทย-กะเหรี่ยงสะกอ (2521) ของสุริยา รัตนกุล การจัดทำแบบสอนอ่านเรียนเร็วสำหรับชาวเขาของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2519) การจัดทำหนังสือสำหรับเด็กชาวเขาของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2514) งานวิจัยเรื่อง "การศึกษาปัญหาและวิธีแก้ไขการพูดภาษาไทยของเด็กชาวเขา" ของประสงค์ รายณสุข และคณะ (2523) และงานวิจัยเรื่อง "การศึกษาผลการทดลองใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูดภาษาไทยแก่เด็กชาวเขา" ของผู้วิจัยนี้ ล้วนเป็นส่วนหนึ่งของการมุ่งหาแนวทางสำหรับแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอนให้แก่เด็กชาวเขา โดยเฉพาะด้านการพูดภาษาไทยซึ่งเป็นทักษะภาษาที่ใช้มากและใช้อยู่เป็นปกติในชีวิตประจำวัน ทั้งยังเป็นผลโยงไปถึงการเรียนการสอนทักษะภาษาด้านอื่นๆ อีกด้วย ผู้วิจัยจึงเห็นว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ควรได้รับความสนใจเป็นพิเศษจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาให้แก่ชาวเขา

2. ความบกพร่องทางการพูด

ความบกพร่องทางการพูดหรือความผิดปกติด้านการพูด (Speech disorders) นี้ แวน ไรเปอร์ (Van Riper 1978 : 15) ได้อธิบายความหมายพอสรุปได้ว่า คือการพูดที่ผิดแปลกแตกต่างจากการพูดของคนทั่วไป เช่น พูดติดอ่าง พูดเสียงแหบห้าว พูดไม่ชัดจนฟังไม่รู้เรื่อง หรือ ขณะพูดมีอากัปกิริยาที่ผิดปกติไป

ความบกพร่องทางการพูด แบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 4 ประเภท คือ

1. พูดไม่ชัด(Defects of articulation)
2. เสียงผิดปกติ (Defects of voice production)
3. จังหวะการพูดผิดปกติ (Defects of rhythm)
4. ภาษาผิดปกติ (Language dysfunction)

ความบกพร่องทางการพูดนอกจากจะแบ่งเป็น 4 ประเภทใหญ่ๆ ดังกล่าวแล้ว ยังอาจแบ่งให้ละเอียดได้ตามลักษณะของการพูดผิดปกติแต่ละแบบ เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินหรือเด็กที่มีสมองพิการอาจมีความบกพร่องทางการพูดทั้งในด้านการพูดไม่ชัด เสียงผิดปกติและภาษาบกพร่อง

ดังนั้น จึงอาจแบ่งความบกพร่องทางการพูดหรือความผิดปกติทางการพูดออกเป็นประเภทย่อยๆ ได้ดังที่ เบอรี่และไอเซนซัน (Berry and Eisenson . 1956 ; 2-3) แบ่งไว้ถึง 9 ชนิด คือ

1. พูดไม่ชัด หรือปัญหาการพูดไม่ชัด (Defects of articulation)
2. เสียงผิดปกติ (Defects of voice production)
3. จังหวะการพูดผิดปกติ (Defects of rhythm)
4. พัฒนาการพูดช้า (Delayed speech development)

5. การพูดผิดปกติเนื่องจากปากแหว่ง-เพดานโหว่ (Cleft palate speech)

6. การพูดผิดปกติเนื่องจากสมองพิการ (Cerebral palsy speech)

7. ความบกพร่องทางภาษา (Aphasia)

8. การพูดผิดปกติเนื่องจากความบกพร่องทางการได้ยิน (Speech defects associated with defective hearing)

9. การพูดติดสำเนียงภาษาถิ่นและภาษาต่างชาติ (Foreign dialect and foreign accent)

ความบกพร่องทางการพูดนี้พบได้ทั้งในเด็กและผู้ใหญ่และอาจเกิดขึ้นได้เนื่องจากสาเหตุ 2 ประการ คือ

1. สาเหตุทางกาย (Physiological defects) ได้แก่ อวัยวะในการพูดผิดปกติ เช่น เพดานโหว่ ลิ้นไก่สั้น เส้นยึดลิ้นสั้น ระบบฟันผิดปกติ

2. สาเหตุทางจิต (Psychological or functional disorders) ได้แก่ สาเหตุที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมอันเป็นผลต่อการพูด เช่น แบบการพูดไม่ดี สภาพทางบ้านไม่ส่งเสริมการพูด เป็นต้น

ความบกพร่องทางการพูดเป็นปัญหาที่พบในเด็กนักเรียนมากที่สุด เมื่อเทียบกับปัญหาประเภทอื่นๆ ได้มีผู้ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องนี้และรายงานผลเอาไว้ ทั้งในต่างประเทศและประเทศไทยดังต่อไปนี้

ในสหรัฐอเมริกามีรายงานผลการสำรวจของอาช่า (ASHA.1952) ว่าความบกพร่องทางการพูดของเด็กในวัยเรียนทั้งในระดับชั้นประถมและมัธยมมีอยู่ระหว่างร้อยละ 3-12

ในประเทศอังกฤษ ไต้หวัน และอินเดีย มีรายงานซึ่ง จิตประภา ศรีอ่อน (2522 : 13) กล่าวไว้ว่า เด็กนักเรียนอายุ 7 ขวบ มีความบกพร่องทางการพูดร้อยละ 4-11

ในประเทศไทยมีรายงานผลการสำรวจนักเรียนโรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พ.ศ.2515-2518 ของประสงค์ รายณสุข (2519 : 13-17) ว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความบกพร่องทางการพูดร้อยละ 22.34 และ 26.54 ตามลำดับ

สำหรับความบกพร่องทางการพูดแต่ละประเภทนั้น ประเภทที่พบมากที่สุดได้แก่ ความบกพร่องทางการพูดด้านการพูดไม่ชัด หรือปัญหาการพูดไม่ชัด

3. ปัญหาการพูดไม่ชัด

ความหมาย

ปัญหาการพูดไม่ชัด (Articulatory disorders) เป็นความบกพร่องทางการพูดเนื่องจากการออกเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ไม่ถูกต้องหรือผิดเพี้ยนไปจากเสียงมาตรฐานที่ใช้พูดในภาษานั้นๆ ในลักษณะต่างๆ กัน 4 ลักษณะ คือ

1. การใช้เสียงหนึ่งแทนอีกเสียงหนึ่ง (Substitution) คือ การเอาเสียงหนึ่งมา

แทนเสียงหนึ่งในการพูด เช่น กิน เป็น จิน นอน เป็น นอง

2. การออกเสียงเพี้ยน (Distortion) คือ การออกเสียงผิดเพี้ยนไปจนไม่สามารถบอกได้ว่าใช้เสียงใดแทนเสียงที่ถูกต้อง เช่น ออกเสียงพยัญชนะ ส หรือ ร เพี้ยนไปจากเสียงภาษาไทยมาตรฐาน

3. การเว้นไม่ออกเสียงในคำ (Omission) คือ การงดเว้นไม่ออกเสียงที่ปรากฏอยู่ในคำ เช่น ครู เป็น คู ปลา เป็น ปา

4. การเพิ่มเสียงในคำ (Addition) คือ การเพิ่มเสียงที่ไม่ปรากฏเข้าไปในคำ เช่น ปกครอง เป็น ปรกครอง กลอง เป็น กาลอง

สาเหตุ

สาเหตุของการพูดไม่ชัดหรือปัญหาการพูดไม่ชัดอาจเกิดขึ้นได้จากสาเหตุหลายประการ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. สาเหตุเกี่ยวกับความผิดปกติของอวัยวะ (Organic factors) เช่น สมองพิการ หูพิการ ปากแหว่ง เพดานโหว่ ระบบพันผิดปกติ เป็นต้น

2. สาเหตุที่ไม่เกี่ยวกับความผิดปกติของอวัยวะ (Non - organic or Functional factors) เช่น เกิดจากการเลียนแบบผิดๆ จนติดเป็นนิสัย การพูดของผู้รู้ทวิภาษา (Bilingualism) และการเรียนภาษาอื่นเป็นภาษาที่สอง เป็นต้น

การศึกษาค้นการพูดไม่ชัด ไม่ P. 57

การพูดไม่ชัดเป็นปัญหาหรือความบกพร่องทางการพูดประเภทที่พบมากที่สุด ดังมีรายงานของอาช่า (ASHA. 1952:130) ว่าเด็กสหรัฐอเมริกาที่อยู่ในวัยเรียนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงมหาวิทยาลัยจำนวนประมาณ 40 ล้านคน มีปัญหาการพูดไม่ชัดอยู่ระหว่างร้อยละ 3-12 และนักแก้ไขการพูดชาวอเมริกัน คือ เออร์วิน (Irwin. 1969:4-5) และซอมเมอร์ส (Sommers. 1970 : 282) กล่าวว่า เด็กในวัยเรียนมีปัญหาการพูดไม่ชัดถึงร้อยละ 80 และ 81 ตามลำดับ ในขณะที่ปัญหาพูดติดอ่าง มีเพียงร้อยละ 4.5 และเสียงผิดปกติร้อยละ 2.3

ในประเทศไทย มีรายงานผลของการสำรวจข้อบกพร่องทางการพูดของนักเรียนโรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พ.ศ.2515-2518 ของประสงค์ รายณสุข (2519 : 13-17) กล่าวไว้ว่า นักเรียนชั้นประถมปีที่ 1 มีปัญหาการพูดไม่ชัดร้อยละ 18.43 เสียงผิดปกติ ร้อยละ 3.52 จังหวะการพูดผิดปกติร้อยละ 0.39 และนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 มีปัญหาการพูดไม่ชัด ร้อยละ 24.33 เสียงผิดปกติร้อยละ 2.21 และต่อมาในปี พ.ศ.2519-2521 ประจิตต์ อภินัยนุรักต์ (2522 : 18) ได้ทำการสำรวจนักเรียนในโรงเรียนแห่งเดียวกัน พบว่านักเรียนชั้นประถมปีที่ 1 มีปัญหาการพูดไม่ชัดร้อยละ 79.25 เสียงผิดปกติร้อยละ 0.47 จังหวะการพูดผิดปกติร้อยละ 0.94 ส่วนนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 มีปัญหาการพูดไม่ชัดร้อยละ 31.85 เสียงผิดปกติร้อยละ 2.42 และจังหวะการพูดผิดปกติร้อยละ 0.81 ส่วนในระดับอุดมศึกษา ประสงค์ ชิตพงศ์ (2524 : 32) ได้สำรวจข้อบกพร่องทางการพูดของนักศึกษา

วิทยาลัยครูจันทรเกษม หลักสูตร คบ. และ ปกศ.สูงปีที่ 1 ปีการศึกษา 2523 พบว่า มีปัญหาการพูดไม่ชัดโดยออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำไม่ชัดเจนในลักษณะของการเว้นไม่ออกเสียงมากที่สุด

ปัญหาการพูดไม่ชัดนี้นอกจากจะพบได้ในเด็กไทยทั่วไปดังรายงานการวิจัยที่ยกมากล่าวแล้ว ยังพบในเด็กชาวเขาที่เรียนภาษาไทยอีกด้วย เกี่ยวกับเรื่องนี้ จิตประภา ศรีอ่อน (2522) ได้ทำการวิจัยปัญหาการพูดภาษาไทยไม่ชัดของเด็กชาวเขาเผ่ามังในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตาก พบว่า เด็กนักเรียนมีปัญหาการพูดไม่ชัดมากกว่าร้อยละ 90 และ ประสงค์ รายณสุข และคณะ (2523) ได้ศึกษาปัญหาและวิธีแก้ไขการพูดภาษาไทยของเด็กชาวเขา พบว่า เด็กชาวเขาทุกเผ่ามีปัญหาการพูดไม่ชัดถึงร้อยละ 100

จากผลการวิจัยที่ยกมากล่าวจะเห็นได้ว่า ปัญหาการพูดไม่ชัดเป็นปัญหาที่พบมากทั้งในนักเรียนระดับประถมศึกษาและระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะระดับประถมศึกษาพบทั้งในเด็กไทยและเด็กชาวเขา นอกจากนี้น่าสังเกตว่า จำนวนเด็กนักเรียนที่มีปัญหาการพูดเหล่านั้นทวีขึ้นตามลำดับอีกด้วย ดังนั้น ปัญหาการพูดไม่ชัดในเด็กนักเรียนไม่ว่าจะเป็นเด็กไทยหรือเด็กชาวเขาก็ตาม สมควรอย่างยิ่งที่จะได้รับการเอาใจใส่เป็นพิเศษ เพราะภาษาเป็นวัฒนธรรมของชาติ เป็นเครื่องมือสำคัญที่ผูกพันคนในชาติ ให้เกิดความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน อันจะส่งผลกระทบถึงความมั่นคงของชาติ

สำหรับเด็กชาวเขาซึ่งมีปัญหาการพูดภาษาไทยไม่ชัดนั้น เป็นเรื่องที่น่าได้รับความเห็นใจ เพราะปกติเด็กชาวเขาพูดภาษาแม่คือ ภาษาประจำเผ่าของตนในชีวิตประจำวัน เมื่อต้องมาเรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง อิทธิพลของภาษาแม่จึงอาจเป็นอุปสรรคในการเรียนภาษาไทยได้ เกี่ยวกับอิทธิพลของภาษาแม่ต่อการเรียนภาษาที่สองนี้ คริสต์ (Chriest. 1964 : XVI-XXiii) กล่าวไว้ว่า ผู้ที่ใช้ภาษาหนึ่งเป็นภาษาแม่อยู่แล้วนั้นเมื่อไปพูดภาษาอื่นเป็นภาษาที่สองมักจะออกเสียงเพี้ยนไปจากเสียงมาตรฐานในภาษาซึ่งเรียนเป็นภาษาที่สอง กล่าวคือ มีสำเนียงของภาษาแม่ติดอยู่ในการพูด และชุติมา ทับเอี่ยม (2521 : 1-12) สรุปไว้ว่า อิทธิพลของภาษาแม่ต่อการเรียนภาษาไทยนั้นมีผู้พบว่าคนจีนมีปัญหาการพูดภาษาไทยไม่ชัด ส่วนเด็กชาวเขาที่เรียนภาษาไทยก็มีปัญหาการออกเสียงไม่ชัดเจน ดังที่ สำเร็จ วรรณสถิตย์ (2517 : 50) และเสริมศรี ญาณะจารี (2517 : 99) พบว่า ชาวเขามีปัญหาการออกเสียงพยัญชนะตัวสะกดและเสียงควบกล้ำ สุริยา รัตนกุล (2519 : 5-7) พบว่า ชาวเขาเผ่าละว้า - ถิ่น - ขมุ มีปัญหาเรื่องเสียงวรรณยุกต์ของไทย จิตประภา ศรีอ่อน (2522 : ข) พบว่าชาวเขาเผ่ามังมีปัญหาเรื่องเสียงพยัญชนะมากกว่าเสียงสระและเสียงวรรณยุกต์ และประสงค์ รายณสุข และคณะ (2523 : 256) พบว่าชาวเขาเผ่ามัง เย้า ลีซอ มูเซอ อีก้อ และกะเหรี่ยง มีปัญหาการพูดไม่ชัดในเสียงพยัญชนะตัวสะกด พยัญชนะควบกล้ำ พยัญชนะต้นบางเสียง เสียงสระและเสียงวรรณยุกต์บางเสียง

การที่เด็กชาวเขาเรียนภาษาไทยแล้วมีปัญหาการพูดไม่ชัดนี้ทำให้มีผลต่อการอ่านสะกดคำและการเขียนภาษาไทยด้วย ดังผลการศึกษาของ พจนีย์ ลิมานุวัฒน์ (2517 : 55) และประสงค์ รายณสุข และคณะ (2523 : 54) ซึ่งพบว่า ผู้ที่พูดไม่ชัดจะอ่านออกเสียงผิดและเขียน

ผิด โดยการสะกดคำผิดเนื่องจากสะกดคำตามเสียงที่พูด ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การพูดไม่ชัด ทำให้เกิดปัญหาด้านการอ่านและการเขียนตามมา อันเป็นปัญหาด้านการเรียนการสอนภาษาไทยแก่เด็กชาวเขา จึงสมควรที่จะหาวิธีแก้ไขการพูดภาษาไทยไม่ชัดของเด็กชาวเขาเสียก่อน เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาด้านอื่นตามมาภายหลัง

หลักการและวิธีแก้ไขปัญหาการพูดไม่ชัด

หลักการและวิธีแก้ไขปัญหาการพูดไม่ชัดนี้ ผู้วิจัยได้ประมวลจากหลักการทั่วไปของการแก้ไขความบกพร่องทางการพูด (Speech Corrections) ซึ่งนักวิชาการด้านการแก้ไขการพูดหลายท่าน อาทิ เบอร์รีกับไอเซนซัน เออร์วิน และแวนไรเปอร์ (Berry and Eisenson 1963, Irwin 1966, and Van Riper 1978) ได้กล่าวไว้พอสรุปได้ดังนี้

หลักการทั่วไปสำหรับแก้ไขปัญหาการพูดไม่ชัด

1. ชี้แนะให้ทราบปัญหาการพูดของตนเอง
2. ชี้นำให้เห็นความสำคัญของการแก้ไข
3. ดำเนินการแก้ไขเสียงที่เป็นปัญหา

หลักการทั้ง 3 ข้อดังกล่าว สามารถขยายความได้ดังนี้

1. ชี้แนะให้ผู้มีปัญหาทราบปัญหาการพูดของตนเอง ดังวิธีต่อไปนี้

1.1 ให้ฟังเสียงของตนเองจากเทปบันทึกเสียงเพื่อเปรียบเทียบกับเสียงพูดที่ถูกต้องซึ่งผู้ฝึกได้เตรียมบันทึกไว้แล้ว

1.2 ให้วิเคราะห์เสียงพูดของตนเองว่ามีข้อบกพร่องอย่างไร

2. ชี้นำให้ผู้มีปัญหาเห็นความสำคัญของการแก้ไข โดยวิธีดังนี้

2.1 ให้ฟังเสียงพูดที่ไม่ถูกต้องจากเทปบันทึกเสียงหรือฟังผู้อื่นพูดและให้วิจารณ์การพูดที่ได้ฟังนั้นโดยผู้ฝึกช่วยชี้นำให้เห็นว่าการพูดไม่ชัดจะทำให้เสียเวลาในการสื่อความหมายและการติดต่อสื่อสารอาจไม่บรรลุเป้าประสงค์

2.2 ให้ฟังเสียงพูดที่ถูกต้องชัดเจนจากเทปบันทึกเสียง จากวิทยุ หรือจากครูและเพื่อน โดยครูหรือผู้ฝึกช่วยชี้นำ ให้เห็นว่าการพูดที่ถูกต้องเป็นการเสริมบุคลิกภาพ หรือแสดงถึงความเป็นผู้มีภูมิปัญญา ช่วยเพิ่มพูนศรัทธาของผู้ฟัง เป็นต้น

(สำหรับข้อ 2.2 นี้ ไม่จำเป็นสำหรับการฝึกเด็กชาวเขา เพราะจากผลการวิจัยของประสงค์ รายณสุข และคณะ (2523) ปรากฏว่า เด็กชาวเขามีความต้องการที่จะพูดภาษาไทยให้ชัดเจนถึงร้อยละ 100 ซึ่งแสดงว่าเด็กเห็นความสำคัญของการพูดภาษาไทยให้ชัดเจนแล้ว)

3. ดำเนินการแก้ไขเสียงที่เป็นปัญหา ซึ่งแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ การฝึกฟังเพื่อแยกความแตกต่างระหว่างเสียงที่ผิดกับเสียงที่ถูกต้อง และการฝึกออกเสียง ซึ่งประกอบด้วยการฝึกบริหารอวัยวะในการออกเสียง ได้แก่ ริมฝีปาก ลิ้น ขากรรไกร รวมทั้งการฝึกหายใจเพื่อเพิ่ม

ประสิทธิภาพในการออกเสียง และการฝึกออกเสียงที่เป็นปัญหา โดยอาศัยวิธีการและเทคนิควิธีโดยเฉพาะ

วิธีการและเทคนิคเฉพาะสำหรับแก้ไขปัญหาการพูดไม่ชัด

วิธีการและเทคนิคเฉพาะสำหรับแก้ไขปัญหาการพูดไม่ชัดมีดังต่อไปนี้

1. วิธีแสดงตำแหน่งที่เกิดของเสียง (Phonetic Placement method) วิธีนี้ครูจะให้เด็กสังเกตการออกเสียงของครูว่าขณะที่ออกเสียงนั้นลิ้นของครูแตะไว้ที่จุดใด ทำรูปปากอย่างไร เช่น ถ้าออกเสียงพยัญชนะ ร ปลายลิ้นจะแตะที่ปุ่มเหงือก ถ้าออกเสียงสระอู ปากจะเป็นรูปห่อกลม เป็นต้น วิธีนี้มักจะใช้ควบคู่กับการฝึกแก้ไขหน้ากระจกเงา (Mirror practice) เมื่อเด็กสังเกตวิธีออกเสียงของครูหรือผู้ฝึกได้แล้ว จึงให้เด็กออกเสียงตาม ครูคอยสังเกตเพื่อแก้ไข

2. วิธีเร้าและตอบสนอง (Stimulus - Response Method) วิธีนี้ครูหรือผู้ฝึกจะออกเสียงที่เด็กพูดไม่ชัดอย่างถูกต้องชัดเจนให้เด็กฟังและให้เด็กสังเกตวิธีออกเสียงของครู แล้วจึงให้เด็กลองออกเสียงนั้น ถ้าเด็กออกไม่ถูกครูจะแก้ไขให้แล้วให้ลองใหม่อีกครั้ง ถ้าออกเสียงได้ถูกต้องครูจะชมเชยให้กำลังใจ

3. วิธีแยกความรู้สึกจากประสาทสัมผัส (Moto - Kinesthetic Method) วิธีนี้จะใช้ความรู้สึกจากประสาทสัมผัสเข้าช่วยในการฝึกแก้ไข เช่น ในการออกเสียง น ครูให้เด็กใช้นิ้วชี้กดที่ข้างจมูกขณะออกเสียง เด็กจะรู้สึกว่าเสียงก้องสะเทือนอยู่ในช่องจมูกถ้าเด็กออกเสียงได้ถูกต้อง ถ้าไม่รู้สึกก็แสดงว่ายังออกเสียงไม่ถูกต้อง (วิธีนี้ใช้ฝึกในเด็กพิการทางหูและตาได้ด้วย)

4. วิธีสะท้อนกลับ (Feedback Technique) วิธีนี้ครูหรือผู้ฝึกจะให้เด็กได้ฟังเสียงของตนเอง โดยการบันทึกเสียงไว้ฟังภายหลัง หรือให้ฟังเสียงของตนเองในเวลาที่ออกเสียงนั้น ซึ่งอาจทำได้ง่ายๆ โดยการใช้สองมือป้องปากและหูไว้ในขณะออกเสียงซึ่งทำให้ได้ยินเสียงของตนเองชัดเจน หรือจะฝึกในห้องปฏิบัติการทางเสียง (Sound Laboratory) ก็ได้และอีกวิธีหนึ่งให้เด็กได้ฟังเสียงของตนเองไปพร้อมๆ กับเสียงของผู้ฝึก เพื่อเด็กจะได้เปรียบเทียบเสียงของตนกับเสียงของครูและพยายามปรับปรุงแก้ไขตนเอง ซึ่งวิธีหลังนี้ต้องอาศัยเครื่องมือเฉพาะในการฝึกจึงจะได้ผลดี

5. วิธีนำจุดบกพร่องมาเป็นแนวเทียบในการฝึก (Negative Practice) วิธีนี้ครูหรือผู้ฝึกจะใช้วิธีที่ถูกกับวิธีที่ผิดสับเปลี่ยนกันในการฝึกเพื่อให้เด็กรู้ตัวว่าเมื่อใดตนออกเสียงถูกหรือออกเสียงผิด ข้อที่พึงระลึกก็คือครูจะใช้วิธีนี้เป็นขั้นสุดท้าย หลังจากเด็กได้เรียนรู้วิธีออกเสียงที่ถูกต้องแล้ว เช่น ครูให้เด็กออกเสียงคำว่า คน แต่เด็กออกเสียงเป็น คง ตามความเคยชินก่อนได้รับการฝึกให้ออกเสียงคำว่า คน อย่างถูกต้อง ครูจะไม่ทักท้วง แต่เน้นให้สังเกตวิธีออกเสียงของตนเอง แล้วครูให้เด็กออกเสียงสลับกันระหว่างคำว่า คน กับ คง อยู่ชั่วระยะหนึ่ง เด็กจะรู้ตัวว่าออกเสียงผิดและผิดอย่างไร ทั้งรู้ว่าจะแก้ไขให้ออกเสียงถูกต้องได้อย่างไรในที่สุด

6. วิธีใช้อุปกรณ์ประกอบการฝึก (Practice Materials) วิธีนี้ครูหรือผู้ฝึกจะใช้อุปกรณ์ต่างๆ ประกอบกิจกรรมการฝึก เช่น บัตรคำ บัตรภาพ แผนภูมิ วัสดุจำลอง หุ่นมือ เกมต่างๆ เป็นต้น ซึ่งจะทำให้ได้รับผลดีในการแก้ไขโดยเฉพาะในเด็กระดับประถมศึกษา

สำหรับวิธีดำเนินการแก้ไขการออกเสียงไม่ชัดเจน มีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นการฝึกฟัง ซึ่งแบ่งเป็น
   - 1.1 ฝึกฟังเสียงที่ถูกต้อง
   - 1.2 ฝึกวิเคราะห์เสียงของตนเอง
   - 1.3 ฝึกแยกความแตกต่างของเสียงที่ถูกกับเสียงที่ผิด
2. ขั้นการฝึกออกเสียง ซึ่งแบ่งเป็น
   - 2.1 ฝึกบริหารอวัยวะผลิตเสียง เช่น ริมฝีปาก ลิ้น เพื่อช่วยให้ออกเสียงได้คล่องแคล่ว
   - 2.2 ฝึกออกเสียง ซึ่งแบ่งเป็น
     - 2.2.1 ฝึกออกเสียงที่เป็นปัญหาในระดับเสียง (Isolated sound level)
     - 2.2.2 ฝึกออกเสียงที่เป็นปัญหาในระดับพยางค์ (Syllable level) ที่ไม่มีความหมายและมีความหมาย
     - 2.2.3 ฝึกออกเสียงที่เป็นปัญหาในระดับคำ (Word level)
     - 2.2.4 ฝึกออกเสียงที่เป็นปัญหาในระดับประโยค (Sentence level)
     - 2.2.5 ฝึกออกเสียงที่เป็นปัญหาในระดับการสนทนา (Conversational Speech)
     - 2.2.6 ฝึกเพื่อให้นำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน (Carry over)

4. เสียงภาษาไทยที่เด็กชาวเขาออกเสียงไม่ชัดเจน

เด็กชาวเขามีปัญหาการพูดภาษาไทยไม่ชัดดังที่ประสงค์ รายณสุข และคณะ (2533) ได้กล่าวไว้ในงานวิจัยซึ่งสรุปได้ว่า เด็กชาวเขาออกเสียงภาษาไทยไม่ชัดในเสียงพยัญชนะต้นบางเสียง พยัญชนะควบกล้ำ พยัญชนะสะกด สระและวรรณยุกต์บางเสียง ในลักษณะของการใช้เสียงหนึ่งแทนอีกเสียงหนึ่ง (Substitution) การเว้นไม่ออกเสียงในคำ (Omission) และการออกเสียงเพี้ยน (Distortion) ดังนั้นในบทนี้จะได้กล่าวถึงลักษณะและการออกเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ไว้พอสังเขปดังต่อไปนี้

พยัญชนะต้นและการออกเสียงพยัญชนะต้น

พยัญชนะต้น คือ พยัญชนะที่อยู่ในตำแหน่งต้นคำ พยัญชนะทุกเสียง (พยัญชนะไทยมี 21 เสียง 44 รูป) ในภาษาไทยตกในตำแหน่งต้นคำได้หมด เช่น คำว่า ม้า ป่า ลา พยัญชนะ ม ป ล ก็คือพยัญชนะต้นในคำเหล่านั้น

สำหรับลักษณะการออกเสียงของพยัญชนะไทยซึ่งถือเป็นพยัญชนะต้นคำได้หมดนั้น นันทนา รณเกียรติ (2529 : 20-22) และประสิทธิ กาพย์กลอน (2519 : 66-67) ได้อธิบายไว้พอสรุปลักษณะการออกเสียงตามประเภทของเสียงพยัญชนะไทยดังต่อไปนี้

1. เสียงนาสิก (Nasal) เกิดจากการกักลมไว้ ณ จุดใดจุดหนึ่งภายในปาก และเพดานอ่อนหย่อนลงหรือลิ้นไก่เปิดปล่อยให้ลมผ่านออกไปทางช่องจมูก ได้แก่เสียง ม น ง

2. เสียงกักหรือเสียงระเบิด (Stop, Plosive) เกิดจากการกักลมไว้ ณ จุดใดจุดหนึ่งภายในช่องปาก อาจกักไว้ที่ริมฝีปาก ปุ่มเหงือก เพดานแข็ง เพดานอ่อน หรือเส้นเสียง ขึ้นอยู่กับลักษณะเสียงของพยัญชนะนั้นๆ ลมจะถูกกักไว้ชั่วระยะเวลาอันสั้น แล้วถูกปล่อยออกอย่างรวดเร็วและรุนแรงจึงเรียกว่าเสียงระเบิด ขณะออกเสียงเพดานอ่อนยกตัวขึ้น ลิ้นไก่ปิดกั้นลมทางช่องจมูกด้วย เสียงกักหรือเสียงระเบิดได้แก่เสียง บ ป พ ด ต ท จ ก ค อ

3. เสียงเสียดแทรก (Fricative) เกิดจากการที่ลมซึ่งผ่านเส้นเสียงออกมาถูกบีบให้ผ่านช่องแคบระหว่างอวัยวะในการออกเสียงชุดบนและชุดล่าง จึงทำให้ลมผ่านไม่สะดวกต้องแทรกออกมา ได้แก่เสียง ฟ ซ ฮ

4. เสียงกึ่งเสียดแทรก (Affricate) เป็นเสียงที่เกิดจากการออกเสียงกักหรือเสียงระเบิดผสมกับเสียงเสียดแทรก คือ ระยะแรกตั้งต้นเหมือนเสียงระเบิด ต่อมาระยะที่สองเป็นเสียงเสียดแทรก ได้แก่เสียง ฉ หรือ ช

5. เสียงข้างลิ้น (Lateral) เกิดจากการที่ยกปลายลิ้นแตะบริเวณปุ่มเหงือกให้สนิทกักลมไว้แล้วปล่อยให้ผ่านริมฝีปากออกไปทางด้านข้างของลิ้นข้างใดข้างหนึ่งหรือทั้งสองข้าง ได้แก่เสียง ล

6. เสียงรัว (Trill) เกิดจากการยกปลายลิ้นแตะปุ่มเหงือกเบาๆ เมื่อออกเสียงกระแสลมผ่านจุดนี้จะทำให้ปลายลิ้นสะบัดออกและกลับไปแตะปุ่มเหงือกสลับกันหลายๆ ครั้ง ปลายลิ้นมีลักษณะรัวติดๆ กัน ได้แก่เสียง ร

7. เสียงกึ่งสระหรืออัฒสระ (Simi - Vowel) เสียงพวกนี้ออกเสียงอย่างเสียงสระแต่อาจใช้ในตำแหน่งต้นพยางค์ได้เหมือนเสียงพยัญชนะ ในขณะออกเสียงอวัยวะในการออกเสียงจะเลื่อนจากฐานหนึ่งไปยังอีกฐานหนึ่ง ได้แก่เสียง ย ว

เสียงพยัญชนะต้นในภาษาไทยที่เด็กชาวเขาออกเสียงไม่ชัดเจน

เสียงพยัญชนะต้นในภาษาไทยที่เด็กชาวเขาออกเสียงไม่ชัดเจนนั้น ประสงค์ รายณสุข และคณะ (2523) ได้กล่าวไว้ว่าได้แก่เสียงพยัญชนะ ร ง ฮ ส โดยเฉพาะเสียงพยัญชนะ ร ซึ่งเด็กชาวเขาออกเสียงเป็น ล นั้น ปรากฏว่าเป็นเสียงที่เด็กไทยออกเสียงไม่ชัดเจนเช่นเดียวกัน ดังผลการวิจัยของประสงค์ รายณสุข (2519) ซึ่งพบว่าเสียงพยัญชนะที่นักเรียนชั้นประถมปีที่ 1 ของ โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ออกเสียงไม่ชัดมากที่สุด ได้แก่ เสียงพยัญชนะต้น ร และพยัญชนะควบกล้ำ ร ล

ในปัจจุบันเสียงพยัญชนะ ร ดูจะเป็นปัญหาของคนไทยทั่วไปดังที่หม่อมหลวง บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2511 : 42-59) ได้กล่าวว่า "...สิ่งที่น่าห่วงใยที่สุดคือ การที่ภาษาไทยกำลังสูญเสียพยัญชนะเสียงหนึ่งไปจากภาษา คือ เสียง ร ถ้าสังเกตคนไทยอายุ 30 ลงมา มีน้อยคนที่จะใช้เสียง ร เป็นเสียงที่ใช้ตามปกติในเวลาพูด จะใช้เมื่อระมัดระวังเป็นพิเศษ..."

สำหรับการออกเสียงพยัญชนะ ร ได้กล่าวไว้แล้วในข้อ 6 ในเรื่องลักษณะการออกเสียงของพยัญชนะไทย

พยัญชนะควบกล้ำ และการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ

ในภาษาไทยเราอาจใช้เสียงพยัญชนะสองเสียงควบกล้ำ ประสมด้วยสระเสียงเดียวกัน และออกเสียงพยัญชนะสองเสียงนั้นพร้อมกัน เช่น คำว่า พระ กลอง กวาด เป็นต้น ซึ่งอาจจัดเป็นลักษณะพิเศษอย่างหนึ่งของภาษาไทยก็ได้

พยัญชนะควบกล้ำในคำภาษาไทยซึ่งได้แก่ พยัญชนะ ร ล ว หรือเรียกว่า คำควบกล้ำนี้ เท่าที่มีหลักฐานปรากฏอยู่ มีมาแต่สมัยกรุงสุโขทัย จากหลักศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงซึ่งคนส่วนใหญ่จำกันได้ดี เช่น...ในน้ำมีปลา...ใครใคร่ค้าม้าค้า ...ไพร่ฟ้าหน้าใส ฯลฯ

ในหนังสือนิติสารสาธก ของพระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) (2504 : 144) กล่าวถึงคำที่ใช้พยัญชนะ ร ล ว ควบกล้ำว่า มีเสียงควบกับ ร ล ว รวม 21 เสียง เรียกว่า อักษรประโยค ซึ่งมี 7 หมวด คือ

1. ก	กร	กล	กว
2. จ	จร	จล	จว
3. ต	ตร	ตล	ตว
4. ป	ปร	ปล	ปว
5. ค	คร	คล	คว
6. ท	ทร	ทล	ทว
7. พ	พร	พล	พว

จะเห็นได้ว่า อักษรควบกล้ำบางเสียงที่ยกมาข้างต้นไม่มีใช้แล้วในภาษาไทย ปัจจุบันเรามีพยัญชนะควบกล้ำอยู่ 15 เสียง คือ กร ขร คร ตร ปร พร กล ขล คล ปล พล ผล กว ขว คว นอกจากนี้อาจมีเสียงพยัญชนะควบกล้ำในคำไทยที่รับมาจากภาษาอื่นๆ เช่น เสียง ทร มาจากภาษาสันสกฤต และเสียง ฟร ฟล บร บล ดร ซึ่งมาจากภาษาอังกฤษ แต่เราไม่นำมาใช้ในภาษาแบบแผนมักนิยมใช้ในภาษาพูดเท่านั้น

เสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว นี้ โดยเฉพาะเสียง ร ล ในปัจจุบันไม่เพียงแต่จะเป็นปัญหาของชาวเขาเท่านั้น แต่ดูจะเป็นปัญหาของคนไทยเกือบทั่วทั้งประเทศ เกี่ยวกับเรื่องนี้

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (2504 : 5) ทรงห่วงใยและมีพระราชปรารภแก่ชุมนุมภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อคราวเสด็จพระราชดำเนินพระราชทานกระแสพระราชดำริ เรื่องปัญหาการใช้ภาษาไทย ว่า "...ปัญหาการออกเสียงนั้นเป็นอันตรายอย่างยิ่ง...ต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในการออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน" และ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ อดีตนายกรัฐมนตรีได้เคยกล่าวไว้ในที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2530 (2530 : 3) สรุปความว่า

ให้ระมัดระวังการพูดและการใช้ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาประจำชาติ โดยให้ตระหนักถึงความถูกต้องของการออกเสียงพูดหรืออ่านคำที่มี ร ล และคำควบกล้ำที่มี ร ล เป็นพิเศษในทุกโอกาส โดยขอให้ฝึกฝน ปรับปรุง แก้ไข อย่าให้เกิดข้อบกพร่อง หรือถูกตำหนิว่าไม่สามารถออกเสียง ร ล และคำควบกล้ำที่มี ร ล ได้อีกต่อไป

* สำหรับสาเหตุที่คนส่วนใหญ่ออกเสียงคำที่มีพยัญชนะ ร ล ว ควบกล้ำไม่ชัดเจนนี้ พยุง ญาณโกมุท (2505 : 125) ได้กล่าวไว้ พอสรุปได้ว่า

1. เกิดจากการเอาอย่างที่ผิด เด็กเอาอย่างผู้ใหญ่ เช่น เด็กจีนที่เกิดในไทยเอาอย่างบิดามารดาของตนที่พูดไม่ชัด นอกจากนั้นยังเอาอย่างเพื่อนด้วย

2. เกิดจากอวัยวะการออกเสียงบกพร่อง

3. เกิดจากครูในชั้นประถมต้น โดยเฉพาะครูในชั้นประถมปีที่ 1 วางรากฐานไว้ไม่ดี ออกเสียงไม่ชัดเจน ไม่เอาใจใส่แก้ไขฝึกหัดเด็ก เด็กจะจำผิดตั้งแต่แรก เกิดความเคยชินติดนิสัยการออกเสียงไม่ชัด หรือออกเสียงผิดพลาดไปใช้

ในการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว นั้น จะต้องรู้ถึงวิธีออกเสียงพยัญชนะ ร ล ว แต่ละตัวให้ถูกต้องก่อนดังที่ นันทนา รณเกียรติ (2529 : 20-22) กล่าวไว้พอสรุปได้ดังนี้

1. เสียง /ร/ หรือเสียงรัวลิ้น (Trill) ออกเสียงโดยการยกปลายลิ้นขึ้นไปแตะปุ่มเหงือกเบาๆ เมื่อกระแสลมผ่านจุดนี้ก็จะทำให้ปลายลิ้นสะบัดออกและกลับไปแตะปุ่มเหงือกสลับกันหลายๆ ครั้ง ดังภาพ

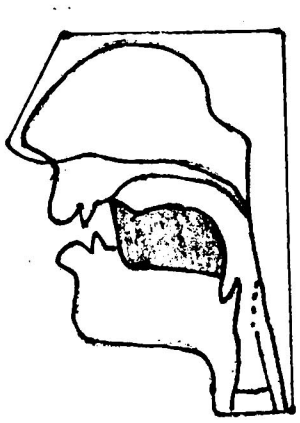

2. เสียง /ล/ หรือเสียงข้างลิ้น (Lateral) เกิดจากการกักลมไว้ตรงกลางของปาก คือ ยกส่วนของลิ้นแตะฐานบนให้สนิท แล้วปล่อยให้ลมผ่านออกมาด้านข้างของลิ้นข้างใดข้างหนึ่ง หรือทั้งสองข้าง ดังภาพ

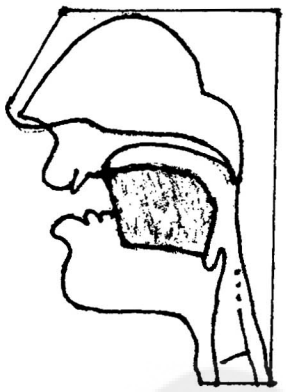

3. เสียง /ว/ หรือเสียง ริมฝีปาก-เพดานอ่อน ฐานที่เกิดของเสียงนี้เป็นการเปล่งเสียงควบกัน คือ ริมฝีปากบนกับริมฝีปากล่าง และลิ้นส่วนหน้ากับเพดานอ่อน ร่วมกันในการออกเสียง ดังภาพ

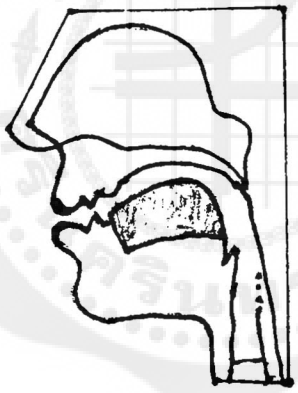

เมื่อออกเสียงพยัญชนะ ร ล ว แต่ละเสียงได้คล่องแล้ว จึงออกเสียงควบกล้ำกับพยัญชนะตัวอื่น เช่น กราบ ปลา กวาง แต่ถ้ายังออกเสียงคำควบกล้ำไม่ได้ ให้ออกเสียงโดยวิธีต่อไปนี้

1. ออกเสียงคำควบกล้ำ โดยวิธีแยกเสียงเป็น 2 พยางค์ เช่น คำว่า ปลา ให้แยกเป็น 2 พยางค์ คือ ปะ - ลา

2. ออกเสียงคำควบกล้ำที่แยกเป็น 2 พยางค์ นั้นช้าๆ ก่อนแล้วจึงทวีความเร็วขึ้นๆ จนออกเป็นเสียงควบกล้ำได้ในที่สุด เช่น

ปะ - ลา ปะ - ลา ปะ - ลา ⟶ ปลา

ตะ - รา ตะ - รา ตะ - รา ⟶ ตรา

กะ - หราบ กะ -หราบ กะ - หราบ ——→ กราบ

เสียงพยัญชนะควบกล้ำ เป็นเสียงที่เด็กชาวเขาออกเสียงไม่ชัดเจน ดังปรากฏในงานวิจัยของ ประสงค์ รายณสุข และคณะ (2523 : 97) ว่าเด็กชาวเขาออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว ไม่ชัด ในลักษณะออกเสียงหนึ่งเป็นอีกเสียงหนึ่ง (Substitution) และเว้นไม่ออกเสียงในคำ (omission)

สำหรับเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล นั้นไม่เฉพาะแต่เด็กชาวเขาเท่านั้นที่ออกเสียงไม่ชัด ในเด็กชาวไทยก็ออกเสียงไม่ชัดเช่นเดียวกัน ดังที่ ประสงค์ รายณสุข (2519) กล่าวไว้ในงานวิจัยเกี่ยวกับความบกพร่องทางการพูดของนักเรียนโรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ว่าเสียงที่นักเรียนออกเสียงไม่ชัดมากที่สุดคือเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล และ ประสงค์ ชิตพงศ์ (2524) ก็กล่าวไว้ว่าเสียงที่นักศึกษาวิทยาลัยครูจันทรเกษม ออกเสียงไม่ชัดมากที่สุดได้แก่ เสียงพยัญชนะควบกล้ำ

พยัญชนะสะกด และการออกเสียงพยัญชนะสะกด

พยัญชนะสะกด คือ พยัญชนะที่อยู่ในตำแหน่งท้ายคำ อาจเรียกอีกอย่างได้ว่า พยัญชนะท้าย หรือตัวสะกด

พระยาอุปกิตศิลปสาร (2511 : 23) ได้ให้ความหมายและอธิบายเรื่องตัวสะกดไว้ดังนี้

> ตัวสะกดนั้นคือ พยัญชนะที่ประกอบอยู่ข้างท้ายสระ และมีเสียงประสมเข้ากับสระทำให้หนักขึ้นตามฐานของพยัญชนะ เช่น กา เป็น กาก กาง กาด กาน กาบ กาม กาย กาว เป็นต้น ท่านจัดไว้เป็นพวกๆ ตามมาตราดังนี้ คือ แม่กก มีพยัญชนะวรรค ก เว้นตัว ง เป็นตัวสะกด แม่กง ตัว ง สะกด, แม่กด วรรค จ, วรรค ฏ วรรค ต, และ ศ ษ ส เว้นตัว ญ ณ น เป็นต้วสะกด, แม่กน ตัว ญ ณ ร ล ฬ เป็นตัวสะกด, แม่กบ วรรค บ เว้นตัว ม เป็นตัวสะกด, แม่ กม ตัว ม เป็นตัวสะกด, แม่เกย ตัว ย เป็นตัวสะกด และแม่เกอว ตัว ว เป็นตัวสะกด

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า แม่ กก มีพยัญชนะ ก ข ค ฆ เป็นตัวสะกด แม่ กง มีพยัญชนะ ง เป็นตัวสะกด แม่ กด มีพยัญชนะ จ ฉ ช ฌ ฌ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ด ต ถ ท ธ ศ ษ ส เป็นตัวสะกด แม่กน มีพยัญชนะ น ณ ญ ร ล ฬ เป็นตัวสะกด แม่กบ มีพยัญชนะ บ ป ฝ พ ฟ ภ เป็นตัวสะกด แม่ กม มีพยัญชนะ ม เป็นตัวสะกด แม่ เกย มีพยัญชนะ ย เป็นตัวสะกด และแม่เกอว มีพยัญชนะ ว เป็นตัวสะกด

สำหรับการออกเสียงตัวสะกดในแต่ละแม่นั้น ผู้วิจัยได้สรุปจากคำอธิบายของ อาเวรี่ ดอร์ซี่ และซิคเคล (Avery, Dorsey, and Sickels, 1928 : 87-92) และจะขอยกมากล่าวเฉพาะเสียงพยัญชนะสะกดที่เป็นปัญหาสำหรับเด็กชาวเขา ดังต่อไปนี้

1. เสียงพยัญชนะสะกด ง เป็นเสียงที่เกิดจากลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อนกักลมไว้ ลิ้นไก่เปิด ปล่อยให้ลมผ่านออกไปทางช่องจมูก ดังภาพ

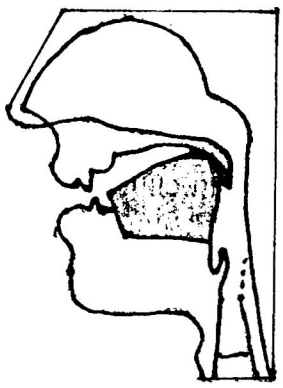

2. เสียงพยัญชนะสะกด น เป็นเสียงที่เกิดจากปลายลิ้นกับปุ่มเหงือกกักลมไว้ ลิ้นไก่เปิด ปล่อยให้ลมผ่านออกไปทางช่องจมูก ดังภาพ

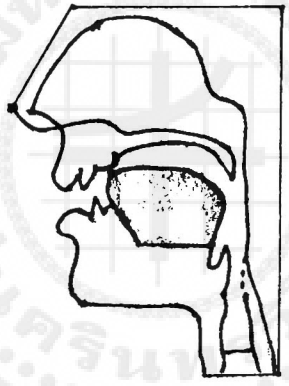

3. เสียงพยัญชนะสะกด ม เป็นเสียงที่เกิดจากริมฝีปากทั้งสองกักลมไว้ เพดานอ่อนหย่อนลงมาหรือลิ้นไก่เปิด ปล่อยให้ลมผ่านออกไปทางช่องจมูก ดังภาพ

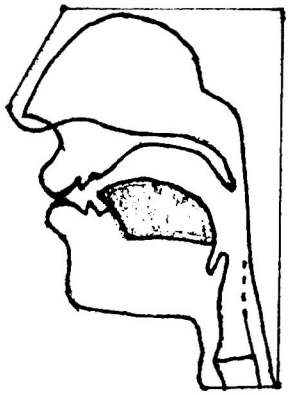

4. เสียงพยัญชนะสะกด ก เป็นเสียงที่เกิดจากลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อนกักลมไว้ชั่วระยะเวลาอันสั้น แล้วปล่อยลมออกอย่างรวดเร็วในลักษณะระเบิด เพดานอ่อนยกขึ้นหรือลิ้นไก่ปิดกั้นลมออกทางช่องจมูกด้วย ดังภาพ

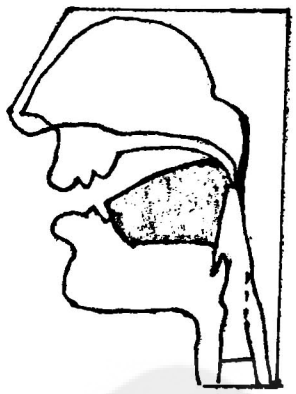

5. เสียงพยัญชนะสะกด ด เป็นเสียงที่เกิดจากปลายลิ้นกับปุ่มเหงือกกักลมไว้ชั่วระยะอันสั้น แล้วปล่อยลมออกอย่างรวดเร็วในลักษณะระเบิด เพดานอ่อนยกขึ้นหรือลิ้นไก่ปิดกั้นลมออกทางช่องจมูกด้วย ดังภาพ

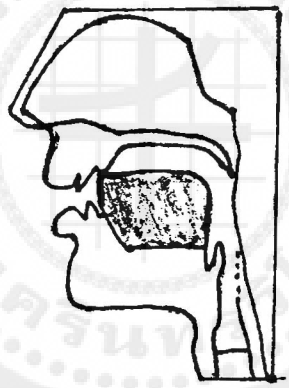

6. เสียงพยัญชนะสะกด บ เป็นเสียงที่เกิดจากริมฝีปากทั้งสองกักลมไว้ชั่วระยะเวลาอันสั้น แล้วปล่อยลมออกอย่างรวดเร็วในลักษณะระเบิด เพดานอ่อนยกขึ้นหรือลิ้นไก่ปิดกั้นลมออกทางช่องจมูกด้วย ดังภาพ

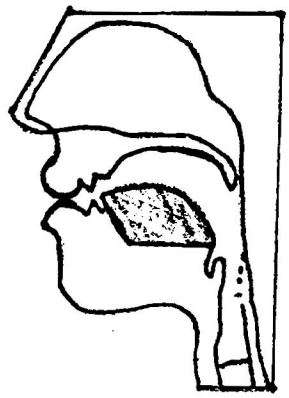

กำชัย ทองหล่อ (2513 : 103) กล่าวถึงรายละเอียดของตัวสะกดเพิ่มเติมอีกว่า ตัวสะกดแบ่งออกเป็น 5 ชนิด คือ

1. เป็นพยัญชนะโดด เช่น คน วิ่ง มาก มาย ฯลฯ
2. เป็นอักษรควบแท้ เช่น บุตร จักร อัคร นิทร ฯลฯ
3. เป็นอักษรควบไม่แท้ เช่น จุรณ มารค พรหม ฯลฯ
4. เป็นอักษรนำ เช่น พิศวง เมขลา วาสนา ศาสนา ฯลฯ
5. เป็นนิคหิต เช่น พุทธ์ ธมม์ สงฆ์ ชุนุ์ จุ์พล อ่านว่า พุทธัง ธัมมัง สังฆัง ชุมนุม จุมพล

เนื่องจากตัวสะกดในคำไทยปัจจุบันมีทั้งเป็นพยัญชนะตัวเดียวโดดๆ และที่เป็นพยัญชนะหลายตัวเป็นตัวสะกด อาจทำให้มีข้อสงสัยเกี่ยวกับการออกเสียงตัวสะกดได้ ในเรื่องนี้ บรรจบ พันธุเมธา (2519 : 32-33) ได้แนะนำวิธีการออกเสียงตัวสะกดว่า

> พยัญชนะท้ายคำ พยัญชนะเช่นนี้เรียกว่า ตัวสะกด ในภาษาไทยพยัญชนะท้ายคำ หรือตัวสะกดมีได้เพียงเสียงเดียว ถึงแม้คำที่ยืมจากภาษาอื่นจะมีพยัญชนะเรียงกันมา 2 เสียง เช่น จักร หรือ 3 เสียง เช่น ลักษณ์ (ชื่อน้องพระราม) ก็ตาม เราก็กำหนดเสียงใดเพียงเสียงเดียวเป็นตัวสะกด นอกนั้นไม่ออกเสียง
>
> การออกเสียงพยัญชนะตัวสะกด ตามความหมายของสะกด บอกให้รู้ว่าการออกเสียงพยัญชนะตัวสะกดที่อยู่ท้ายนี้ด้วยวิธีกดเสียงไว้ไม่ให้ระเบิดเสียงอย่างพยัญชนะต้น คือ เวลาออกเสียงลมหายใจที่พุ่งออกมาจากหลอดลมจะถูกกักไว้ในปากตามที่ต่างๆ เช่นเดียวกับพยัญชนะระเบิด แต่แทนที่ลมหายใจจะดันออกมาให้เกิดระเบิดเป็นเสียงกลับหยุดอยู่ในปากเช่นนั้น แต่ถ้าเป็นเสียงที่ออกมาทางจมูกถึงแม้จะไม่ระเบิดเสียงลมก็ยังเล็ดลอดออกมาได้บ้าง

เนื่องจากเสียงตัวสะกดในแต่ละคำมีเพียงเสียงเดียวดังกล่าวแล้วข้างต้น การใช้สัทอักษรแทนเสียงตัวสะกดในคำไทยจึงใช้เสียงเดียวด้วย ในเรื่องนี้ อนันต์ ทรงวิทยา และเนาวรัตน์ ทรงวิทยา (2523 : 87) ได้ให้หลักเกณฑ์ไว้ดังนี้

อักษรที่อยู่ท้ายพยางค์ (ตัวสะกด) ให้ใช้ตรงตามมาตราสะกดในภาษาไทย คือ

แม่ กก ใช้ ก (k) อยู่ท้ายพยางค์ เช่น สมัคร (samàk) เลข (lêːk)
แม่ กน ใช้ น (n) อยู่ท้ายพยางค์ เช่น บรรดล (bandon) รถยนต์ (rótjon)
แม่ กง ใช้ ง (ŋ) อยู่ท้ายพยางค์ เช่น สอง (sɔ̌ːŋ) เกรง (kreːŋ)
แม่ กม ใช้ ม (m) อยู่ท้ายพยางค์ เช่น สาม (sǎːm) พร้อม (phróːm)
แม่เกอย ใช้ ย (j) อยู่ท้ายพยางค์ เช่น ไฟ (faj) คล้าย (khláːj)
แม่เกอว ใช้ ว (w) อยู่ท้ายพยางค์ เช่น ข้าว (khâːw) เศร้า (sâw)

ทั้งนี้นอกจากพยางค์ท้ายของคำที่สะกดด้วยแม่กด และแม่กบ ไม่นิยมใช้ ด (d) และ บ (b) อยู่ท้ายพยางค์ เพราะเสียงของสัทอักษรทั้งสองนี้ในภาษาอังกฤษออกเสียงเน้นตรงท้าย

พยางค์ คือ มีเสียง (d) และ (b) อยู่ด้วยเสมอ อาจทำให้เข้าใจผิด และใช้สัทอักษรแทนเสียงผิดไปด้วย จึงนิยมใช้ ต (t) อยู่ท้ายพยางค์แทน ด (d) และใช้ ป (p) อยู่ท้ายพยางค์แทน บ (b) เช่น

อำนาจ (?amnâ:t)	เกษตร (kasè:t)
พิเศษ (phisè:t)	ลาภ (iâ:p)
เคารพ (khawrôp)	ปราบ (prà:p)

เกี่ยวกับเรื่องการออกเสียงตัวสะกดนี้ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2524: 62-63) ได้เสนอแนะวิธีฝึกการออกเสียงตัวสะกดให้แก่ เด็กที่มีปัญหาด้านการออกเสียงตัวสะกดไม่ชัดเจนว่า

> เสียงตัวสะกด ภาษาถิ่นบางแห่งไม่มีเสียงตัวสะกด เวลาฝึกบางคนให้ออกเสียงตัวสะกดออกมาดังๆ เหมือนออกเสียงภาษาอังกฤษที่จริงก็ใช้แสดงเสียงแตกต่างของคำได้แต่ออกเสียงก็ไม่ใช่เสียงภาษาไทย จึงควรใช้วิธีอื่นที่ออกเสียงเป็นภาษาไทยจะดีกว่า เช่น
>
> เสียง ม สะกด เมื่อออกเสียงคำในแม่ ก กา แล้วให้ปิดปากและออกเสียงในคอต่อไป โดยปล่อยลมออกมาทางจมูก เช่น ออกเสียง งา...ปิดปากออกเสียงในคอปล่อยลมผ่านออกทางจมูก เสียงจะจากงาเป็นงาม
>
> เสียง บ สะกด ออกเสียงคำในแม่ ก กา เมื่อปิดปากแล้วต้องอัดลมไม่มีเสียง ไม่ปล่อยลมออก คือออกเสียงให้หัวน เช่น คา...บ (ปิดปาก)
>
> เสียง น สะกด ออกเสียงเริ่มต้นคล้าย ม สะกด แต่ไม่ปิดปาก แต่กระดกลิ้นแตะเพดาน และคร่างเสียงในคอพร้อมกับปล่อยลมออกทางจมูก เช่น งาน...น เปิดปากกระดกลิ้นแตะเพดาน - คร่างเสียงในคอปล่อยลมออกทางจมูก
>
> เสียง ง สะกด ออกเสียงคำในแม่ ก กา แล้วหุบขากรรไกรพร้อมกับปล่อยลมออกทางจมูก เช่น คา...ง (หุบขากรรไกร ฟันบนล่างจะแตะกันและปล่อยลมออกทางจมูกคร่างเสียงเล็กน้อย)
>
> เสียง ด สะกด ออกเสียงคำในแม่ ก กา คล้าย ง สะกด แต่ใช้ลิ้นอุดเสียงทันที และไม่คร่างเสียง เสียงจะห้วน และกระชากคล้ายเสียง ด เช่น คา-ด กระดกลิ้นแตะเพดานอุดลมทันที
>
> เสียง ก สะกด ออกเสียงคำในแม่ ก กา คล้าย ง สะกด ไม่ใช้ปลายลิ้นอุดลมแต่ใช้โคนลิ้นอุดลมเสียงจะห้วนกระชาก เช่นเดียวกับ ด สะกด กา-ก (โคนลิ้นอุดลม)

เสียงพยัญชนะท้ายหรือพยัญชนะสะกดในภาษาไทยที่เด็กชาวเขาออกเสียงไม่ชัดปรากฏในงานวิจัยของประสงค์ รายณสุข และคณะ (2523) ว่า เด็กชาวเขาออกเสียงพยัญชนะสะกด

ง น ม ก ด บ ไม่ชัดเจน ส่วนพยัญชนะสะกด ย ว นั้นเด็กชาวเขาไม่มีปัญหาในการออกเสียง

สระและการออกเสียงสระ

สระในภาษาไทย แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. สระแท้ มี 18 หน่วยเสียง แบ่งเป็นสระเสียงสั้นกับสระเสียงยาวเป็นคู่กัน 9 คู่ ดังนี้

สระเสียงสั้น (รัสสระ)	**สระเสียงยาว** (ทีฆสระ)
อะ	อา
อิ	อี
อึ	อื
อุ	อู
เอะ	เอ
แอะ	แอ
โอะ	โอ
เอาะ	ออ
เออะ	เออ

2. สระประสม คือ สระแท้ 2 เสียงประสมกันเป็นสระประสม มี 6 หน่วยเสียง แบ่งเป็นเสียงสั้นกับเสียงยาวเป็นคู่กัน 3 คู่ ดังนี้

สระเสียงสั้น (รัสสระ)	**สระเสียงยาว** (ทีฆสระ)
เอียะ = อิ + อะ	เอีย = อี + อา
เอือะ = อึ + อะ	เอือ = อื + อา
อัวะ = อุ + อะ	อัว = อู + อา

3. สระเกิน มี 8 ตัว คือ อำ ไอ ใอ เอา ฤ ฤๅ ฦ ฦๅ ซึ่งนักภาษาศาสตร์ไม่นับเป็นเสียงสระ เพราะมีเสียงซ้ำกับสระที่มีอยู่แล้วและมีเสียงพยัญชนะมาประสมอยู่ด้วย

การออกเสียงสระในภาษาไทย

การออกเสียงสระในภาษาไทย จะต้องพิจารณาถึงลักษณะต่างๆ ประกอบดังต่อไปนี้

1. ลักษณะของริมฝีปาก ลักษณะของริมฝีปากเมื่อเวลาออกเสียงสระจะแตกต่างกัน ดังที่ประสิทธิ์ กาพย์กลอน (2519 : 75) กล่าวไว้ว่ามี 2 ลักษณะใหญ่ๆ คือ ริมฝีปากแผ่ออก (ไม่ห่อกลม) กับริมฝีปากไม่แผ่ออก (ห่อกลม)

1.1 ริมฝีปากแผ่ออก หรือเหยียด (Unrounded) ลักษณะของการแผ่ออกหรือริมฝีปากเหยียดมี 2 แบบคือ

1.1.1 แผ่ออกเต็มที่เมื่อออกเสียงสระหน้า เช่น อิ อี เอะ เอ แอะ แอ ดังภาพ

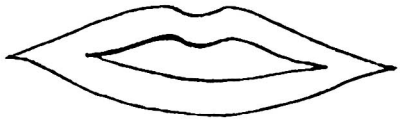

1.1.2 แผ่ไม่เต็มที่ ริมฝีปากจะเปิดในลักษณะธรรมดา เมื่อออกเสียงสระกลาง เช่น อึ อื เออะ เออ อะ อา ดังภาพ

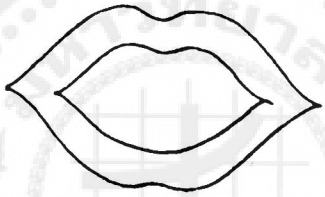

1.2 ริมฝีปากห่อกลม (Rounded) ลักษณะการห่อของริมฝีปากมี 2 แบบ คือ

1.2.1 ริมฝีปากเปิดห่อกลม เมื่อเวลาออกเสียงสระบางเสียง เช่น เอาะ ออ ดังภาพ

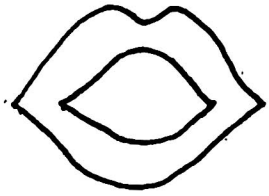

1.2.1 ริมฝีปากปิดห่อกลม (ลักษณะของริมฝีปากปิดห่อกลมเปิดช่องริมฝีปากเล็กกว่าริมฝีปากเปิดห่อกลม) เมื่อเวลาออกเสียงสระ อุ อู โอะ โอ ดังภาพ

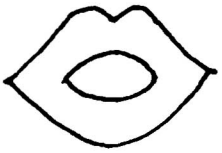

2. เสียงสั้นยาวของสระ เสียงสระในภาษาไทยมีเสียงสระสั้นกับเสียงสระยาว

3. ส่วนของลิ้นที่ใช้ในการออกเสียง (Tongue Position) ส่วนของลิ้นที่ใช้ในการออกเสียงแบ่งได้เป็น 3 ส่วน ได้แก่

3.1 ลิ้นส่วนหน้า (Front of the tongue) คือลิ้นส่วนซึ่งอยู่ตรงกันข้ามกับเพดานแข็ง (Hard palate) สระที่เกิดจากลิ้นส่วนนี้เรียกว่าสระหน้า (Front Vowels) ดังภาพ

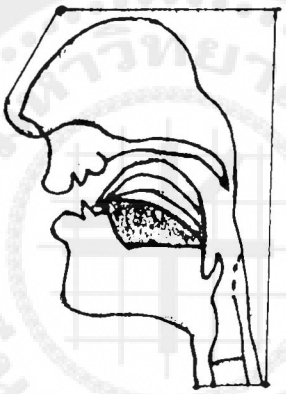

3.2 ลิ้นส่วนกลาง (Central part of the tongue) คือลิ้นส่วนที่อยู่ตรงกันข้ามกับส่วนต่อระหว่างเพดานแข็งกับเพดานอ่อน สระที่เกิดจากลิ้นส่วนนี้เรียกว่าสระกลาง (Central Vowels) ดังภาพ

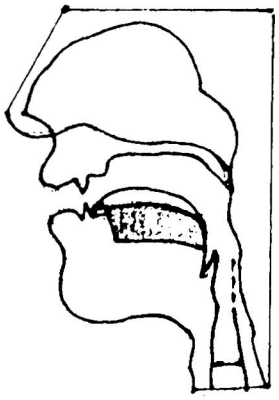

3.3 ลิ้นส่วนหลัง (Back of the tongue) คือ ลิ้นส่วนที่อยู่ตรงข้ามกับเพดานอ่อน (Soft palate or Velum) สระที่เกิดจากลิ้นส่วนนี้ เรียกว่า สระหลัง (Back Vowels) ดังภาพ

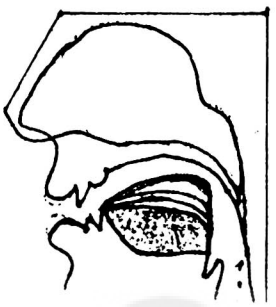

4. ความสูงต่ำของลิ้น (Tongue Height) ในการออกเสียงสระแต่ละเสียงลิ้นจะยกขึ้นลงหรือลดต่ำลงไม่เท่ากัน แบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ คือ

4.1 ระดับสูง (High Position)
4.2 ระดับกลาง (Mid position)
4.3 ระดับต่ำ (Low Position)

(ดูภาพในข้อ 3)

5. ลักษณะของช่องปาก เมื่อลิ้นยกสูงขึ้น ช่องว่างระหว่างลิ้นกับเพดานจะแคบ ช่องปากมีลักษณะ ปิด เราเรียกสระที่เกิดขึ้นเมื่อช่องปากปิดว่าสระปิด (Close Vowels) ถ้าลิ้นลดลงต่ำลงมาอยู่ในแนวราบ ช่องปากจะกว้างขึ้น เราเรียกสระที่เกิดขึ้นเมื่อช่องปากเปิดว่าสระเปิด (Open Vowels) ช่องปากแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ คือ

5.1 ปิด (Close)
5.2 กึ่งปิด (Semi - Colse)
5.3 กึ่งเปิด (Semi - Open)
5.4 เปิด (Open)

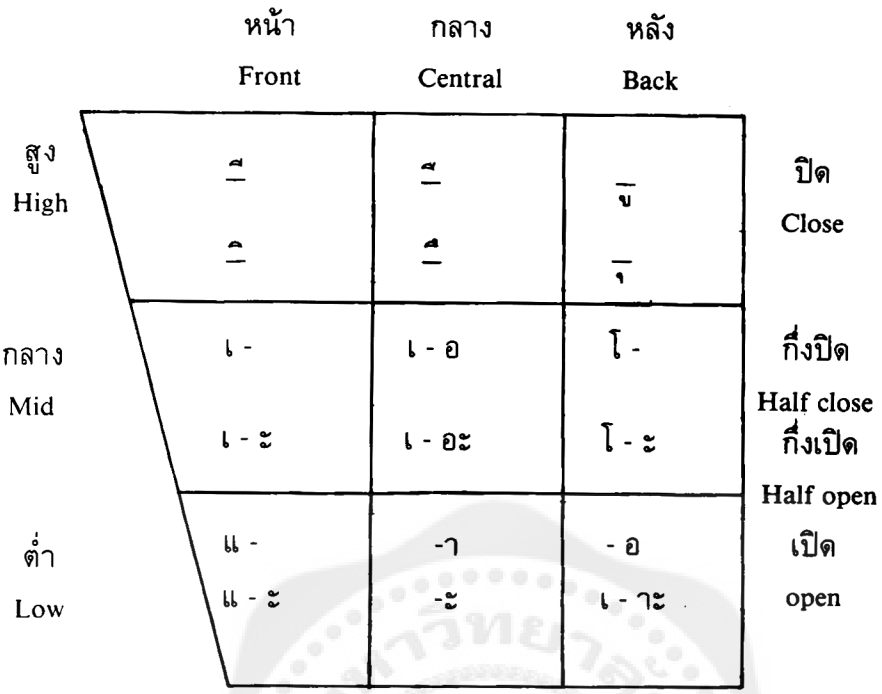

ภาคแสดงตำแหน่งที่เกิดของเสียงสระแท้

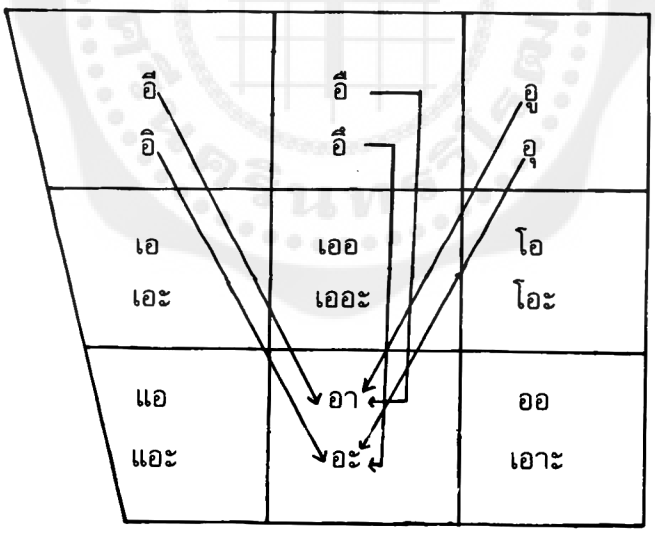

ภาพแสดงตำแหน่งที่เกิดของเสียงสระประสม

เสียงสระที่เด็กชาวเขาออกเสียงไม่ชัด

เสียงสระที่เด็กชาวเขาออกเสียงไม่ชัดเจนนั้น ปรากฏตามผลการวิจัยของประสงค์ รายณสุข และคณะ (2523 : 112) ว่า ออกเสียงสระอา เป็นออและ อัว แอเป็นเอีย อีเป็นแอ เออเป็นเอีย อัวเป็นโอ และออกเสียงเพี้ยนในเสียงสระอัวะ เอียะ เอีย และออ

สำหรับเสียงสระที่เด็กชาวเขาออกเสียงไม่ชัดดังกล่าวนั้น เด็กชาวเหนือก็ออกเสียงไม่ชัดเช่นเดียวกัน ดังปรากฏในผลการวิจัยของ สุไร พงษ์ทองเจริญ และคณะ (2524 : 7) ซึ่งพบว่าเด็กชาวเหนือออกเสียงสระประสม เอีย เป็น เอ เออเป็นเอีย และเออ อัว เป็น โอ และอาเป็นอะ ส่วนประสงค์ รายณสุข (2525 : 842) พบว่านิสิตปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่เป็นคนไทยถิ่นเหนือออกเสียงสระอะเป็นสระอัว

วรรณยุกต์และการออกเสียงวรรณยุกต์

วรรณยุกต์ คือ เครื่องหมายแสดงเสียงสูงต่ำของอักษร แบ่งเป็น 2 อย่าง คือ รูปวรรณยุกต์ ซึ่งมีอยู่ 4 รูป ได้แก่ ่ (ไม้เอก) ้ (ไม้โท) ๊ (ไม้ตรี) ๋ (ไม้จัตวา) และเสียงวรรณยุกต์ซึ่งมี 5 เสียง ได้แก่ เสียงสามัญ เสียงเอก เสียงโท เสียงตรี และเสียงจัตวา

ในภาษาไทย อาจจำแนกวรรณยุกต์ออกได้เป็นสองพวก ตามลักษณะของการใช้ คือ วรรณยุกต์มีรูป เช่น คำว่า ก่า ก้า และวรรณยุกต์ไม่มีรูป เช่น คำว่า คะ ขา

เสียงวรรณยุกต์ (Tone) คือ ระดับเสียงสูงต่ำที่เป็นคุณสมบัติของคำ เสียงวรรณยุกต์ที่แยกความหมายมี 5 เสียง จำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. เสียงวรรณยุกต์คงที่ (Level tones) คือเสียงวรรณยุกต์ที่มีระดับเสียงเดียวกันหรือระดับเสียงเรียบเสมอตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นเสียง ซึ่งมีอยู่ 3 เสียง คือ
   1.1 วรรณยุกต์เอก มีระดับเสียงต่ำ
   1.2 วรรณยุกต์สามัญ มีระดับเสียงกลาง
   1.3 วรรณยุกต์ตรี มีระดับเสียงสูง
2. เสียงวรรณยุกต์ขึ้นลง (Contour tones) คือเสียงวรรณยุกต์ที่มีการเลื่อนขึ้นหรือลงจากระดับเดิมเมื่อเริ่มต้นออกเสียง มีอยู่ 2 เสียงคือ
   2.1 วรรณยุกต์โท /˥˩/ มีระดับเสียงตอนเริ่มต้นสูงขึ้นแล้วลดระดับเสียงต่ำลง
   2.2 วรรณยุกต์จัตวา /˧˥/ มีระดับเสียงตอนเริ่มต้นต่ำแล้วสูงขึ้นในตอนท้ายเสียง

เสียงวรรณยุกต์ทั้ง 5 เสียงอาจเขียนแสดงด้วยเส้นระดับเสียงเปรียบเทียบกันดังนี้

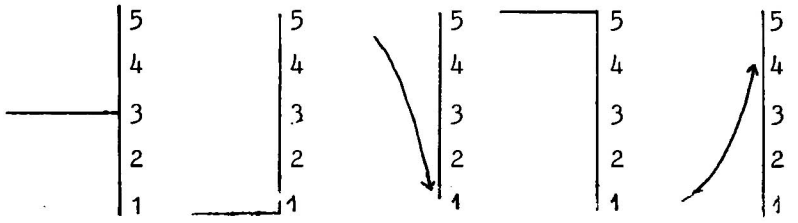

เสียงสามัญ เสียงเอก เสียงโท เสียงตรี เสียงจัตวา

เสียงวรรณยุกต์ที่เด็กชาวเขาออกเสียงไม่ชัด

จากผลการวิจัยของประสงค์ รายณสุข และคณะ (2523) ปรากฏว่า เด็กชาวเขาออกเสียงวรรณยุกต์จัตวา ไม่ชัด โดยออกเสียงเป็นเสียงโทและเสียงเอก

5. แบบฝึกทักษะทางภาษา

ความสำคัญของแบบฝึกต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

ภาษาเป็นเรื่องทักษะ ซึ่งจำแนกได้เป็น 4 ประเภท คือ พูด ฟัง อ่าน เขียน การฟังและการอ่านเป็นทักษะรับเข้า ส่วนการพูดและการเขียนเป็นทักษะแสดงออก ทักษะทั้ง 4 อย่างนี้ บุคคลต้องใช้อยู่ตลอดเวลาในชีวิตประจำวัน จึงต้องมีการฝึกฝนอยู่เสมอเพื่อให้สามารถใช้ภาษาได้คล่องแคล่วและถูกต้อง ในการเรียนการสอนจำเป็นจะต้องฝึกทักษะในด้านภาษาให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กมีความสามารถในการติดต่อสื่อสารความหมายกันอันเป็นวัตถุประสงค์สำคัญของการสอนภาษา

ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ คำว่า "ทักษะ" หมายถึง ความชำนาญ คล่องแคล่ว รวดเร็ว และถูกต้อง ทักษะจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อได้ทำซ้ำๆ จนเกิดความชำนาญ ดังนั้นการสอนภาษาไทยเพื่อให้นักเรียนมีทักษะในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนได้นั้น ครูจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสทำซ้ำ ฝึกซ้ำอยู่เสมอจนเกิดความชำนาญ สามารถฟัง พูด อ่าน เขียน ได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็วและถูกต้อง เครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่ใช้ฝึกทักษะภาษาให้ได้ผลดีก็คือ "แบบฝึก" ดังที่ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2525 : 3) กล่าวว่า "... แบบฝึกหัดมีไว้ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเพื่อช่วยเสริมให้เกิดทักษะและความแตกฉานในบทเรียน ..." และเพตตี้ (Petty 1963 : 269) กล่าวไว้ว่า "... แบบฝึกหัดเป็นเครื่องมือที่ช่วยเด็กในการฝึกฝนทักษะทางการใช้ภาษาให้ดีขึ้น... ทั้งช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษาคงทน ..." และศศิธร สุทธิแพทย์ (2517 : 63) กล่าวเพิ่มเติมว่า "... สิ่งหนึ่งที่จะช่วยการสอนของครูให้ประสบผลสำเร็จได้ก็คือแบบฝึกหัด ..." นอกจากนี้ยังมีผลงานวิจัยของนักวิจัยหลายท่านที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของแบบฝึกที่มีต่อการเรียนการสอนภาษาไทยว่า แบบฝึกสามารถช่วยเสริมทักษะการเรียนภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น

มารศรี ชวลิต (2818) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการสอนอ่านภาษาไทยในชั้นประถมปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะกับการสอนแบบเดิม สรุปว่านักเรียนที่ใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะการอ่านแล้ว มีพัฒนาการทางความสามารถในการอ่านสูงขึ้นกว่านักเรียนที่ไม่ได้ใช้ และในปีเดียวกัน ศศิธร สุทธิแพทย์ (2518) ได้ศึกษาและสร้างแบบฝึกหัดสำหรับสอนเรื่องวลีในภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกหัดมีประสิทธิภาพทำให้นักศึกษามีความรู้เรื่องวลีเพิ่มขึ้น

สมศรี เพชรยิ้ม (2520) ได้สร้างแบบฝึกหัดทักษะภาษาไทยเรื่องตัวสะกดมาตราแม่กด สำหรับนักเรียนชั้นประถมปีที่ 4 ผลปรากฏว่าหลังจากใช้แบบฝึกหัดแล้วนักเรียนมีความรู้เรื่องตัวสะกดมาตราแม่กดเพิ่มขึ้น และต่อมา ณรงค์ มั่นเศรษฐ์วิทย์ (2522) ได้สร้างแบบฝึกการเขียนอักษรนำสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปรากฏว่าหลังจากใช้แบบฝึกแล้วนักเรียนมีพัฒนาการทางการเขียนอักษรนำดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน

ศรีประภา ปาลสุทธิ์ (2523) ได้สร้างแบบฝึกการอ่านคำที่ใช้อักษร ร ล ว ควบกล้ำ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความก้าวหน้าในการอ่านคำที่ใช้อักษร ร ล ว ควบกล้ำ อย่างเห็นได้ชัด และต่อมา มาศวิมล รักบ้านเกิด (2526) ได้ทดลองสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนสะกดคำยากในภาษาไทย กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปรากฏผลการทดลองว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำยากสูงขึ้น

นวลใย หนูมี (2529) ได้สร้างแบบฝึกการเขียนสะกดคำยากเพื่อใช้ในการสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนช่องพรานวิทยา จังหวัดราชบุรี ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำยากของนักเรียนเพิ่มขึ้น ในปีต่อมา พูนศรี อิ่มประไพ (2530) ได้ศึกษาข้อบกพร่องในการอ่านออกเสียงภาษาไทย และการสร้างแบบฝึกซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน

จากผลงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า แบบฝึกที่ผู้วิจัยแต่ละรายสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทยนี้ ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านภาษาในเรื่องที่ฝึกดีขึ้นทุกระดับชั้น อันเป็นข้อยืนยันได้ว่าแบบฝึกมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยได้เป็นอย่างดียิ่ง

แนวคิดและหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวกับการจัดทำแบบฝึก

แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะที่ดีของแบบฝึก ได้มีผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับลักษณะที่ดีของแบบฝึกดังต่อไปนี้

ก่อ สวัสดิพานิช (2514 : 1-2) ได้ให้คำแนะนำพอสรุปได้ว่า

1. แบบฝึกหัดควรมีหลายแบบเพื่อเด็กจะได้ไม่เบื่อ
2. ควรเป็นแบบฝึกหัดสั้นๆ
3. ควรให้ฝึกในสภาพการณ์ที่แตกต่างกัน
4. ควรมีการประเมินผล และควรประเมินผลขณะที่ฝึกหัดเพื่อดูว่าเด็กเกิดความชำนาญในทักษะนั้นเพียงใด

ริเวอร์ (River. 1968 : 97-105) ได้เสนอลักษณะที่ดีของแบบฝึกทางภาษาว่า

1. แบบฝึกควรสร้างขึ้นเพื่อสิ่งที่จะสอนมิใช่เพื่อทดสอบว่านักเรียนรู้อะไรบ้าง
2. แบบฝึกหนึ่งๆ ควรเกี่ยวกับโครงสร้างเฉพาะของสิ่งที่จะสอนเพียงอย่างเดียว
3. สิ่งสำคัญที่จะฝึกควรเป็นสิ่งที่นักเรียนพบเห็นอยู่แล้วซึ่งอาจนำมาจากบทสนทนาจากการอ่านหรือการพูดคุยกัน
4. ข้อความที่นำมาฝึกในแต่ละแบบฝึก ควรสั้นเพื่อมิให้นักเรียนเกิดความยุ่งยากใจ
5. แต่ละแบบฝึกควรฝึกออกเสียงให้มากที่สุด จะเป็นการสร้างนิสัยในการออกเสียงในภาษาได้ดี
6. แบบฝึกควรเป็นแบบที่กระตุ้นให้เกิดการตอบสนองที่พึงปรารถนาเท่านั้น

7. ในแบบฝึกที่เกี่ยวกับโครงสร้างของภาษาไทยไม่ควรใช้คำศัพท์มากนัก
8. แบบฝึกควรเป็นแบบออกเสียงจนกว่านักเรียนจะออกเสียงได้ถูกต้อง แล้วจึงให้ทำแบบฝึกหัดอ่านหรือเขียน แต่ก็ต้องฝึกการออกเสียงอยู่

เกษร รองเดช (2522: 36-37) ได้ให้แนวทางในการสร้างแบบฝึกไว้ดังต่อไปนี้

1. สร้างแบบฝึกให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียนคือไม่ง่ายและไม่ยากจนเกินไป

2. เรียงลำดับแบบฝึกจากง่ายไปหายาก โดยเริ่มจากฝึกการออกเสียงเป็นพยางค์ คำ วลี ประโยค และคำประพันธ์

3. แบบฝึกบางแบบฝึกใช้ภาพประกอบ เพื่อดึงดูดความสนใจของเด็ก ซึ่งจะช่วยให้เด็กประสบผลสำเร็จในการฝึกและจะช่วยยั่วยุให้ติดตามต่อไปตามหลักของการจูงใจ

4. แบบฝึกที่สร้างขึ้นเป็นแบบฝึกสั้นๆ ง่ายๆ ใช้เวลาในการฝึกประมาณ 30 ถึง 45 นาที

5. เพื่อป้องกันความเบื่อหน่าย แบบฝึกต้องมีลักษณะต่างๆ กัน เช่น ประสมคำจากภาพ เล่นกับบัตรภาพ เติมคำลงในช่องว่าง อ่านคำประพันธ์ ฝึกร้องเพลง และใช้เกมต่างๆ ประกอบ

รัชนี ศรีไพรวรรณ (2517 : 412-412) ได้กล่าวถึงหลักในการจัดทำแบบฝึกทักษะพอสรุปได้ว่า

1. แบบฝึกต้องสอดคล้องกับจิตวิทยาและพัฒนาการของเด็กและลำดับขั้นของการเรียน

2. แบบฝึกควรมีจุดมุ่งหมายแน่นอนว่าจะฝึกในด้านใด แล้วจัดเนื้อหาให้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่วางไว้

3. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเด็กแต่ละคน ถ้าสามารถแยกตามความสามารถและจัดทำแบบฝึกเพื่อเสริมเด็กแต่ละกลุ่มได้ก็ยิ่งดี

4. ในแบบฝึกต้องมีคำชี้แจงง่ายๆ สั้นๆ เพื่อให้เด็กเข้าใจ

5. เนื้อหาในแต่ละแบบฝึกต้องให้เหมาะสมกับเวลาและความสนใจของเด็ก

และ สุดารัตน์ เอกวานิช (2520 : 14-15) ได้สรุปจากข้อเสนอแนะของ Halfner and Jolly ในการฝึกทักษะการอ่านว่า ครูควรใช้ปริศนาเข้ามาช่วยในการฝึกเพราะปริศนาจะเร้าให้นักเรียนฟังด้วยความระมัดระวังและตั้งใจ

หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวกับการสร้างแบบฝึก

ในการสร้างแบบฝึกให้สมบูรณ์และเหมาะสมสำหรับนำไปใช้กับนักเรียนนั้น ผู้จัดทำแบบฝึกจำเป็นต้องอาศัยหลักจิตวิทยาเข้าช่วยเพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจและความสามารถของเด็ก เกี่ยวกับเรื่องนี้ได้มีผู้ให้คำแนะนำไว้ดังต่อไปนี้

ฮาร์เลส (Harless. no date : 93 -94) ได้ให้คำแนะนำว่า แบบฝึกควรสร้างโดยใช้หลักจิตวิทยาในการเร้าและสนองตอบ ดังนี้

1. เร้าให้นักเรียนเกิดความสนใจ โดยการใช้แบบฝึกหลายๆ ชนิด

2. ให้นักเรียนมีโอกาสตอบสนองสิ่งเร้าด้วยการแสดงออกทางความสามารถและความเข้าใจลงในแบบฝึก

3. ให้นักเรียนได้นำสิ่งที่เรียนรู้จากบทเรียนมาตอบในแบบฝึกให้ตรงเป้าหมายที่สุด

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรัมพรรย์ (2522 : 52-62) ได้แนะนำหลักจิตวิทยาที่ควรทำมาใช้ในแบบฝึก พอสรุปได้ดังนี้

1. กฎการเรียนรู้ของ Thorndike เกี่ยวกับกฎการฝึกหัดซึ่งสอดคล้องกับการทดลองของ Watson นั่นคือ สิ่งใดก็ตามที่มีการฝึกหัดหรือกระทำบ่อยๆ ย่อมทำให้ผู้ฝึกคล่องแคล่วสามารถทำได้ดี ในทางตรงกันข้าม สิ่งใดก็ตามที่ไม่ได้รับการฝึกหัดทอดทิ้งไปนานแล้ว ย่อมทำได้ไม่ดีเหมือนเดิม ต่อเมื่อมีการฝึกฝนหรือกระทำซ้ำ ก็จะช่วยให้เกิดทักษะเพิ่มขึ้น

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูควรคำนึงว่านักเรียนแต่ละคนมีความรู้ ความถนัด ความสามารถและความสนใจที่ต่างกัน ฉะนั้นในการสร้างแบบฝึก จึงควรพิจารณาถึงความเหมาะสมไม่ยากหรือง่ายเกินไปและควรมีหลายแบบ

3. การจูงใจผู้เรียน สามารถทำได้โดยการจัดแบบฝึกจากง่ายไปหายาก เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เป็นการกระตุ้นให้ติดตามต่อไป และทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการทำแบบฝึก นอกจากนั้นการใช้แบบฝึกสั้นๆ จะช่วยไม่ให้ผู้เรียนเบื่อหน่าย

4. การนำสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิตและการเรียนรู้มาให้นักเรียนได้ทดลองทำ ภาษาที่ใช้พูดใช้เขียนในชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้เรียนได้เรียนและทำแบบฝึกในสิ่งที่ใกล้ตัว นอกจากจะจำได้แม่นยำแล้ว นักเรียนยังสามารถนำหลักและความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์อีกด้วย

พรรณี ชูทัย (2522 : 192-195) ได้เสนอการนำหลักจิตวิทยามาช่วยในการฝึกทักษะ พอสรุปได้คือ

1. การสาธิตและการอธิบายแนะนำ เริ่มแรกควรบอกให้นักเรียนทราบว่าจะทำอย่างไร ชี้แจงให้เห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเรียนนั้น เพื่อเร้าให้เด็กเกิดความสนใจ

2. ให้เด็กได้มีโอกาสฝึกทันทีหลังจากการสาธิต และสิ่งที่ต้องคำนึงถึงก็คือ การทำซ้ำและการเสริมแรง ควรให้โอกาสเด็กได้ฝึกซ้ำๆ และควรให้ได้รับการเสริมแรงอย่างทั่วถึง

3. ในขณะที่ฝึกหัด การให้คำแนะนำควรให้เพื่อช่วยให้เด็กฝึกทักษะนั้นๆ ได้ด้วยตนเอง

4. ให้คำแนะนำที่อยู่ในบรรยากาศที่สบายๆ ครูผู้สอนต้องใจเย็น ไม่ดุ บรรยากาศที่ไม่ตึงเครียดจะยั่วยุให้เด็กเกิดความพยายามที่จะฝึก

5. สิ่งที่จะทำให้ผู้เรียนพบปัญหายุ่งยากในการฝึกทักษะใหม่ คือ การที่ทักษะเก่าของผู้เรียนจะมารบกวนการเรียนทักษะใหม่ ซึ่งควรแก้ไขด้วยการอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจว่า ทักษะใหม่

ที่จะฝึกฝนนั้นจะมีวิธีการของมันเอง ซึ่งต่างไปจากวิธีการของทักษะเก่าและพยายามกระตุ้นให้นักเรียนระลึกอยู่เสมอว่า เขากำลังเรียนทักษะใหม่

จากแนวคิดและหลักจิตวิทยาของนักการศึกษา เกี่ยวกับลักษณะที่ดีของแบบฝึกและการสร้างแบบฝึกดังกล่าวมาข้างต้นนั้นผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางเสริมในการจัดทำแบบฝึก ผสมผสานกับแนวทางหลักคือหลักการและวิธีการแก้ไขปัญหาการพูดไม่ชัด ซึ่งกล่าวไว้ข้างต้นในหัวข้อ ปัญหาการพูดไม่ชัด โดยยึดหลักเกณฑ์ดังนี้

1. เป็นแบบฝึกทัดแบบฟัง-พูด คือฝึกการฟังโดยให้รับฟังการออกเสียงที่ถูกต้องของคำในภาษาไทยกลาง ฝึกวิเคราะห์เสียงของคำที่นักเรียนออกเสียงอย่างเคยชินในภาษาแม่ และฝึกให้สามารถแยกความแตกต่างระหว่างเสียงที่ถูกต้องกับเสียงที่ผิดได้ แล้วจึงฝึกการพูดโดยเริ่มจากการฝึกบริหารอวัยวะผลิตเสียง ซึ่งได้แก่ ริมฝีปาก ลิ้น ขากรรไกร เพื่อเพิ่มสมรรถนะในการออกเสียง อันเป็นเทคนิคของการแก้ไขความบกพร่องทางการพูดโดยเฉพาะ แล้วให้นักเรียนสังเกตการสาธิตประกอบคำอธิบายวิธีออกเสียงอย่างถูกต้องของครูหรือผู้ฝึก ต่อจากนั้นให้นักเรียนฝึกออกเสียงตามลำดับขั้นตอนของการออกเสียงตั้งแต่ระดับพยางค์จนถึงข้อความ โดยอาศัยวิธีการแก้ไขการพูดไม่ชัดเป็นสำคัญ

2. เป็นแบบฝึกที่สอดคล้องกับความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนั้นแบบฝึกที่สร้างขึ้นจึงมุ่งฝึกนักเรียนเป็นกลุ่มเล็กโดยจัดกลุ่มตามลักษณะการออกเสียงไม่ชัดเจนของนักเรียน และเน้นการฝึกเป็นรายบุคคล

3. เป็นแบบฝึกที่เร้าความสนใจและจูงใจนักเรียน โดยใช้ภาพประกอบแบบฝึก และแบบฝึกจะเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก ด้วยการเริ่มฝึกออกเสียงตั้งแต่ระดับพยางค์ คำเดี่ยว คำคู่ กลุ่มคำ ประโยค ข้อความ อันได้แก่ คำประพันธ์ บทเพลง บทสนทนา บทบรรยาย บทโต้วาที ตามลำดับ

4. เป็นแบบฝึกที่เหมาะกับวัยของผู้เรียน คือ เป็นแบบฝึกสั้นๆ ง่ายๆ แบบฝึกหนึ่งๆ จะฝึกเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงเรื่องเดียว และใช้เวลาในการฝึกครั้งละประมาณ 30-50 นาที

5. เป็นแบบฝึกที่มุ่งเสริมสร้างบรรยากาศที่สนุกสนานและกระตือรือร้นในการฝึกให้แก่นักเรียน ดังนั้นแบบฝึกจึงใช้สื่อการเรียนการสอนหลายๆ ชนิดมาประกอบ เช่น ฝึกด้วยการใช้บัตรคำ บัตรภาพ แถบประโยค เอกสารประกอบการฝึก บทประพันธ์ บทเพลง บทสนทนา บทบาทสมมุติและเกมต่างๆ เป็นต้น

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการพูดภาษาไทยไม่ชัด หรืองานวิจัยที่เกี่ยวกับความบกพร่องทางด้านการออกเสียงภาษาไทย ซึ่งอาจรวมถึงความบกพร่องด้านการออกเสียงพูดและการออกเสียงอ่าน และศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการพูดไม่ชัดหรือการออกเสียงบกพร่อง นอกจากนี้ยังศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการทดลองใช้แบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทยในการเรียนการสอนภาษาไทย เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

1.งานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการพูดภาษาไทยไม่ชัด

ประสงค์ รายณสุข (2519) ได้สำรวจและแก้ไขข้อบกพร่องทางการพูดของนักเรียนโรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร งานวิจัยนี้ทำขึ้นระหว่างปีการศึกษา 2515-2518 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และปีที่ 5 ผลการสำรวจข้อบกพร่องมีสาระสำคัญ 4 ประการ คือ ประการแรก ความบกพร่องทางการพูดของนักเรียนมี 3 ประเภท ได้แก่ พูดไม่ชัด เสียงผิดปกติ และติดอ่าง ประการที่สอง ด้านการบกพร่องทางการพูดการพูดไม่ชัดมีมากที่สุด ประการที่สาม ประเภทพูดไม่ชัดนั้น เสียงที่นักเรียนออกเสียงผิดหรือออกเสียงไม่ชัดมากที่สุดได้แก่ เสียง "ร" เสียงควบกล้ำ "ร ล" เสียง "ส" "ช" "ฝ" "ฟ" "ถ" และ "ท" ตามลำดับ และประการสุดท้าย ความบกพร่องทางการพูดของนักเรียนชายและหญิงยังสรุปไม่ได้ว่า มีความแตกต่างกันหรือไม่

ประจิตต์ อภินัยนุรักษ์ (2521) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความบกพร่องทางการพูดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร งานวิจัยนี้ทำขึ้นระหว่างปี พ.ศ. 2519-2521 ผลปรากฏว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความบกพร่องทางการพูดสูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนชายมีความบกพร่องทางการพูดสูงกว่านักเรียนหญิง สำหรับประเภทของความบกพร่องทางการพูดนั้น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประเภทพูดไม่ชัด สูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ส่วนความบกพร่องด้านเสียงผิดปกติและจังหวะการพูดผิดปกตินั้นนักเรียนทั้ง 2 ระดับไม่แตกต่างกันและเสียงที่นักเรียนทั้ง 2 ระดับพูดไม่ชัดมากที่สุดคือเสียงพยัญชนะ ร ในลักษณะออกเสียง ร เป็น ล นอกจากนี้นักเรียนชั้นประถมปีที่ 1 ยังออกเสียง ส ช ด ต ไม่ชัด และเว้นไม่ออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล อีกด้วย

จิตประภา ศรีอ่อน (2522) ได้ศึกษาปัญหาการพูดภาษาไทยไม่ชัดของเด็กชาวเขาเผ่ามัง ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จังหวัดตาก ผลการศึกษาปรากฏว่า นักเรียนชาวเขาเผ่ามังมีปัญหาการพูดภาษาไทยไม่ชัดมากกว่าร้อยละ 90 และเสียงพยัญชนะเป็นเสียงที่พูดไม่ชัดมาก

กว่าเสียงสระและเสียงวรรณยุกต์ เสียงพยัญชนะที่พูดไม่ชัดมากคือ เสียงพยัญชนะควบกล้ำ เสียงพยัญชนะสะกด และเสียงพยัญชนะต้นบางเสียง ส่วนลักษณะการพูดไม่ชัดเป็นแบบ Substitution และ omission

ประสงค์ รายณสุข และคณะ (2523) ได้ศึกษาปัญหาและวิธีแก้ไขการพูดภาษาไทยของเด็กชาวเขา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในจังหวัด กาญจนบุรี ตาก เชียงใหม่ และเชียงราย จำนวน 214 คน และครูทุกคนของโรงเรียนดังกล่าวในปีการศึกษา 2521-2522 ผลการศึกษาพบว่า เด็กชาวเขาเผ่ามัง เย้า ลีซอ มูเซอ อีก้อ และกะเหรี่ยงมีปัญหาการพูดไม่ชัด ได้แก่ เสียงพยัญชนะต้น ร ง ส ฮ เสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล เสียงพยัญชนะสะกด ง น ก ม ด บ เสียงสระ อา แอ อี เออ อัว ออ เออะ เอียะ และเสียงวรรณยุกต์จัตวา

สุไร พงษ์ทองเจริญ และคณะ (2524) ได้ศึกษาปัญหาของเด็กภาคเหนือในการเรียนภาษาไทยกลางของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 200 คน ในอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ และอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง จากการทดสอบและสัมภาษณ์พบว่า ครูต้องใช้ภาษาถิ่นอธิบายความหมายของคำศัพท์ เนื่องจากนักเรียนฟังคำอธิบายภาษาไทยกลางไม่เข้าใจ สำหรับตัวนักเรียนมีจำนวนคำไม่น้อยที่นักเรียนอ่านแล้วไม่เข้าใจความหมาย ส่วนการพูดและการออกเสียงนักเรียนมักออกเสียงสระและพยัญชนะไม่ชัดเจน เช่น เครื่องบิน เป็นเคี่ยงบิน ออกเสียง /ร/เป็น/ล/ออกเสียง/ปล/เป็น/ป/และ/กล/เป็น/ก/สระเสียงเดี่ยวที่เป็นปัญหาคือออกเสียง /เ -/เป็น/เ ี ย/และเสียงสระประสมออกเสียง/เ ี ย/เป็น /เ -/ ทางด้านการเขียนมักใช้สำนวนในภาษาเหนือเขียน

ประสงค์ ชิตพงศ์ (2524) ได้สำรวจและแก้ไขข้อบกพร่องทางการพูดของนักศึกษาวิทยาลัยครูจันทรเกษม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาหลักสูตร คบ. และ ป.กศ.สูงปีที่ 1 ปีการศึกษา 2523 ผลการสำรวจพบว่า นักศึกษามีข้อบกพร่องทางการพูดประเภทพูดไม่ชัดมากที่สุด และเสียงที่นักศึกษาออกเสียงไม่ชัดมากที่สุดได้แก่ เสียงพยัญชนะควบกล้ำ

อ้อมฤทัย ไชยมงคล (2529) ได้ศึกษาปัญหาการสอนภาษาไทยของครูประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชาวเขาตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 8 กลุ่มตัวอย่างเป็นครูสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 199 คน ผลการศึกษาพบว่าครูมีปัญหาการสอนในระดับมาก 4 ด้าน คือ ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนและด้านเกี่ยวกับตัวผู้เรียน สำหรับปัญหาด้านเกี่ยวกับตัวผู้เรียนพบว่า "การออกเสียงคำไม่ตรงตามตัวสะกด" ครูส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง

2 งานวิจัยเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการพูดภาษาไทยไม่ชัด

ประสงค์ รายณสุข (2519) ได้สำรวจและแก้ไขข้อบกพร่องทางการพูดของนักเรียนโรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พ.ศ.2515-2518 ผลปรากฏว่านักเรียนชั้นประถมปีที่ 1 และประถมปีที่ 5 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างนั้นมีความบกพร่องทางการพูดประเภทพูดไม่ชัดมากที่สุด และผลของการทดลองฝึกพูดเพื่อแก้ไขการออกเสียง ส ช ฝ ฟ ร ไม่ชัด โดยใช้หลักและวิธีของการแก้ไขปัญหาการพูดไม่ชัด พบว่าในปี พ.ศ.2516 นักเรียนจำนวน 25 คน หลังจากได้รับการฝึกแก้ไขแล้วสามารถออกเสียงชัดเจนดีขึ้น 14 คน และใน พ.ศ. 2517 นักเรียนจำนวน 54 คน เมื่อได้รับการแก้ไขแล้วสามารถออกเสียงชัดเจนดีขึ้น 43 คน

ประสงค์ รายณสุข และคณะ (2523) ได้ศึกษาปัญหาและวิธีแก้ไขการพูดภาษาไทยของเด็กชาวเขา ผลของการศึกษาในนักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ที่จังหวัดกาญจนบุรี ตาก เชียงใหม่ และเชียงราย ปีการศึกษา 2521-2522 พบว่า วิธีที่เหมาะสมสำหรับแก้ไขปัญหาการพูดภาษาไทยไม่ชัดของเด็กชาวเขา ได้แก่วิธีการของการแก้ไขความบกพร่องทางการพูด 3 วิธี คือ วิธีแสดงตำแหน่งที่เกิดของเสียง วิธีเร้าและตอบสนอง และวิธีแยกความรู้สึกจากประสาทสัมผัส นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนชาวเขาหลังจากได้รับการฝึกแก้ไขการพูดหรือการออกเสียงภาษาไทยไม่ชัดตามวิธีการดังกล่าวแล้วนั้น มีจำนวนลดน้อยลงกว่าก่อนได้รับการฝึกแก้ไข

ประสงค์ ชิตพงศ์ (2524) ได้สำรวจและแก้ไขข้อบกพร่องทางการพูดของนักศึกษาวิทยาลัยครูจันทรเกษม หลักสูตร คบ. และ ป.กศ.สูงปีที่ 1 ปีการศึกษา 2523 ผลปรากฏว่านักศึกษาออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำไม่ชัดมากที่สุด และผลของการทดลองฝึกแก้ไขนักศึกษาที่มีข้อบกพร่องของการพูดดังกล่าวโดยใช้หลักและวิธีของการแก้ไขปัญหาการพูดไม่ชัด พบว่าภายหลังการแก้ไขแล้วความบกพร่องทางการพูดของนักศึกษาลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3 งานวิจัยเกี่ยวกับการทดลองใช้แบบฝึกเสริมทักษะในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

วนิดา ภัตติชาติ (2518) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการสอนอ่านภาษาไทย ชั้นประถมปีที่ 6 โดยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะกับการสอนแบบเดิม สรุปว่า เมื่อนักเรียนได้เรียนการอ่านภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะแล้ว ทำให้มีพัฒนาการทางความสามารถในการอ่านเพิ่มขึ้นและพัฒนาการนั้นเพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มที่เรียนตามแบบเดิม

สุดารัตน์ เอกวานิช (2520) ได้ศึกษาการสร้างแบบฝึกการอ่านคำที่ใช้อักษร ร ล ว ควบกล้ำ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยทดลองกับนักเรียนหญิงโรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยา จำนวน 70 คน พบว่าแบบฝึกการอ่านคำที่ใช้ ร ล ว ควบกล้ำจำนวน 21 แบบฝึก เมื่อนำไปใช้กับนักเรียนแล้ว ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านคำที่ใช้อักษร ร ล ว ควบกล้ำเพิ่มขึ้น

ยุพา ยิ้มพงษ์ (2522) ได้ศึกษาการสร้างแบบฝึกหัดการเขียนคำที่ใช้อักษร ร ล ว ควบกล้ำ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยทดลองกับนักเรียนโรงเรียนจังหวัดทหารบก ลพบุรี จำนวน 70 คน ปรากฏว่าหลังการทำแบบฝึกหัดชุดนี้แล้ว นักเรียนสามารถเขียนคำที่ใช้อักษรควบกล้ำถูกต้องมากขึ้น โดยคะแนนความแตกต่างของการทดสอบก่อนและหลังทำแบบฝึกหัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ไพรัตน์ คงพูล (2523) ได้สร้างแบบฝึกเพื่อสอนซ่อมเสริมการออกเสียงการผันวรรณยุกต์ สำหรับนักเรียนที่พูดภาษามลายูในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดยะลา โดยใช้แบบฝึก 15 แบบฝึก กับกลุ่มตัวอย่าง 21 คน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรก 13 คน กลุ่มหลัง 8 คน ใช้เวลาฝึก 15 ครั้งๆ ละ ประมาณ 40-45 นาที ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนมีปัญหาในการออกเสียงการผันวรรณยุกต์มากและผลการเปรียบเทียบค่าความก้าวหน้าของคะแนนเฉลี่ยก่อนสอนและหลังสอนซ่อมเสริมด้วยการหาค่า t - test พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่าเมื่อนักเรียนได้รับการสอนซ่อมเสริมด้วยแบบฝึกชุดนี้แล้ว นักเรียนมีความสามารถออกเสียงคำที่มีเสียงวรรณยุกต์ต่างๆ ได้ดีขึ้น

ราจิต สุวรรณรักษ์ (2525) ได้สร้างแบบฝึกเพื่อสอนซ่อมเสริมการออกเสียงการผันวรรณยุกต์ สำหรับนักเรียนที่พูดภาษาเขมรในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้แบบฝึกจำนวน 19 แบบฝึกกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 23 คน ใช้เวลาฝึก 15 ครั้ง ครั้งละ 40-45 นาที ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนมีปัญหาในการออกเสียงการผันวรรณยุกต์มาก และผลการเปรียบเทียบค่าความก้าวหน้าของคะแนนเฉลี่ยก่อนสอนและหลังสอนซ่อมเสริม โดยหาค่า t - test พบว่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่าเมื่อนักเรียนได้รับการสอนซ่อมเสริมด้วยแบบฝึกชุดนี้แล้ว นักเรียนมีความสามารถในการออกเสียงคำที่มีเสียงวรรณยุกต์ต่างๆ ได้ดีขึ้น

สุนันทา ทองขอน (2525) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่พูดภาษาเขมรกับนักเรียนที่พูดภาษาส่วย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนบ้านประทุนอายอง อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 68 คน โดยใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล 2 ชนิด คือ แบบฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยจำนวน 30 แบบฝึก และแบบทดสอบมาตรฐาน วิชาภาษาไทย ผลการวิจัยมี 2 ประการ คือ ประการแรก ความเข้าใจในการอ่านภาษา

ไทยของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ที่พูดภาษาเขมรและกลุ่มที่พูดภาษาส่วย หลังการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านสูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และประการหลัง ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่พูดภาษาเขมรกับนักเรียนที่พูดภาษาส่วย หลังการใช้แบบฝึกหัดทักษะการอ่าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นวลใย หนูมี (2529) ได้สร้างแบบฝึกการเขียนสะกดคำยากเพื่อใช้ในการสอนซ่อมเสริม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนช่องพรานวิทยา จังหวัดราชบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2528 โรงเรียนช่องพรานวิทยาที่ทำแบบทดสอบก่อนเรียนได้คะแนนเฉลี่ยระดับ 1 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบทดสอบ แบบฝึกการเขียนคำยากที่สร้างจากคำศัพท์ จำนวน 50 คำ และแผนการสอนจำนวน 8 ชุด ผลการวิจัยพบว่า แผนการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนสะกดคำยากมีประสิทธิภาพ 92.67 / 80.07 ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในการเขียนสะกดคำยากก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลสัมฤทธิ์ของคะแนนในการเขียนสะกดคำยากระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สนิท สัตโยภาส (2531) ได้สร้างแบบฝึกสำหรับใช้สอนซ่อมเสริมนักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีปัญหาด้านการออกเสียงตัวสะกดไม่ชัดเจน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาวเขา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 52 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 26 คน ดำเนินการสอนซ่อมเสริมกลุ่มทดลองด้วยแบบฝึกส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนซ่อมเสริมด้วยวิธีปกติ ผลการวิจัยปรากฏว่า สัมฤทธิ์ผลทางการออกเสียงคำที่มีตัวสะกดในภาษาไทยหลังสอนของกลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าความก้าวหน้าทางการออกเสียงของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนกลุ่มทดลองมีเจตคติที่ดีต่อแบบฝึกอยู่ในระดับสูง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยได้กระทำตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
3. การดำเนินการทดลอง
4. การรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักเรียนชาวเขา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2530 ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เชียงใหม่ ซึ่งมีอยู่ 7 เผ่า มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 74 คน ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงจำนวนประชากร

นักเรียนชาวเขาเผ่า	จำนวน		
	ชาย	หญิง	รวม
ม้ง	14	5	19
เย้า	5	6	11
ลีซอ	4	7	11
มูเซอ	6	4	10
กะเหรี่ยง	12	4	16
อีก้อ	-	2	2
ลัวะ	5	-	5
รวม	46	28	74

การเลือกโรงเรียนมาศึกษาครั้งนี้ มีเกณฑ์ดังนี้

1. เป็นโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ที่รับนักเรียนชาวเขาเข้าเรียนร่วมกับนักเรียนไทยพื้นราบ

2. เป็นโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ที่รวมนักเรียนชาวเขาเผ่าต่างๆ ไว้ ไม่น้อยกว่า 6 เผ่า

3. เป็นโรงเรียนประถมศึกษา ประเภทอยู่ประจำกินนอน สหศึกษา

เหตุผลในการกำหนดประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีดังนี้

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีอายุเฉลี่ยประมาณ 8 ปี ซึ่งเป็นเกณฑ์อายุของเด็กที่มีพัฒนาการทางการออกเสียงสมบูรณ์แล้ว การเลือกนักเรียนในระดับชั้นนี้มาศึกษาจึงเป็นการตัดปัญหาการออกเสียงผิด เนื่องจากพัฒนาการด้านการออกเสียงยังไม่สมบูรณ์

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทางโรงเรียนได้ดีพอสมควร เนื่องจากเคยชินกับสภาพแวดล้อมเป็นอย่างดีแล้ว

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2530 ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ ซึ่งมีอยู่ 7 เผ่า รวมจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 54 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยตอนแรกแบ่งประชากรเป็นกลุ่มย่อยๆ ตามเผ่าซึ่งมีอยู่ 7 เผ่า แล้วสุ่มนักเรียนจากแต่ละเผ่าได้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมาเป็นจำนวน 54 คน จากนั้นทำการสุ่มอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้ได้นักเรียนชาวเขาทั้ง 7 เผ่า ในสัดส่วนเท่าๆ กัน สำหรับเลือกเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองกลุ่มละ 27 คน

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่

1. แบบสอบถามครูสอนเด็กชาวเขา สำหรับใช้สำรวจปัญหาเกี่ยวกับการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนชาวเขา และปัญหาด้านการเรียนการสอนภาษาไทยของครูเพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับประกอบการสร้างแบบฝึกและแบบทดสอบ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

2. แบบฝึกเสริมทักษะการพูดภาษาไทย ซึ่งประกอบด้วยแบบฝึกการออกเสียงพยัญชนะต้นบางเสียง พยัญชนะควบกล้ำ พยัญชนะสะกด สระและวรรณยุกต์บางเสียง จำนวน 39 แบบฝึก ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทย สำหรับทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงก่อนและหลังการใช้แบบฝึก ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

4. คำถามซึ่งผู้วิจัยคิดขึ้นสำหรับใช้ประกอบการสนทนากับนักเรียนเพื่อการสังเกตพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึก และเพื่อการประมวลความคิดเห็นตลอดจนความรู้สึกต่างๆ ของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกเสริมทักษะการพูด รวม 18 คำถาม

5. เครื่องบันทึกเสียง สำหรับบันทึกเสียงนักเรียนเป็นรายบุคคลในการฝึกและการทดสอบก่อนและหลังการฝึก

เครื่องมือในการวิจัยทั้ง 4 ชนิดข้างต้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับต่อไปนี้

1. แบบสอบถามครูสอนเด็กชาวเขา

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามครูสอนเด็กชาวเขาเพื่อใช้สำรวจปัญหาในการพูดภาษาไทยของนักเรียนชาวเขา เพื่อให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นสำหรับใช้ประกอบการสร้างแบบฝึกและแบบทดสอบต่อไป โดยดำเนินการดังนี้

1.1 ขั้นสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้จัดสร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนและนักเรียน ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนชาวเขา และตอนที่ 4 เป็นการสำรวจเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนด้านการพูดภาษาไทยของนักเรียนชาวเขา ลักษณะของแบบสอบถามใน 3 ตอนแรกเป็นแบบให้ผู้ตอบขีดเครื่องหมายหน้าคำตอบที่จัดไว้ให้แล้ว และแบบเติมคำกับข้อความ ส่วนในตอนที่ 4 เป็นแบบให้ผู้ตอบเลือกขีดเครื่องหมาย (✓) ในช่องแสดงความคิดเห็นว่าใช่หรือไม่ใช่ ต่อข้อความที่กำหนดให้ (ดูภาคผนวก)

1.2 ขั้นเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้แก่ครูทุกคนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เชียงใหม่ เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2530 และได้รับกลับคืนในเดือนมีนาคมฉบับเดียวกัน จำนวน 30 ฉบับ (จำนวนครูทั้งหมด 36 คน) คิดเป็นร้อยละ 83.33

1.3 ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดจำแนกข้อมูลตามประเภทของปัญหา และหาค่าร้อยละของปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทย สำหรับสาระสำคัญโดยย่อของข้อมูลในแบบสอบถามปรากฏว่า ครูสอนเด็กชาวเขาร้อยละ 96.66 เห็นว่านักเรียนชาวเขาเข้าใจความหมายของคำไทยกลางแต่ออกเสียงไม่ถูก ร้อยละ 83.33 เห็นว่า การสอนการออกเสียงภาษาไทยเป็นปัญหามากกว่าการสอนคำศัพท์ และร้อยละ 96.66 เห็นว่า เรียนรู้คำศัพท์ไทยกลางได้เร็วกว่าการออกเสียง และเสียงที่นักเรียนชาวเขาส่วนใหญ่พูดไม่ชัดนั้น ครูเห็นว่าได้แก่ เสียงพยัญชนะสะกด พยัญชนะควบกล้ำ พยัญชนะต้นบางเสียง ส่วนเสียงที่นักเรียนชาวเขาส่วนน้อยพูดไม่ชัดได้แก่เสียงสระและเสียงวรรณยุกต์ (ดูภาคผนวก)

2. แบบฝึกเสริมทักษะการพูดภาษาไทย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการพูด ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 ขั้นสำรวจ ตรวจสอบ ศึกษา และวิเคราะห์ เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึก

ในขั้นนี้ได้ดำเนินการดังนี้

2.1.1 ศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการ วิธีการ และข้อเสนอแนะจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวแล้วในบทที่ 2

2.1.2 ศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ในวิชาภาษาไทย เกี่ยวกับทักษะการฟังและการพูด เพื่อวิเคราะห์ด้านความคิดรวบยอด จุดมุ่งหมายและเนื้อหา

2.1.3 ศึกษาหนังสือคู่มือการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เล่ม 1-2 ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อวิเคราะห์จุดประสงค์แนววิธีสอนโดยทั่วไป กิจกรรมการเรียน สื่อการเรียน และการประเมินผล โดยเฉพาะในด้านการฟังและการพูด

2.1.4 ศึกษาหนังสือเรียนภาษาไทย หนังสืออ่านเพิ่มเติมและหนังสือแบบฝึกเสริมกิจกรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เพื่อวิเคราะห์ด้านคำศัพท์ แนวคิดในการสื่อความหมายระดับประโยคและการสนทนา แนวคิดด้านกิจกรรม และลักษณะทั่วไปของแบบฝึก

2.2 ขั้นศึกษาปัญหาและวิเคราะห์ลักษณะของการออกเสียงภาษาไทยไม่ชัดเจนของนักเรียนชาวเขา

ในขั้นนี้ได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

2.2.1 สำรวจปัญหาในการพูดภาษาไทยของนักเรียนชาวเขาโดยการใช้แบบสอบถามครูสอนเด็กชาวเขา ดังกล่าวรายละเอียดไว้ในข้อ 1

2.2.2 สำรวจและวิเคราะห์ลักษณะของปัญหาการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนชาวเขา โดยผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยไปทดลองใช้กับนักเรียนชาวเขากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน โดยวิธีให้นักเรียนพูดเกี่ยวกับภาพที่ใช้ทดสอบเป็นรายบุคคล และผู้วิจัยบันทึกเสียงไว้ แล้วนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์หาลักษณะของการออกเสียงบกพร่องของนักเรียน เพื่อนำผลประกอบการสร้างแบบฝึก

ผลการวิเคราะห์เสียงที่นักเรียนพูดไม่ชัดเจนมีรายละเอียดดังแสดงไว้ในตารางต่อไปนี้

๙ ตาราง 4 แสดงลักษณะการออกเสียงบกพร่องของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำแนกตามประเภทของเสียงและเผ่าของนักเรียน

เสียง	ลักษณะการออกเสียง ใช้เสียงหนึ่งแทนเสียงหนึ่ง		เว้นไม่ออกเสียง	ออกเสียงเพี้ยน	เผ่าที่ออกเสียงผิด							ตัวอย่างคำ	
	เสียงที่ถูกต้อง	เสียงที่ใช้แทน			มัง	เย้า	ลีซอ	กะเหรี่ยง	มูเซอ	อีก้อ	ลัวะ	คำที่ถูกต้อง	คำที่ใช้แทน
พยัญชนะต้น	ร	ล			X	X	X	X	X	X	X	เรือ	เลือ
	ล	ร			–	X	–	–	–	–	–	ลิง	ริง
พยัญชนะควบกล้ำ	ร	ล			X	X	X	X	X	X	X	ครู	คลู
	ล	ร			–	X	–	–	–	–	–	คลาน	คราน
			ร		X	X	X	X	X	X	X	กราบ	กาบ
			ล		X	X	X	X	X	X	X	ปลา	ปา
			ว		X	–	X	X	X	X	–	เกวียน	เกียน
พยัญชนะสะกด	ง	น			–	X	–	X	X	–	–	ซุง	ซุน
	ง	ม			X	–	–	–	–	–	–	แมงมุม	แมมมุม
	น	ง			X	–	X	X	X	X	–	คน	คง
	น	ม			X	–	X	–	–	–	–	ทหาร	ทหาม
	ม	ง			X	X	X	X	X	–	–	แมงมุม	ฉิมงมุง
	ก	ด			X	–	X	X	–	–	–	นก	นด

เสียง	ลักษณะการออกเสียง		เว้นไม่ออกเสียง	ออกเสียงเพี้ยน	เผ่าที่ออกเสียงผิด							ตัวอย่างคำ	
	ใช้เสียงหนึ่งแทนเสียงหนึ่ง				มัง	เย้า	ลีซอ	กะเหรี่ยง	มูเซอ	อีก้อ	ลัวะ	คำที่ถูกต้อง	คำที่ใช้แทน
	เสียงที่ถูกต้อง	เสียงที่ใช้แทน											
	ก	บ			–	–	X	–	–	–	–	นกฮูก	นบฮูบ
	ด	ก			X	–	–	X	–	–	–	เป็ด	เป็ก
	ด	บ			–	–	X	–	–	–	–	เป็ด	เป็บ
	บ	ก			X	–	X	–	X	–	–	กบ	กก
			ง		–	–	X	X	X	X	–	ช้าง	ช้า
			น		–	X	X	X	X	X	–	ทหาร	ทหา
			ม		–	–	X	X	X	X	–	อม	โอ
			ก		X	–	X	X	X	X	–	นก	โนะ
			ด		X	X	X	X	X	X	–	เป็ด	เปะ
			บ		X	–	–	X	X	X	–	กบ	โกะ
สระ	อะ	อัว			X	–	X	X	X	X	X	ควัน	ควน
	อา	อัว			X	–	–	X	X	X	X	ขวาน	ขวน
	อา	ออ			X	–	X	X	X	X	X	ควาย	คอย, คอน
	เอีย	เอ			X	–	–	X	–	–	–	เขียว	เขว

เสียง	ลักษณะการออกเสียง		เว้นไม่ออกเสียง	ออกเสียงเพี้ยน	เผ่าที่ออกเสียงผิด							ตัวอย่างคำ	
	ใช้เสียงหนึ่งแทนเสียงหนึ่ง				มัง	เย้า	ลีซอ	กะเหรี่ยง	มูเซอ	อีก้อ	ลัวะ		
	เสียงที่ถูกต้อง	เสียงที่ใช้แทน										คำที่ถูกต้อง	คำที่ใช้แทน
				อะ	–	–	–	–	–	–	X	ควัน	
				อา	–	–	–	–	–	–	X	ขวาน	
วรรณยุกต์	จัตวา	เอก			–	–	–	–	–	X	–	กระเป๋า	กระเป๋า

2.3 ขั้นกำหนดรูปแบบและลักษณะของแบบฝึก

ผู้วิจัยได้ประมวลข้อมูลที่ได้ศึกษาตามข้อ 2.1 และ 2.2 แล้วจึงได้กำหนดรูปแบบและลักษณะที่สำคัญของ "แบบฝึกเสริมทักษะการพูดภาษาไทย" ดังนี้

2.3.1 เป็นแบบฝึกทักษะการพูดซึ่งประกอบด้วย แบบฝึกเสียงพยัญชนะต้นบางเสียง แบบฝึกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ แบบฝึกเสียงพยัญชนะสะกด แบบฝึกเสียงสระบางเสียงและแบบฝึกเสียงวรรณยุกต์บางเสียง

2.3.2 แบบฝึกมีลักษณะสั้นๆ ง่ายๆ ใช้เวลาฝึกประมาณ 40-50 นาที ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะกับช่วงเวลาความสนใจของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2.3.3 แบบฝึกมีลักษณะเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก โดยเริ่มฝึกจากพยางค์ คำเดี่ยว คำคู่ กลุ่มคำ ประโยค.ข้อความอันได้แก่ คำประพันธ์ บทเพลง บทสนทนา การบรรยาย การโต้วาที ตามลำดับ ทั้งนี้เพื่อมิให้ผู้เขียนเกิดความท้อถอยในการฝึก และประสบผลสำเร็จในการฝึกเร็วขึ้น

2.3.4 แบบฝึกมุ่งให้ฝึกเป็นกลุ่มเล็ก และเป็นรายบุคคล ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสฝึกทักษะตนเองทุกคน และผู้ฝึกประเมินผลได้อย่างถี่ถ้วนเพื่อช่วยแก้ไขปรับปรุงได้ทั่วถึง แต่ก็อาจนำแบบฝึกนี้ไปปรับใช้กับนักเรียนกลุ่มใหญ่ได้

2.3.5 แบบฝึกมุ่งสร้างบรรยากาศกันเองและสนุกสนานในบทเรียนเพื่อให้นักเรียนสนใจและกระตือรือร้นในการเรียน ดังนั้นแบบฝึกจึงใช้สื่อการเรียนการสอนหลากหลายชนิดมาประกอบ เช่น บัตรคำ บัตรภาพ แผนภูมิ แถบประโยค และข้อความ เอกสารประกอบแบบฝึก บทบาทสมมุติ ปริศนา เพลง และเกมต่างๆ เป็นต้น

2.3.6 แบบฝึกมีลักษณะเป็นกระบวนการสร้างทักษะใหม่ คือ การออกเสียงภาษาไทยให้ถูกต้อง แทนทักษะเก่าได้แก่ การออกเสียงอย่างผิดๆ เนื่องจากความเคยชินในการออกเสียงภาษาเผ่าของตน ดังนั้นเพื่อให้การฝึกมีประสิทธิผล แบบฝึกแต่ละชุดจึงเป็นแบบฝึกฟัง-พูด โดยใช้หลักและวิธีการของการแก้ไขความบกพร่องด้านการพูดเป็นสำคัญ ซึ่งมีรูปแบบดังนี้

2.3.6.1 แบบฝึกทักษะการฟัง ประกอบด้วยขั้นตอนในการฝึก 3 ขั้น ได้แก่ การฟังเสียงที่ถูกต้อง การวิเคราะห์เสียงของตนเอง และการแยกความแตกต่างของเสียงที่ผิดกับเสียงที่ถูกต้อง

2.3.6.2 แบบฝึกทักษะการพูด ประกอบด้วยขั้นตอนในการฝึก 2 ขั้น ได้แก่ การฝึกบริหารอวัยวะในการออกเสียง เช่น ลิ้น ริมฝีปาก ขากรรไกร เพื่อเพิ่มสมรรถนะในการออกเสียง และการฝึกออกเสียงที่เป็นปัญหาสำหรับนักเรียน ซึ่งมีการฝึกเป็นกระบวนการตั้งแต่ให้รู้ตำแหน่งที่เกิดของเสียงนั้นๆ การฝึกออกเสียงอย่างถูกต้องในระดับพยางค์ คำเดี่ยว คำคู่ กลุ่มคำ ประโยค ข้อความในลักษณะต่างๆ เช่น บทสนทนา บทบรรยาย เป็นต้น

2.3.7 แบบฝึกการออกเสียงใช้วิธีการและเทคนิคเฉพาะของการแก้ไขปัญหาการพูดไม่ชัดตามที่ผลการวิจัยดังกล่าวไว้ในบทที่ 2 ยืนยันว่าได้ผลดีผนวกกับวิธีการอื่นซึ่งผู้วิจัยเคยศึกษาและมีประสบการณ์ในฐานะนักแก้ไขการพูด เห็นว่าเหมาะสมสำหรับช่วยให้การฝึกได้

ผลแน่นอนขึ้น ซึ่งได้แก่ วิธีการและเทคนิคดังต่อไปนี้

2.3.7.1 วิธีแสดงตำแหน่งที่เกิดของเสียง (Phonetic Placement method)

2.3.7.2 วิธีเร้าและตอบสนอง (Stimulus - Response Method)

2.3.7.3 วิธีใช้ประสาทสัมผัส (Moto - Kinesthetic Method)

2.3.7.4 วิธีสะท้อนกลับ (Feedback Technique)

2.3.7.5 วิธีใช้การออกเสียงอย่างผิดๆ เป็นแนวเทียบในการฝึกออกเสียงที่ถูกต้อง (Negative Practice)

2.4 ขั้นสร้างแบบฝึก

หลังจากกำหนดรูปแบบและลักษณะของแบบฝึกในข้อ 2.3 แล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการพูดสำหรับฝึกการออกเสียงพยัญชนะต้นบางเสียง เสียงพยัญชนะควบกล้ำ เสียงพยัญชนะสะกด เสียงสระบางเสียง และเสียงวรรณยุกต์บางเสียง รวมทั้งหมด 8 ชุด และอีก 1 ชุด คือ ชุดที่ 9 เป็นแบบฝึกสำหรับบริหารอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการออกเสียง ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ชุดที่ 1 แบบฝึกทักษะการพูดคำที่ใช้พยัญชนะต้น ร ล ซึ่งประกอบด้วยแบบฝึกทักษะการฟัง 3 แบบฝึก และแบบฝึกทักษะการออกเสียง 2 แบบฝึก

ชุดที่ 2 แบบฝึกทักษะการพูดคำที่ใช้พยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว ซึ่งประกอบด้วยแบบฝึกทักษะการฟัง 3 แบบฝึก และแบบฝึกทักษะการออกเสียง 7 แบบฝึก

ชุดที่ 3 แบบฝึกทักษะการพูดคำที่ใช้พยัญชนะสะกด ง น ม ซึ่งประกอบด้วยแบบฝึกทักษะการฟัง 3 แบบฝึก และแบบฝึกทักษะการออกเสียง 2 แบบฝึก

ชุดที่ 4 แบบฝึกทักษะการพูดคำที่ใช้พยัญชนะสะกด ก ด บ ซึ่งประกอบด้วยแบบฝึกทักษะการฟัง 3 แบบฝึก และแบบฝึกทักษะการออกเสียง 2 แบบฝึก

ชุดที่ 5 แบบฝึกทักษะการพูดคำที่ใช้พยัญชนะสะกด ง น ม และ ก ด บ ซึ่งประกอบด้วยแบบฝึกทักษะการฟัง 1 แบบฝึก และแบบฝึกทักษะการออกเสียง 2 แบบฝึก

ชุดที่ 6 แบบฝึกทักษะการออกเสียงสระอะ และ สระอา ในคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ว และมีพยัญชนะสะกด น ม ย ซึ่งประกอบด้วยแบบฝึกหัดทักษะการฟัง 1 แบบฝึก และแบบฝึกทักษะการออกเสียง 2 แบบฝึก

ชุดที่ 7 แบบฝึกทักษะการออกเสียงสระ เอีย ในคำที่มีพยัญชนะ ว สะกด ซึ่งประกอบด้วยแบบฝึกทักษะการฟัง 1 แบบฝึก และแบบฝึกทักษะการออกเสียง 2 แบบฝึก

ชุดที่ 8 แบบฝึกทักษะการออกเสียงวรรณยุกต์ ซึ่งประกอบด้วยแบบฝึกทักษะการฟัง 1 แบบฝึก และแบบฝึกทักษะการออกเสียง 1 แบบฝึก

ชุดที่ 9 แบบฝึกบริหารอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการออกเสียง ซึ่งประกอบด้วยแบบฝึก 3

ชุด คือ ชุดบริหารริมฝีปาก ชุดบริหารลิ้น และชุดบริหารขากรรไกร แบบฝึกชุดนี้สำหรับให้ผู้ฝึกนำไปใช้ร่วมกับแบบฝึกทั้ง 8 ชุด ในการฝึกออกเสียงโดยเลือกใช้ตามความเหมาะสม

การฝึกเสริมทักษะการพูดชุดที่ 1-8 มีแบบฝึกการฟัง 16 แบบฝึก แบบฝึกการออกเสียง 20 แบบฝึก รวม 36 แบบฝึก แบบฝึกชุดที่ 9 มี 3 แบบฝึก รวมทั้งสิ้น 39 แบบฝึก เฉพาะในแบบฝึกชุดที่ 1-8 ใช้สื่อการเรียนซึ่งได้แก่ เทปบันทึกเสียง กระจกเงา บัตรคำ บัตรภาพ แผนภูมิ แถบประโยค หุ่นมือ แบบจำลอง และประกอบด้วยเกมและกิจกรรมในลักษณะต่อไปนี้

1. รู้ตำแหน่งแสดงเสียง
2. ฝึกสำเนียงด้วยกิจกรรม
3. ลำนำเสริมทักษะ
4. ประสมภาพเป็นคำ
5. ปริศนานำคิด
6. สาธิตโต้วาที
7. สามัคคีแต่งความ
8. สนทนาตามบทบาทสมมุติ
9. ชุดประโยคสร้างสรรค์
10. บรรยายเรื่องจากภาพ

ต่อไปนี้จะได้ยกตัวอย่างถึงวิธีการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการพูดในชุดที่ 1 ให้เห็นเป็นสังเขป คือ

แบบฝึกชุดที่ 1 แบบฝึกทักษะการพูดคำที่ใช้พยัญชนะ ร ล

แบบฝึกที่ 1.1 ฝึกทักษะการฟัง

แบบฝึกที่ 1.1/1 ฝึกฟังเสียงพยัญชนะ ร และ ล ที่ถูกต้อง

แบบฝึกชุดนี้มีจุดประสงค์เพื่อฝึกให้นักเรียนได้ฟังเสียงพยัญชนะ ร และ ล ที่ถูกต้องในภาษาไทยกลาง ดังนั้นแบบฝึกนี้จึงจัดให้นักเรียนได้ฟังเสียงที่ผู้ฝึกได้เตรียมบันทึกไว้ล่วงหน้า ซึ่งประกอบด้วยประโยคที่มีเสียงพยัญชนะ ร และ ล หลายประโยค เช่น เรารักโรงเรียน ลิงลมแล่นเลี้ยวลุกลน ฯลฯ

แบบฝึกที่ 1.1/2 ฝึกฟังการออกเสียงพยัญชนะ ร ล ของตนเอง

แบบฝึกชุดนี้มีจุดประสงค์ให้นักเรียนได้ฟังเสียงของตนเอง เพื่อวิเคราะห์ว่าเสียงที่นักเรียนออกเสียงตามความเคยชินนั้นถูกหรือผิดเมื่อเทียบกับเสียงในภาษาไทยกลาง เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนอยากออกเสียงให้ถูกต้อง ดังนั้นในแบบฝึกนี้จึงใช้วิธีการสะท้อนกลับ (Feedback Technique)โดยให้นักเรียนพูดเกี่ยวกับภาพที่ผู้ฝึกหรือครูเตรียมไว้ให้ แล้วบันทึกเสียงไว้และเปิดให้นักเรียนฟังภายหลัง สำหรับภาพที่ใช้ฝึกจะมีลักษณะที่บอกเล่าเรื่องราวได้ในตัว (Talking picture)

แบบฝึกที่ 1.1/3 ฝึกฟังเพื่อแยกความแตกต่างของเสียงพยัญชนะ ร กับ ล

แบบฝึกชุดนี้มีจุดประสงค์เพื่อฝึกให้นักเรียนฟังแล้วสามารถบอกความแตกต่างของเสียง

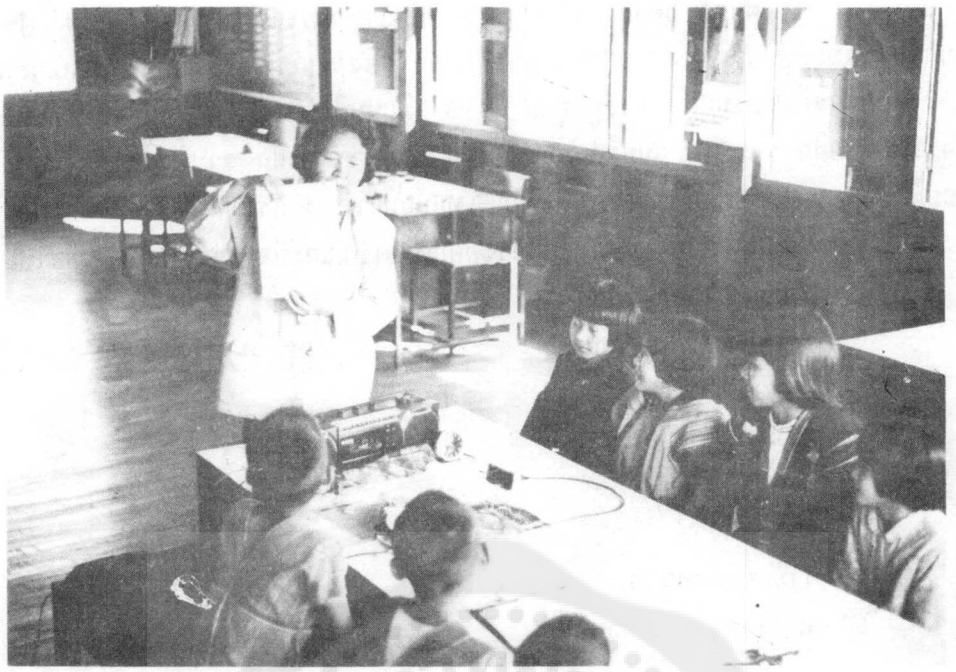

ภาพประกอบ 1 การฝึกออกเสียงด้วยวิธีแสดงตำแหน่งที่เกิดของเสียง

ภาพประกอบ 2 การฝึกออกเสียงด้วยวิธีสะท้อนกลับ

ภาพประกอบ 3 การฝึกออกเสียงด้วยบทบาทสมมุติ

ภาพประกอบ 4 การฝึกออกเสียงด้วยการใช้เกม

พยัญชนะ ร กับ ล ได้ ดังนั้นแบบฝึกชุดนี้จึงจัดกิจกรรมโดยใช้คำศัพท์ที่มีพยัญชนะ ร และ ล มาเป็นสื่อในการฝึก เช่น เรา - เลา, เรือ - เลือ, เรียน - เลียน, โรง - โลง เป็นต้น

แบบฝึกที่ 1.2 ฝึกทักษะการออกเสียง

แบบฝึกที่ 1.2/1 ฝึกการออกเสียงพยัญชนะ ร และ ล

แบบฝึกชุดนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนเข้าใจตำแหน่งที่เกิดของเสียงพยัญชนะ ร และ ล และสามารถออกเสียง ร และ ล ได้ถูกต้อง ดังนั้นแบบฝึกชุดนี้จึงใช้สื่อการเรียนซึ่งประกอบด้วยกระจกเงา และแผนภูมิแสดงตำแหน่งที่เกิดของเสียงพยัญชนะ ร ล ดังภาพ

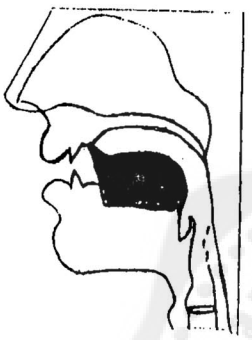

แผนภูมิ ร

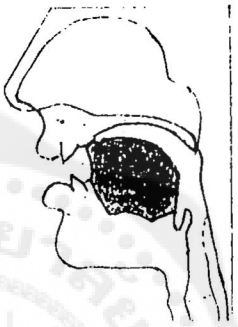

แผนภูมิ ล

สำหรับกระจกเงานั้นครูใช้ในการฝึกออกเสียงของนักเรียน คือ หลังจากนักเรียนรู้ตำแหน่งที่เกิดของเสียงพยัญชนะ ร และ ล ตามแผนภูมิดังกล่าวแล้ว ครูจึงให้นักเรียนปฏิบัติจริงโดยดูตนเองในกระจกเงาเพื่อจะได้รู้ว่ายกลิ้นแตะตำแหน่งที่เกิดเสียงพยัญชนะ ร ล ได้ถูกต้องหรือไม่ และการออกเสียง ร กับ ล มีวิธีการแตกต่างกันอย่างไร ครูคอยกำกับการฝึกออกเสียงของนักเรียนแต่ละคนพร้อมทั้งแนะนำแก้ไข

แบบฝึกที่ 1.2/2 ฝึกการออกเสียงคำที่มีพยัญชนะต้น ร ได้ถูกต้อง

แบบฝึกชุดนี้มีจุดประสงค์เพื่อฝึกให้นักเรียนออกเสียงคำที่มีพยัญชนะ ร ได้ถูกต้องและมีทักษะยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงฝึกให้นักเรียนออกเสียงคำที่มีพยัญชนะ ร ในหลายๆ รูปแบบ ทั้งที่เป็นคำเดี่ยว คำคู่ ประโยค ข้อความ โดยใช้สื่อการเรียนประเภทต่างๆ เช่น บัตรคำประกอบภาพ แถบประโยค ข้อความคล้องจอง เพลง เป็นต้น

สำหรับกิจกรรมการฝึกของแบบฝึกชุดที่ 1 ที่ยกมาเป็นตัวอย่างนี้ มีรายละเอียดดังปรากฏอยู่ในภาคผนวกแล้ว และการสร้างแบบฝึกชุดอื่นๆ ก็ดำเนินการในลักษณะของโครงสร้างเดียวกัน คือ ประกอบด้วยแบบฝึกทักษะการฟัง และแบบฝึกทักษะการออกเสียงดังกล่าว แต่อาจมีพิสดารนอกเหนือไปบ้างในบางชุด เนื่องจากแต่ละชุดเป็นแบบฝึกของแต่ละเรื่อง เช่น ชุดที่ 2 เป็นแบบฝึกพยัญชนะควบกล้ำ ชุดที่ 3 เป็นแบบฝึกพยัญชนะสะกด ชุดที่ 6 เป็นแบบฝึกเสียงสระ เป็นต้น แต่ถึงอย่างไรรูปแบบของการสร้างก็คงดำเนินไปในลักษณะของโครงสร้างเดียวกันดัง

กล่าวแล้ว

2.5 ขั้นตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการพูด

ผู้วิจัยได้นำแบบฝึกที่สร้างเสร็จเรียบร้อยไปทดลองใช้กับนักเรียน ที่มีคุณสมบัติคล้ายกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง ดังต่อไปนี้

2.5.1 ทดลองครั้งที่หนึ่ง ผู้วิจัยได้นำแบบฝึกไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2530 ของโรงเรียนสวัสดีวิทยา สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตพระโขนง จำนวน 40 คน เพื่อศึกษาระดับความยากง่ายของการใช้ภาษา ความเหมาะสมของสื่อการเรียน กิจกรรมและเวลาที่ใช้สำหรับเป็นแนวเทียบในการปรับปรุงก่อนนำไปใช้กับเด็กชาวเขา โดยการทดลองแบบฝึกทักษะการฟังกับนักเรียนกลุ่มใหญ่ ด้วยการให้นักเรียนฟังเทปบันทึกเสียงพร้อมๆ กัน และเขียนตอบลงในเอกสารที่แจกให้คนละ 1 ชุด สำหรับแบบฝึกทักษะการออกเสียงพูด ได้ทดลองกับนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำแบบฝึกที่แจกให้ โดยผู้วิจัยจดบันทึกข้อบกพร่องเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.5.2 ทดลองครั้งที่สอง ผู้วิจัยได้นำแบบฝึกเสริมทักษะการพูด ที่ได้รับการปรับปรุงด้านเนื้อหา ภาษา และความเหมาะสมของสื่อการเรียนและเวลาที่ใช้ แล้วเลือกเพียงบางแบบฝึกที่เป็นตัวแทนของแต่ละชุดฝึก ไปทดลองกับนักเรียนชาวเขาชั้นประถมปีที่ 2 ปีการศึกษา 2530 ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 12 คน โดยการทดลองใช้เป็นรายบุคคล เพื่อศึกษาความเข้าใจและความเหมาะสมด้านการใช้ภาษาของนักเรียนชาวเขา และนำไปปรับปรุงอีกครั้งก่อนที่จะนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในการดำเนินการทดลอง

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบเพื่อใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนก่อนและหลังการทดลองใช้แบบฝึกเสริมทักษะตามลำดับขั้นการสร้างดังนี้

3.1 ขั้นศึกษาเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1.1 ศึกษาเกี่ยวกับเสียงภาษาไทยที่เด็กชาวเขาพูดไม่ชัด จากแบบสอบถามดังกล่าวไว้ในข้อ 1 และข้อมูลจากงานวิจัยเรื่อง "การศึกษาปัญหาและวิธีแก้ไขการพูดภาษาไทยของเด็กชาวเขา" ของประสงค์ รายณสุข และคณะ (2523) แล้วคัดเลือกเสียงที่เป็นปัญหาในการพูดของเด็กชาวเขาส่วนใหญ่ไว้

3.1.2 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับคำศัพท์ในภาษาชาวเขา จากหนังสือและพจนานุกรมเกี่ยวกับภาษาชาวเขา เพื่อเป็นแนวเทียบในการเลือกคำไทยมาใช้ในแบบทดสอบ

3.1.3 คัดเลือกคำจากหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 เล่ม 1-2 ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยพิจารณาเลือกคำที่มีเสียงซึ่งเด็กชาวเขาพูดไม่ชัด เพื่อนำมาใช้ในการสร้างแบบทดสอบ

3.2 ขั้นสร้างแบบทดสอบ

3.2.1 ประมวลข้อมูลที่ได้ตามข้อ 3.1.1 - 3.1.3 เพื่อนำมาพิจารณาและคัดเลือกเฉพาะคำที่มีเสียงซึ่งเด็กชาวเขาพูดไม่ชัด และเป็นเสียงที่มีอยู่ในแบบฝึกเสริมทักษะการพูดซึ่งใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทั้งหมด 28 เสียง ซึ่งแยกเป็นเสียงพยัญชนะต้น 2 เสียง เสียงพยัญชนะควบกล้ำ 15 เสียง เสียงพยัญชนะสะกด 6 เสียง เสียงสระ 4 เสียง และเสียงวรรณยุกต์ 1 เสียง

3.2.2 นำคำศัพท์ที่คัดเลือกได้ตามข้อ 3.2.1 มาวาดเป็นภาพประเภทที่บอกเล่าเรื่องราวได้ในตัวเอง เช่น ช้างกำลังลากซุง นักเรียนไหว้ครู เด็กกำลังแปรงฟัน เป็นต้น และเขียนข้อความอธิบายประกอบไว้ด้านหลังของแต่ละภาพ

3.2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

3.2.3.1 เป็นแบบทดสอบการออกเสียง มีลักษณะเป็นแผ่นภาพขนาด 4" × 6" ภาพละหนึ่งเสียง และมีคำกำกับอยู่ด้านหลังของภาพ รวมทั้งสิ้น 28 ภาพ

3.2.3.2 เป็นแบบบันทึกประกอบแบบทดสอบซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อเท็จจริงส่วนตัวของนักเรียน ตอนที่ 2 เป็นแบบบันทึกการออกเสียงพูดของนักเรียน ซึ่งแบ่งเป็นเสียงพยัญชนะต้น 2 เสียง เสียงพยัญชนะควบกล้ำ 15 เสียง เสียงพยัญชนะสะกด 6 เสียง เสียงสระ 4 เสียง และเสียงวรรณยุกต์ 1 เสียง รวมทั้งสิ้น 28 เสียง และตอนที่ 3 เป็นแบบบันทึกเกี่ยวกับปัญหาที่อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับการออกเสียง เช่น อวัยวะออกเสียงบกพร่อง อาทิ เส้นยึดลิ้นสั้น ระบบฟันผิดปกติ เป็นต้น

3.3 ขั้นตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ ดังนี้

3.3.1 การตรวจสอบหาความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาเนื่องจากแบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบการออกเสียงภาษาไทย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยอาศัยหลักการของการแก้ไขความบกพร่องทางการพูดโดยเฉพาะในด้านแก้ไขการพูดไม่ชัด และเนื่องจากผู้วิจัยมีความรู้ตลอดจนทักษะและประสบการณ์ในฐานะนักแก้ไขความบกพร่องทางการพูด (Speech Therapist) อยู่แล้ว จึงได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบนี้อย่างรอบคอบด้วยตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นการตรวจสอบความเที่ยงตรงของผู้รู้ในเรื่องนี้

3.3.2 การตรวจสอบหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยไปทดลองใช้กับนักเรียนชาวเขา ชั้นประถมปีที่ 2 ปีการศึกษา 2530 ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน และนำมาหาค่าของความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร คูเดอร์-ริชาร์ดสัน 20 (Kuder - Richardson 20) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยของเด็กชาวเขา เท่ากับ .8528

4. คำถามประกอบการสนทนากับนักเรียนเพื่อการสังเกตพฤติกรรมการพูดนอกเวลา

และความคิดเห็นตลอดจนความรู้สึกต่างๆ ของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกเสริมทักษะการพูด

ผู้วิจัยได้คิดคำถามขึ้นสำหรับนำไปใช้ประกอบการสนทนากับนักเรียนชาวเขากลุ่มทดลองในการสังเกตพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกและความคิดเห็นตลอดจนความรู้สึกต่างๆ ของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกเสริมทักษะการพูด อันเป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบในการพิจารณาประสิทธิผลของแบบฝึกที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คำถามมีทั้งหมด 18 ข้อ ดังรายละเอียดในตาราง 23

การดำเนินการทดลอง

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Randomized Control Group Pretest Posttest Design (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2531 : 67) ซึ่งมีแผนการวิจัยดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงแบบแผนการวิจัย

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
RE	T_1	X	T_2
RC	T_1	$\sim$ X	T_2

ความหมายของสัญลักษณ์

R แทน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม (Random Assignment)
E แทน กลุ่มทดลอง (Experimental Group)
C แทน กลุ่มควบคุม (Control Group)
T_1 แทน การทดสอบก่อนทำการทดลอง (Pretest)
T_2 แทน การทดสอบหลังการทดลอง (Posttest)
X แทน การทดลองโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูด (Treatment)
$\sim$ X แทน การทดลองโดยไม่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูด

การรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. การรวบรวมข้อมูล

1.1 ก่อนทำการทดลอง เมื่อได้กำหนดกลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลองแล้ว ได้ทำการทดสอบก่อนฝึก (Pretest) กับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทย โดยให้นักเรียนออกเสียงเป็นรายบุคคล แล้วผู้วิจัยบันทึกลงในเครื่องบันทึกเสียง และในแบบบันทึกประกอบแบบทดสอบ

1.2 การดำเนินการทดลอง ได้ให้นักเรียนกลุ่มควบคุมเรียนตามแบบที่เคย

เรียนโดยปกติในชั้นเรียนกับครูประจำวิชา ส่วนกลุ่มทดลองให้เรียนในห้องที่จัดเตรียมไว้กับผู้วิจัย โดยได้รับการฝึกด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการพูด ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งนักเรียนกลุ่มทดลองออกเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 5-6 คน โดยจัดกลุ่มตามลักษณะและระดับของปัญหาการออกเสียงของนักเรียน และให้แต่ละกลุ่มได้รับการฝึกกับผู้วิจัยในเวลาเรียนทุกวัน ครั้งละ 40-50 นาที รวมการฝึกในเวลาเรียนทั้งหมด 14 ครั้ง และในตอนเย็นนอกเวลาเรียนผู้วิจัยได้ให้นักเรียนกลุ่มทดลองแต่ละกลุ่มย่อยไปสนทนากับผู้วิจัยทุกวันเว้นวัน ใช้เวลารวมทุกกลุ่มประมาณหนึ่งชั่วโมง โดยผู้วิจัยชวนสนทนาพร้อมทั้งแทรกคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและความรู้สึกต่างๆ ของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกซึ่งผู้วิจัยใช้ฝึกนักเรียน ในขณะสนทนานั้น ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกของนักเรียนใน 3 ลักษณะ ได้แก่ ความชัดเจนในการออกเสียงที่ได้รับการฝึกเมื่อพูดเป็นประโยคต่อเนื่อง ความคล่องในการออกเสียงที่ได้รับการฝึกขณะพูดสนทนาโต้ตอบ และความคงที่ของการออกเสียงที่ได้รับการฝึกเมื่อต้องพูดเสียงนั้นหลายๆ ครั้ง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้บันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกของนักเรียนไว้เป็นรายบุคคล การสนทนานอกเวลาเรียนในตอนเย็นรวมทั้งหมด 7 ครั้ง รวมระยะเวลาการทดลองทั้งสิ้น 2 สัปดาห์

1.3 เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองผู้วิจัยได้ทำการทดสอบภายหลังการฝึก (Posttest) กับนักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองอีกครั้งหนึ่งโดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนการฝึก

1.4 ตรวจให้คะแนนการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ซึ่งบันทึกไว้ในแบบบันทึกประกอบแบบทดสอบ โดยพิจารณาเปรียบเทียบกับที่บันทึกไว้ในเครื่องบันทึกเสียงทั้งสองครั้งคือก่อนการฝึกและหลังการฝึก แล้วนำคะแนนที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูล

1.5 นำผลการบันทึกการสังเกตเกี่ยวกับพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลอง และความคิดเห็นตลอดจนความรู้สึกต่างๆ ที่นักเรียนกลุ่มทดลองมีต่อแบบฝึกเสริมทักษะการพูด มาหาค่าร้อยละ

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียน ซึ่งได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. นำผลการทดสอบก่อนการทดลองฝึกของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาเปรียบเทียบหาค่าความแตกต่างกันโดยใช้สูตร t - test (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2531 : 172) ตามหัวข้อต่อไปนี้

1.1 หาค่าความแตกต่างของการออกเสียงพยัญชนะต้น ร ล ก่อนการฝึก

1.2 หาค่าความแตกต่างของการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว ก่อนการฝึก

1.3 หาค่าความแตกต่างของการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ ก่อนการฝึก

1.4 หาค่าความแตกต่างของการออกเสียงสระ อะ อา เอีย ก่อนการฝึก

1.5 หาค่าความแตกต่างของการออกเสียงวรรณยุกต์จัตวาก่อนการฝึก

2. นำผลการทดสอบหลังการทดลองฝึกของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาเปรียบเทียบหาค่าความแตกต่างกัน โดยใช้สูตรเดียวกันกับข้อ 1 ตามรายละเอียดในหัวข้อต่อไปนี้

2.1 หาค่าความแตกต่างของการออกเสียงพยัญชนะต้น ร ล หลังการฝึก

2.2 หาค่าความแตกต่างของการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว หลังการฝึก

2.3 หาค่าความแตกต่างของการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ หลังการฝึก

2.4 หาค่าความแตกต่างของการออกเสียงสระ อะ อา เอีย หลังการฝึก

2.5 หาค่าความแตกต่างของการออกเสียงวรรณยุกต์จัตวาหลังการฝึก

3. นำผลการทดสอบก่อนฝึกและหลังฝึกของกลุ่มทดลองมาเปรียบเทียบหาค่าความแตกต่างกัน โดยใช้สูตร t - test (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2531 : 176) ตามหัวข้อต่อไปนี้

3.1 หาค่าความแตกต่างกันของการออกเสียงพยัญชนะต้น ร ล ก่อนและหลังการฝึก

3.2 หาค่าความแตกต่างกันของการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว ก่อนและหลังการฝึก

3.3 หาค่าความแตกต่างกันของการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ ก่อนและหลังการฝึก

3.4 หาค่าความแตกต่างกันของการออกเสียงสระ อะ อา เอีย ก่อนและหลังการฝึก

3.5 หาค่าความแตกต่างกันของการออกเสียงวรรณยุกต์จัตวาก่อนและหลังการฝึก

4. นำผลการทดสอบก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุมมาเปรียบเทียบหาค่าความแตกต่างกัน โดยใช้สูตรเดียวกันกับข้อ 3 ตามรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 หาค่าความแตกต่างกันของการออกเสียงพยัญชนะต้น ร ล ก่อนและหลังการทดลอง

4.2 หาค่าความแตกต่างกันของการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว ก่อนและหลังการทดลอง

4.3 หาค่าความแตกต่างกันของการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ ก่อนและหลังการทดลอง

4.4 หาค่าความแตกต่างกันของการออกเสียงสระ อะ อา เอีย ก่อนและหลังการทดลอง

4.5 หาค่าความแตกต่างกันของการออกเสียงวรรณยุกต์จัตวา ก่อนและหลังการทดลอง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลการสังเกตพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึก และความคิดเห็นตลอดจนความรู้สึกต่าง ๆ ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีต่อแบบฝึกเสริมทักษะการพูด ดังต่อไปนี้

1. นำผลการบันทึกเกี่ยวกับการสังเกตพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกของนักเรียนในลักษณะต่างๆ มาหาค่าร้อยละ

2. นำผลการบันทึกเกี่ยวกับความคิดเห็นและความรู้สึกต่างๆ ของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทั้งในทางบวก ทางลบ และทางกลางๆ มาหาค่าร้อยละ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนน ใช้สูตร (Ferguson 1971 : 45)

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\Sigma \bar{X}$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. หาค่าความแปรปรวนของคะแนน (Varience) ใช้สูตร (Ferguson 1971 : 62)

$$S^2 = \frac{N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ S^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนน

ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

ΣX^2 แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยโดยใช้สูตร คูเดอร์ ริชาร์ดสัน 20 (Kuder - Richardson, K - R 20) (Thorndike and Hagen. 1977 : 82)

$$r_{tt} = \left(\frac{n}{n-1}\right)\left(\frac{S^2t - \Sigma pq}{S^2t}\right)$$

เมื่อ r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบ

p แทน อัตราส่วนของนักเรียนที่ทำถูกในแต่ละข้อ

q แทน อัตราส่วนของนักเรียนที่ทำผิดในแต่ละข้อหรือ $q = 1-p$

S_t^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนที่สอบได้

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองฝึกของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สูตร t - test (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2531 : 172)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t แทน ค่าการแจกแจงแบบที

$\bar{X}_1$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1

$\bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2

S_1^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1

S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2

n_1 แทน จำนวนนักเรียนของกลุ่มที่ 1

n_2 แทน จำนวนนักเรียนของกลุ่มที่ 2

df แทน degree of freedom $= n_1 + n_2 - 2$

5. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองฝึกของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สูตรเดียวกันกับข้อ 4

6. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลองฝึก โดยใช้สูตร t - test (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2531: 176)

$$t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{n \Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{n - 1}}}$$

$$df = n - 1$$

เมื่อ t แทน ค่าการแจกแจงแบบที

D แทน ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่

n แทน จำนวนคู่

7. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สูตรเดียวกันกับข้อ 6

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้นำเสนอ 2 ตอน ด้วยกัน คือ

ตอนที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการออกเสียงภาษาไทยก่อนการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งจำแนกรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะต้น ร ล ก่อนการฝึก

1.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว ก่อนการฝึก

1.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ ก่อนการฝึก

1.4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงสระ อะ อา เอีย ก่อนการฝึก

1.5 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงวรรณยุกต์จัตวาก่อนการฝึก

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทย หลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งจำแนกรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะต้น ร ล หลังการฝึก

2.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว หลังการฝึก

2.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ หลังการฝึก

2.4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงสระอะ อา เอีย หลังการฝึก

2.5 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงวรรณยุกต์จัตวา หลังการฝึก

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยก่อนและหลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลอง ซึ่งจำแนกรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะต้น ร ล ก่อนและหลังการฝึก

3.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว ก่อนและหลังการฝึก

3.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ ก่อนและหลังการฝึก

3.4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงสระอะ อา เอีย ก่อนและหลังการฝึก

3.5 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงวรรณยุกต์จัตวา ก่อนและหลังการฝึก

4. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยก่อน และหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม ซึ่งจำแนกรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะต้น ร ล ก่อนและหลังการทดลอง

4.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว ก่อนและหลังการทดลอง

4.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ ก่อนและหลังการทดลอง

4.4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงสระ อะ อา เอีย ก่อนและหลังการทดลอง

4.5 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงวรรณยุกต์จัตวา ก่อนและหลังการทดลอง

ตอนที่ 2 แสดงผลการสังเกตพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึก และความคิดเห็นตลอดจนความรู้สึกต่าง ๆ ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีต่อแบบฝึกเสริมทักษะการพูด ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่

1. แสดงค่าร้อยละของนักเรียนกลุ่มทดลองที่แสดงพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกในลักษณะต่างๆ

2. แสดงค่าร้อยละของความคิดเห็นและความรู้สึกต่างๆ ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีต่อแบบฝึกเสริมทักษะการพูด

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียน

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยก่อนการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม(Pretest)

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบไปทดสอบก่อนการฝึกกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 54 คน ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 27 คน และกลุ่มควบคุม 27 คน ใช้เวลาในการทดสอบกลุ่มละประมาณ 3 ชั่วโมง โดยทดสอบเป็นรายบุคคลคนละ 7-8 นาที เพื่อดูความสามารถด้านการออกเสียงภาษาไทย ซึ่งจำแนกรายละเอียดไว้ในข้อ 1.1 - 1.5 และปรากฏผลดังแสดงไว้ในตาราง 6-9

1.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะต้น ร ล ก่อนการฝึก

ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะต้น ร ล ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตาราง 6

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะต้น ร ล ก่อนการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	27	.1794	1.1111	.5771
กลุ่มควบคุม	27	.2678	1.0370	

t.05 (df = 52) = 1.671

จากตาราง 6 แสดงว่าก่อนการฝึกนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะต้น ร ล ในคำภาษาไทย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว ก่อนการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตาราง 7

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว ก่อนการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	27	5.4814	4.4900	- 0.3878
กลุ่มควบคุม	27	5.7407	7.5840	

t.05 (df = 52) = -1.671

จากตาราง 7 แสดงว่าก่อนการฝึกนักเรียนทั้งสองกลุ่ม มีผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว ในภาษาไทย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ ก่อนการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตาราง 8

ตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ ก่อนการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	27	2.9259	3.6866	.6365
กลุ่มควบคุม	27	2.6296	2.1652	

t.05 (df = 52) = 1.671

จากตาราง 8 แสดงว่าก่อนการฝึกนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ ในภาษาไทย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงสระ อะ อา เอีย ก่อนการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงสระอะ อา เอีย ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตาราง 9

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงสระอะ อา เอีย ก่อนการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	27	2.5185	1.8361	-0.4571
กลุ่มควบคุม	27	2.6666	1.00	

$t_{.05}$ (df = 52) = -1.671

จากตาราง 9 แสดงว่าก่อนการฝึกนักเรียนทั้งสองกลุ่ม มีผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงสระอะ อา เอีย ในภาษาไทย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.5 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงวรรณยุกต์จัตวาก่อนการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงวรรณยุกต์จัตวาของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมปรากฏผลว่าไม่แตกต่างกัน แต่เนื่องจากข้อมูลมีจำนวนน้อยคือเพียงกลุ่มละ 1 ราย จึงไม่ได้นำเสนอในรูปของตาราง

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทย หลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (Post - test)

เมื่อนำแบบทดสอบไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบฝึกจำนวน 39 แบบฝึกไปฝึกนักเรียนกลุ่มทดลอง ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมให้เรียนตามปกติกับครูประจำวิชา เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกแล้ว จึงนำแบบทดสอบชุดเดิมไปทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยหลังการฝึกอีกครั้งหนึ่ง เพื่อนำผลการทดสอบของนักเรียนกลุ่มทดลองเปรียบเทียบกับนักเรียนกลุ่มควบคุม ซึ่งจำแนกรายละเอียดไว้ในข้อ 2.1 - 2.5 และปรากฏผลดังแสดงไว้ในตาราง 10-13

2.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะต้น ร ล หลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะต้น ร ล ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมปรากฏผลดังแสดงไว้ในตาราง 10

ตาราง 10 ผลการเปรียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะต้น ร ล หลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	27	1.8148	.1566	
				6.2124^{**}
กลุ่มควบคุม	27	1.0370	.2675	

$t_{.01}$ (df = 52) = 2.390

จากตาราง 10 แสดงว่าหลังการฝึกนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะต้น ร ล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว หลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตาราง 11

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว หลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	27	13.6666	2.0769	12.9577**
กลุ่มควบคุม	27	5.8518	7.7464	

t.01 (df = 52) = 2.390

จากตาราง 11 แสดงว่าหลังการฝึกนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ หลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตาราง 12

ตาราง 12 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ หลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	27	5.7037	.3703	9.6808**
กลุ่มควบคุม	27	2.5555	2.4871	

t.01 (df = 52) = 2.390

จากตาราง 12 แสดงว่าหลังการฝึกนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงสระ อะ อา เอีย หลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงสระ อะ อา เอีย หลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตาราง 13

ตาราง 13 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงคำที่มีสระ อะ อา เอีย หลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	27	3.8518	.0028	6.1568**
กลุ่มควบคุม	27	2.6666	1.0000	

t.01 (df = 52) = 2.390

จากตาราง 13 แสดงว่า หลังการฝึกนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงสระอะ อา เอีย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.5 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงวรรณยุกต์จัตวา หลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่มีปัญหาการออกเสียงวรรณยุกต์จัตวาไม่ถูกต้องมีเพียงกลุ่มละ 1 คน ผู้วิจัยได้ฝึกการออกเสียงวรรณยุกต์ของนักเรียนกลุ่มทดลองควบคู่ไปกับการฝึกออกเสียงพยัญชนะ ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมเรียนตามปกติกับครูประจำวิชา และจากผลการทดสอบหลังการฝึกปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงวรรณยุกต์จัตวาของนักเรียน 2 คน ใน 2 กลุ่มนี้แตกต่างกัน กล่าวคือ นักเรียนกลุ่มทดลองสามารถออกเสียงวรรณยุกต์จัตวาได้ชัดเจนถูกต้อง ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมยังคงออกเสียงวรรณยุกต์จัตวาไม่ชัดเจนถูกต้อง

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทย ก่อนและหลังการฝึกของกลุ่มทดลอง

เมื่อนำแบบทดสอบไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มทดลองแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบฝึกจำนวน 39 แบบฝึกไปฝึกนักเรียนกลุ่มทดลองภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกแล้วจึงนำแบบทดสอบชุดเดิมไปทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยหลังการฝึกอีกครั้งหนึ่ง เพื่อนำผลการทดสอบทั้งสองครั้งมาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยก่อนและหลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลอง ตามรายละเอียดในข้อ 3.1 - 3.5 และปรากฏผลดังแสดงไว้ในตาราง 14 - 17

3.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะต้น ร ล ก่อนและหลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลอง

ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะต้น ร ล ก่อนและหลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลอง ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตาราง 14

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะต้น ร ล ก่อนและหลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลอง

	N	ΣD	ΣD^2	t
กลุ่มทดลอง	27	19	21	6.7502**

t.01 (df = 26) = 2.479

จากตาราง 14 แสดงว่าก่อนและหลังการฝึก นักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะต้น ร ล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว ก่อนและหลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลอง

ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว ก่อนและหลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลอง ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตาราง 15

ตาราง 15 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว ก่อนและหลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลอง

	N	Σ D	Σ D^2	t
กลุ่มทดลอง	27	221	1895	23.3862**

t.01 (df = 26) = 2.479

จากตาราง 15 แสดงว่าก่อนและหลังการฝึก นักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ ก่อนและหลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลอง

ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ ก่อนและหลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลอง ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตาราง 16

ตาราง 16 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ ก่อนและหลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลอง

	N	Σ D	Σ D^2	t
กลุ่มทดลอง	27	75	283	8.5227**

t.01 (df = 26) = 2.479

จากตาราง 16 แสดงว่า ก่อนและหลังการฝึกนักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงสระ อะ อา เอีย ก่อนและหลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลอง

ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงสระอะ อา เอีย ก่อนและหลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลอง ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตาราง 17

ตาราง 17 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงสระอะ อา เอีย ก่อนและหลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลอง

	N	ΣD	ΣD^2	t
กลุ่มทดลอง	27	36	92	5.3259**

t.01 (df = 26) = 2.479

จากตาราง 17 แสดงว่าก่อนและหลังการฝึก นักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงสระอะ อา เอีย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.5 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงวรรณยุกต์จัตวาก่อนและหลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลอง

นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีปัญหาการออกเสียงวรรณยุกต์จัตวาไม่ถูกต้องมีเพียง 1 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการฝึกเสียงวรรณยุกต์ควบคู่ไปกับการฝึกออกเสียงพยัญชนะ และจากผลการทดสอบหลังการฝึกปรากฏว่านักเรียนรายนี้สามารถออกเสียงวรรณยุกต์จัตวาได้ถูกต้อง

4. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทย ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

เมื่อนำแบบทดสอบไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มควบคุมแล้ว ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนกลุ่มควบคุมเรียนตามแบบที่เคยเรียนโดยปกติกับครูประจำวิชาในขณะที่นักเรียนกลุ่มทดลองได้รับการฝึกจากผู้วิจัย เมื่อเสร็จสิ้นระยะเวลาของการทดลองแล้วจึงนำแบบทดสอบชุดเดิมไปทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมอีกครั้งหนึ่ง เพื่อนำผลการทดสอบทั้งสองครั้งมาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม ซึ่งจำแนกรายละเอียดไว้ในหัวข้อ 4.1 - 4.5 และปรากฏผลดังแสดงไว้ในตาราง 18-21

4.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะต้น ร ล ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม

ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะต้น ร ล ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตาราง 18

ตาราง 18 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะต้น ร ล ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม

	N	Σ D	Σ D^2	t
กลุ่มควบคุม	27	1	1	1

t.05 (dff = 26) = 1.706

จากตาราง 18 แสดงว่าก่อนและหลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะต้น ร ล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม

ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตาราง 19

ตาราง 19 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม

	N	Σ D	Σ D^2	t
กลุ่มควบคุม	27	1	11	.2967

t.05 (df = 26) = 1.706

จากตาราง 19 แสดงว่าก่อนและหลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม

ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตาราง 20

ตาราง 20 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม

	N	Σ D	Σ D^2	t
กลุ่มควบคุม	27	2	8	.6971

t.05 (df = 26) = 1.706

จากตาราง 20 แสดงว่าก่อนและหลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงสระ อะ อา เอีย ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม

ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงสระ อะ อา เอีย ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตาราง 21

ตาราง 21 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงสระอะ อา เอีย ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม

	N	Σ D	Σ D^2	t
กลุ่มควบคุม	27	0	0	0

t.05 (df = 26) = 1.706

จากตาราง 21แสดงว่าก่อนและหลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงสระอะ อา เอีย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.5 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงวรรณยุกต์จัตวาก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม

นักเรียนกลุ่มควบคุมที่มีปัญหาทางการออกเสียงวรรณยุกต์จัตวาไม่ถูกต้องมีเพียง 1 คน ซึ่งไม่ได้รับการฝึกด้วยแบบฝึกกับผู้วิจัย แต่ได้เรียนตามแบบที่เคยเรียนโดยปกติกับครูประจำวิชา และจากผลการทดสอบภายหลังการทดลอง ปรากฏว่านักเรียนรายนี้ยังคงออกเสียงวรรณยุกต์จัตวาไม่ชัดเจน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการสังเกตพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกและความคิดเห็นรวมทั้งความรู้สึกต่างๆ ของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึก

1. แสดงค่าร้อยละของนักเรียนกลุ่มทดลองที่แสดงพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกในลักษณะต่างๆ

ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนกลุ่มทดลองซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม ผลัดกันไปสนทนากับผู้วิจัยในตอนเย็นนอกเวลาเรียน ใช้เวลารวมทุกกลุ่มประมาณ หนึ่งชั่วโมง ทุกวันเว้นวัน รวม 7 ครั้ง โดยแต่ละครั้งผู้วิจัยได้ชวนสนทนาพร้อมทั้งแทรกคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็น และความรู้สึกต่างๆ ของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกซึ่งผู้วิจัยใช้ในการฝึกนักเรียนครั้งละ 2-3 คำถาม และผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกของนักเรียนในลักษณะ 3 ประการ ได้แก่ ความชัดเจนในการออกเสียงที่ได้รับการฝึกเมื่อพูดเป็นประโยคต่อเนื่อง ความคล่องในการออกเสียงที่ได้รับการฝึกเมื่อพูดโต้ตอบในการสนทนา และความคงที่ในการออกเสียงที่ได้รับการฝึกเมื่อต้องพูดเสียงนั้นหลายๆ ครั้ง การสังเกตแต่ละครั้งเป็นการสังเกตเฉพาะเรื่อง คือ ครั้งที่ 1 สังเกตการออกเสียงพยัญชนะต้น ร ล ครั้งที่ 2 สังเกตการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว ครั้งที่ 3 สังเกตการ

ออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ครั้งที่ 4 สังเกตการออกเสียงพยัญชนะสะกด ก ด บ ครั้งที่ 5 สังเกตการออกเสียงสระ อะ อา ในคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ว และพยัญชนะสะกด น ม ย ครั้งที่ 6 สังเกตการออกเสียงสระเอีย ในคำที่มีพยัญชนะสะกด ว และครั้งที่ 7 สังเกตการออกเสียงวรรณยุกต์จัตวา และทุกครั้งผู้วิจัยได้จดบันทึกการสังเกตนักเรียนไว้เป็นรายบุคคล แล้วคิดค่าร้อยละของนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกในลักษณะต่างๆ

ค่าร้อยละของนักเรียนกลุ่มทดลองที่แสดงพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกในลักษณะต่างๆ ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตาราง 22

ตาราง 22 ค่าร้อยละของนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึก จำแนกตามลักษณะของพฤติกรรมการพูดและครั้งที่พูด (จำนวนนักเรียนกลุ่มทดลอง 27 คน)

ลักษณะของพฤติกรรมการพูด	ค่าร้อยละของนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกในแต่ละครั้ง							
	1	2	3	4	5	6	7	รวม
1. ความชัดเจนในการออกเสียงที่ได้รับการฝึกเมื่อพูดเป็นประโยค	92.59	92.59	96.30	92.59	100	92.59	100	95.27
2. ความคงที่ในการออกเสียงที่ได้รับการฝึกเมื่อพูดสนทนาโต้ตอบ	92.59	85.19	92.59	88.88	92.59	92.59	100	92.06
3. ความคงที่ในการออกเสียงที่ได้รับการฝึกเมื่อต้องพูดเสียงนั้นหลายครั้ง	88.88	81.48	92.59	88.88	92.59	95.59	100	91.00
รวม	91.35	86.42	93.83	90.12	95.06	92.59	100	92.77

หมายเหตุ

1. สังเกตการออกเสียงพยัญชนะ ร ล
2. สังเกตการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว
3. สังเกตการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม
4. สังเกตการออกเสียงพยัญชนะสะกด ก ด บ
5. สังเกตการออกเสียงสระ อะ อา
6. สังเกตการออกเสียงสระเอีย
7. สังเกตการออกเสียงวรรณยุกต์จัตวา

จากตาราง 22 แสดงว่าจำนวนนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกทั้ง 3 ลักษณะ รวม 7 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 92.77 ซึ่งจำแนกตามลักษณะของพฤติกรรมการพูดในลักษณะที่ 1 คือ มีความชัดเจนในการออกเสียงที่ได้รับการฝึกเมื่อพูดเป็นประโยคต่อเนื่องนั้นมีจำนวนนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 95.27 ในลักษณะที่ 2 คือมีความคล่องในการออกเสียงที่ได้รับการฝึกเมื่อพูดสนทนาโต้ตอบ ร้อยละ 92.06 ในลักษณะที่ 3 คือ มีความคงที่ในการออกเสียงที่ได้รับการฝึกเมื่อต้องพูดเสียงนั้นหลายๆ ครั้ง ร้อยละ 91.00 และครั้งที่มีจำนวนนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกทั้ง 3 ลักษณะ เป็นลำดับสูงสุดคือ ครั้งที่ 7 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100 ลำดับต่อๆ มาได้แก่ ครั้งที่ 5, 3, 6, 1 และ 4 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 95.06, 93.83, 92.59, 91.35 และ 90.12 ตามลำดับ ส่วนครั้งที่เป็นลำดับต่ำสุดคือครั้งที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 86.42

2. แสดงค่าร้อยละของความคิดเห็นและความรู้สึกต่างๆ ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีต่อแบบฝึกเสริมทักษะการพูด

ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนกลุ่มทดลองซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม ไปสนทนากับผู้วิจัยทีละกลุ่มในตอนเย็นนอกเวลาเรียน ใช้เวลารวมทุกกลุ่มประมาณ 1 ชั่วโมง ทุกวันเว้นวัน รวม 7 ครั้ง ในการสนทนาผู้วิจัยได้แทรกคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและความรู้สึกต่างๆ ของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกซึ่งผู้วิจัยใช้ฝึกนักเรียนครั้งละ 2-3 คำถาม และผู้วิจัยจดบันทึกคำตอบของนักเรียนไว้เป็นรายบุคคล แล้วนำไปคิดค่าร้อยละของความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทั้งในทางบวก ทางลบ และทางกลางๆ

ค่าร้อยละของความคิดเห็นและความรู้สึกต่างๆ ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีต่อแบบฝึกเสริมทักษะการพูด ปรากฏดังแสดงไว้ในตาราง 23

ตาราง 23 ค่าร้อยละของความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกเสริมทักษะการพูด จำแนกตามข้อคำถาม (จำนวนนักเรียนกลุ่มทดลอง 27 คน)

ข้อ	คำถาม	ค่าร้อยละของความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึก		
		ทางบวก	ทางกลาง	ทางลบ
1.	ชอบการฝึกฟังจากเทปบันทึกเสียงหรือไม่	100	-	-
2.	ชอบการฟังเสียงตนเองจากเทปบันทึกเสียงหรือไม่	100	-	-
3.	ชอบการเรียนเป็นกลุ่มเล็กหรือไม่	100	-	-
4.	ชอบการฝึกเป็นรายบุคคลหรือไม่	100	-	-
5.	ชอบการฝึกบริหารลิ้น ริมฝีปาก และขากรรไกรหรือไม่	92.59	7.41	-
6.	ชอบการฟังคำอธิบายประกอบการดูแผนภูมิภาพแสดงตำแหน่งออกเสียงหรือไม่	100	-	-
7.	ชอบการใช้กระจกประกอบการฝึกออกเสียงหรือไม่	92.59	7.41	-
8.	ชอบการทำเอกสารประกอบการฝึกหรือไม่	92.59	7.41	-
9.	ชอบการแข่งขันทำแบบฝึกหัดบนกระดานดำหรือไม่	100	-	-
10.	ชอบการเล่นเกมประกอบการเรียนหรือไม่	100	-	-
11.	ชอบการเล่นบทบาทสมมุติหรือไม่	100	-	-
12.	ชอบการช่วยกันคิดแต่งเรื่องจากภาพและนำไปเล่าหน้าชั้นหรือไม่	100	-	-
13.	ชอบการร้องเพลงประกอบในการฝึกหรือไม่	92.59	7.41	-
14.	ชอบการอ่านแผนภูมิคำประพันธ์หรือคำคล้องจองหรือไม่	100	-	-
15.	ชอบการฝึกโต้วาทีหน้าชั้นหรือไม่	92.59	7.41	-
16.	ชอบปริศนาคำทายประกอบการฝึกหรือไม่	96.30	3.70	-
17.	คิดว่าความรู้ที่ได้รับจากการเรียนกับผู้วิจัยสามารถนำไปฝึกด้วยตนเองได้หรือไม่	100	-	-
18.	คิดว่าเมื่อเรียนกับผู้วิจัยแล้วพูดภาษาไทยชัดเจนขึ้นหรือไม่	100	-	-
	รวม	97.74	2.26	-

หมายเหตุ 1. คำตอบทางบวก = ชอบ คิดว่า พูดชัดขึ้น คิดว่า นำไปฝึกด้วยตนเองได้

2. คำตอบทางลบ = ไม่ชอบ คิดว่ายังคงพูดไม่ชัดเหมือนเดิม คิดว่านำไปฝึกด้วยตนเองไม่ได้

3. คำตอบทางกลางๆ = เฉยๆ ไม่แน่ใจ

จากตาราง 23 แสดงว่าจำนวนความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกในทางบวกคิดเป็นร้อยละ 97.74 ส่วนความคิดเห็นและความรู้สึกที่มีต่อแบบฝึกในทางกลางๆ คิดเป็นร้อยละ 2.26 สำหรับความคิดเห็นและความรู้สึกต่อแบบฝึกในทางลบนั้นปรากฏว่าไม่มี

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 2 ตอน ได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนชาวเขา

ตอนที่ 2 สรุปผลการสังเกตพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกและความคิดเห็นตลอดจนความรู้สึกต่างๆ ของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกเสริมทักษะการพูด

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนชาวเขา สรุปได้เป็น 4 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยซึ่งจำแนกเป็นเสียงพยัญชนะต้น ร ล เสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว เสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ เสียงสระ อะ อา เอีย และเสียงวรรณยุกต์จัตวา ก่อนการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทย ซึ่งจำแนกเป็นเสียงพยัญชนะต้น ร ล เสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว เสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ เสียงสระ อะ อา เอีย และเสียงวรรณยุกต์จัตวา หลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยซึ่งจำแนกเป็นเสียงพยัญชนะต้น ร ล เสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว เสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ เสียงสระ อะ อา เอีย และเสียงวรรณยุกต์จัตวาก่อนและหลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทย ซึ่งจำแนกเป็นเสียงพยัญชนะต้น ร ล เสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว เสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ เสียงสระ อะ อา เอีย และเสียงวรรณยุกต์จัตวา ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 2 ผลการสังเกตพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกและความคิดเห็นตลอดจนความรู้สึกต่างๆ ของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกเสริมทักษะการพูด แบ่งได้เป็น 2 ประเด็น คือ

1. ผลการสังเกตพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลอง สรุปได้ดังนี้

พฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองแสดงออกให้รู้ว่า นักเรียน

สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกออกเสียงภาษาไทยในเวลาฝึกไปใช้พูดในชีวิตประจำวัน นอกเวลาฝึกได้เป็นอย่างดี เพราะจำนวนนักเรียนที่สามารถออกเสียงที่ได้รับการฝึกได้ชัดเจนเมื่อพูดเป็นประโยคต่อเนื่อง มีความคล่องในการออกเสียงที่ได้รับการฝึกเมื่อสนทนาโต้ตอบ และมีความคงที่ในการออกเสียงที่ได้รับการฝึกเมื่อต้องพูดเสียงนั้นหลายๆ ครั้ง คิดเป็นค่าเฉลี่ยถึงร้อยละ 92.77 และเมื่อจำแนกตามเสียงที่นักเรียนได้รับการฝึกแล้ว ปรากฏว่าเสียงที่มีนักเรียนออกเสียงได้ชัดเจนเป็นลำดับสูงสุดถึงร้อยละ 100 นั้น คือ เสียงวรรณยุกต์ ส่วนเสียงที่มีนักเรียนออกเสียงได้ชัดเจนเป็นลำดับต่ำสุดคือ เสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว นั้นค่าร้อยละเท่ากับ 86.42 ซึ่งก็นับว่าอยู่ในขั้นที่น่าพอใจ

2. ผลการประมวลความคิดเห็นและความรู้สึกต่างๆ ของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกเสริมทักษะการพูด สรุปได้ว่า นักเรียนมีความคิดเห็นและความรู้สึกที่ดีต่อแบบฝึก เพราะจำนวนนักเรียนที่มีความคิดเห็นและความรู้สึกต่อแบบฝึกในทางบวกซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100 นั้นมีถึง 12 รายการ จากจำนวนทั้งหมด 18 รายการ ส่วนอีก 6 รายการ นั้นค่าร้อยละก็สูงกว่าร้อยละ 90

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษาผลของการทดลองใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูดภาษาไทยแก่นักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งสรุปลำดับขั้น และผลของการวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนชาวเขา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการฝึกโดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูด กับนักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ได้รับการฝึกโดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูด
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนชาวเขา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูด
3. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของแบบฝึกเสริมทักษะการพูดที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้

สมมุติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนชาวเขาที่ได้รับการฝึกโดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูด มีผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยสูงกว่านักเรียนชาวเขาที่ไม่ได้รับการฝึกโดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูด
2. นักเรียนชาวเขาหลังจากได้รับการฝึกโดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูด มีผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยสูงกว่าก่อนได้รับการฝึก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2530 ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 74 คน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2530 ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 54 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 27 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามครูสอนเด็กชาวเขา เป็นแบบสอบถามปัญหาการพูดภาษาไทยของนักเรียน และปัญหาการสอนภาษาไทยของครู เพื่อการเก็บข้อมูลเบื้องต้นสำหรับใช้ประกอบการสร้างแบบฝึกและแบบทดสอบ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง
2. แบบฝึกเสริมทักษะการพูดภาษาไทย เป็นแบบฝึกเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณ

ยุกต์ ที่นักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ออกเสียงไม่ชัดเจน จำนวน 39 แบบฝึก ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยเป็นแผ่นภาพแทนเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ที่นักเรียนชาวเขาออกเสียงไม่ชัดเจน จำนวน 28 ภาพ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8528 ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

4. คำถามประกอบการสนทนาเพื่อการสังเกตพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกและความคิดเห็นตลอดจนความรู้สึกต่างๆ ของนักเรียนชาวเขาที่มีต่อแบบฝึกเสริมทักษะการพูด รวม 18 คำถาม ผู้วิจัยคิดขึ้นเอง

5. เครื่องบันทึกเสียงใช้สำหรับบันทึกเสียงนักเรียนเป็นรายบุคคลในการฝึกและการทดสอบก่อนและหลังการฝึก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาผลของการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูดแก่นักเรียนชาวเขาที่มีความบกพร่องทางการพูดด้านการออกเสียงภาษาไทย ซึ่งมีลำดับขั้นตอนในวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การดำเนินการทดลอง

1.1 ก่อนการทดลอง

1.1.1 ส่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้แก่ครูของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น ผนวกกับผลการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทย และแบบฝึกเสริมทักษะการพูดซึ่งประกอบด้วยแบบฝึกเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ อันเป็นเครื่องมือสำคัญในการวิจัยครั้งนี้

1.1.2 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทย ซึ่งได้ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นแล้ว ไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างภาคสนามจำนวน 54 คน ด้วยวิธีการบันทึกเสียงไว้เป็นรายบุคคลโดยผู้วิจัยเป็นผู้บันทึกเสียงเอง

1.2 การทดลอง ทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลองกลุ่มละ 27 คน ดังนี้

1.2.1 กลุ่มควบคุม ให้เรียนตามแบบที่เคยเรียนโดยปกติกับครูประจำวิชาในเวลาเรียนทุกวัน เป็นเวลา 2 สัปดาห์

1.2.2 กลุ่มทดลอง แบ่งเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 5-6 คน ตามลักษณะและระดับของปัญหา ให้เรียนกับผู้วิจัยโดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูด ทุกกลุ่มเรียนครั้งละ 40-50 นาที ในเวลาเรียนปกติทุกวัน และในตอนเย็นนอกเวลาเรียนให้ไปสนทนากับผู้วิจัยเพื่อการสังเกตพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึก และความคิดเห็นรวมทั้งความรู้สึกต่างๆ ของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกโดยผู้วิจัยใช้คำถามซึ่งเตรียมไว้ประกอบในการสนทนานี้ การสังเกตพฤติกรรมการพูดใช้

เวลาครั้งละประมาณ 1 ชั่วโมง ทุกวันเว้นวันรวม 7 ครั้ง รวมเวลาการทดลองทั้งสิ้น 2 สัปดาห์

1.3 หลังการทดลอง

1.3.1 ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมภายหลังการเรียน โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับที่ใช้ในข้อ 1.1.2

1.3.2 ประมวลข้อสังเกตเกี่ยวกับพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึก และความคิดเห็นรวมทั้งความรู้สึกต่างๆ ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีต่อแบบฝึกเสริมทักษะการพูด

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนซึ่งจำแนกเป็นเสียงพยัญชนะต้น ร ล เสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว เสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ เสียงสระ อะ อา เอีย และเสียงวรรณยุกต์จัตวา ดังต่อไปนี้

2.1.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการฝึก โดยใช้ t - test

2.1.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการฝึก โดยใช้ t - test

2.1.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการฝึก โดยใช้ t - test

2.1.4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ t - test

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลการสังเกตพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึก และความคิดเห็นรวมทั้งความรู้สึกต่างๆ ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีต่อแบบฝึกเสริมทักษะการพูด ดังนี้

2.2.1 หาค่าร้อยละของพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกของนักเรียน

2.2.2 หาค่าร้อยละของความคิดเห็นและความรู้สึกต่างๆ ของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนซึ่งจำแนกเป็นเสียงพยัญชนะต้น ร ล เสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว เสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ เสียงสระ อะ อา เอีย และเสียงวรรณยุกต์จัตวา มีดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทย ก่อนการฝึกของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทย หลังการฝึกของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทย ก่อนและหลังการฝึกของกลุ่มทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทย ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลการสังเกตพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึก และความคิดเห็นรวมทั้งความรู้สึกต่างๆ ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ปรากฏดังนี้

1. พฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกของนักเรียนคิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 92.77

2. ความคิดเห็นและความรู้สึกต่างๆ ที่นักเรียนมีต่อแบบฝึกเสริมทักษะการพูดในทางบวกมีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 97.74 ในทางกลางๆ ร้อยละ 2.26 ส่วนในทางลบไม่มี

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยซึ่งจำแนกเป็นเสียงพยัญชนะต้น ร ล เสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว เสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ เสียงสระ อะ อา เอีย และเสียงวรรณยุกต์จัตวา ก่อนการฝึกของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมปรากฏว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อกลุ่มทดลองผ่านการฝึกด้วยการใช้แบบฝึก และกลุ่มควบคุมผ่านการเรียนด้วยวิธีที่เคยเรียนตามปกติแล้ว ปรากฏว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยซึ่งจำแนกเป็นเสียงต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อนำผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยซึ่งจำแนกรายละเอียดเป็นเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ดังกล่าวก่อนฝึกกับหลังฝึกของกลุ่มทดลองมาเปรียบเทียบกัน ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนกลุ่มควบคุมเมื่อนำผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยซึ่งจำแนกเป็นเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ มาเปรียบเทียบผลก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง ปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยแบบฝึกชุดนี้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยซึ่งจำแนกรายละเอียดเป็นเสียงพยัญชนะสระและวรรณยุกต์ดังกล่าวข้างต้น สูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกด้วยแบบฝึกชุดนี้ แต่เรียนตามแบบที่เคยเรียนโดยปกติ ประกอบกับผลการสังเกตพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกที่นักเรียนกลุ่มทดลองแสดงออกให้เห็นว่าสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกออกเสียงภาษาไทยในเวลาฝึก ไปใช้พูดในชีวิตประจำวันนอกเวลาฝึกได้เป็นอย่างดี ผนวกกับผลการประมวลความคิดเห็นและความรู้สึกต่างๆ ของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกซึ่งแสดงว่านักเรียนมีความคิดเห็นและความรู้สึกที่ดีต่อแบบฝึกอยู่ในระดับสูง ดังนั้นจึงสรุปผลได้ว่า นักเรียนชาวเขาที่ได้รับการฝึกโดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูด มีผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยสูงกว่านักเรียนชาวเขาที่ไม่ได้รับการฝึกโดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูด และนักเรียนชาวเขาหลังจากได้รับการฝึกโดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูด มีผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยสูงกว่าก่อนได้รับการฝึก ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และประสิทธิผลของแบบฝึกเสริมทักษะการพูด ซึ่งพิจารณาจากองค์ประกอบ 3 ประการ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทย พฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึก และความคิดเห็นรวมทั้งความรู้สึกต่างๆ ของนักเรียนที่มีต่อ

แบบฝึกนั้นปรากฏว่าอยู่ในระดับสูง ซึ่งนับว่าแบบฝึกที่สร้างขึ้นใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิผลอยู่ในขั้นดีเป็นที่น่าพอใจ

จากผลสรุปการวิจัยดังกล่าวข้างต้น สามารถนำมาสรุปสาระสำคัญได้ 3 ประเด็น ดังนี้

1. นักเรียนชาวเขาที่ได้รับการฝึกโดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูด มีผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยสูงกว่านักเรียนชาวเขาที่ไม่ได้รับการฝึกโดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูด

2. นักเรียนชาวเขาหลังจากได้รับการฝึกโดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูด มีผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทย สูงกว่าก่อนได้รับการฝึก

3. ประสิทธิผลของแบบฝึกเสริมทักษะการพูดที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้อยู่ในระดับสูง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น สามารถนำมาอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ทั้งสองประการ กล่าวคือ ประการแรก นักเรียนชาวเขาที่ได้รับการฝึกโดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูดมีผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทย สูงกว่านักเรียนชาวเขาที่ไม่ได้รับการฝึกโดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูดและประการหลัง นักเรียนชาวเขาหลังจากได้รับการฝึกโดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูด มีผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยสูงกว่าก่อนได้รับการฝึก ซึ่งแสดงว่าการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูด ทำให้นักเรียนชาวเขาสามารถออกเสียงภาษาไทยได้ชัดเจนขึ้น และผลของการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของวนิดา ภัตติชาติ (2518 : 27) และมารศรี ชวลิต (2518 : 24) ซึ่งศึกษาเปรียบเทียบการสอนอ่านภาษาไทยของนักเรียนสองกลุ่ม โดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับการสอนแบบเดิม พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผลงานวิจัยของ มาศวิมล รักบ้านเกิด (2526 : 78) ซึ่งศึกษาเปรียบเทียบการสอนนักเรียนสองกลุ่มโดยการใช้แบบฝึกการเขียนสะกดคำยากในวิชาภาษาไทย กับการสอนตามกิจกรรมในแบบการสอนของกรมวิชาการ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผลงานวิจัยของ สุนันทา ทองขอน (2525 : 54) ซึ่งศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่พูดภาษาเขมร กับนักเรียนที่พูดภาษาส่วย โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านภาษาไทย พบว่าหลังการใช้แบบฝึก ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนสูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงว่าการใช้แบบฝึกสามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนวิชาภาษาไทย ไม่ว่าจะเป็นด้านการพูด การอ่านหรือการเขียน ของนักเรียนไทยและนักเรียนที่พูดภาษาอื่นให้ก้าวหน้าได้

2. แบบฝึกที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบฝึกที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยอาศัยหลักและวิธีการของการแก้ไขความบกพร่องทางการพูดเป็นสำคัญ และแบบฝึกที่สร้างขึ้นประกอบด้วยแบบฝึกที่ใช้สำหรับฝึกเสียงพยัญชนะต้น ร ล เสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว เสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ เสียงสระ อะ อา เอีย และ เสียงวรรณยุกต์จัตวา ซึ่งเป็นเสียงที่ผู้วิจัยพบว่านักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ออกเสียงไม่ชัดเจนใน 2 ลักษณะสำหรับเสียงพยัญชนะ คือ การใช้เสียงหนึ่งแทนเสียงหนึ่ง (Substitution) และการเว้นไม่ออกเสียง (Omission) ส่วนเสียงสระมี 2 ลักษณะ คือ การใช้เสียงหนึ่งแทนเสียงหนึ่ง และการออกเสียงเพี้ยน (Distortion) สำหรับเสียงวรรณยุกต์มีเพียงลักษณะเดียว คือการใช้เสียงหนึ่งแทนเสียงหนึ่งเท่านั้น และจากผลของการทดลองใช้แบบฝึกหัดดังกล่าว ในการวิจัยครั้งนี้ ปรากฏว่านักเรียนชาวเขาสามารถออกเสียงภาษาไทยทั้งเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ได้ชัดเจนขึ้นซึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของประสงค์ รายณสุข และคณะ (2523) ซึ่งพบว่า นักเรียนชาวเขาชั้นประถมปีที่ 1 ที่พูดไม่ชัดในเสียงพยัญชนะต้น ร ง ฮ ส พยัญชนะควบกล้ำ ร ล พยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ ในลักษณะการใช้เสียงหนึ่งแทนเสียงหนึ่ง การเว้นไม่ออกเสียงในคำ และการออกเสียงเพี้ยนสำหรับเสียงสระ ได้แก่ สระ อา แอ อี เออ อัว ออ เอียะ เออะ ในลักษณะการใช้เสียงหนึ่งแทนเสียงหนึ่ง และการออกเสียงเพี้ยน ส่วนเสียงวรรณยุกต์ ได้แก่เสียง วรรณยุกต์ จัตวา ในลักษณะการใช้เสียงหนึ่งแทนเสียงหนึ่งนั้น หลังจากได้รับการฝึกแก้ไข โดยใช้วิธีการของการแก้ไขความบกพร่องทางการพูดแล้วผลปรากฏว่า จำนวนนักเรียนที่พูดไม่ชัดลดน้อยลงกว่าก่อนได้รับการฝึกแก้ไข นอกจากนี้ผลการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องในบางส่วนกับงานวิจัยของ สนิท สัตโยภาส (2531) ซึ่งได้สร้างแบบฝึกสำหรับใช้สอนซ่อมเสริมนักเรียนชาวเขาชั้นประถมปีที่ 1 ที่มีปัญหาด้านการออกเสียงตัวสะกดไม่ชัดเจน และในแบบฝึกได้นำวิธีบริหารลิ้นและริมฝีปากซึ่งเป็นวิธีการส่วนหนึ่ง โดยเฉพาะของการแก้ไขความบกพร่องทางการพูด ซึ่งกล่าวไว้ในงานวิจัยของ ประสงค์ รายณสุข และคณะ (2523) มาปรับใช้ด้วยและปรากฏผลว่า สัมฤทธิ์ผลทางการออกเสียงคำที่มีตัวสะกดในภาษาไทยหลังสอนของกลุ่มควมคุมกับกลุ่มทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิตินอกจากงานวิจัย ที่เกี่ยวกับนักเรียนชาวเขาแล้วยังมีงานวิจัยที่นำวิธีการของการแก้ไขความบกพร่องทางการพูดไปใช้กับนักเรียนชาวไทยที่มีปัญหาการออกเสียงไม่ชัดเจน ซึ่งนับว่ามีส่วนสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้อันได้แก่ ผลงานวิจัยของ ประสงค์ รายณสุข (2519) ซึ่งพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และปีที่ 5 ที่ออกเสียงพยัญชนะ ส ช ฝ ฟ ร ไม่ชัดเจนหลังจากได้รับการฝึกพูดโดยใช้หลักและวิธีการของการแก้ไขความบกพร่องทางการพูดแล้วสามารถออกเสียงได้ชัดเจนดีขึ้นผลงานวิจัยของ ประสงค์ ชิตพงศ์ (2524) ซึ่งพบว่านักศึกษาหลักสูตร คบ. และ ปกศ. สูงปีที่ 1 ที่ออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำไม่ชัด หลังจากได้รับการแก้ไขตามหลัก และวิธีการของการแก้ไขปัญหาการพูดไม่ชัดแล้วความบกพร่องทางการพูดของนักศึกษาลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากผลงานวิจัยที่มีส่วนสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้ในด้านการนำหลักการและวิธีการตลอดจนเทคนิคเฉพาะบางประการของการแก้ไขความบกพร่องทางการพูดมาใช้ ดังที่ยกมากล่าวข้างต้นแล้วนั้น ยังมีผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการทดลองใช้แบบฝึกในการเรียนการสอนนักเรียนชาวไทยและนักเรียนที่เป็นชนกลุ่มน้อย ซึ่งนับว่าสอดคล้องในบางส่วนกับผลของการวิจัยครั้งนี้ อาทิ ผลการวิจัยของ สุดารัตน์ เอกวานิช (2520) ซึ่งทดลองใช้แบบฝึกการอ่านคำที่ใช้อักษร ร ล ว ควบกล้ำกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ยุพา ยิ้มพงษ์ (2522) ทดลองใช้แบบฝึกการเขียนคำที่ใช้อักษร ร ล ว ควบกล้ำกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไพรัตน์ คงพูล (2523) ทดลองใช้แบบฝึกการออกเสียงการผันวรรณยุกต์ กับนักเรียนที่พูดภาษามลายูในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ราจิต สุวรรณรักษ์ (2525) ทดลองใช้แบบฝึกเพื่อสอนซ่อมเสริมการออกเสียงผันวรรณยุกต์ กับนักเรียนที่พูดภาษาเขมรในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และนวลใย หนูมี (2529) ซึ่งทดลองใช้แบบฝึกการเขียนสะกดคำยาก กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นต้น ปรากฏว่าผลความก้าวหน้าของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการสอนด้วยการใช้แบบฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งสิ้น

จากการอภิปรายผลดังกล่าวข้างต้น แสดงว่า แบบฝึกเสริมทักษะการพูด ซึ่งสร้างขึ้นโดยอาศัยหลักและวิธีการของการแก้ไขความบกพร่องทางการพูด โดยเฉพาะเทคนิคของการแก้ไขปัญหาการพูดไม่ชัดเป็นสำคัญสำหรับใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ สามารถพัฒนาการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนชาวเขาซึ่งจำแนกออกเป็นเสียงพยัญชนะต้น ร ล เสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว เสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ เสียงสระอะ อา เอีย และเสียงวรรณยุกต์จัดวาให้ก้าวหน้าได้

3. จากผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยซึ่งจำแนกเป็นเสียงพยัญชนะต้น ร ล เสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว เสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ เสียงสระอะ อา เอีย และเสียงวรรณยุกต์จัดวาก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม ปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีที่เคยเรียนตามปกติกับครูประจำวิชานั้นไม่มีพัฒนาการทางการออกเสียงภาษาไทย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการสอนของครูด้วยวิธีปกตินั้นแก้ปัญหาความบกพร่องทางการออกเสียงของนักเรียนได้ไม่ตรงจุด หรือไม่ตรงกับสาเหตุของปัญหาเพราะจากผลการวิเคราะห์เสียงที่นักเรียนพูดไม่ชัดเจนในการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนมีปัญหาการออกเสียงบางเสียงไม่ชัดเจนในลักษณะที่แตกต่างกัน เช่น เสียงพยัญชนะสะกด ง พบว่านักเรียนชาวเขาเผ่าเย้าออกเสียงบกพร่องในลักษณะใช้เสียงหนึ่งแทนอีกเสียงหนึ่ง คือ ออกเสียงคำว่า "หาง" เป็น "หาน" แต่ชาวเขาเผ่าลีซอ กะเหรี่ยง มูเซอ อีก้อ ออกเสียงบกพร่องในลักษณะเว้นไม่ออกเสียงในคำ คือ ออกเสียงเป็น "หา" หรือเสียงพยัญชนะสะกด น พบว่านักเรียนชาวเขาเผ่าม้ง ออกเสียงบกพร่องในลักษณะใช้เสียงหนึ่งแทนอีกเสียงหนึ่งคือ ออกเสียงคำว่า "นอน" เป็น "นอง" แต่ชาวเขาเผ่าอื่นๆ นอกจากเผ่าลัวะ ออกเสียงเป็น "นอ" ซึ่งเป็นลักษณะเว้นไม่ออกเสียงในคำ เป็นต้น ซึ่งสาเหตุที่นักเรียนออกเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกดดังกล่าวไม่ชัดเจนนั้น ประการสำคัญคงเป็นเพราะความเคยชินในการออกเสียงคำในภาษาเผ่าของตนซึ่งเป็นภาษาที่มีตัวสะกดน้อยมาก หรือเกือบไม่มีตัวสะกดเลย จึงทำให้ออกเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด

ในภาษาไทยบกพร่องไป และการบกพร่องในการออกเสียงพยัญชนะสะกดแต่ละเสียงก็ยังแตกต่างกันไปอีกในแต่ละเผ่าดังที่ยกมากล่าวข้างต้น อันจัดเป็นสาเหตุย่อยในการออกเสียงบกพร่อง ซึ่งถ้าพิจารณาในรายละเอียดอาจอภิปรายได้ว่า การที่นักเรียนออกเสียงพยัญชนะสะกด ง เป็น น เป็นเพราะนักเรียนไม่ได้ยกโคนลิ้นแตะเพดานอ่อน เพื่อออกเสียง ง แต่กลับยกปลายลิ้นขึ้นแตะปุ่มเหงือกแทนจึงทำให้ออกเสียงเป็น น ดังนั้นในขั้นแก้ไข จึงต้องให้นักเรียนฝึกบริหารโคนลิ้นให้คล่อง บอกให้รู้ตำแหน่งที่เกิดของเสียงพยัญชนะ ง และฝึกยกโคนลิ้นแตะเพดานอ่อน ส่วนในกรณีที่นักเรียนออกเสียงพยัญชนะสะกด น เป็น ง ก็เนื่องจากนักเรียนยกโคนลิ้นขึ้นแตะเพดานอ่อนแทนที่จะยกปลายลิ้นแตะปุ่มเหงือก จึงต้องแก้ไขด้วยการฝึกให้บริหารปลายลิ้นให้คล่องและยกปลายลิ้นขึ้นแตะปุ่มเหงือกเมื่อออกเสียงพยัญชนะ น

จากที่ยกมากล่าวเฉพาะเสียงพยัญชนะสะกดบางเสียงนั้น จะเห็นได้ว่าถ้าครูวิเคราะห์สาเหตุของการออกเสียงบกพร่องของนักเรียนได้ตรงจุดและแก้ไขตามวิธีการที่ถูกต้อง อาทิ ฝึกบริหารอวัยวะผลิตเสียงให้คล่อง อธิบายตำแหน่งที่เกิดของเสียง ฝึกออกเสียง โดยครูทำให้ดูหรือฝึกไปพร้อมๆ กับครูโดยการใช้กระจกเงาประกอบการฝึก เป็นต้น รวมทั้งการพิจารณาถึงลักษณะของปัญหาในการออกเสียงของนักเรียนแต่ละเผ่าหรือแต่ละคน เพื่อการแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพของปัญหา ก็จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ไม่ยากนัก แต่ถ้าใช้วิธีแก้ไขเพียงการให้นักเรียนอ่านออกเสียงตามครูเท่านั้น ย่อมไม่อาจแก้ไขปัญหาการออกเสียงบกพร่องของนักเรียนได้ หรืออาจแก้ได้แต่เป็นไปโดยยากและต้องเสียเวลานานเกินจำเป็นก็ได้

4. จากผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยซึ่งจำแนกเป็นเสียงพยัญชนะต้น ร ล เสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว เสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ เสียงสระ อะ อา เอีย และเสียงวรรณยุกต์จัตวา ก่อนและหลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลอง ปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกจากผู้วิจัยโดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูดนั้นสามารถออกเสียงภาษาไทยได้ชัดเจนดีขึ้น การที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากเหตุหลายประการ ดังต่อไปนี้

4.1 แบบฝึกที่สร้างขึ้นใช้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง เป็นแบบฝึกที่สร้างขึ้นหลังจากวิเคราะห์สาเหตุของการออกเสียงบกพร่องของนักเรียนแล้วและสร้างตามหลักและวิธีการของการแก้ไขความบกพร่องทางการพูดโดยเฉพาะในด้านแก้ไขการพูดไม่ชัด ซึ่งเน้นการแก้ไขให้ตรงตามสภาพปัญหาหรือสาเหตุการออกเสียงบกพร่องของนักเรียน ดังนั้นในการฝึกผู้วิจัยจึงแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อยตามลักษณะและระดับของปัญหาในการออกเสียง นักเรียนจึงได้รับการฝึกแก้ไขตรงตามสาเหตุและสภาพของปัญหาอย่างทั่วถึงทุกคน

4.2 แบบฝึกใช้วิธีการและเทคนิคเฉพาะของการแก้ไขปัญหาการพูดไม่ชัด อาทิ วิธีแสดงตำแหน่งที่เกิดของเสียง (Phonetic Placement Method) ซึ่งทำให้นักเรียนรู้ตำแหน่งที่เกิดของเสียงนั้นๆ และสามารถทำได้อย่างถูกต้อง วิธีใช้ประสาทสัมผัส (Moto - Kinesthetic Method) ซึ่งทำให้นักเรียนสามารถตรวจสอบตัวเองได้ว่าออกเสียงนั้นๆ ถูกต้อง

หรือไม่ เช่น ในการออกเสียง น ตรวจสอบโดยการยกนิ้วชี้แตะข้างปลายจมูก ถ้ารู้สึกถึงความสั่นสะเทือนก้องในจมูกขณะออกเสียง แสดงว่าออกเสียงได้ถูกต้อง เป็นต้น ซึ่งทำให้นักเรียนตื่นเต้นสนใจและกระตือรือร้นในการฝึกออกเสียง และพยายามตั้งใจทำเพื่อให้เกิดผลดีในที่สุด

4.3 แบบฝึกประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 2 ประการ คือ การฝึกฟังกับการฝึกออกเสียง และทั้ง 2 ขั้นตอนนั้นมีขั้นตอนย่อยเป็นลำดับ กล่าวคือในขั้นการฝึกฟังนักเรียนก็ได้รับการฝึกเพื่อให้สามารถวิเคราะห์การออกเสียงของตนเองได้ และสามารถแยกเสียงที่ถูกกับเสียงที่ผิดได้ ส่วนในขั้นการฝึกออกเสียง นักเรียนได้รับการฝึกไปเป็นลำดับ นับตั้งแต่การบริหารลิ้น ริมฝีปาก และขากรรไกร ซึ่งช่วยให้ออกเสียงได้คล่อง การฝึกออกเสียงอย่างถูกต้องตั้งแต่ระดับพยางค์ไปจนถึงระดับข้อความ ตลอดจนนำไปใช้สนทนาในชีวิตประจำวันนอกเวลาฝึกได้ ซึ่งทำให้นักเรียนมีโอกาสพัฒนาตนเองไปทีละขั้นๆ เป็นลำดับตั้งแต่ง่ายไปสู่ยากด้วยความมั่นใจ

4.4 แบบฝึกแต่ละแบบฝึกใช้ช่วงเวลาในการฝึกประมาณ 40-50 นาที ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ไม่นานมากสำหรับนักเรียนชั้นประถมปีที่ 2 จึงไม่ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย

4.5 ในการฝึกผู้วิจัยใช้อุปกรณ์ประกอบ เช่น ใช้กระจกเงาขนาดเล็กให้นักเรียนดูตนเองว่าทำรูปปากอย่างไร ถ้าออกเสียงพยัญชนะ ว หรือวางลิ้นแตะที่จุดใดในปากถ้าออกเสียงพยัญชนะ ร ล เป็นต้น หรือใช้เครื่องบันทึกเสียงขณะนักเรียนฝึกออกเสียงแล้วเปิดเสียงให้นักเรียนได้ฟังเสียงของตนเองการใช้ภาพประกอบใช้วัสดุจำลอง ฯลฯ เหล่านี้ เป็นการช่วยเพิ่มความสนใจและความตั้งใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

4.6 ในการฝึกผู้วิจัยได้ใช้กิจกรรม เกมต่างๆ บทบาทสมมุติ เพลง คำประพันธ์ ปริศนาคำทาย และอื่นๆ ประกอบการฝึก ซึ่งทำให้นักเรียนบังเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เสริมความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาด้านการออกเสียงไปโดยไม่รู้ตัว

4.7 ในการฝึกแต่ละครั้งผู้วิจัยได้ประเมินผลการออกเสียงของนักเรียนไปด้วย ถ้านักเรียนคนใดทำได้ดีถูกต้อง ก็กล่าวชมเชยหรือให้นักเรียนทุกคนปรบมือให้เกียรติ ซึ่งเป็นการเสริมกำลังใจแก่นักเรียน ทำให้นักเรียนภาคภูมิใจตนเองและพอใจในการฝึก

5. จากผลของการสังเกตพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกและความคิดเห็นตลอดจนความรู้สึกต่างๆ ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีต่อแบบฝึกเสริมทักษะการพูด อาจแยกอภิปรายได้เป็น 2 ประการ คือ

5.1 ผลของการสังเกตพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองแสดงว่านักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกออกเสียงภาษาไทยไปใช้พูดในชีวิตประจำวันนอกเวลาฝึกได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนมีความพอใจและสนุกสนานในการฝึกจึงตั้งใจฝึกอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งเป็นผลให้พัฒนาการในการออกเสียงก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็วถึงขั้นนำไปพูดในชีวิตประจำวันนอกเวลาฝึกได้อย่างมีประสิทธิผล

แต่มีข้อน่าพิจารณาจากผลการสังเกตพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกดังกล่าวนี้ คือ ผู้วิจัยพบว่าพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกในลักษณะของความคงที่ในการออกเสียงที่ได้รับการฝึกเมื่อต้องพูดเสียงนั้นหลายๆ ครั้ง แม้จะอยู่ในระดับสูงก็ตาม แต่เมื่อเปรียบเทียบกับอีก 2 ลักษณะ คือ

ความชัดเจนในการออกเสียงที่ได้รับการฝึกเมื่อพูดเป็นประโยคต่อเนื่อง กับความคล่องในการออกเสียงที่ได้รับการฝึกเมื่อพูดสนทนาโต้ตอบ ปรากฏว่าอยู่ในระดับต่ำกว่า ซึ่งอาจเป็นเพราะระยะเวลาที่นักเรียนได้รับการฝึกกับผู้วิจัยนั้นเป็นช่วงสั้นเพียง 2 สัปดาห์เท่านั้น ทำให้ความคงที่ (consistency) ในการออกเสียงภาษาไทยที่ได้รับการฝึกยังไม่ดีพอเท่าที่ควร

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบอีกว่าพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกของนักเรียนเมื่อจำแนกตามเสียงที่ได้รับการฝึกแล้ว ปรากฏว่าเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว เป็นเสียงที่นักเรียนชาวเขาทุกเผ่ามีพัฒนาการในการนำไปใช้พูดนอกเวลาฝึก อยู่ในระดับต่ำกว่าเสียงอื่นๆ แม้ว่าถ้าไม่นำไปเปรียบเทียบกับเสียงอื่นแล้วจะอยู่ในระดับที่น่าพอใจตามสมควรสำหรับการฝึกภายในเวลาเพียง 2 สัปดาห์ ก็ตาม ทั้งนี้เป็นข้อที่น่าพิจารณา เพราะจากการตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่า สุริยา รัตนกุล (2519) ได้รายงานไว้ว่า ภาษามังมีเสียงควบกล้ำตัว ล ภาษากะเหรี่ยงมีพยัญชนะควบกล้ำมากกว่าของไทย และภาษาเย้ามีระบบพยัญชนะคล้ายภาษามัง ดังนั้นหลังจากได้รับการฝึกออกเสียงแล้ว อย่างน้อยนักเรียนชาวเขาเผ่าดังกล่าวน่าจะมีพัฒนาการในการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำนอกเวลาฝึกดีกว่าเผ่าอื่นๆ แต่ผลปรากฏว่านักเรียนชาวเขาทุกเผ่ามีพัฒนาการด้านการออกเสียงควบกล้ำนอกเวลาฝึกไม่แตกต่างกัน จึงอาจกล่าวได้ว่า ภาษาเผ่ามีอิทธิพลน้อยหรือเกือบไม่มีเลยต่อการออกเสียงควบกล้ำในภาษาไทย แต่อาจเป็นด้วยอิทธิพลของภาษาท้องถิ่น คือ ภาษาไทยเหนือ เพราะจากการศึกษาของสุไร พงษ์ทองเจริญ และคณะ (2524) พบว่า เด็กภาคเหนือมักออกเสียงภาษาไทยกลางไม่ชัดเจน เช่น ออกเสียง /ปล/ เป็น /ป/ และ /กล/ เป็น /ก/ ซึ่งแสดงว่า สภาพแวดล้อมด้านภาษาไทยเหนือมีอิทธิพลต่อการพูดภาษาไทยของนักเรียนชาวเขา นอกจากนี้ ผลงานวิจัยของ ประสงค์ รายณสุข (2519) ประจิตต์ อภินัยนุรักษ์ (2521) และประสงค์ ชิตพงศ์ (2524) พบว่า นักเรียนไทยมีปัญหาออกเสียงไม่ชัดในเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ซึ่งแสดงว่า การออกเสียงคำควบกล้ำไม่ได้เป็นปัญหาโดยเฉพาะของนักเรียนชาวเขาเท่านั้น แต่เป็นปัญหาของนักเรียนไทยโดยทั่วไปอีกด้วย หรืออาจเป็นปัญหาของคนไทยเกือบทั่วทั้งประเทศในปัจจุบันนี้ก็ได้ เพราะจากคำปรารภของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ อดีตนายกรัฐมนตรี ในที่ประชุมรัฐมนตรี (2530) ที่ขอให้ระมัดระวังการอ่านคำที่มี ร ล และคำควบกล้ำที่มี ร ล ย่อมแสดงว่าการออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล เป็นปัญหาร่วมของคนไทยทั่วไปในปัจจุบัน ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า อิทธิพลของสภาพแวดล้อมทางภาษา อิทธิพลของแม่แบบซึ่งอาจเป็นครูผู้สอนหรือผู้ใหญ่ชาวไทยทั่วๆ ไป ที่ไม่ระมัดระวังในการออกเสียงให้ถูกต้องนั่นเอง ที่อาจเป็นสาเหตุของการเลียนแบบผิดๆ ของนักเรียนชาวเขา จึงทำให้พัฒนาการทางการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำก้าวหน้าได้ไม่มากเท่าที่ควร

5.2 ผลของการประมวลความคิดเห็นและความรู้สึกต่างๆ ของนักเรียนชาวเขากลุ่มทดลองที่มีต่อแบบฝึกเสริมทักษะการพูด แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความรู้สึกและความคิดเห็นที่ดีต่อแบบฝึก เพราะปรากฏว่าไม่มีจำนวนนักเรียนที่แสดงความคิดเห็นและความรู้สึกในทางลบต่อแบบฝึกเลย มีเพียง 1-2 คน เท่านั้นที่แสดงความคิดเห็นและความรู้สึกในทางกลางๆ คือไม่แน่ใจในบางคำถามซึ่งได้แก่ คำถามเกี่ยวกับความชอบในเรื่องปริศนาคำทาย การร้องเพลง การ

ฝึกหน้ากระจก การโต้วาที การฝึกบริหารลิ้น ริมฝีปาก ขากรรไกร และการทำเอกสารประกอบการฝึก นอกนั้นนักเรียนทุกคนล้วนแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกต่อแบบฝึกในทางบวกทั้งสิ้น เป็นต้นว่า ชอบการฟังเสียงตนเองจากเทป ชอบการเล่นเกมประกอบการเรียน ชอบการเล่นบทบาทสมมุติ ฯลฯ ที่เป็นเช่นนี้คงเป็นเพราะนักเรียนพอใจและสนุกสนานในการเล่นเกมและเล่นบทบาทสมมุติ มีความสนใจและกระตือรือร้นที่จะได้ฟังเสียงตนเองจากเทปบันทึกเสียง เป็นต้น และเนื่องจากนักเรียนมีความคิดเห็นและความรู้สึกที่ดีต่อแบบฝึกนี่เอง จึงมีผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกอยู่ในระดับสูงดังที่ได้อภิปรายไว้ในข้อ 5.1

6. ผลของการศึกษาประสิทธิผลของแบบฝึกเสริมทักษะการพูดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยการพิจารณาจากองค์ประกอบ 3 ประการ ซึ่งได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียน ผลการสังเกตพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึก และความคิดเห็นตลอดจนความรู้สึกต่างๆ ของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกนั้น ปรากฏว่าประสิทธิผลของแบบฝึกนี้อยู่ในระดับสูงหรือเป็นที่น่าพอใจ ซึ่งแสดงว่าแบบฝึกนี้สามารถนำไปใช้พัฒนาการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนชาวเขาที่ยังบกพร่องในด้านความชัดเจนของการออกเสียงพยัญชนะต้น ร ล พยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว พยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ สระ อะ อา เอีย และวรรณยุกต์จัตวาให้ก้าวหน้าได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแบบฝึกนี้ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยอาศัยหลักการและวิธีของการแก้ไขความบกพร่องทางการพูดโดยเฉพาะเทคนิควิธีเฉพาะของการแก้ไขปัญหาการพูดไม่ชัดเป็นสำคัญ ซึ่งสามารถนำไปใช้แก้ไขนักเรียนได้ตรงกับสภาพของปัญหา และแบบฝึกประกอบด้วยกิจกรรมและเกมต่างๆ ที่เร้าความสนใจของนักเรียนรวมทั้งให้ความสนุกสนานตลอดช่วงเวลาของการฝึก อันเป็นผลให้นักเรียนบังเกิดเจตคติที่ดีต่อแบบฝึก ตั้งใจรับการฝึกจากผู้วิจัยอย่างเต็มที่จนสามารถออกเสียงได้ชัดเจนขึ้นอย่างรวดเร็วตลอดจนสามารถนำไปใช้พูดในชีวิตประจำวันนอกเวลาฝึกได้เป็นอย่างดีดังที่ได้อภิปรายไว้ในหัวข้อต่างๆ ข้างต้น โดยเฉพาะข้อ 3-5 ซึ่งเป็นข้อยืนยันว่าประสิทธิผลของแบบฝึก ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นที่น่าพอใจหรืออยู่ในขั้นดี

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการวิจัยครั้งนี้

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการทดลองใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูดแก่นักเรียนชาวเขาที่ออกเสียงบกพร่อง และแบบฝึกเสริมทักษะการพูดนี้ประกอบด้วยแบบฝึกทักษะการฟัง แบบฝึกทักษะการพูดและแบบฝึกบริหารอวัยวะผลิตเสียง เพื่อช่วยพัฒนาการออกเสียงให้คล่องแคล่ว จากการทดลองฝึกนักเรียนโดยใช้แบบฝึกดังกล่าว มีข้อสังเกตดังต่อไปนี้

1. การใช้แบบฝึกทักษะการพูดเป็นการฝึกนักเรียนทั้งรายกลุ่มและรายบุคคล ขณะทำการทดลองนักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนโดยไม่รู้สึกเบื่อหน่ายสังเกตได้จากการที่นักเรียนจะรีบมาคอยที่ห้องเรียน และขณะเรียนต่างมีความตั้งใจสนใจทำกิจกรรมต่างๆ อย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีกิจกรรมที่แปลกออกไปจากการเรียนการสอนตามปกติ จึงทำให้ไม่เบื่อหน่ายที่จะเรียนทุกครั้ง หรือแม้แต่ในช่วงเวลาเย็นที่ให้นักเรียนไปสนทนากับผู้วิจัยเพื่อการสังเกตพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกนั้น นักเรียนล้วนแสดงความเต็มใจและพอใจ จึงอาจกล่าวได้

ว่า การฝึกนักเรียนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูดนี้ นอกจากจะช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้มีชีวิตชีวาได้ประการหนึ่งแล้ว ยังช่วยพัฒนาเจตคติที่ดีต่อการพูดภาษาไทยให้แก่นักเรียนชาวเขาได้อีกประการหนึ่งด้วย

2. การฝึกทักษะการฟังแก่นักเรียน ผู้วิจัยสังเกตพบว่าในครั้งแรกๆ นักเรียนทำได้ช้าและขอฟังซ้ำถึง 2-3 ครั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะไม่เคยชินต่อการฝึกแบบนี้ แต่นักเรียนทุกคนมีความตั้งใจดี และพอใจการฝึกฟังจากเครื่องบันทึกเสียง สำหรับการฝึกในครั้งต่อๆ มา นักเรียนสามารถทำได้เร็วขึ้น และพยายามแข่งขันกันทำให้เสร็จเร็วและถูกต้อง นับว่าการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการฟังนี้ ช่วยพัฒนาด้านการฟังภาษาไทยของนักเรียนชาวเขาได้ดีขึ้น ซึ่งนำไปสู่พัฒนาการด้านความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยให้ชัดเจนถูกต้อง

3. การฝึกอวัยวะผลิตเสียง ซึ่งได้แก่การฝึกบริหารลิ้น ริมฝีปาก และขากรรไกร แม้จะเป็นการฝึกที่ใช้เวลาและความพากเพียรอดทนกว่าการฝึกทักษะด้านอื่นก็ตาม แต่เป็นการฝึกที่มีคุณค่าเพราะสามารถช่วยพัฒนาความคล่องแคล่วของอวัยวะผลิตเสียงอันเป็นผลให้ออกเสียงได้ชัดเจนถูกต้องดีขึ้น ผู้วิจัยได้ประยุกต์วิธีการของการแก้ไขการพูด (Speech Corrections) มาฝึกนักเรียนเป็นรายบุคคลซึ่งอาจเป็นวิธีการที่ยากและไม่เคยชินสำหรับนักเรียน แต่สังเกตว่านักเรียนให้ความร่วมมือและตั้งใจฝึกเป็นอย่างดี แม้ในกลุ่มนักเรียนที่มีเส้นยึดลิ้นสั้นกว่าปกติ* (Short frenum) ซึ่งทำให้การฝึกเป็นไปได้ช้าและต้องใช้เทคนิควิธีในการฝึกแตกต่างออกไป แต่นักเรียนกลุ่มดังกล่าวก็มีความตั้งใจโดยไม่เหนื่อยหน่ายท้อถอยเช่นกัน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ขยันไปฝึกฝนเพิ่มเติมด้วยตนเอง นอกเวลาเรียนตามคำแนะนำของผู้วิจัย เพราะสังเกตได้จากพัฒนาการในการออกเสียงภาษาไทยที่ก้าวหน้าขึ้นอย่างรวดเร็ว มีนักเรียนเพียงบางคนหรือส่วนน้อยเท่านั้นที่ละเลยการฝึกฝนตนเอง จึงไม่พัฒนาในการออกเสียงเท่าที่ควร

4. ขณะทำการฝึกการออกเสียงสระเอียในคำที่มีพยัญชนะ ว ควบกล้ำ ผู้วิจัยพบว่านักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงฝึกออกเสียงสระนี้ได้ช้ากว่านักเรียนชาวเขาเผ่าม้ง ซึ่งอาจเป็นเพราะธรรมชาติของภาษาเผ่าทั้งสองเผ่านี้แตกต่างกันก็เป็นได้ หรืออาจเป็นด้วยสาเหตุอย่างอื่นซึ่งน่าจะได้ศึกษาค้นคว้ากันต่อไป

---

* นักเรียนที่มีเส้นยึดลิ้นสั้นกว่าปกติดังกล่าวนั้น ผู้วิจัยได้ตรวจพบว่ามีถึง 17 คนจากจำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง 27 คน คิดเป็นร้อยละ 62.5 ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนที่ไม่น้อยทีเดียวที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะวิธีออกเสียงในภาษาชาวเขาคงไม่จำเป็นต้องยกลิ้นให้สูงนักก็เป็นได้หรืออาจเป็นด้วยสาเหตุอื่นๆ ซึ่งผู้สนใจใคร่รู้คงต้องทำการศึกษาต่อไป – ผู้วิจัย

ข้อเสนอแนะ

จากการอภิปรายผลและข้อสังเกตในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอให้ข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยแสดงว่า ประสิทธิผลของแบบฝึกที่สร้างขึ้นโดยอาศัยหลักการและวิธีการของการแก้ไขความบกพร่องทางการพูดเป็นสำคัญนี้อยู่ในขั้นดีคือนำไปใช้ได้ผลดีในเวลาอันสั้น ทำให้นักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สามารถออกเสียงภาษาไทยได้ชัดเจนขึ้น ดังนั้นครูที่สอนนักเรียนชาวเขาทุกวิชาทุกระดับชั้นควรนำวิธีการของการแก้ไขปัญหาการพูดไม่ชัด โดยการนำแบบฝึกซึ่งใช้ในงานวิจัยนี้ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาของนักเรียนของตน เพื่อช่วยให้นักเรียนชาวเขาทุกคนทุกเผ่าพูดภาษาไทยได้ชัดเจนขึ้น เพราะจากข้อมูลในแบบสอบถามครูปรากฏว่านักเรียนชาวเขาทุกระดับชั้นมีปัญหาการพูดไม่ชัด

1.2 แบบฝึกที่สร้างขึ้นใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแบบฝึกหลายชุด ได้แก่ แบบฝึกเสียงพยัญชนะต้น พยัญชนะควบกล้ำ พยัญชนะสะกด สระและวรรณยุกต์บางเสียง ดังนั้นครูที่สอนนักเรียนชาวเขาควรเลือกนำไปใช้ให้สัมพันธ์กับแบบเรียนภาษาไทย และสำหรับครูที่สอนนักเรียนชาวไทยก็อาจเลือกแบบฝึกสำหรับฝึกเสียงพยัญชนะต้น ร ล และเสียงพยัญชนะควบกล้ำไปใช้ได้ เพราะโดยสภาพเป็นจริงในปัจจุบัน และจากเอกสารที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ยืนยันว่านักเรียนชาวไทยมีปัญหาการพูดไม่ชัดในเสียง ร ล และเสียงควบกล้ำเช่นเดียวกับนักเรียนชาวเขา

1.3 จากผลการวิจัยแสดงว่า นักเรียนชาวเขามีเจตคติที่ดีต่อแบบฝึกที่สร้างขึ้นใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนั้นครูที่สอนนักเรียนชาวเขาควรสนใจศึกษาวิธีการและเทคนิควิธีเฉพาะของการแก้ไขปัญหาการพูดไม่ชัดที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในแบบฝึกให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อการนำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งพิจารณาเลือกกิจกรรมและเกมต่างๆ ในแบบฝึกไปใช้ฝึกนักเรียนของตนให้สัมพันธ์กับแบบเรียนภาษาไทยและเวลาในการสอนแต่ละครั้ง เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานในบทเรียนและตั้งใจเรียนโดยไม่เบื่อหน่าย และที่สำคัญครูต้องไม่ละเลยต่อการเป็นแม่แบบที่ดีในการออกเสียงภาษาไทยให้แก่นักเรียนด้วย

1.4 ก่อนทำการฝึกครูควรทดสอบนักเรียนก่อน เพื่อการจัดแยกประเภทของความบกพร่องทางการออกเสียงให้แน่ชัด เช่น บกพร่องในการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ หรือเสียงพยัญชนะสะกด หรือเสียงสระ เป็นต้น และในการฝึกควรพิจารณาจัดกลุ่มนักเรียนตามลักษณะของปัญหาเพื่อให้ได้รับผลดีในการฝึก นอกจากนี้ควรตรวจสอบอวัยวะผลิตเสียงของนักเรียน อาทิ ตรวจดูว่าเส้นยึดลิ้นสั้นหรือไม่ เพื่อการเลือกใช้เทคนิควิธีให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาตามที่ได้เสนอไว้ในแบบฝึก

1.5 ในการฝึกครูควรฝึกอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอทุกวัน และควรฝึกตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแบบฝึก รวมทั้งติดตามสังเกตพฤติกรรมการพูดนอกเวลาเรียนของนักเรียนด้วย เพราะจากผลการสังเกตพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกในการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่า ความคงที่ในการออกเสียงที่ได้รับการฝึกของนักเรียนอยู่ในระดับต่ำกว่าความชัดเจน และความคล่องในการ

ออกเสียง ซึ่งแสดงว่า นักเรียนยังต้องการการฝึกที่ถูกวิธีอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกออกเสียงในเวลาเรียนไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ในกรณีของครูที่สอนนักเรียนชาวเขาย่อมทำได้ดี เพราะนักเรียนชาวเขาเป็นนักเรียนประเภทอยู่ประจำกินนอนในโรงเรียนอยู่แล้ว

1.6 ครูในโรงเรียนต่างๆ โดยเฉพาะครูภาษาไทยควรสนใจและใฝ่ใจร่วมมือกันสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการพูดภาษาไทยขึ้น เพราะครูเป็นผู้ใกล้ชิดนักเรียน ย่อมทราบปัญหาและความต้องการของนักเรียนได้ดี จึงสามารถที่จะสร้างแบบฝึกได้ถูกต้องเหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละระดับชั้น และจากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่านักเรียนชาวเขามีความสนใจและกระตือรือร้นในการฝึกมาก ดังนั้น แบบฝึกเสริมทักษะการพูดจึงเป็นสื่อที่มีคุณค่าต่อประสิทธิภาพในการพูดของนักเรียน สมควรที่ครูจะนำมาใช้ประกอบการสอนทักษะการพูดภาษาไทยได้เป็นอย่างดี และในการสร้างแบบฝึกครูอาจอาศัยแนวเทียบจากแบบฝึกที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ก็ได้ หรือศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและนำวิธีการมาปรับปรุงใช้ให้เหมาะสม ข้อสำคัญแบบฝึกที่ครูสร้างควรให้สัมพันธ์กับเวลาเรียนและเหมาะสมกับระดับความสามารถของเด็กทั้งควรส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนด้วย

1.7 ผลการวิจัยครั้งนี้ควรนำไปใช้ให้เกิดผลในเชิงปฏิบัติได้อย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้สถานศึกษาทั้งในระดับมหาวิทยาลัยและระดับโรงเรียนย่อมมีส่วนช่วยเสริมในการนี้ กล่าวคือ ในระดับมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่มีหน้าที่สำคัญประการหนึ่ง คือการให้บริหารแก่ชุมชนนั้นควรส่งเสริมให้มีโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการพูดภาษาไทยโดยอาศัยหลักและวิธีการของการแก้ไขความบกพร่องด้านการพูด หรือโครงการอบรมครูเกี่ยวกับการนำเทคนิควิธีของการแก้ไขปัญหาการพูดไม่ชัดไปใช้ประกอบในการเรียนการสอนภาษาไทย เพื่อให้ครูของโรงเรียนที่สอนเด็กชาวเขาหรือของโรงเรียนทั่วไปได้เข้าร่วมรับการอบรม เพื่อให้ครูได้เห็นความสำคัญของการแก้ไขปัญหาการพูด รู้วิธีแก้ไข และสามารถปฏิบัติการสร้างแบบฝึกได้เพื่อนำผลกลับไปใช้กับนักเรียนของตนให้ได้ผลดี ส่วนในระดับโรงเรียนผู้บริหารของโรงเรียนควรสนับสนุนให้ครูได้เข้ารับการอบรมในโครงการดังกล่าว ทั้งควรส่งเสริมและสนับสนุนด้านการจัดหาอุปกรณ์หรือสื่อการเรียนที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาการพูดไม่ชัด เช่น เครื่องบันทึกเสียง เครื่องวิดิทัศน์ เป็นต้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์โดยตรงแก่นักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยในเรื่องนี้กับนักเรียนชาวเขาในระดับชั้นอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบผลกับการวิจัยครั้งนี้

2.2 ควรทำวิจัยในเรื่องนี้กับนักเรียนชาวเขาในโรงเรียนอื่น นอกเหนือจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยนี้ เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบกัน

2.3 จากการตรวจสอบเอกสารประกอบการวิจัยพบว่า นักเรียนชาวเขายังมีปัญหาการออกเสียงไม่ชัดในเสียงพยัญชนะต้นอื่นๆ นอกจากเสียง ร ล และเสียงสระอื่นนอกจาก

เสียงสระ อะ อา เอีย ซึ่งได้ศึกษาในงานวิจัยนี้แล้ว ดังนั้นจึงควรมีการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวนี้

2.4 จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนชาวเขาเผ่ามังและเผ่ากะเหรี่ยงเท่านั้นที่มีปัญหาการออกเสียงสระเอีย ไม่ชัดในคำที่มีพยัญชนะ ว สะกด และนักเรียนชาวเขาเผ่าอีก้อเท่านั้นที่มีปัญหาออกเสียงวรรณยุกต์จัตวาไม่ชัด ส่วนนักเรียนชาวเขาเผ่าลัวะซึ่งจากเอกสารประกอบการวิจัยกล่าวไว้ว่ามีปัญหาการออกเสียงวรรณยุกต์ไม่ชัดนั้น ปรากฏว่าไม่พบในการวิจัยครั้งนี้ ดังนั้นจึงควรมีการวิจัยถึงผลกระทบเกี่ยวกับเผ่าของนักเรียนชาวเขาด้วยเพื่อความก้าวหน้าของการศึกษาวิจัยด้านนี้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กมล ดิษฐกมล. "กลวิธีการสอนวิชาทักษะ", ศูนย์ศึกษา. 1 : 14-17, มกราคม 2509.

ก่อ สวัสดิพานิช. "แนวการสอนภาษาไทย", ในคู่มือครูภาษาไทย. หน้า 1-15 เอกสารการนิเทศการศึกษา กรมการฝึกหัดครู, 2514.

เกษร รองเดช. การสร้างแบบฝึกเพื่อสอนซ่อมเสริมการออกเสียงพยัญชนะ "ง" "ฟ" "ฝ" "ควา" และ "ขว" สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ ศศ. ม. มหาวิทยาลัยเกษตศาสตร์, 2522. อัดสำเนา

กำชัย ทองหล่อ. หลักภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แพร่วิทยา, 2528.

ขจัดภัย บุรุษพัฒน์. ปัญหาชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2515.

_____. ชาวเขา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แพร่พิทยา, 2528

จิตประภา ศรีอ่อน. ปัญหาการพูดภาษาไทยไม่ชัดของเด็กชาวเขาเผ่าม้ง ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตาก. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล, 2522. อัดสำเนา

จิมมี่ จี. แฮริส และธีรพันธ์ วงศ์ไทย. แบบฝึกหัดการวิเคราะห์เสียงในภาษา. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2516.

จำลอง นองมาก. แบบฝึกเสริมกิจกรรม กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เล่ม 2. ไทยวัฒนาพานิช, 2525.

ชมรมศึกษาและวิจัยชาวเขา. วิจัยชาวเขา. 2516.

ชุติมา ทับเอี่ยม. ข้อสังเกตเกี่ยวกับการพูดภาษาไทยของคนจีน. เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการศึกษาวิจัยภาษาในประเทศไทย โครงการศูนย์ภาษาเอเชียอาคเนย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2521.

ชุมนุมภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. บันทึกเสด็จพระราชดำเนิน พระราชทานกระแสพระราชดำริ เรื่องปัญหาการใช้ภาษาไทย 2504.

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. "ข้อสังเกตในการสอนการใช้ภาษา" เอกสารประกอบการบรรยายการสอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2517.

ณรงค์ มั่นเศรษฐวิทย์. การสร้างแบบฝึกการเขียนอักษรนำสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522. อัดสำเนา

ทวีป ดำรงสัตย์. "ชาวป่าชาวเขาในประเทศไทย" ปัญหาชาวเขาในประเทศไทย กรุงเทพฯ กรุงเทพการพิมพ์, 2515.

นวลใย หนูมี. การสร้างแบบฝึกการเขียนสะกดคำยากเพื่อใช้ในการสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนช่องพรานวิทยา จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529. อัดสำเนา

นันทนา รณเกียรติ. สัทศาสตร์เบื้องต้นและการบันทึกเสียงในภาษา. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2529.

นิภา ชวนะพานิช. การสร้างแบบฝึกหัดภาษาไทยเรื่อง "สระเสียงยาว" สำหรับชั้นประถมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ ค.ม.กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518. อัดสำเนา.

บรรจบ พันธุเมธา. ลักษณะภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2519.

เบญจา แสงมลิ. หนังสืออ่านเพิ่มเติม สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 .ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, มล. ภาษาไทย - วิชาที่ถูกลืม. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2518.

ประจิตต์ อภินัยนุรักต์. การศึกษาเปรียบเทียบความบกพร่องทางการพูดของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 1 และชั้นประถมปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2521. อัดสำเนา.

ประชาสงเคราะห์, กรม กระทรวงมหาดไทย และกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ. รูปแบบศูนย์การศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขา. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์, 2527.

ประชาสงเคราะห์, กรม กระทรวงมหาดไทย. สภาพความเป็นอยู่ของชาวเขาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ราชทัณฑ์, 2530.

ประสงค์ ชิตพงศ์. การสำรวจและแก้ไขข้อบกพร่องทางการพูดของนักศึกษาวิทยาลัยครูจันทรเกษม. รายงานการวิจัยของวิทยาลัยครูจันทรเกษม, 2524.

ประสงค์ รายณสุข. การสำรวจและแก้ไขข้อบกพร่องทางการพูดของนักเรียน โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2519.

_____. "ครูกับภาษาไทยถิ่น", ในเอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 1 หน่วยที่ 12-15. หน้า 842-872 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2526.

_____ การพูดเพื่อประสิทธิผล. ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.

ประสงค์ รายณสุข และคณะ. การศึกษาปัญหาและวิธีการแก้ไขการพูดภาษาไทยของเด็กชาวเขา. รายงานการวิจัยของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน. การศึกษาภาษาไทยตามแนวภาษาศาสตร์, กรุงเทพฯ:ไทยวัฒนาพานิช, 2519.

ผะอบ โปษะกฤษณะ. ลักษณะสำคัญของภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2521.

พจนีย์ ลิมานุวัฒน์. การสอนอ่านและเขียนภาษาไทยแก่เด็กชาวเขา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517. อัดสำเนา.

พรรณี ชูทัย. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : วรวุฒิการพิมพ์, 2522.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พิมพ์ครั้งที่ 2 โรงพิมพ์เจริญผล, 2531.

พยุง ญาณโกมุท "ข้อคิดในการสอนภาษาไทยว่าด้วยการพูดหรืออ่านออกเสียงอักษรควบ", ประชาศึกษา. 18: 1 มิถุนายน 2510.

พูนศรี อิ่มประไพ. การศึกษาข้อบกพร่องในการอ่านออกเสียงภาษาไทย และการสร้างแบบฝึกซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา

ไพรัตน์ คงพูล. การสร้างแบบฝึกเพื่อสอนซ่อมเสริมการออกเสียงการผันวรรณยุกต์สำหรับนักเรียนที่พูดภาษามลายูในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดยะลา วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523. อัดสำเนา.

มนัส ขันธทัตบำรุง พ.ต.ท. ความสำคัญของการศึกษาภาษาของชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย. เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการศึกษาวิจัยภาษาในประเทศไทย โครงการศูนย์ภาษาเอเชียอาคเนย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2521.

มารศรี ชวลิต. การทดลองเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการสอนอ่านภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะกับการสอนแบบเดิม. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อัดสำเนา

มาศวิมล รักบ้านเกิด. การทดลองสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนสะกดคำยากในวิชาภาษาไทย กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

รัชนี ศรีไพรวรรณ. "แบบฝึกหัดทักษะวิชาภาษาไทย สำหรับเด็กแรกเรียน" ในคู่มือครู แนวความคิดและทรรศนะบางประการเกี่ยวกับกุศโลบายการสอนเด็กเริ่มเรียนที่พูดสองภาษา หน้า 412-417 พิมพ์ครั้งที่ 2 นครราชสีมา สำนักงานศึกษาธิการเขต 11 2517.

เรขา ทองสวัสดิ์. การให้การศึกษาแก่เด็กชาวเขา 2515, อัดสำเนา.

_____. งานชาวเขาของกรมสามัญ 2515, อัดสำเนา.

ราจิต สุวรรณรักษ์. การสร้างแบบฝึกเพื่อสอนซ่อมเสริมการออกเสียงการผันวรรณยุกต์สำหรับนักเรียนที่พูดภาษาเขมรในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดบุรีรัมย์ วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525. อัดสำเนา.

ลดาวัลย์ หวังพานิช. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528, อัดสำเนา.

ลำจวน (นามแฝง) ชาวเขา. พระนคร, บันดาลสาส์น, 2512.

วนิดา ภัตติชาติ. การทดลองเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการสอนอ่านภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะกับการสอนแบบเดิม. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อัดสำเนา.

วิชาการ, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เล่ม 1-2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2521.

_____. หนังสือเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เล่ม 1-2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2521.

_____. คู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เล่ม 1-2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2528.

วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์. ภาษาและภาษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2521.

ศศิธร สุทธิแพทย์. แบบฝึกหัดสำหรับสอนเรื่องวลีในภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517. อัดสำเนา.

ศรีประภา ปาลสุทธิ์. การสร้างแบบฝึกการอ่านคำที่ใช้อักษร ร ล ว ควบกล้ำ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523. อัดสำเนา.

ศรีสุนทรโวหาร, พระยา. นิติสารสาธก. พระนคร: คลังวิทยา, 2504.

ศิรินาถ เพชรทองคำ. การสร้างแบบฝึกหัดทักษะภาษาไทยเรื่องสระเสียงสั้นสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งและสอง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อัดสำเนา.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521. โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว 2521.

ศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่, โรงเรียน สารสนเทศ ปีการศึกษา 2530-2531. อัดสำเนา

ศูนย์วิจัยชาวเขา กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย. บรรณนิทัศน์ 5 สภาพของชาวเขาในประเทศไทย. 2526. อัดสำเนา.

สงเคราะห์ชาวเขา, กอง. โครงการพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา. กรุงเทพฯ กรมประชาสงเคราะห์ เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง "ชนกลุ่มน้อยในภาคเหนือ" ณ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ วันที่ 11 ธันวาคม 2525.

สนิท สัตโยภาส. การสร้างแบบฝึกเพื่อสอนซ่อมเสริมนักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีปัญหาด้านการออกเสียงตัวสะกดไม่ชัดเจน. รายงานการวิจัยของวิทยาลัยครูเชียงใหม่ สหวิทยาลัยล้านนา, 2531.

สมชัย ไชยกุล. การสร้างแบบฝึกการออกเสียงคำที่สะกดด้วยแม่ "กก" "กด" และ "กบ" สำหรับนักเรียนที่พูดภาษามลายูระดับประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดยะลา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อัดสำเนา

สมศรี เพชรยิ้ม. การสร้างแบบฝึกหัดทักษะวิชาภาษาไทยเรื่อง "ตัวสะกดมาตราแม่กด" สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่สี่. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อัดสำเนา.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่หก พ.ศ.2530 - 2534 กรุงเทพฯ:ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, 2530.

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการปฏิบัติการจิตวิทยาแห่งชาติ. ชาวเขาเผ่าเย้า กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร, 2519.

_____. ชาวเขาเผ่ามูเซอ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร, 2519.

_____. ชาวเขาเผ่าลีซอ. กรุงเทพฯ ; โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร, 2519.

_____. ชาวเขาเผ่ามัง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร, 2519.

_____. ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร, 2519.

สำเร็จ วรรณสถิตย์. การสอนฟังและพูดภาษาไทยแก่เด็กชาวเขา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516. อัดสำเนา.

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรัมพรรย์. วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

สุดารัตน์ เอกวานิช. การสร้างแบบฝึกการอ่านคำที่ใช้อักษร ร ล ว ควบกล้ำสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่สี่. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อัดสำเนา.

สุนันทา ทองขอน. การใช้แบบฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่พูดภาษาเขมรและนักเรียนที่พูดภาษาส่วย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในจังหวัดสุรินทร์. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

สุริยา รัตนกุล. พจนานุกรมไทย-มัง. กรุงเทพฯ:เกษมสัมพันธ์การพิมพ์, 2515.

_____. ปัญหาการเรียนภาษาไทยของเด็กเริ่มเรียนที่พูดภาษาขมุ-ละว้า-ถิ่น. เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ โครงการศูนย์ภาษาเอเชียอาคเนย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2519.

_____. ภาษาของชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย. เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ โครงการศูนย์ภาษาเอเชียอาคเนย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2519.

สุไร พงษ์ทองเจริญและคณะ. การศึกษาปัญหาของเด็กภาคเหนือในการเรียนภาษาไทยกลาง. รายงานการวิจัยของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.

เสริมศรี ญาณะจารี. การฝึกอบรมครูผู้ช่วยสอนเด็กชาวเขาในการสอนวิชาการอ่านภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.

อนันต์ ทรงวิทยา และเนาวรัตน์ ทรงวิทยา. ภาษาศาสตร์เบื้องต้นสำหรับครู. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช. 2523.

อ้อมฤทัย ไชยมงคล. ปัญหาการสอนภาษาไทยของครูประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชาวเขา ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 8. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2529.

อุดม วโรฒม์สิกขดิตถ์ ภาษาศาสตร์เบื้องต้น. พระนคร หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมฝึกหัดครู, 2513.

_____. แบบฝึกพัฒนาไอคิวและสร้างความพร้อม สำหรับเด็กอนุบาลและเด็กเล็ก เล่ม 2-3 . ไทยวัฒนาพานิช, 2529.

อุบกิตศิลปสาร, พระยา. หลักภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2511.

ASHA Committee on the Midcentury White house Conference. "Speech Disorders and speech Correction" Journal of Speech and Hearing Disorders, 17 (1952), 129-33.

Avery, E., J. Dorsey and V.A. Sickels. First Principle of Speech Training. New york : D. Appleton and Company, 1928.

Berry, M.F., and Jon Eisenson. Speech Disorders : Principles and Practices of Therapy. Englewood Cliffs, New Jersy : Prentice - Hall, Inc., 1956.

Chriest, F.M. Foreign Accent. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice - Hall, Inc., 1964.

Eisenson, J. and M. Ogilvie. Speech Correction in the School. 2 nd ed. New York : The Macmillan Company, 1963.

Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. New York : Mc Graw - Hill Book Company, 1971.

Harless, J.H. "The Two Meanings of Mathematics", A Handbook of Programmed Learning. India : Anand Press, no date.

Irwin, R.B. Speech and Hearing Therapy. Pittsburgh : Stanwix house, Inc., 1966.

Lado, R. Language Teaching. New York : Mc Graw - Hill, Inc., 1974.

Lewis, Paul. "Phonetic Problems involved in Teaching Thai to speakers of Laha and Akha, in J.G. Harris and R.B. Noss, (eds.) Tai Phonetics and Phonology. Bangkok : Central Institute of English Language, 1972.

Purnell, H.C. "Toward Constrative Analysis between Thai and Hill Tribe Language : Some Phonetic Data." in J.G. Harris and R.B. Noss, (eds.) Tai Phonetics and Phonology. Bangkok : Central Institute of English Language, 1972.

Riper, C.V. Speech Correction : Principles and Methods. 6 th ed. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice - Hall, Inc., 1978.

Rivers, Willga M. Teaching Foreign Language Skills. The University of Chicago Press, 1968.

Smalley, W.A. "Problems in Writing Thailand Minority Languages in Thai Script", in J.G. Harsis and R.B. Noss, (eds.) Tai Phonetics and Phonology. Bangkok : Central Institute of English Language, 1972.

Sommers, Ronald K. "The Therapy Program," in Ronald J.V. Hattam (eds.) Clinical Speech in the Schools, Illinois : Charles C. Thomas, Publisher 1970.

Thorndike, Robert L.and Elizabeth Hagen. Measurement and Evaluation in Psychology and Education. 4 th. ed., John Willey and sons, Inc., 1977.

Wise, Claude M. Introduction to Phonetics. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice - Hall, Inc., 1957.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถามครูสอนเด็กชาวเขา

แบบสอบถาม

โครงการวิจัยเรื่อง "การศึกษาผลการทดลองใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูดภาษาไทยแก่เด็กชาวเขา"

คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามชุดนี้ เป็นแบบสอบถามเพื่อสำรวจปัญหาในการพูดภาษาไทยของนักเรียนชาวเขา ผู้วิจัยสนใจในปัญหาที่แท้จริงซึ่งครูผู้สอนประสบอยู่ จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามชุดนี้ตามสภาพที่เป็นจริง

2. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนและนักเรียน

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนชาวเขา

ตอนที่ 4 เป็นการสำรวจปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนด้านการพูดภาษาไทยของนักเรียนชาวเขา

3. ขอให้ท่านตอบคำถามทุกข้อ ข้อมูลที่ได้จากการตอบของท่าน ผู้วิจัยจะนำไปใช้เป็นแนวทางสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการพูดภาษาไทย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย โดยเฉพาะด้านการพูดของเด็กชาวเขา ข้อมูลที่ท่านกรุณาตอบมานี้จะถือเป็นความลับ ไม่มีการเปิดเผยเป็นรายบุคคล จึงไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติหน้าที่การงานของท่านแต่อย่างใด

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน

รองศาสตราจารย์ ประสงค์ รายณสุข

ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ

คำแนะนำในการตอบ

โปรดขีดเครื่องหมาย (✓) ลงใน ◯ ตามความเป็นจริง และ/หรือเขียนเติมรายละเอียดลงในช่องว่างที่กำหนดไว้

1. เพศ ◯ ชาย ◯ หญิง
2. อายุ ◯ ต่ำกว่า 20 ปี ◯ 41 - 50 ปี
   ◯ 21 - 30 ปี ◯ 51 - 60 ปี
   ◯ 31 - 40 ปี
3. ศาสนา ◯ พุทธ ◯ คริสต์
   ◯ อิสลาม ◯ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
4. เชื้อชาติ ◯ ไทย ◯ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
5. สัญชาติ ◯ ไทย ◯ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
6. วุฒิ (โปรดระบุอักษรย่อของวุฒิและสาขาวิชา)
   ◯ ต่ำกว่าปริญญาตรี
   ◯ ปริญญาตรี
   ◯ ปริญญาโท
   ◯ ปริญญาเอก
7. ที่อยู่ปัจจุบัน.....ตำบล..... อำเภอ.....
   จังหวัด.....
8. ที่อยู่ปัจจุบันเป็น
   ◯ ภูมิลำเนาเดิม ◯ ไม่ใช่ภูมิลำเนาเดิม
9. ในกรณีที่เป็นภูมิลำเนาเดิม
   ◯ ท่านไม่เคยย้ายไปอยู่ที่อื่นเลย
   ◯ เคยย้ายไปอยู่ที่อื่น (โปรดระบุชื่อจังหวัดและระยะเวลาที่ไปอยู่จังหวัดนั้นๆ)

   .....

   .....
10. ในกรณีที่ไม่ใช่ภูมิลำเนาเดิม โปรดระบุชื่อจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาเดิมของท่าน

    .....
11. ภาษาที่ใช้พูดในครอบครัวของท่าน.....

    .....
12. ตำแหน่งหน้าที่การงานของท่านในปัจจุบัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

    ◯ อาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการ ◯ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการ

◯ครูประจำชั้น (โปรดระบุ) ผู้ช่วยฝ่าย.....

◯ครูพิเศษ ◯อื่นๆ (โปรดระบุ).....

13. ท่านทำงานในหน้าที่ปัจจุบันมานาน.....ปี

14. ท่านทำงานหรือสอนอยู่ในโรงเรียนนี้มาแล้ว.....ปี.....เดือน

15. ประสบการณ์ในการทำงานของท่านตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบันเป็นเวลา.....ปี

16. ท่านสอนสัปดาห์ละ.....ชั่วโมง

17. วิชาที่ท่านสอนในปัจจุบัน (ปีการศึกษา 2529) คือ .....

18. วิชาที่ท่านเคยสอนคือ.....

19. วิชาที่ท่านเคยสอนนานกว่าวิชาอื่นๆ คือ.....

20. ท่านสอนประจำชั้น ป. ..... สอนพิเศษชั้น ป. .....

21. ในเวลาสอนท่านพูดภาษา.....(ระบุได้มากกว่า 1 ภาษา).....

22. นอกเวลาสอนท่านพูดภาษา.....
(ระบุได้มากกว่า 1 ภาษา)

23. วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่ท่าน ◯ชอบ ◯ไม่ชอบ

24. ถ้าท่านสามารถเลือกสอนได้ วิชาที่ท่านจะเลือกสอนคือ (โปรดระบุวิชาที่ท่านจะเลือกสอนตามลำดับ).....
.....

25. ท่าน ◯เคย ◯ไม่เคย ได้รับการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับวิธีแก้ไขการพูดภาษาไทยให้ชัดเจนถูกต้อง

26. ถ้าท่านเคยได้รับการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับวิธีแก้ไขการพูดภาษาไทยให้ชัดเจนท่านนำความรู้หรือวิธีการไปใช้ประกอบในการพูดภาษาไทยให้แก่เด็กชาวเขา

◯ทุกครั้ง ◯บางครั้ง ◯ไม่เคยนำไปใช้เลย

27. ถ้าท่านเคยนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษา หรืออบรมเกี่ยวกับวิธีแก้ไขการพูดภาษาไทยให้ชัดเจนถูกต้องไปใช้กับนักเรียนชาวเขาแล้ว ท่านเห็นว่ามีอุปสรรคในด้าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ และโปรดใส่หมายเลขกำกับหน้าข้อที่ท่านให้ความสำคัญมากน้อยตามลำดับไว้ด้วย)

◯ขัดกับวิธีสอนแบบเดิม

◯ผู้บริหารไม่สนับสนุน

◯ผู้ร่วมงานไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร

◯ความรู้ที่ได้รับไม่เพียงพอในการนำมาฝึกแก้ไขการพูดของนักเรียน

◯เวลาในการสอนไม่เพียงพอที่จะนำมาใช้ประกอบการฝึกแก้ไขการพูดของนักเรียน

◯อื่นๆ (โปรดระบุ).....

28. เท่าที่ท่านเคยนำความรู้จากการศึกษาหรือการอบรมไปใช้ในการฝึกแก้ไขการพูดภาษาไทยของนักเรียน ท่านเห็นว่าได้ผล

◯มาก ◯ค่อนข้างน้อย

◯ ค่อนข้างมาก ◯ น้อย

◯ ปานกลาง

29.ท่านเห็นว่าการแก้ไขเด็กชาวเขาในโรงเรียนของท่านให้พูดภาษาไทยได้ชัดเจนถูกต้องนั้น ถ้าจะให้ได้ผลดีที่สุดควรใช้วิธี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ และโปรดใส่หมายเลขกำกับหน้าข้อที่ท่านให้ความสำคัญมากน้อยตามลำดับไว้ด้วย)

◯ ให้ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนจัดหาเอกสารหรือคู่มือการแก้ไขการพูดไว้สำหรับใช้ประกอบการสอนของครู

◯ ให้ครูทุกคนร่วมมือกันฝึกแก้ไขการพูดภาษาไทยของนักเรียน

◯ ให้ครูภาษาไทยมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการฝึกแก้ไขการพูดของนักเรียน

◯ ตั้งหน่วยงานรับผิดชอบการฝึกแก้ไขการพูดภาษาไทยของนักเรียนโดยเฉพาะ

◯ ส่งครูไปศึกษาหรืออบรมด้านการแก้ไขการพูดเพื่อนำความรู้มาใช้ประกอบการสอนนักเรียน

◯ จัดอบรมหรือสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการแก้ไขการพูดในโรงเรียนตามโอกาสที่เหมาะสม

◯ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
.....

30. ท่านคาดว่าจะทำงานหรือสอนในโรงเรียนนี้อีก .....ปี (ระบุโดยประมาณ)

31. ถ้ามีโอกาสท่านคิดว่า ◯ จะศึกษาต่อ ◯ ไม่ศึกษาต่อ

32. ท่านตั้งใจจะศึกษาต่อในด้าน.....(โปรดระบุสาขาวิชา)

33. ถ้าท่านศึกษาสำเร็จแล้ว ท่านคิดว่า

◯ จะกลับมาสอนในโรงเรียนที่มีเด็กชาวเขาเรียนร่วมด้วย

◯ จะไม่กลับมาสอนในโรงเรียนที่มีเด็กชาวเขาเรียนร่วมด้วย

◯ ยังไม่ตัดสินใจ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนและนักเรียน

คำแนะนำในการตอบ

โปรดขีดเครื่องหมายถูก (✓) ลงใน ◯ ที่ตรงตามความเป็นจริง และ/หรือ เขียนเติมรายละเอียดลงในช่องว่างที่กำหนดไว้

1. โรงเรียนของท่านตั้งอยู่ในบริเวณที่ผู้คนส่วนใหญ่พูดภาษา

◯ ไทยถิ่น ◯ ไทยภูเขา (ชาวเขา)

◯ ไทยกลาง ◯ อื่นๆ (โปรดระบุ)

2. โรงเรียนของท่านสอนชั้น.....ถึง ชั้น.....(โปรดระบุ เช่น ชั้น ป.1 - 4 ฯลฯ)

3. จำนวนนักเรียนในโรงเรียนนี้ทั้งหมดมี.....คน เป็นชาย.....คน หญิง .....คน

4. จำนวนนักเรียนชาวเขาในโรงเรียนของท่านมีอยู่ประมาณร้อยละ..... ของนักเรียนพื้นราบ

5. จำนวนห้องเรียนของแต่ละชั้นในโรงเรียนนี้มีดังนี้ (โปรดระบุจำนวนห้องของแต่ละชั้น)

ชั้น ป. 1 มี.....ห้อง ป.2 มี.....ห้อง

ป. 3 มี.....ห้อง ป.4 มี.....ห้อง

ป. 5 มี.....ห้อง ป.6 มี.....ห้อง

6. ในชั้นที่ท่านสอนคือ ชั้น ป. .....มีนักเรียน.....คน เป็นชาวเขา.....คน

แบ่งเป็นชาย.....คน หญิง .....คน

เป็นเด็กพื้นราบ.....คน แบ่งเป็นชาย.....คน หญิง .....คน

นักเรียนชาวเขาในชั้นนี้มี.....เผ่า (โปรดระบุจำนวนเผ่า) คือ

เผ่ามัง.....คน เป็นชาย.....คน หญิง.....คน

เผ่าเย้า.....คน เป็นชาย.....คน หญิง.....คน

เผ่าลีซอ.....คน เป็นชาย.....คน หญิง.....คน

เผ่ากะเหรี่ยง.....คน เป็นชาย.....คน หญิง.....คน

เผ่ามูเซอ.....คน เป็นชาย.....คน หญิง.....คน

เผ่าอีก้อ.....คน เป็นชาย.....คน หญิง.....คน

เผ่าอื่นๆ (โปรดระบุเผ่าและจำนวนทั้งชายและหญิง).....

.....

.....

7. นักเรียนในชั้นของท่านมีอายุเฉลี่ย .....ปี นักเรียนชาวเขามีอายุเฉลี่ย..... ปี นักเรียนพื้นราบมีอายุเฉลี่ย.....ปี

8. ในเวลาสอนนักเรียนชาวเขาส่วนใหญ่ในโรงเรียนของท่านพูดภาษา..... .....(ระบุได้มากกว่า 1 ภาษา)

9. นอกเวลาสอนนักเรียนชาวเขาส่วนใหญ่ในโรงเรียนของท่านพูดภาษา.....

.....(ระบุได้มากกว่า 1 ภาษา)

10. นักเรียนชาวเขาในโรงเรียนของท่านมาจากครอบครัวซึ่งอยู่ในท้องถิ่นที่พูดภาษา.....
.....(ระบุได้มากกว่า 1 ภาษา)

11. ถ้านักเรียนชาวเขาในโรงเรียนของท่านเคยเรียนที่โรงเรียนอื่นมาแล้ว โปรดบอกด้วยว่ามาจากโรงเรียนซึ่งอยู่ในท้องถิ่นที่พูดภาษา.....
.....(ระบุได้มากกว่า 1 ภาษา)

12. นักเรียนชาวเขาในโรงเรียนนี้

- ◯ อยู่ประจำทั้งหมด
- ◯ เดินเรียนทั้งหมด
- ◯ มีทั้งอยู่ประจำและเดินเรียน

13. นักเรียนชาวเขาในโรงเรียนนี้มาจากครอบครัวที่มีรายได้

- ◯ สูง
- ◯ ค่อนข้างสูง
- ◯ ปานกลาง
- ◯ ค่อนข้างต่ำ
- ◯ ต่ำ

ตอนที่ 3 ปัญหาการออกเสียงภาษาไทยของเด็กชาวเขา

คำแนะนำในการตอบ

โปรดขีดเครื่องหมาย (✓) ลงใน◯ที่ตรงตามความเป็นจริง และ/หรือ เขียนเติมรายละเอียดลงในช่องว่างที่กำหนดไว้

1. ออกเสียงพยัญชนะต้นไม่ได้หรือไม่ชัด (เช่น ในคำว่า พัน ออกเสียงตัว ฟ ไม่ได้ หรือไม่ชัด)
   - ◯ เด็กชาวเขาทุกเผ่ามีปัญหา
   - ◯ เด็กชาวเขาบางเผ่ามีปัญหา (โปรดระบุเผ่าและเสียงที่เด็กออกไม่ได้)

     .....

     .....
2. ออกเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงอื่น (เช่น ในคำว่า เรือน ออกเสียงเป็น เลือน หรือ เยือน)
   - ◯ เด็กชาวเขาทุกเผ่ามีปัญหา
   - ◯ เด็กชาวเขาบางเผ่ามีปัญหา (โปรดระบุเผ่าและเสียงที่เด็กออกเป็นเสียงอื่น)

     .....

     .....
3. ออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำไม่ได้หรือไม่ออกเสียง (เช่น ในคำว่า ปลา ออกเสียงเป็น ปา)
   - ◯ เด็กชาวเขาทุกเผ่ามีปัญหา
   - ◯ เด็กชาวเขาบางเผ่ามีปัญหา (โปรดระบุเผ่าและเสียงที่เด็กออกไม่ได้)

     .....

     .....
4. ออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำเป็นเสียงอื่นๆ (เช่น ในคำว่า ปราบ ออกเสียงเป็น ปลาบ)
   - ◯ เด็กชาวเขาทุกเผ่ามีปัญหา
   - ◯ เด็กชาวเขาบางเผ่ามีปัญหา (โปรดระบุเผ่าและเสียงที่เด็กออกเป็นเสียงอื่น)

     .....

     .....
5. ออกเสียงตัวสะกดไม่ได้หรือไม่ออกเสียง (เช่น ในคำว่า นก ออกเสียงตัว ก ไม่ได้ หรือไม่ออกเสียง ก)
   - ◯ เด็กชาวเขาทุกเผ่ามีปัญหา
   - ◯ เด็กชาวเขาบางเผ่ามีปัญหา (โปรดระบุเผ่าและเสียงตัวสะกดที่เด็กออกไม่ได้หรือไม่ออกเสียง)

     .....

     .....
6. ออกเสียงตัวสะกดเป็นเสียงอื่น (เช่น ในคำว่า อ่อน ออกเสียงอ่อนเป็น อ่อง)
   - ◯ เด็กชาวเขาทุกเผ่ามีปัญหา
   - ◯ เด็กชาวเขาบางเผ่ามีปัญหา (โปรดระบุเผ่าและเสียงตัวสะกดที่เด็กออกเป็นเสียงอื่น)

.....

.....

7. ออกเสียงสระบางเสียงไม่ได้ (เช่น ออกเสียงสระ อัวะ ไม่ได้)

◯ เด็กชาวเขาทุกเผ่ามีปัญหา

◯ เด็กชาวเขาบางเผ่ามีปัญหา (โปรดระบุเผ่าและเสียงสระที่เด็กออกไม่ได้)

.....

.....

8. ออกเสียงสระเป็นเสียงอื่น (เช่น ในคำว่า เสือ ออกเสียงเป็น เสีย)

◯ เด็กชาวเขาทุกเผ่ามีปัญหา

◯ เด็กชาวเขาบางเผ่ามีปัญหา (โปรดระบุเผ่าและเสียงสระที่เด็กออกเป็นเสียงอื่น)

.....

.....

9. ออกเสียงวรรณยุกต์บางเสียงไม่ได้หรือไม่ชัดเจน (เช่น ออกเสียงวรรณยุกต์โท ในคำว่าบ้าน ไม่ได้หรือไม่ชัด)

◯ เด็กชาวเขาทุกเผ่ามีปัญหา

◯ เด็กชาวเขาบางเผ่ามีปัญหา (โปรดระบุเผ่าและเสียงวรรณยุกต์ที่เด็กออกเสียงไม่ได้ หรือไม่ชัดเจน)

.....

.....

10. ออกเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงอื่น (เช่น ในคำว่า ม้า ออกเสียงเป็น ม่า)

◯ เด็กชาวเขาทุกเผ่ามีปัญหา

◯ เด็กชาวเขาบางเผ่ามีปัญหา (โปรดระบุเผ่าและเสียงวรรณยุกต์ที่เด็กออกเป็นเสียงอื่น)

.....

.....

ตอนที่ 4 แบบสำรวจปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนด้านการพูดภาษาไทยของนักเรียนชาวเขา

คำแนะนำในการตอบ

โปรดขีดเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงตามความเป็นจริง

ข้อที่	ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
1	เด็กฟังท่านไม่เข้าใจ จึงไม่สามารถเลียนเสียงคำที่ถูกต้องของท่านได้		
2	เด็กฟังท่านเข้าใจ แต่ไม่สามารถเลียนเสียงคำที่ถูกต้องของท่านได้		
3	เด็กพูดภาษาไทยไม่ชัดจนถึงกับสื่อความหมายได้ไม่ถูกต้อง		
4	เด็กเขียนได้ถูกต้องแต่ออกเสียงพูดหรืออ่านไม่ถูกต้อง		
5	การที่เด็กพูดภาษาไทยไม่ถูกต้องทำให้อ่านหรือเขียนภาษาไทยไม่ถูกต้องด้วย		
6	เด็กไม่สนใจฝึกพูดภาษาไทยให้ถูกต้อง		
7	เด็กสนใจพูดภาษาไทยถิ่นมากกว่าพูดภาษาไทยกลาง		
8	เด็กออกเสียงภาษาไทยไม่ชัดเนื่องจากติดอิทธิพลของเสียงในภาษาชาวเขา		
9	เด็กออกเสียงภาษาไทยไม่ชัดเนื่องจากติดอิทธิพลของเสียงในภาษาไทยถิ่น		
10	เด็กไม่เข้าใจคำศัพท์ภาษาไทยกลางเป็นส่วนใหญ่ ครูต้องใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นในการสื่อความหมาย		
11	เด็กเข้าใจความหมายของคำศัพท์ภาษาไทยกลาง แต่ออกเสียงได้ไม่ถูกต้อง		
12	เด็กไม่มีปัญหาด้านคำศัพท์ภาษาไทยกลาง แต่มีปัญหาด้านการออกเสียงให้ถูกต้อง		
13	เด็กมีปัญหาด้านคำศัพท์ภาษาไทยกลางบ้าง แต่สามารถเรียนรู้ได้เร็วกว่าการออกเสียงให้ชัดเจนถูกต้อง		
14	เด็กส่วนใหญ่ใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นมากกว่าคำศัพท์ภาษาไทยกลาง		
15	การสอนเด็กให้ออกเสียงภาษาไทยให้ถูกต้องเป็นปัญหามากกว่าการสอนด้านคำศัพท์หรือความหมายของคำในภาษาไทย		
16	ท่านทราบว่าเด็กออกเสียงภาษาไทยไม่ชัด แต่ไม่ทราบวิธีที่จะแก้ไขให้เด็กออกเสียงให้ถูกต้อง		
17	ท่านไม่ทราบว่าเพราะเหตุใดเด็กจึงพูดไม่ชัดหรือออกเสียงนั้นๆ ไม่ได้		
18	ท่านขาดคู่มือที่จะช่วยในการแก้ไขปัญหาการพูดภาษาไทยให้แก่เด็กโดยตรง		
19	ท่านไม่เคยได้รับการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับวิธีแก้ไขการพูดภาษาไทยให้ชัดเจนถูกต้อง		
20	วิธีแก้ไขการพูดภาษาไทยให้ชัดเจนถูกต้องที่ท่านเคยศึกษาหรืออบรมมานั้นสามารถนำมาใช้ในการสอนนักเรียนชาวเขาให้พูดได้ ชัดเจนดีขึ้น		
21	ท่านเคยได้รับการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับวิธีแก้ไขการพูดภาษาไทยให้ชัดเจน แต่หลักสูตรไม่เอื้ออำนวยให้ท่านนำไปใช้ได้ในการสอน		
22	ท่านขาดอุปกรณ์หรือสื่อที่จะนำมาช่วยในการสอนเด็กให้พูดภาษาไทย		

ข้อที่	ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
	ได้ชัดเจนถูกต้อง		
23	แบบฝึกท้ายบทในหนังสือเรียนภาษาไทยเพียงพอแล้วสำหรับการฝึกให้เด็กพูดภาษาไทยได้ชัดเจนถูกต้อง		
24	กิจกรรมและวิธีการต่างๆ ที่มีอยู่ในคู่มือการสอนภาษาไทยเพียงพอแล้วสำหรับการฝึกให้เด็กพูดภาษาไทยได้ชัดเจนถูกต้อง		
25	กิจกรรมและวิธีการต่างๆ ในคู่มือการสอนภาษาไทยใช้ได้ผลดีกับนักเรียนพื้นราบมากกว่านักเรียนชาวเขา		
26	ท่านได้นำวิธีการในแบบเรียนและคู่มือการสอนภาษาไทยไปใช้กับนักเรียนแล้ว แต่ช่วยให้นักเรียนชาวเขาพูดภาษาไทยได้ชัดเจนขึ้นไม่มากนัก		
27	เนื้อหาวิชาในการสอนครั้งหนึ่งๆ มีมาก ท่านจึงไม่ค่อยมีเวลาฝึกแก้ไขการพูดภาษาไทยของเด็กให้ถูกต้อง		
28	คาบเวลาในการสอนครั้งหนึ่งๆ มีระยะสั้นมาก ทำให้ท่านไม่สามารถฝึกแก้ไขการพูดภาษาไทยของนักเรียนได้ทั่วถึง		
29	คาบเวลาในการสอนครั้งหนึ่งๆ พอเหมาะกับเนื้อหาและกิจกรรมตลอดจนการประเมินผลตามที่กำหนดไว้ในคู่มือการสอนแล้ว		
30	ท่านไม่ได้สอนวิชาภาษาไทย จึงไม่ต้องรับผิดชอบในการฝึกแก้ไขการพูดภาษาไทยของนักเรียน		

ถ้าท่านมีข้อมูลหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการพูดภาษาไทยของนักเรียนชาวเขา โปรดเขียนลงในหน้านี้

ขอขอบคุณอย่างยิ่งในความร่วมมือของท่าน

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ข.

ภาคผนวก ข.

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทย

และ

แบบบันทึกผลการทดสอบการออกเสียง

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทย
(ตัวอย่าง)

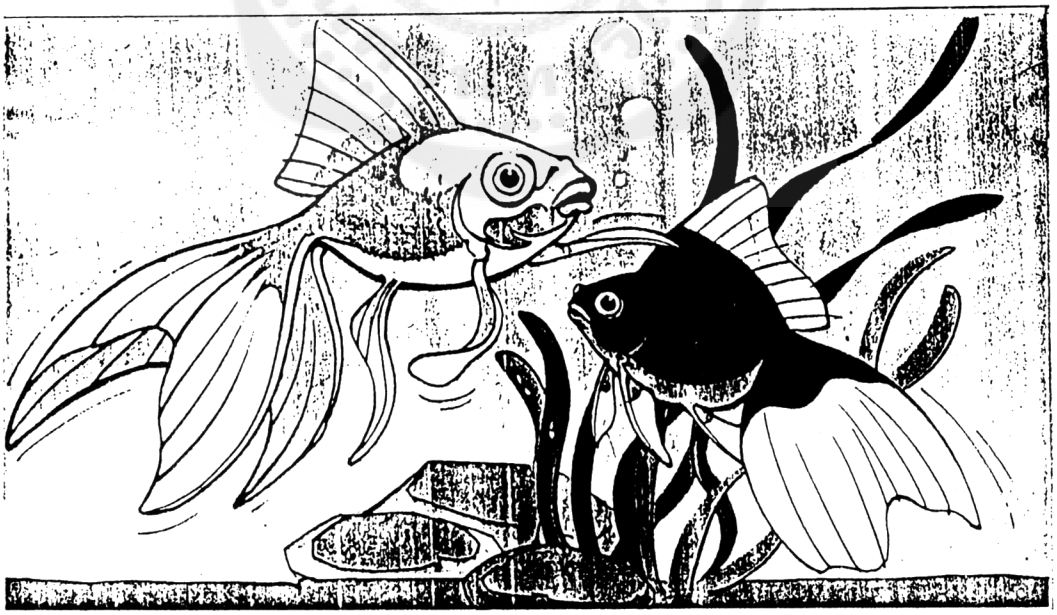

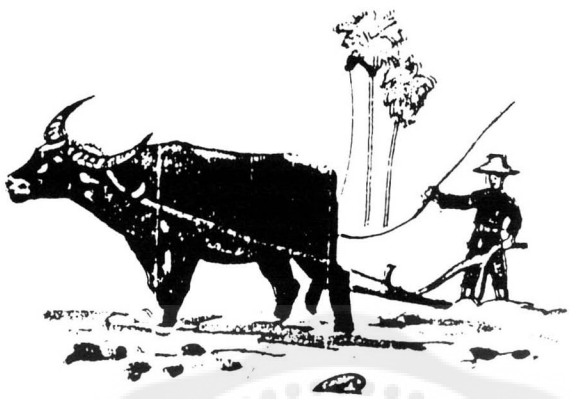

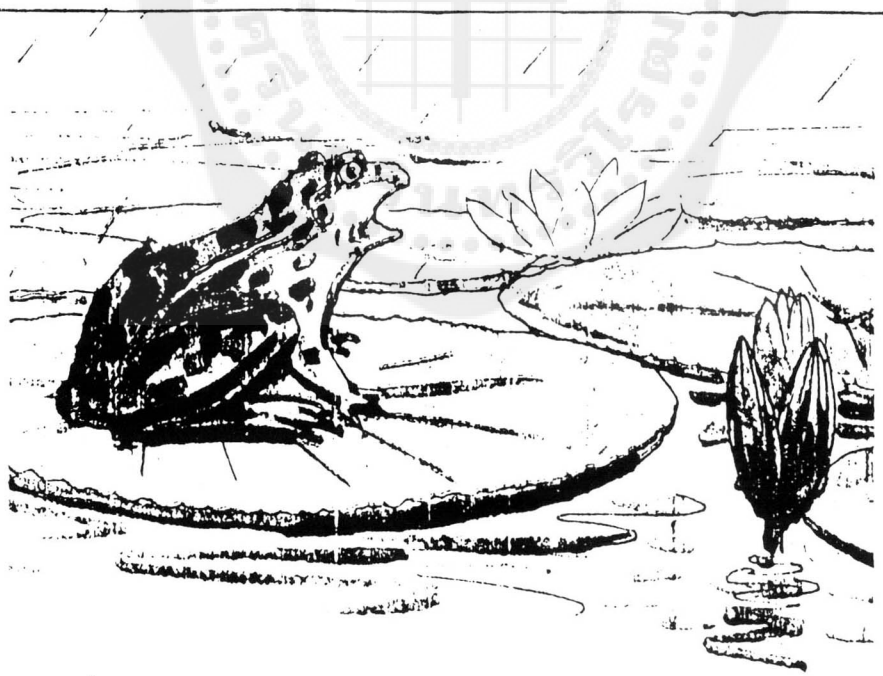

แบบบันทึกผลการทดสอบการออกเสียงภาษาไทยของเด็กชาวเขา

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับตัวนักเรียน

1. ชื่อ.....นามสกุล.....
2. เป็นชาวเขาเผ่า ◯ ม้ง ◯ เย้า ◯ กะเหรี่ยง ◯ ละว้า ◯ ลีซอ ◯ มูเซอ อีก้อ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
3. เพศ ◯ ชาย ◯ หญิง อายุ.....ปี
4. ภูมิลำเนาเดิม.....
5. โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....
6. ชั้น.....
7. คนในครอบครัวของนักเรียน ◯ พูดภาษาอื่น ◯ พูดภาษาไทย ◯ พูดทั้งภาษาไทยและภาษาอื่น ในกรณีที่พูดภาษาอื่น ภาษานั้นคือ..... (ระบุได้มากกว่า 1 ภาษา)
8. เมื่ออยู่ที่บ้าน นักเรียน ◯ พูดภาษาไทย ◯ พูดภาษาอื่น ◯ พูดทั้งภาษาไทยและภาษาอื่น ในกรณีที่พูดภาษาอื่น ภาษานั้นคือ.....(ระบุได้มากกว่า 1 ภาษา)
9. นักเรียนเริ่มพูดภาษาไทยเมื่ออายุ.....ปี เรียนพูดภาษาไทยครั้งแรกจาก.....
10. นักเรียนเข้าเรียนโรงเรียนนี้ในชั้น.....เมื่อ พ.ศ.....
11. ก่อนเข้าเรียนในโรงเรียนนี้ นักเรียน ◯ เคยเรียนหนังสือมาก่อน ◯ ไม่เคยเรียน ถ้าเคยเรียนหนังสือมาก่อน เรียนจากโรงเรียน..... อำเภอ.....จังหวัด..... ครูที่สอนเป็น ◯ ครูชาวเขา ◯ ครูพื้นราบ
12. ในห้องเรียนของโรงเรียนปัจจุบันนักเรียนพูดภาษาไทย ◯ เฉพาะกับครู ◯ ทั้งกับครูและเพื่อน
13. ในห้องเรียน ของโรงเรียนปัจจุบัน นักเรียน ◯ พูดเฉพาะภาษาไทย ◯ พูดทั้งภาษาไทยและภาษาอื่น ในกรณีที่พูดทั้งภาษาไทยและภาษาอื่นภาษาอื่นนั้นคือ..... (ระบุได้มากกว่า 1 ภาษา)
14. นอกห้องเรียน นักเรียน ◯ พูดเฉพาะภาษาไทย ◯ พูดเฉพาะภาษาอื่น ◯ พูดทั้งภาษาไทยและภาษาอื่น ในกรณีที่พูดภาษาอื่น ภาษานั้นคือ..... (ระบุได้มากกว่า 1 ภาษา)
15. นักเรียนคิดว่าตนเองพูดภาษาไทย ◯ ชัด ◯ ไม่ชัด

16. ในกรณีที่นักเรียนคิดว่าตนเองพูดภาษาไทยไม่ชัด นักเรียนรู้สึกว่า ◯ เป็นเรื่องยุ่งยาก ◯ เฉย ๆ

17. ในกรณีที่นักเรียนคิดว่าตนเองพูดภาษาไทยไม่ชัด นักเรียน ◯ ต้องการพูดภาษาไทยชัด ◯ เฉย ๆ ◯ ไม่ต้องการ

18. วันที่ทดสอบ.....

19. ผู้ทดสอบ.....

ตอนที่ 2 บันทึกผลการทดสอบการออกเสียง

ลำดับที่	ข้อความ	เสียงที่ทดสอบ	การออกเสียง	หมายเหตุ
	<u>เสียงพยัญชนะต้น</u>			
1	คนพายเรือ	ร		
2	ลิงสีขาวกับลิงสีดำ	ล		
	<u>เสียงพยัญชนะควบกล้ำ</u>			
3	เด็กกราบผู้ใหญ่	กร		
4	รถแล่นบนถนนขรุขระ	ขร		
5	ครูเขียนกระดานดำ	คร		
6	ทหารยืนตรง	ตร		
7	เด็กผู้หญิงแปรงฟัน	ปร		
8	เด็กผู้ชายไหว้พระสงฆ์	พร		
9	ผู้ใหญ่ให้กล้วยแก่เด็ก	กล		
10	คนเป๋าขลุ่ย	ขล		
11	เด็กกำลังคลาน	คล		
12	นักเรียนร้องเพลงชาติ	พล		
13	พ่อทำแผลให้ลูก	ผล		
14	ปลาสีเหลืองกับปลาสีแดง	ปล		
15	วัวลากเกวียน	กว		
16	เขายกมือขวา	ขว		
17	ควันจากกองไฟ	คว		
	<u>เสียงพยัญชนะสะกด</u>			
18	ช้างกำลังลากซุง	ง		
19	ทหารบกทหารเรือและทหารอากาศ	น		
20	เด็กอมลูกอม	ม		
21	นกฮูกเกาะกิ่งไม้	ก		
22	เป็ดกับห่าน	ด		
23	กบอยู่บนใบบัว	บ		

ลำดับที่	ข้อความ	เสียงที่ทดสอบ	การออกเสียง	หมายเหตุ
	<u>เสียงสระ</u>			
24	ควันธูปกับเปลวเทียน	อะ		
25	ฆ้อนกับขวาน	อา		
26	ชาวนาใช้ควายไถนา	อา		
27	แมวตัวเดียวจับหนู	เอีย		
	<u>เสียงวรรณยุกต์</u>			
28	นักเรียนหิ้วกระเป๋าไป โรงเรียน	จัตวา		

ตอนที่ 3 ปัญหาที่เกี่ยวกับการออกเสียง

ปัญหาเกี่ยวกับอวัยวะในการออกเสียง เช่น เส้นยึดลิ้นสั้น ฟันหรอ

ภาคผนวก ค.

ภาคผนวก ค.

แบบฝึกเสริมทักษะการพูดภาษาไทย

แบบฝึกเสริมทักษะการพูดภาษาไทย

คำแนะนำ

1. แบบฝึกชุดนี้ใช้ฝึกทักษะการพูดภาษาไทยของนักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งมีปัญหาในการออกเสียงคำที่ใช้พยัญชนะต้น ร ล พยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว พยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ สระอะ อา เอีย และวรรณยุกต์จัตวา

2. แบบฝึกนี้สร้างขึ้นตามหลักและวิธีการของการแก้ไขความบกพร่องทางการพูด โดยเฉพาะในด้านแก้ปัญหาการพูดไม่ชัด

3. แบบฝึกชุดนี้มีทั้งหมด 9 ชุด คือ ชุดที่ 1-8 เป็นแบบฝึกเสริมทักษะการพูดซึ่งแบ่งออกเป็นแบบฝึกทักษะการฟังและแบบฝึกทักษะการออกเสียง และชุดที่ 9 เป็นแบบฝึกบริหารอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการออกเสียงเพื่อช่วยให้ออกเสียงได้อย่างคล่องแคล่วและชัดเจน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ชุดที่	ฝึกทักษะการออกเสียง	แบบฝึกที่	จุดประสงค์ในการฝึก	หมายเหตุ
1	พยัญชนะต้น ร ล	1.1	**ฝึกการฟัง**	
		1.1/1	ฟังเสียง ร ล ที่ถูกต้อง	
		1.1/2	วิเคราะห์การออกเสียง ร ล ของตนเอง	
		1.1/3	แยกความแตกต่างของเสียง ร กับ ล	
		1.2	**ฝึกการออกเสียง**	
		1.2/1	ฝึกให้เข้าใจถึงตำแหน่งที่เกิดเสียง ร ล และฝึกออกเสียง ร ล	
		1.2/2	ฝึกออกเสียง ร ล ในลักษณะคำเดี่ยว คำคู่ ประโยค และข้อความคล้องจอง	
2	พยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว	2.1	**ฝึกการฟัง**	ควรฝึกชุดที่ 2 หลังจาก
		2.1/1	ฟังเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว ที่ถูกต้อง	
		2.1/2	วิเคราะห์การออกเสียงคำควบกล้ำ	

ชุดที่	ฝึกทักษะการออกเสียง	แบบฝึกที่	จุดประสงค์ในการฝึก	หมายเหตุ
			ร ล ว ของตนเอง	ฝึก
		2.1/3	แยกความแตกต่างของคำที่มีเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว	ชุดที่ 1 แล้ว
		2.2	**ฝึกการออกเสียง**	
		2.2/1	ฝึกให้เข้าใจถึงตำแหน่งที่เกิดเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว และฝึกออกเสียง คำควบกล้ำ ร ล ว	
		2.2/2	ฝึกออกเสียงคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ร ล	
		2.2/3	ฝึกออกเสียงคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ในลักษณะคำเดี่ยว คำคู่ ประโยค และข้อความ	
		2.2/4	ฝึกออกเสียงคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ว	
		2.2/5	ฝึกการออกเสียงคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ว ในลักษณะคำเดี่ยว คำคู่ ประโยค และข้อความ	
		2.2/6	ฝึกออกเสียงคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ร ล และ ว ในลักษณะคำเดี่ยว คำคู่	
		2.2/7	ฝึกออกเสียงคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ร ล และ ว ในลักษณะข้อความและบทสนทนา	
3	พยัญชนะสะกด ง น ม (ตัวสะกดในมาตราแม่ กง กน กม)	3.1	**ฝึกการฟัง**	
		3.1/1	ฟังเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด ง น ม ที่ถูกต้อง	
		3.1/2	วิเคราะห์การออกเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด ง น ม ของตนเอง	
		3.1/3	แยกความแตกต่างของคำที่มีเสียงพยัญชนะสะกด ง กับ น น กับ ม และ ง กับ ม	
		3.2	**ฝึกการออกเสียง**	
		3.2/1	ฝึกให้เข้าใจถึงตำแหน่งที่เกิดเสียงพยัญชนะ ง น ม และฝึกออกเสียงพยัญชนะ	

ชุดที่	ฝึกทักษะการออกเสียง	แบบฝึกที่	จุดประสงค์ในการฝึก	หมายเหตุ
			ง น ม ทั้งที่เป็นพยัญชนะต้น และพยัญชนะสะกด	
		3.2/2	ฝึกออกเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด ง น ม ในลักษณะคำเดี่ยว คำคู่ ประโยค และข้อความ	
	พยัญชนะสะกด ก ด บ (ตัวสะกดในมาตราแม่ กก กด กบ)	4.1	**ฝึกการฟัง**	
		4.1/1	ฟังเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด ก ด บ ที่ถูกต้อง	
		4.1/2	วิเคราะห์การออกเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด ก ด บ ของตนเอง	
		4.1/3	แยกความแตกต่างของคำที่มีเสียงพยัญชนะสะกด ก กับ ด ด กับ บ และ ก กับ บ และคำที่มีกับไม่มีพยัญชนะสะกด ก ด บ	
		4.2	**ฝึกการออกเสียง**	
		4.2/1	ฝึกให้เข้าใจถึงตำแหน่งที่เกิดเสียงพยัญชนะ ก ด บ และฝึกออกเสียงพยัญชนะ ก ด บ ทั้งที่เป็นพยัญชนะต้น และพยัญชนะสะกด	
		4.2/2	ฝึกออกเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด ก ด บ ในลักษณะคำเดี่ยว คำคู่ กลุ่มคำ และประโยค	
	พยัญชนะสะกด ง น ม และ ก ด บ (ตัวสะกดในมาตราแม่กง กน กม กก กด กบ)	5.1	**ฝึกการฟังเพื่อแยกความแตกต่างของคำที่มีเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ**	
		5.2	**ฝึกการออกเสียง**	
		5.2/1	ฝึกการออกเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด ง น ม และ ก ด บ ในลักษณะคำเดี่ยว คำคู่ ประโยค และข้อความ	
		5.2/2	ฝึกการออกเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด ง น ม และ ก ด บ ในลักษณะประโยคและบทสนทนา	

ชุดที่	ฝึกทักษะการออกเสียง	แบบฝึกที่	จุดประสงค์ในการฝึก	หมายเหตุ
6	สระอะอา ในคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ว และพยัญชนะสะกด น ม ย	6.1	**ฝึกการฟังเพื่อแยกความแตกต่างของคำที่ใช้สระอะ อา กับ อัว และออ**	ควรฝึกร่วมกับแบบฝึกชุดที่ 2 ในแบบฝึกที่ 2.2/4 และ 2.2/5
		6.2	**ฝึกการออกเสียง**	
		6.2/1	ฝึกออกเสียงคำที่ใช้สระอะ อา และมีพยัญชนะควบกล้ำ ว กับพยัญชนะสะกด น ม ย อย่างถูกต้อง	
		6.2/2	ฝึกออกเสียงคำที่ใช้สระอะ อา และมีพยัญชนะควบกล้ำ ว กับ พยัญชนะสะกด น ม ย ในลักษณะคำเดี่ยว คำคู่ และข้อความ	
7	สระเอีย ในคำที่มีพยัญชนะสะกด ว	7.1	**ฝึกการฟังเพื่อแยกความแตกต่างของคำที่ใช้สระเอียกับสระเอ ซึ่งมีพยัญชนะสะกด ว**	
		7.2	**ฝึกการออกเสียง**	
		7.2/1	ฝึกการออกเสียงคำที่ใช้สระเอีย และมีพยัญชนะสะกด ว อย่างถูกต้อง	
		7.2/2	ฝึกการออกเสียงคำที่ใช้สระเอีย และมีพยัญชนะสะกด ว ในลักษณะคำเดี่ยว คำคู่ และข้อความ	
8	วรรณยุกต์จัตวา	8.1	ฝึกการฟังเพื่อแยกความแตกต่างของคำที่ใช้วรรณยุกต์จัตวากับวรรณยุกต์เอก	1. ควรฝึกร่วมกับแบบฝึกชุดอื่น ตามความเหมาะสม
		8.2	ฝึกการออกเสียงคำที่ใช้วรรณยุกต์จัตวา	

ชุดที่	ฝึกทักษะการออกเสียง	แบบฝึกที่	จุดประสงค์ในการฝึก	หมายเหตุ
				2. แบบฝึกชุดนี้นำเสนอเพียงเพื่อเป็นแนวทางในการฝึกเนื่องจากนักเรียนชั้น ป.2 ที่มีปัญหาการออกเสียงวรรณยุกต์จัตวามีจำนวนน้อย
9	ฝึกบริหารอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการออกเสียง	9.1	ฝึกบริหารริมฝีปาก	1. ควรฝึกก่อนการฝึกออกเสียงทุกครั้ง 2. ควรฝึกเป็นพิเศษก่อนการฝึกออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ว พยัญชนะสะกด ม บ และการฝึกออกเสียงสระ
		9.2	ฝึกบริหารลิ้น	1. ควรฝึกทุกครั้งก่อนการฝึกออกเสียง 2. ควรฝึกเป็นพิเศษก่อนการฝึกออกเสียงพยัญชนะต้นและพยัญชนะควบกล้ำ ร ล พยัญชนะสะกด ง น ก ด
		9.3	ฝึกบริหารขากรรไกร	ควรฝึกร่วมกับการฝึกบริหารปากและลิ้น เพื่อช่วยให้ออกเสียงได้คล่องแคล่ว

4. ควรเลือกใช้แบบฝึกแต่ละชุดให้เหมาะสมและสัมพันธ์กับแบบเรียนภาษาไทย และควรพิจารณาตามคำแนะนำที่ให้ไว้ในข้อ 3 ด้วย

5. ควรศึกษาคำอธิบายในแบบฝึกแต่ละชุดให้เข้าใจ เพื่อการนำไปใช้ให้สัมฤทธิ์ผลดังประสงค์

6. แบบฝึกชุดนี้เหมาะสำหรับนำไปใช้ฝึกนักเรียนเป็นกลุ่มเล็กและเป็นรายบุคคล แต่ก็สามารถนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มใหญ่ได้โดยเฉพาะในการฝึกทักษะด้านการฟัง

7. ระยะเวลาในการฝึกของแต่ละแบบฝึกอาจเปลี่ยนแปลงยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมของสภาพปัญหาและจำนวนนักเรียน แต่ควรอยู่ในช่วงเวลา 30-50 นาที

8. อุปกรณ์ในการฝึก เช่น กระจกเงา ถ้าจัดหาได้ ควรใช้กระจกบานใหญ่ติดผนังห้องจะช่วยให้การฝึกได้ผลดีเพราะนักเรียนสามารถเห็นทั้งตัวเองและครูฝึกได้ในเวลาเดียวกันซึ่งช่วยให้ปรับปรุงแก้ไขวิธีการออกเสียงได้ถูกต้องรวดเร็วขึ้น ส่วนการใช้กระจกเงาบานเล็ก ๆ สำหรับฝึกนักเรียนเป็นรายบุคคลนั้นเป็นการช่วยให้นักเรียนกระตือรือร้นและตื่นตัวในการฝึกยิ่งขึ้น

9. กิจกรรมบางอย่างที่เสนอไว้ในแบบฝึก อาจดัดแปลงได้ตามความเหมาะสมกับสภาพห้องเรียนหรือสถานที่ฝึก

10. การฝึกบริหารอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการออกเสียง ควรฝึกบ่อยๆ โดยเลือกใช้ให้เหมาะกับสภาพปัญหาของนักเรียน และจุดประสงค์ในการฝึกแต่ละครั้งตามที่เสนอแนะไว้ในแต่ละแบบฝึก ทั้งนี้ควรพยายามให้เป็นกิจกรรมที่สนุกสนานสำหรับนักเรียน ไม่ควรให้เป็นเรื่องเคร่งเครียด แต่ก็ไม่ควรละเลย

11. แบบฝึกชุดนี้อาจนำไปปรับใช้กับนักเรียนชาวเขาที่มีปัญหาการออกเสียงไม่ชัดเจนในระดับชั้นอื่นๆ นอกจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้

12. แบบฝึกชุดนี้อาจนำไปใช้ได้กับนักเรียนชาวไทยที่มีปัญหาการออกเสียงไม่ชัดเจนในลักษณะใกล้เคียงกับนักเรียนชาวเขา โดยเฉพาะปัญหาการออกเสียงควบกล้ำ ร ล ซึ่งเป็นปัญหาที่พบมากในปัจจุบัน

แบบฝึกชุดที่ 1
แบบฝึกทักษะการพูดคำที่ใช้พยัญชนะ ร ล

แบบฝึกที่ 1.1 ฝึกทักษะการฟัง

แบบฝึกที่ 1.1/1

ฝึกฟังเสียงพยัญชนะ ร และ ล ที่ถูกต้อง

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อฝึกให้นักเรียนฟังแล้วบอกความแตกต่างของคำที่ใช้เสียงพยัญชนะ ร กับ ล

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกได้ถูกต้องว่าเสียงที่ได้ยินเป็นเสียงพยัญชนะ ร หรือ ล

สื่อการเรียน

1. เครื่องบันทึกเสียง
2. ข้อความในเทปบันทึกเสียง คือ

คำสั่ง ข้อความต่อไปนี้มีอยู่ 2 ชุด ชุดละ 5 ข้อความ ครูจะอ่านให้ฟังข้อความละครั้ง ขอให้นักเรียนตั้งใจฟังให้ดี ว่าข้อความในแต่ละชุดมีเสียงพยัญชนะอะไร

ชุดที่ 1	ชุดที่ 2
เรารักโรงเรียน	ลุงเล่นล้อหลอกลูกหลาน
เรไรร้องรำร่าเริง	ลิงลมแล่นเลี้ยวลุกลน
รื่นรมย์รำร้องรำไร	ลูกโลกหล่นลงหลุมลึก
เรือรบรุกรานรวดเร็ว	ลูกๆ เล่นไล่ลื่นล้ม
รูปแร้งร่างร้ายรุงรัง	ลูกลิงแลลอดลูกล้อ

กิจกรรมการฝึก

1. ครูเปิดเทปบันทึกเสียงให้นักเรียนฟังข้อความ
2. ให้นักเรียนตอบว่าข้อความเหล่านั้นมีเสียงพยัญชนะอะไร
3. ให้นักเรียนอาสาสมัครออกไปเขียนเสียงพยัญชนะที่ได้ฟังบนกระดานดำ

แบบฝึกที่ 1.1/2

ฝึกฟังเสียงพยัญชนะ ร ล

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อฝึกให้นักเรียนฟังแล้ววิเคราะห์ได้ว่าเสียงพยัญชนะ ร ล ในคำที่นักเรียนออกเสียงตามความเคยชินนั้นถูกหรือผิดเมื่อเทียบกับเสียงพยัญชนะ ร ล ในคำภาษาไทยกลาง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกได้ถูกต้องว่าการออกเสียงพยัญชนะ ร ล ของนักเรียนเองถูกหรือผิด
2. นักเรียนบอกได้ถูกต้องว่าการออกเสียงพยัญชนะ ร ล ของนักเรียนคนอื่นถูกหรือผิด

สื่อการเรียน

1. เครื่องบันทึกเสียง
2. บัตรภาพที่บอกเล่าเรื่องราวได้ในตัว จำนวน 6 บัตร คือ

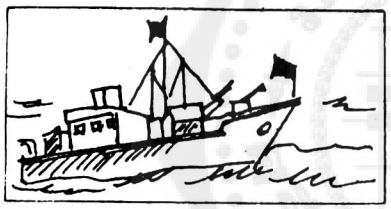
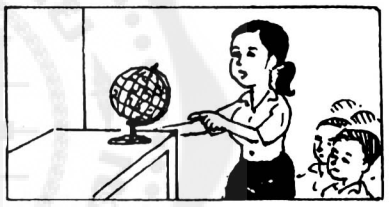

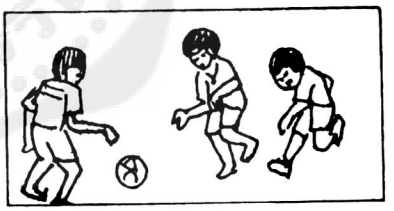

กิจกรรมการฝึก

1. ครูให้นักเรียนผลัดกันหยิบบัตรภาพคนละ 1 บัตร
2. ให้นักเรียนพูดเกี่ยวกับรายละเอียดของภาพที่เห็นทีละคน โดยครูบันทึกเสียงไว้
3. ครูเปิดเทปให้นักเรียนฟังพร้อมกัน แล้วให้ผลัดกันวิจารณ์การออกเสียงพยัญชนะ ร ของแต่ละคน รวมทั้งตนเองด้วย
4. ครูถามนักเรียนแต่ละคนว่าออกเสียงถูกต้องหรือไม่ เพื่อให้นักเรียนรู้ข้อบกพร่องของตน
5. ครูกล่าวชมนักเรียนคนที่ออกเสียงได้ถูกต้อง และให้เพื่อนๆ ปรบมือให้กำลังใจ
6. ครูให้นักเรียนผลัดกันวิจารณ์การออกเสียงพยัญชนะ ล ของแต่ละคน โดยดำเนินการเหมือนในข้อ 1-5

แบบฝึกที่ 1.1/3

ฝึกฟังเพื่อแยกความแตกต่างของเสียงพยัญชนะ ร กับ ล

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อฝึกให้นักเรียนฟังแล้วบอกความแตกต่างของเสียงพยัญชนะ ร กับเสียงพยัญชนะ ล

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกได้ว่าเสียงที่ได้ยินเหมือนกันหรือไม่เหมือนกัน
2. นักเรียนบอกได้ว่าเสียงที่ได้ยินตรงกับเสียงในคำที่ใช้พยัญชนะ ร หรือ ล

สื่อการเรียน

1. บัตรหมายเลข 2 บัตร
2. บัตรคำรูปธงจำนวน 12 บัตร
3. เกม "ชิงธง"

กิจกรรมการฝึก

1. ครูติดบัตรหมายเลข 1 และ 2 ชิดขอบบนของกระดานดำ เพื่อกำหนดแถวที่ 1 และแถวที่ 2
2. ครูติดบัตรคำรูปธงตามแถวทั้ง 2 ดังนี้

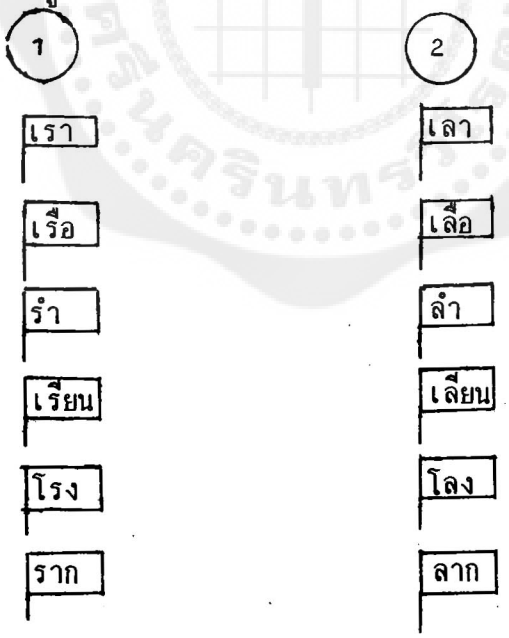

3. ครูอ่านบัตรคำในข้อ 2 ทีละแถวเป็นจังหวะช้าๆให้นักเรียนฟังพร้อมกับสังเกตวิธีออกเสียงของครูไปด้วย เช่น

เรา ..... เลา
เรือ ..... เลือ
รำ ..... ลำ
ราก ..... ลาก

ฯลฯ

4. ให้นักเรียนฝึกกิจกรรม "เหมือน - ไม่เหมือน" ดังนี้

4.1 ครูอ่านบัตรคำในข้อ 2 ทีละคู่คำ และให้นักเรียนฟังว่าถ้าเสียงเหมือนกันให้ปรบมือ ถ้าฟังว่าเสียงไม่เหมือนกันให้โบกมือ หรือจะให้ตอบว่าเหมือนกับไม่เหมือนก็ได้ ดังนี้

ครู	นักเรียน
เรา.....เรา	ปรบมือ
เลา.....เรา	โบกมือ
เรียน.....เลียน	โบกมือ
เรียน.....เรียน	ปรบมือ

ฯลฯ

4.2 ฝึกนักเรียนตามข้อ 4.1 เป็นรายบุคคลสลับกันไป

5. ให้นักเรียนฝึกกิจกรรม "บอกเลขตามแถว" ดังนี้

5.1 ให้นักเรียนดูบัตรคำที่ติดบนกระดานดำ แล้วอธิบายให้ฟังว่าครูจะออกเสียงทีละคำ ให้นักเรียนบอกพร้อมกันว่าครูออกเสียงของคำในแถวใด โดยบอกเฉพาะตัวเลขประจำแถว ดังนี้

ครู	นักเรียน
เรือ	หนึ่ง
รำ	หนึ่ง
เลียน	สอง
โลง	สอง

ฯลฯ

5.2 ครูออกเสียงทีละ 2 คำ แล้วให้นักเรียนบอกพร้อมกันว่าเป็นคำในแถวใด โดยบอกเฉพาะตัวเลขประจำแถวของคำนั้น

ครู	นักเรียน
เรา.....เลา	หนึ่ง สอง
เรือ.....เรือ	หนึ่ง หนึ่ง

เลียน....เรียน	สอง	หนึ่ง
เลียน.....เลียน	สอง	สอง

ฯลฯ

5.3 ครูออกเสียงทีละ 3 คำ แล้วให้นักเรียนบอกเลขประจำแถวตามลำดับคำที่ครูพูด

ครู	นักเรียน		
เรือ...เลื่อ...เรือ	หนึ่ง	สอง	หนึ่ง
โรง...โรง...โลง	หนึ่ง	หนึ่ง	สอง
รำ...ลำ...ลำ	หนึ่ง	สอง	สอง
เลียน..เลียน..เลียน	สอง	สอง	สอง

ฯลฯ

5.4 ฝึกนักเรียนตามข้อ 5.1, 5.2 และ 5.3 เป็นกลุ่มย่อย หรือเป็นรายบุคคล สลับกันไป จนกว่านักเรียนจะเกิดความแม่นยำในการฟังความแตกต่างของเสียง

6. ให้นักเรียนเล่นเกม "ชิงธง" ดังนี้

6.1 อุปกรณ์การเล่น คือ บัตรคำรูปธง ตามข้อ 2

6.2 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มผลัดกันออกมาทีละคน

6.3 ครูออกเสียงคำใดคำหนึ่งในบัตรคำรูปธงที่ติดบนกระดานดำ ให้นักเรียนแข่งขันกันหยิบบัตรคำรูปธงคำที่ครูออกเสียงใครได้นำไปรวมไว้ที่กลุ่มของตนแล้วเปลี่ยนให้คนต่อไปออกมา

6.4 เมื่อหมดบัตรคำแล้ว นับจำนวนธงของแต่ละกลุ่ม กลุ่มใดได้มากกว่าเป็นฝ่ายชนะ

แบบฝึกที่ 1.2 ฝึกทักษะการออกเสียง

แบบฝึกที่ 1.2/1

ฝึกการออกเสียง พยัญชนะ ร และ ล

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนบอกที่เกิดของเสียงพยัญชนะ ร ล ได้ และ สามารถออกเสียงคำที่มีพยัญชนะ ร ล ได้ถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกตำแหน่งที่เกิดของเสียง "ร" และ "ล" ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนออกเสียงพยัญชนะ "ร" และ "ล" ได้ถูกต้องชัดเจน

สื่อการเรียน

1. กระจกเงาขนาด 3.5" X 5"
2. แผนภูมิ "ร ล" ซึ่งแสดงตำแหน่งที่เกิดของเสียงพยัญชนะ ร ล

แผนภูมิ ร

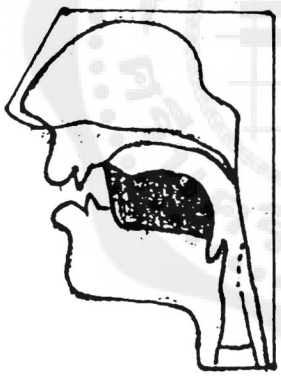

แผนภูมิ ล

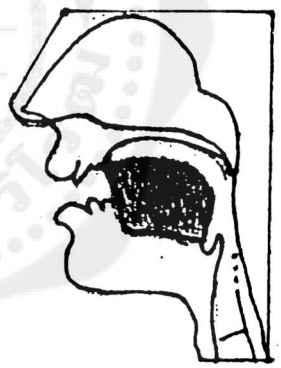

กิจกรรมการฝึก

1. ครูให้นักเรียนฝึกบริหารลิ้นและโดยเฉพาะปลายลิ้นประมาณ 3-5 นาที
2. ครูให้นักเรียนดูแผนภูมิ "ร ล" พร้อมกับอธิบายตำแหน่งที่เกิดของเสียงพยัญชนะ ร และ ล ว่าเป็นตำแหน่งเดียวกัน
3. ครูให้นักเรียนแต่ละคนถือกระจกเงาไว้ข้างหน้า และบอกให้นักเรียนอ้าปาก ยกปลายลิ้นแตะปุ่มเหงือกซึ่งเป็นตำแหน่งที่เกิดของเสียง ร และ ล ไว้ และให้นักเรียนดูตนเองในกระจกว่าทำได้ถูกต้องหรือไม่ โดยครูเดินดูแต่ละคนด้วย

4. ครูอธิบายวิธีออกเสียง "ร" ที่ถูกต้องโดยกระดกลิ้นไปข้างหลังแล้วปล่อยลมออกมาทางปากพร้อมกับรัวปลายลิ้นกระทบปุ่มเหงือก และออกเสียงเรอยาวๆ (คล้ายเสียงรัวของรถยนต์) และค่อยเร็วขึ้นๆ
5. ให้นักเรียนออกเสียง เรอะ - เรอ สลับกันจนคล่องปาก
6. ให้นักเรียนฝึกออกเสียงในระดับพยางค์ เริ่มจากพยางค์ที่ไม่มีความหมาย (nonsense syllable) ไปจนถึงพยางค์ที่มีความหมาย เช่น รา เร รี ไร โร เรา รอ เรือ
7. ให้นักเรียนฝึกออกเสียงซ้ำๆ เช่น ราๆ เรเร รีรี ไรไร โรโร เราเรา รอรอ เรือเรือ
8. ให้นักเรียนฝึกออกเสียงสลับ เช่น ราเร เรรี ราไร ไรโร รอรา เรือเรา เรไร
9. ครูอธิบายวิธีออกเสียงพยัญชนะ "ล" ที่ถูกต้อง และให้นักเรียนฝึกทำตามโดยยกปลายลิ้นกดปุ่มเหงือกขณะเปล่งเสียง "ล่ะ" พร้อมกับปล่อยลมออกมาทางปาก เมื่อลมกระทบกับปลายลิ้นลมจะออกไปข้างลิ้นทั้งสองข้าง ขณะเดียวกันก็ลดปลายลิ้นลงมาติดกับพื้นปาก
10. ครูให้นักเรียนออกเสียง ลา ลา ลา ช้าๆ และค่อยเร็วขึ้น
11. ฝึกให้นักเรียนออกเสียง ล เช่นเดียวกับการฝึกออกเสียง ร ในข้อ 6-8

แบบฝึกที่ 1.2/2

ฝึกการออกเสียงคำที่มีพยัญชนะต้น ร ได้ถูกต้อง

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อฝึกให้นักเรียนออกเสียงคำที่มีพยัญชนะ ร ได้ถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนออกเสียงคำที่มีพยัญชนะ "ร" ในลักษณะคำเดี่ยว คำคู่ และประโยคได้ถูกต้อง
2. นักเรียนออกเสียงคำที่มีพยัญชนะ "ร" ในลักษณะข้อความคล้องจองได้ถูกต้อง

สื่อการเรียน

1. บัตรคำประกอบภาพจำนวน 6 บัตร คือ

เรือ

รำ

รถ

ร่ม

ร้อง

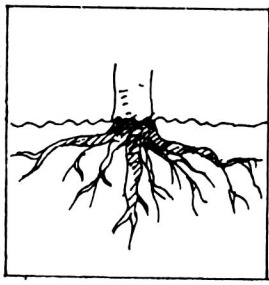

ราก

2. บัตรคำคู่จำนวน 6 บัตร คือ

รื่นเริง	รวดเร็ว	รุกราน
เรือรบ	โรงเรียน	ร้องรำ

3. แถบประโยคจำนวน 10 แถบ คือ

นารีไปโรงเรียน	นักเรียนเข้าแถวเคารพธงชาติ
เด็กชายรุ่งเรืองชื้อร่ม	มานะขี่รถจักรยานอย่างรวดเร็ว
เรไรนั่งรถสามล้อ	คนไม่มีโรคเป็นคนแข็งแรง
วีระเป็นคนรื่นเริง	เขาปลูกต้นดาวเรืองริมรั้ว
เขานั่งรถยนต์ไปสถานีรถไฟ	แม่ซื้อมะระและสับปะรดที่ตลาด

4. บัตรข้อความคล้องจองจำนวน 4 บัตร คือ

รวยรินกลิ่นรส ส้มสดโอชา ลิ้นซู่ลิ้นซ่า รสมาเทียบลิ้น	รสเปรี้ยวรสหวาน ไม่ปานได้กิน รสรู้ที่ลิ้น ได้กินสมใจ

รสฝาดรสขม ตรอมตรมฤทัย ปรับปรุงไม่ได้ จำใจต้องกิน	รสเฝื่อนรสเผ็ด บรเพ็ดทั้งสิ้น เป็นยาขมลิ้น ต้มกินแก้ไข้

5. แผนภูมิเพลง "ร.เรือ" คือ

เพลง ร.เรือ

เรไรร่ำร้องระรัว หรีดหริ่งระเริงรำไร
รวนเรร่างร้ายรุงรัง ระเรื่องรองเรียงรายเริงรื่น
เรื่องเรื่อเรือรั่ว รัวเร้าเราเริงรมย์
เรือเร่รอร่ม รมเร้าเรารอรา
เรื่องรุ่งเรืองร่า ระรัวรัวรอร้อง
รักเรียนเรื่องราว ร. เรือ

กิจกรรมการฝึก

1. ให้นักเรียนบริหารลิ้นและโดยเฉพาะปลายลิ้นประมาณ 3-5 นาที
2. ครูชูบัตรคำประกอบภาพในข้อ 1 ขึ้น โดยหันด้านที่เป็นภาพให้นักเรียนดูพร้อมกับให้ทายคำทีละบัตร เมื่อนักเรียนทายคำได้ถูกจึงหันด้านที่เขียนคำศัพท์ให้นักเรียนดูและให้นักเรียนออกเสียงคำนั้นพร้อมๆ กัน
3. ฝึกให้นักเรียนอ่านออกเสียงบัตรคำในข้อ 1 เป็นกลุ่มย่อย
4. ฝึกให้นักเรียนอ่านออกเสียงบัตรคำเป็นรายบุคคล
5. ฝึกให้นักเรียนอ่านคำคู่ในข้อ 2 โดยฝึกให้อ่านพร้อมกันทั้งกลุ่ม และเป็นรายบุคคลเหมือนข้อ 2 ข้อ 3 และข้อ 4 ตามลำดับ
6. ฝึกให้นักเรียนออกเสียงพยัญชนะ ร ในแถบประโยคตามข้อ 3 โดยฝึกให้อ่านออกเสียงพร้อมกันเป็นกลุ่ม และเป็นรายบุคคล เหมือนข้อ 2 ข้อ 3 และข้อ 4 ตามลำดับ โดยครูคอยสังเกตคำที่ออกเสียง ร และแนะนำแก้ไข
7. ฝึกให้นักเรียนอ่านบัตรข้อความในข้อ 4 โดยฝึกให้อ่านพร้อมกันทั้งกลุ่มและเป็นรายบุคคลเหมือนข้อ 2 ข้อ 3 และข้อ 4 ตามลำดับ

8. ฝึกให้นักเรียนร้องเพลง "ร.เรือ" โดยครูติดแผนภูมิเพลงบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนอ่านเนื้อเพลงพร้อมกันและครูเปิดเทปเพลงหรือครูร้องเองให้นักเรียนฟังก่อนแล้วให้นักเรียนฝึกร้องตาม

แบบฝึกชุดที่ 2
แบบฝึกทักษะการพูดคำที่ใช้พยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว

แบบฝึกที่ 2.1 ฝึกทักษะการฟัง

แบบฝึกที่ 2.1/1

ฝึกฟังเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล และ ว ที่ถูกต้อง

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อฝึกให้นักเรียนฟังแล้วบอกความแตกต่างของคำที่ใช้เสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล และ ว

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกได้ถูกต้องว่าเสียงที่ได้ยินเป็นเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร หรือ ล
2. นักเรียนบอกได้ถูกต้องว่าเสียงที่ได้ยินเป็นเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ว

สื่อการเรียน

1. เครื่องบันทึกเสียง
2. ข้อความในเทปบันทึกเสียง คือ

<u>คำสั่ง</u> ข้อความที่จะอ่านต่อไปนี้มีอยู่ 3 ตอน แต่ละตอนมี 4 ข้อ ให้นักเรียนฟังให้ดีว่าในแต่ละข้อของแต่ละตอนมีคำใดบ้างที่เป็นคำควบกล้ำ ให้นักเรียนจดเอาไว้

ตอนที่ 1

1. แม่พริ้มเดินบนถนนขรุขระ
2. เด็กหญิงกรองชอบแปรงฟัน
3. หมอกำลังตรวจคนไข้
4. ครูเขียนหนังสือ

ตอนที่ 2

1. เขาเป็นแผลที่ขา
2. เด็กชายขลังกำลังตีกลอง
3. ปลาว่ายน้ำในคลอง
4. ฉันชอบร้องเพลงไทย

ตอนที่ 3

1. เขาช่วยแม่กวาดบ้าน
2. นายขวัญใช้ขวานตัดต้นไม้
3. แม่กำลังไกวเปล
4. ฉันเห็นควายในทุ่งนา

กิจกรรมการฝึก

1. ครูเปิดเทปบันทึกเสียงให้นักเรียนฟังข้อความและจดคำควบกล้ำไว้
2. ให้นักเรียนตอบว่าในแต่ละข้อความมีคำใดบ้างที่เป็นคำควบกล้ำ
3. ให้นักเรียนอาสาสมัครออกไปเขียนคำที่มีเสียงพยัญชนะควบกล้ำบนกระดานดำ

แบบฝึกที่ 2.1/2

ฝึกฟังเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล และ ว

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อฝึกให้นักเรียนฟังแล้ววิเคราะห์ได้ว่าเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล และ ว ในคำที่นักเรียนออกเสียงตามความเคยชินนั้นถูกหรือผิด เมื่อเทียบกับเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล และ ว ในคำภาษาไทยกลาง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกได้ถูกต้องว่าการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล และ ว ของนักเรียนเองถูกหรือผิด

2. นักเรียนบอกได้ถูกต้องว่าการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล และ ว ของนักเรียนคนอื่นถูกหรือผิด

สื่อการเรียน

1. เครื่องบันทึกเสียง
2. บัตรภาพที่บอกเล่าเรื่องราวได้ในตัวจำนวน 12 บัตร คือ

กิจกรรมการฝึก

1. ครูแจกบัตรภาพให้นักเรียนคนละ 1 บัตร
2. ให้นักเรียนพูดหรือเล่าข้อความจากภาพที่เห็นทีละคน โดยครูบันทึกเสียงไว้
3. ครูเปิดเทปให้นักเรียนฟังพร้อมกัน แล้วให้ผลัดกันวิจารณ์การออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล และ ว ของแต่ละคน รวมทั้งตนเองด้วย
4. ครูถามนักเรียนแต่ละคนว่าออกเสียงถูกต้องหรือไม่ เพื่อให้นักเรียนทราบข้อบกพร่องของตน
5. ครูกล่าวชมนักเรียนคนที่ออกเสียงได้ถูกต้อง และให้เพื่อนๆ ปรบมือให้กำลังใจ

แบบฝึกหัดที่ 2.1/3

ฝึกฟังเพื่อแยกความแตกต่างของเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล และ ว ที่ถูกกับที่ผิด

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อฝึกให้นักเรียนฟังแล้วบอกได้ว่าเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล และ ว ในคำที่นักเรียนออกเสียงตามความเคยชินนั้นถูกหรือผิดเมื่อเทียบกับเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล และ ว ในคำภาษาไทยกลาง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกได้ถูกต้องว่าเสียงที่ได้ยินเหมือนกันหรือไม่เหมือนกัน
2. นักเรียนบอกได้ถูกต้องว่าเสียงที่ได้ยินในคำใดที่ตรงกับความหมายของภาพ

สื่อการเรียน

1. บัตรหมายเลข 3 บัตร
2. บัตรคำรูปกระต่ายจำนวน 21 บัตร
3. เอกสารประกอบแบบฝึกที่ 2.1/3.1
4. เอกสารประกอบแบบฝึกที่ 2.1/3.2
5. เครื่องบันทึกเสียง

กิจกรรมการฝึก

1. ครูติดบัตรหมายเลข 1, 2 และ 3 ชิดขอบบนของกระดานดำเพื่อกำหนดแถวที่ 1 แถวที่ 2 และแถวที่ 3
2. ครูติดบัตรคำรูปกระต่ายตามแถวทั้ง 3 ดังนี้

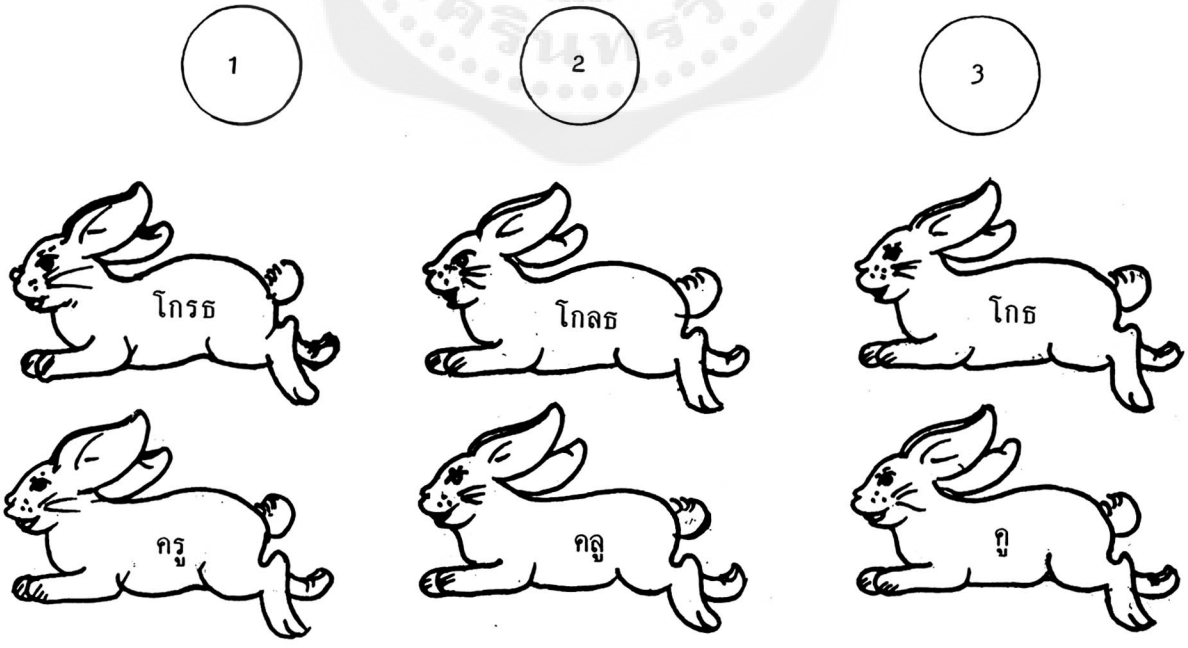

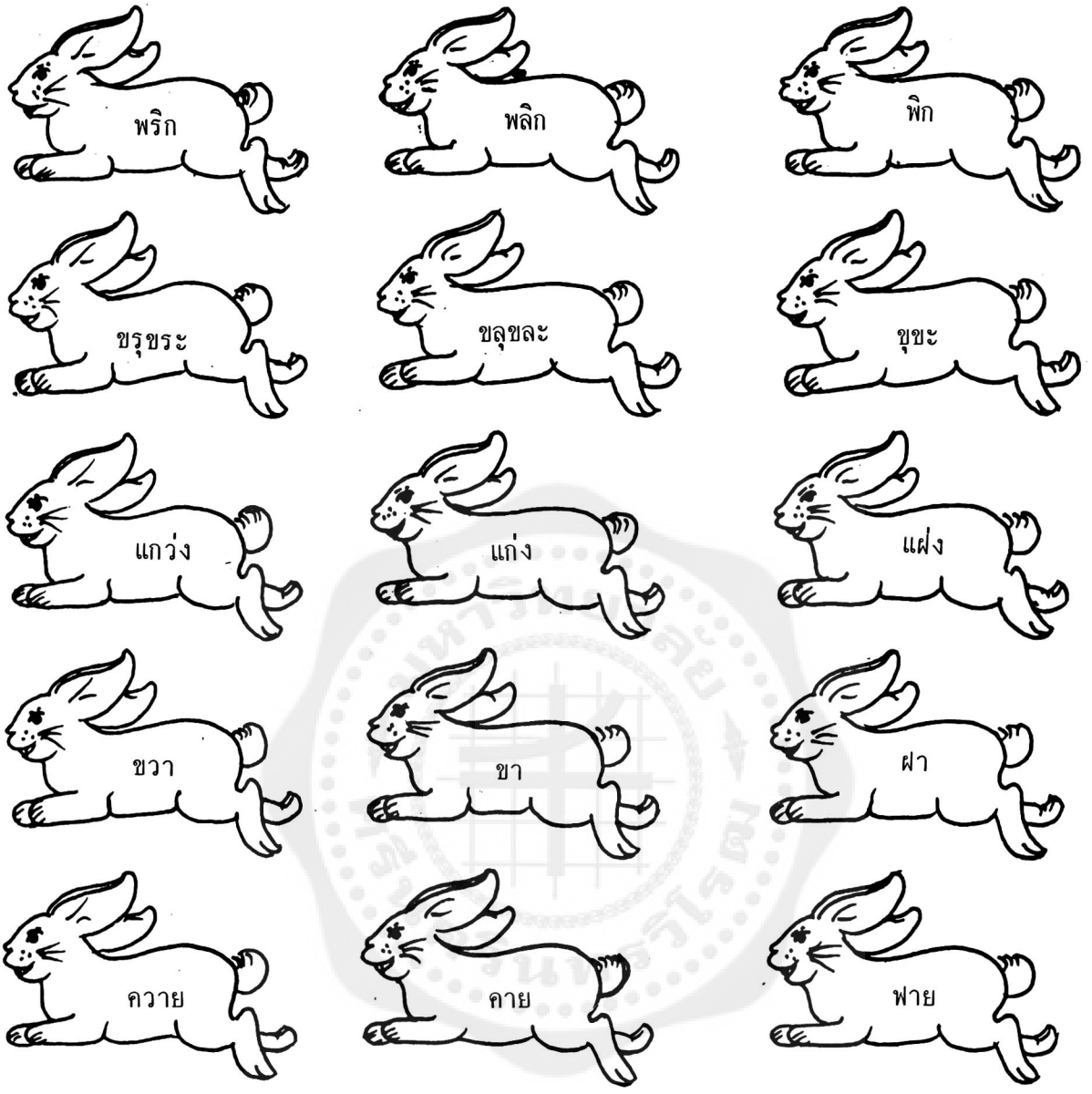

3. ครูอ่านบัตรคำในข้อ 2 ทีละแถวเป็นจังหวะช้าๆ ให้นักเรียนฟังพร้อมกับสังเกตวิธีออกเสียงของครูไปด้วย เช่น

โกรธ.....โกลธ.....โกธ
พริก.....พลิก.....พิก
แกว่ง.....แก่ง.....แฝ่ง
ควาย.....คาย.....ฟาย
ฯลฯ

4. ให้นักเรียนฝึกกิจกรรม "เหมือน-ไม่เหมือน" ดังนี้

4.1 ครูออกเสียงตามบัตรคำในข้อ 2 ครั้งละ 2 คำ และให้นักเรียนฟังว่าถ้าเสียงเหมือนกันให้ปรบมือ ถ้าฟังว่าเสียงไม่เหมือนกันให้โบกมือ หรือจะให้ตอบว่าเหมือนกับไม่เหมือนก็ได้

ครู	นักเรียน	
โกรธ.....โกธ	โบกมือ	(ไม่เหมือน)
โกรธ.....โกรธ	ปรบมือ	(เหมือน)
ขรุขระ.....ขรุขระ	ปรบมือ	(เหมือน)
ขวา.....ฝา	โบกมือ	(ไม่เหมือน)

ฯลฯ

4.2 ฝึกนักเรียนตามข้อ 4.1 เป็นรายบุคคลสลับกันไป

5. ให้นักเรียนฝึกกิจกรรม "บอกเลขตามแถว" ดังนี้

5.1 ให้นักเรียนดูบัตรคำที่ติดบนกระดานดำ แล้วอธิบายให้ฟังว่าครูจะออกเสียงทีละคำ ให้นักเรียนบอกพร้อมกันว่าครูออกเสียงของคำในแถวใด โดยบอกเฉพาะตัวเลขประจำแถว ดังนี้

ครู	นักเรียน
พริก	หนึ่ง
กู	สาม
ขลุขละ	สอง
ขวา	หนึ่ง

ฯลฯ

5.2 ครูออกเสียงทีละ 2 คำ แล้วให้นักเรียนบอกพร้อมกันว่าเป็นคำในแถวใด โดยบอกเฉพาะตัวเลขประจำแถวของคำนั้น

ครู	นักเรียน
โกรธ.....โกธ	หนึ่ง สาม
ครู.....ครู	หนึ่ง หนึ่ง
พลิก.....พิก	สอง สาม
ควาย.....คาย	หนึ่ง สอง

5.3 ครูออกเสียงทีละ 3 คำ แล้วให้นักเรียนบอกเลขประจำแถวตามลำดับคำที่ครูพูด

ครู	นักเรียน
โกรธ.....โกลธ.....โกธ	หนึ่ง สอง สาม
กู.....ครู.....ครู	สาม หนึ่ง หนึ่ง
พิก.....พริก.....พลิก	สาม หนึ่ง สอง

คาย.....พาย.....ควาย สอง สาม หนึ่ง

ฯลฯ

5.4 ฝึกนักเรียนตามข้อ 5.1, 5.2 และ 5.3 เป็นกลุ่มย่อย หรือเป็นรายบุคคล สลับกันไป จนกว่านักเรียนจะเกิดความแม่นยำในการฟังความแตกต่างของเสียง

6. ฝึกโดยใช้เอกสารที่ 2.1/3.1 ประกอบการฝึก

ครูแจกเอกสารที่ 2.1/3.1 ให้นักเรียนทุกคนและให้นักเรียนอ่านคำสั่งโดยครูอธิบายประกอบให้เข้าใจแล้วจึงเปิดเทปให้ฟัง และให้นักเรียนทำลงในเอกสาร

<u>คำสั่ง</u> ครูจะพูดครั้งละ 2 คำ ให้นักเรียนฟังว่าเสียงเหมือนกันหรือไม่เหมือนกัน แล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ลงให้ตรงช่อง

คำคู่ที่ 1	ครู.....คู	คำคู่ที่ 2	ปลา.....ปา
คำคู่ที่ 3	โกรธ.....โกรธ	คำคู่ที่ 4	เปรี้ยว.....เปรี้ยว
คำที่ 5	พริก.....พลิก	คำคู่ที่ 6	ตรง.....ตรง
คำคู่ที่ 7	ขรุขระ.....ขรุขระ	คำที่ 8	กล้วย.....กล้วย
คำคู่ที่ 9	คลอง.....ครอง	คำคู่ที่ 10	กวาด.....ฝาด
คำคู่ที่ 11	ขวัญ.....ฝัน	คำคู่ที่ 12	ความ.....คาม
คำคู่ที่ 13	ผลัก.....ผัก	คำคู่ที่ 14	ขลาด.....ขาด
คำคู่ที่ 15	แกว่ง.....แก่ง		

7. ฝึกโดยใช้เอกสารที่ 2.1/3.2 ประกอบการฝึก

ครูแจกเอกสารที่ 2.1/3.2 ให้นักเรียนทุกคน ให้นักเรียนอ่านคำสั่งในเอกสาร แล้วครูเปิดเทปให้ฟัง และให้นักเรียนทำลงในเอกสาร

<u>คำสั่ง</u> ครูจะออกเสียงให้ฟังคราวละ 3 คำ ให้นักเรียนฟังว่าคำใดที่ออกเสียงตรงกับความหมายของภาพ และให้เขียนวงกลมรอบคำนั้น

คำที่ 1	พระ.....พละ.....พะ	คำที่ 2	ครู.....คลู.....คู
คำที่ 3	กร้วย....กล้วย....ก้วย	คำที่ 4	ตรง.....ตลง.....ตง
คำที่ 5	ตะกร้า...ตะกล้า...ตะก้า	คำที่ 6	กวาง.....กาง.....ฟาง
คำที่ 7	คราน....คลาน....คาน	คำที่ 8	ฝาน.....ขวาน....ขาน
คำที่ 9	ควาย....คาย.....ฟาย	คำที่ 10	ปรา.....ปลา.....ปา
คำที่ 11	แปรง....แปลง....แปง		

8. ครูให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจเอกสารประกอบการฝึกที่ 2.1/3.1 และ 2.1/3.2 โดยครูอ่านคำเฉลยให้ฟัง นักเรียนคนใดที่ทำได้คะแนนสูงสุดเป็นอับดับ 1, 2, 3 ครูกล่าวชมและให้นักเรียนทั้งชั้นปรบมือให้เกียรติ

เอกสารประกอบแบบฝึกที่ 2.1/3.1

<u>คำสั่ง</u> ครูจะพูดครั้งละ 2 คำ ให้นักเรียนฟังว่าเสียงเหมือนกันหรือไม่เหมือนกัน แล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ลงให้ตรงช่อง

คำที่	เหมือน	ไม่เหมือน	คำที่	เหมือน	ไม่เหมือน
1			9		
2			10		
3			11		
4			12		
5			13		
6			14		
7			15		
8					

เอกสารประกอบแบบฝึกที่ 2.1/3.2

<u>คำสั่ง</u> ครูจะออกเสียงให้ฟังคราวละ 3 คำ ให้นักเรียนฟังว่าคำใดที่ออกเสียงตรงกับความหมายของภาพ ให้เขียนวงกลมรอบคำนั้น

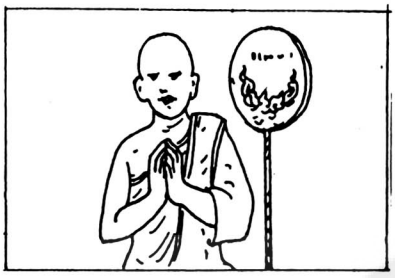

พระ
พละ
พะ

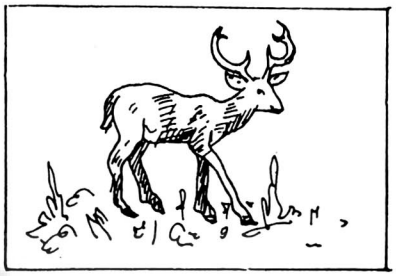

กวาง
กาง
ฟาง

ครู
คลู
ดู

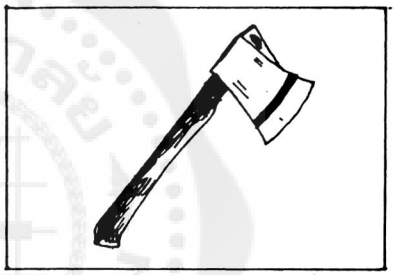

ขวาน
ขาน
ฝาน

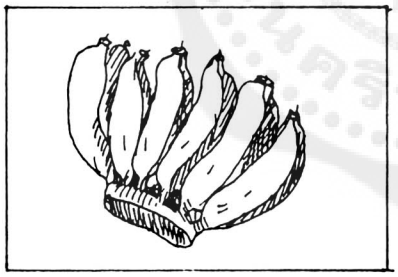

กร้วย
กล้วย
ก้วย

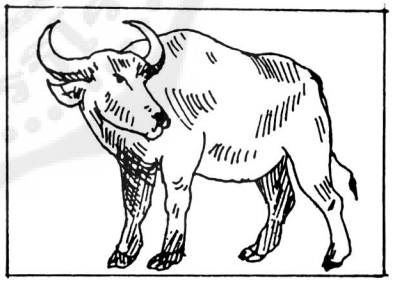

ควาย
คาย
ฟาย

ตะกร้า
ตะกล้า
ตะก้า

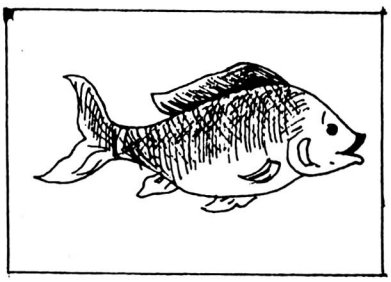

ปรา
ปลา
ปา

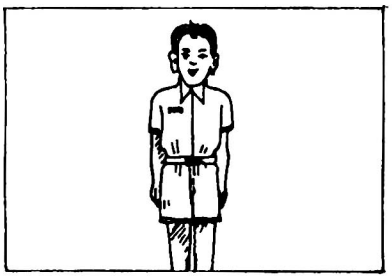

ตรง
ตลง
ตง

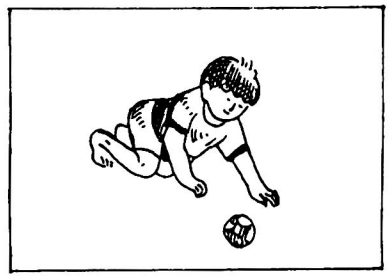

คราน
คลาน
คาน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบฝึกที่ 2.2 ฝึกทักษะการออกเสียง

แบบฝึกที่ 2.2/1

ฝึกการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนสามารถออกเสียงคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ได้ถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนออกเสียงคำที่มีพยัญชนะ ร และ ล ควบกล้ำได้ถูกต้องชัดเจน

สื่อการเรียน

1. กระจกเงาขนาด 3.5" X 5"
2. แผนภูมิ "ร ล" (ดูในแบบฝึกที่ 1.2/1)

กิจกรรมการฝึก

1. ครูให้นักเรียนบริหารริมฝีปากและลิ้นเน้นเฉพาะปลายลิ้นประมาณ 3-5 นาที
2. ครูให้นักเรียนทบทวนตำแหน่งที่เกิดของเสียงพยัญชนะ ร ล ซึ่งนักเรียนเคยฝึกมาแล้วในแบบฝึกที่ 1.2/1 โดยให้นักเรียนยกปลายลิ้นแตะปุ่มเหงือก แล้วออกเสียงเรอยาวๆ (รัวคล้ายเสียงรถยนต์) สำหรับเสียงพยัญชนะ ร และออกเสียง ลา ลา ลา สำหรับเสียงพยัญชนะ ล
3. ครูให้นักเรียนฝึกออกเสียงพยัญชนะ ร และ ล ในข้อ 2 หน้ากระจก เพื่อให้นักเรียนเห็นตำแหน่งออกเสียงที่ถูกต้องและออกเสียง ร และ ล ได้อย่างถูกต้องตามที่เคยฝึกมาแล้วในแบบฝึกที่ 1.2/1 โดยครูคอยแนะนำแก้ไขแต่ละคน
4. ให้นักเรียนออกเสียง เรอะ - เรอ สลับกันเร็วๆ เพื่อให้ลิ้นคล่อง
5. ครูออกเสียง เตรอะ ให้นักเรียนฟัง 3 ครั้ง แล้วให้นักเรียนลองออกเสียง ครูคอยแนะนำแก้ไข สำหรับนักเรียนบางคนถ้าออกเสียงเตรอะไม่ได้ ลองให้ออกเสียง เปรอะ แทน
6. ในกรณีที่นักเรียนออกเสียง เตรอะ หรือ เปรอะ ไม่ได้ ให้ออกเสียง ตะ - เรอะ หรือ ปะ - เรอะ ช้าๆ
7. ให้นักเรียนออกเสียง ตะ-เรอะ ตะ-เรอะ ตะ-เรอะ เร็วขึ้นๆ
8. เปลี่ยนเสียงสระ และออกเสียงเร็วขึ้นๆ เพื่อนำไปสู่เสียงควบกล้ำ

   ตะ - รา ⟶ ตรา
   ตะ - รี ⟶ ตรี
   ตะ - รู ⟶ ต์รู
   ตะ - โร ⟶ โตร

ตะ - รอ ——————→ ตรอ

ฯลฯ

9. ให้ออกเสียงคำควบกล้ำ เช่น ตรา ตรี ตรู โตร ตรอ
10. ให้ออกเสียงซ้ำๆ เช่น ตราตรา ตรีตรี ตรูตรู โตรโตร ตรอตรอ
11. ให้ออกเสียงสลับ เช่น ตราตรี ตราตรู ตราโตร ตราตรอ ตรีตรู ตรีตรา
12. เมื่อนักเรียนออกเสียงพยัญชนะ ควบกล้ำ "ตร" (เสียง "ตร" เป็นเสียงที่ฝึกได้ง่ายกว่าเสียงควบกล้ำตัวอื่น และโดยเฉพาะเหมาะสำหรับการเริ่มฝึกเด็กที่มีปัญหาเส้นยึดลิ้นสั้นกว่าปกติ) ได้คล่องแล้ว ครูจึงเริ่มฝึกเสียงพยัญชนะควบกล้ำอื่นๆ เช่น ปร พร คร ขร และ ปล พล ผล คล ขล กล ต่อไปตามลำดับ หรืออาจเลือกฝึกเสียงใดก่อนหลังก็ได้แล้วแต่ความเหมาะสมสำหรับเด็กแต่ละรายโดยดำเนินการฝึกตามวิธีการในข้อ 5-11

แบบฝึกที่ 2.2/2

ฝึกการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร และ ล

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อฝึกให้นักเรียนออกเสียงคำที่มีพยัญชนะ ร ล ควบกล้ำได้ถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนออกเสียงคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ในลักษณะคำเดี่ยว คำคู่ และประโยคได้ถูกต้อง

2. นักเรียนออกเสียงคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ในข้อความคล้องจองได้ถูกต้อง

สื่อการเรียน

1. บัตรคำประกอบภาพจำนวน 12 บัตร คือ

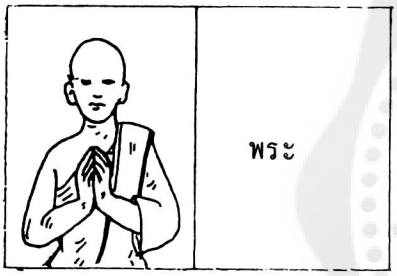

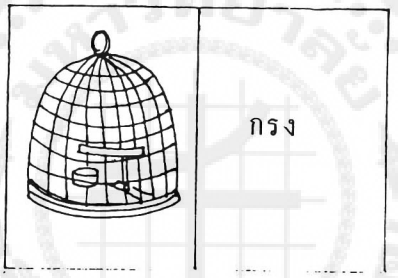

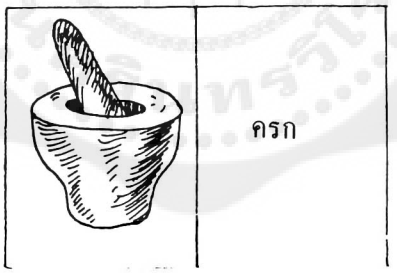

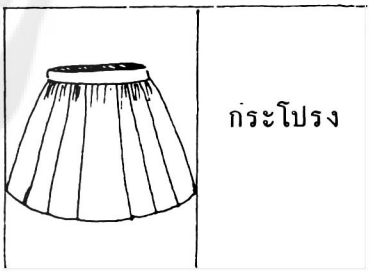

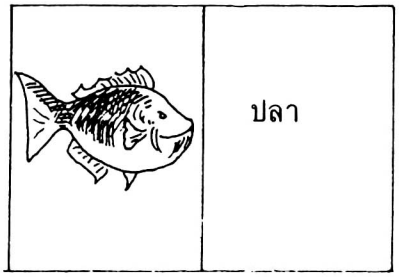

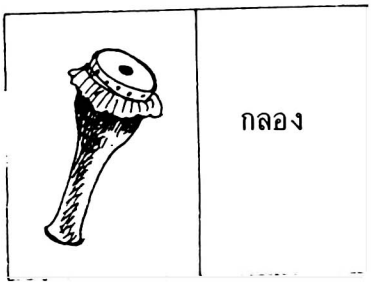

ขลุ่ย

แผล

พลอย

2. บัตรคำคู่ พยัญชนะควบกล้ำ ร และ ล จำนวน 12 บัตร คือ

พยัญชนะควบกล้ำ ร		พยัญชนะควบกล้ำ ล	
ตรวจตรา	โปรดปราน	เผลอไผล	เปลี่ยนแปลง
พรั่งพร้อม	ครอบครัว	พลิกแพลง	คลุกคลี
ขรุขระ	โกรธเกรี้ยว	ขลุกขลัก	กลับกลาย

3. แถบประโยคจำนวน 12 แถบ คือ

พยัญชนะควบกล้ำ ร	พยัญชนะควบกล้ำ ล
ครูเขียนกระดานดำ	พ่อจับปลาในคลอง
นักเรียนกราบพระ	ใบไม้หล่นเกลื่อนกลาด

หมอตรวจคนไข้	เขามีแผลที่ขา
เขาเดินบนถนนขรุขระ	ทำอะไรชลุกชลักมักเบื่อ
นักเรียนหญิงนุ่งกระโปรง	เขาเปลี่ยนแปลงไปมาก
แม่ซื้อพริกที่ตลาด	อย่าเป็นคนพลั้งเผลอ

4. บัตรข้อความคล้องจองจำนวน 8 บัตร คือ

พยัญชนะควบกล้ำ ร พยัญชนะควบกล้ำ ล

ตรวจตราตริตรอง กลั่นกรองให้ดี อย่าลืมไมตรี คำนี้โปรดปราน	ฝนตกปรอยปรอย เด็กน้อยกราบกราน ขรุขระทางผ่าน ไม่นานพรั่งพร้อม	เผลอไผลพลิกแพลง เปลี่ยนแปลงทุกที ชลุกชลักผลักหนี ไม่มีอดทน	อย่าหัดผลุบผลับ รีบกลับใจตน เกิดมาเป็นคน ฝึกฝนความดี
พ่อแม่เคร่งครัด ฝึก หัดคดออม ลูกหลาน แวดล้อม ถนอมปรานี	ครอบครัวเป็นสุข ความทุกข์หน่ายหนี โกรธเคืองไม่มี ความดีตรึงใจ	หมั่นเรียนเขียนอ่าน เกียจคร้านเร่งหนี ไม่คิดคลุกคลี ไม่ ดีหลีกไกล	รู้อดรู้ออม ถนอมน้ำ ใจ ผู้คนไกลใกล้ รัก ใคร่จริงจัง

กิจกรรมการฝึก

1. ให้นักเรียนบริหารริมฝีปากและลิ้นประมาณ 3-5 นาที
2. ครูชูบัตรคำประกอบภาพ ชุดพยัญชนะควบกล้ำ ร ในข้อ 1 ขึ้น โดยหันด้านที่เป็นภาพให้นักเรียนดูพร้อมกับให้ทายคำทีละบัตร เมื่อนักเรียนทายคำได้ถูกจึงหันด้านที่เขียนคำศัพท์ให้นักเรียนดู และให้นักเรียนออกเสียงคำนั้นพร้อมๆ กัน

3. ฝึกให้นักเรียนอ่านบัตรคำชุดพยัญชนะควบกล้ำ ร ในข้อ 1 เป็นกลุ่มย่อย
4. ฝึกให้นักเรียนอ่านบัตรคำชุดพยัญชนะควบกล้ำ ร ในข้อ 1 เป็นรายบุคคล
5. ฝึกให้นักเรียนอ่านคำคู่ชุดพยัญชนะควบกล้ำ ร ในข้อ 2 พร้อมกันทั้งกลุ่มใหญ่ ฝึกอ่านเป็นกลุ่มย่อย และเป็นรายบุคคลเหมือนข้อ 2 ข้อ 3 ข้อ 4 ตามลำดับ
6. ฝึกให้นักเรียนออกเสียงพยัญชนะ ร ในบัตรข้อความตามข้อ 3 โดยฝึกให้อ่านออกเสียงพร้อมกันเป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และเป็นรายบุคคล เหมือนข้อ 2 ข้อ 3 และข้อ 4 ตามลำดับ โดยครูคอยสังเกตคำที่ออกเสียงควบกล้ำ ร และแนะนำแก้ไข
7. ฝึกให้นักเรียนอ่านออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ในบัตรข้อความข้อ 4 พร้อมกันทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยและเป็นรายบุคคลเหมือนข้อ 2 ข้อ 3 และข้อ 4 ตามลำดับ
8. ฝึกให้นักเรียนอ่านออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ล ในบัตรคำประกอบภาพในข้อ 1 อ่านบัตรคำคู่ ในข้อ 2 อ่านบัตรข้อความในข้อ 3 และบัตรข้อความคล้องจองในข้อ 4 ตามลำดับ เป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และรายบุคคล เช่นเดียวกับการฝึกอ่านพยัญชนะควบกล้ำ ร ตั้งแต่ 2 - 7

แบบฝึกที่ 2.2/3

ฝึกการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนออกเสียงคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ได้ถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนออกเสียงคำที่มีพยัญชนะ ร และ ล ควบกล้ำได้ถูกต้องชัดเจน

สื่อการเรียน

1. เกม "ถามตอบประกอบภาพ"
2. บัตรภาพจำนวน 9 บัตร คือ

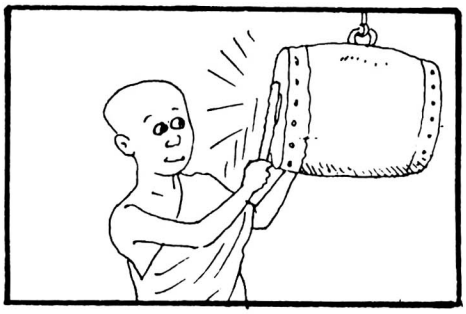

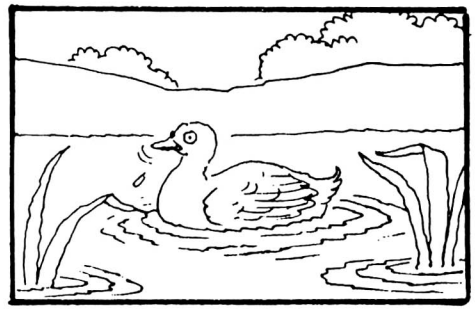

กิจกรรมการฝึก

เกม "ถาม-ตอบ ประกอบภาพ"

<u>วิธีเล่น</u>

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ให้กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มถาม และกลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มตอบคำถาม
2. ครูชูบัตรภาพให้นักเรียนดูทีละบัตร และให้นักเรียนกลุ่มที่ 1 ถามตามภาพที่เห็น และกลุ่มที่ 2 คอยตอบคำถาม โดยครูแนะนำวิธีถามและตอบ ดังนี้

	กลุ่มที่ 1 (ถาม)	กลุ่มที่ 2 (ตอบ)
☐	ใคร...ใคร...ใคร นักเรียนทำอะไร	นักเรียน...นักเรียน...นักเรียน นักเรียนกราบพระพุทธรูป
☐	ใคร...ใคร...ใคร ครูทำอะไร	ครู...ครู...ครู ครูเขียนกระดานดำ
☐	ใคร...ใคร...ใคร เด็กผู้ชายทำอะไร	เด็กผู้ชาย...เด็กผู้ชาย...เด็กผู้ชาย เด็กผู้ชายแปรงฟัน
☐	ใคร...ใคร...ใคร หมอทำอะไร	หมอ...หมอ...หมอ หมอตรวจคนไข้
☐	ใคร...ใคร...ใคร พระทำอะไร	พระ...พระ...พระ พระตีกลอง
☐	ใคร...ใคร...ใคร	ผู้ชาย...ผู้ชาย...ผู้ชาย

	ผู้ชายทำอะไร	ผู้ชายเป่าขลุ่ย
☐	อะไร...อะไร...อะไร	แมว...แมว...แมว
	แมวทำอะไร	แมวกินปลา
☐	อะไร...อะไร...อะไร	ลิง...ลิง...ลิง
	ลิงทำอะไร	ลิงกินกล้วย
☐	อะไร...อะไร...อะไร	เป็ด...เป็ด...เป็ด
	เป็ดอยู่ที่ไหน	เป็ดอยู่ในคลอง

3. ครูให้นักเรียนถาม-ตอบ ซ้ำตามข้อ 2 อีกครั้งหนึ่ง โดยครูไม่ต้องแนะนำเหมือนครั้งแรก
4. ครูให้นักเรียนผลัดเปลี่ยนกันเป็นกลุ่มถามและกลุ่มตอบสลับกัน
5. ครูให้นักเรียนพูดข้อความตามบัตรภาพทีละบัตรพร้อมๆ กัน
6. ครูฝึกให้นักเรียนพูดข้อความตามบัตรภาพทีละภาพ เป็นกลุ่มย่อยและเป็นรายบุคคล โดยครูคอยฟังเพื่อแนะนำแก้ไขการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ของนักเรียน

แบบฝึกที่ 2.2/4

ฝึกการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ว

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนสามารถออกเสียงคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ว ได้ถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนออกเสียงคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ว ได้ถูกต้องชัดเจน

สื่อการเรียน

1. กระจกเงาขนาด 3.5 X 5"
2. แผนภูมิ "ว" ซึ่งแสดงตำแหน่งที่เกิดของเสียงพยัญชนะ ว

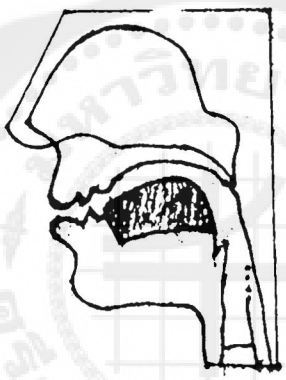

กิจกรรมการฝึก

1. ครูให้นักเรียนดูแผนภูมิ "ว" พร้อมกับอธิบายตำแหน่งที่เกิดของเสียงพยัญชนะ ว และวิธีออกเสียงที่ถูกต้อง
2. ครูให้นักเรียนแต่ละคนถือกระจกเงาไว้ข้างหน้า และบอกให้นักเรียนทำริมฝีปากห่อกลม และออกเสียง "อู" อยู่ในคอ แล้วจึงพ่นลมออกจากปากพร้อมทั้งเปิดริมฝีปากในขณะออกเสียง "เวอะ"
3. ครูให้นักเรียนบริหารริมฝีปาก โดยทำริมฝีปากเหยียดและห่อกลมสลับกัน พร้อมทั้งออกเสียง วี - วู วี - วู ซ้ำกันหลายๆ ครั้ง และให้นักเรียนดูตนเองในกระจกว่าทำริมฝีปากได้ถูกต้องหรือไม่ ครูคอยดูแต่ละคนเพื่อช่วยปรับปรุงแก้ไข
4. ให้นักเรียนบริหารโคนลิ้น โดยการทำเสียงคล้ายขากแรงๆ หลายครั้ง
5. ครูออกเสียง ขะ - หวะ ให้นักเรียนฟัง 3 ครั้ง แล้วให้นักเรียนออกเสียงตาม
6. ให้นักเรียนออกเสียง ขะ - หวะ ช้าๆ และเพิ่มความเร็วขึ้นเรื่อยๆ
7. ฝึกให้นักเรียนเปลี่ยนเสียงสระ และออกเสียงเร็วๆ เพื่อนำไปสู่เสียงพยัญชนะ

ควบกล้ำ ว เช่น

ขะ - หวา ขะ - หวา ⟶ ขวา

ขะ - เหว ขะ - เหว ⟶ เขว

ขะ - ไหว ขะ - ไหว ⟶ ไขว

ขะ - เหวา ขะ - เหวา ⟶ เขวา

ฯลฯ

8. ฝึกให้นักเรียนออกเสียง ขวา เขว ไขว เขวา ขวู ฯลฯ
9. ฝึกให้นักเรียนออกเสียงซ้ำๆ เช่น ขวาขวา เขวเขว ไขวไขว เขวาเขวา ขวู ขวู ฯลฯ
10. ฝึกให้นักเรียนออกเสียงสลับ เช่น ขวาเขว เขวไขว ไขวเขวา เขวาขวู ฯลฯ
11. ฝึกให้นักเรียนเปลี่ยนเสียงพยัญชนะ เช่น

คะ - วา ⟶ ควา

กะ - วา ⟶ กวา

ฯลฯ

12. ดำเนินการฝึกตามข้อ 7-10 จนกว่านักเรียนจะออกเสียงได้คล่อง

แบบฝึกที่ 2.2/5

ฝึกการออกเสียงคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ว

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนสามารถออกเสียงคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ว ได้ถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนออกเสียงคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ว ในลักษณะคำเดี่ยว คำคู่ และข้อความได้ถูกต้องชัดเจน

สื่อการเรียน

1. บัตรคำจำนวน 15 บัตร คือ

แกว่ง	กวาด	ไกว	กวัก	กว้าง
ไขว้	ขวาน	ขวาง	ขว้าง	เขว
คว้า	คว่ำ	ควาย	ควัน	ควัก

2. บัตรภาพ จำนวน 6 ภาพ คือ

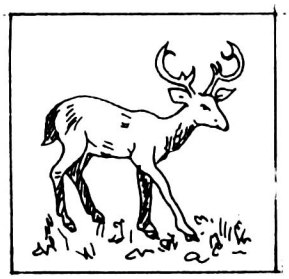
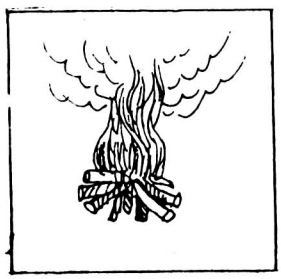
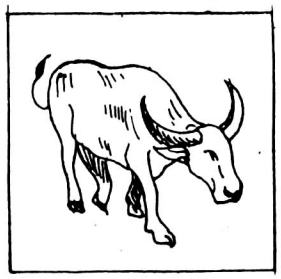

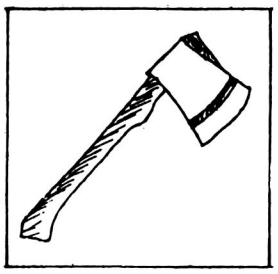
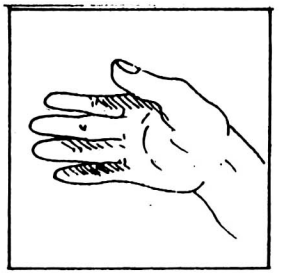
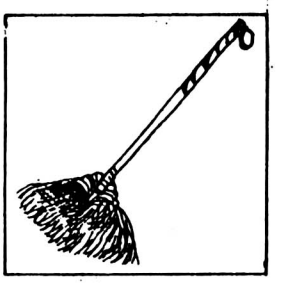

3. เกม "เชลยค้า"
4. เกม "ต่อคำ"
5. เกม "แต่งความตามภาพ"

กิจกรรมการฝึก

1. ให้นักเรียนเล่นเกม "เชลยคำ" ดังนี้
   1.1 ครูวางบัตรคำในข้อ 1 คว่ำหน้าไว้บนโต๊ะหน้าชั้นเรียน
   1.2 แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มผลัดกันออกมาหยิบบัตรคำทีละคน แล้วอ่านออกเสียงดังๆ ให้เพื่อนฟัง ถ้าใครอ่านผิดต้องตกเป็นเชลยของอีกกลุ่มหนึ่ง กลุ่มที่มีเชลยมากกว่าเป็นฝ่ายชนะ
   1.3 ให้นักเรียนทุกคนอ่านบัตรคำทั้งหมดพร้อมกันอีกครั้ง
2. ให้นักเรียนเล่นเกม "ต่อคำ" ตามวิธีเล่นต่อไปนี้
   2.1 ครูติดบัตรคำในข้อ 1 ทั้ง 15 บัตร บนกระดานดำโดยหันด้านคำศัพท์ออกมาให้นักเรียนดู
   2.2 แบ่งนักเรียนออก 2 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มปรึกษากันเพื่อคิดต่อคำที่เห็นบนกระดานดำเป็นคำคู่ที่อ่านได้เข้าใจชัดเจน
   2.3 ให้แต่ละกลุ่มออกไปเขียนคำคู่ที่ต่อได้แล้วบนกระดานดำ กลุ่มไหนที่ต่อคำคู่ได้มากคู่และอ่านเข้าใจชัดเจนมีจำนวนมากกว่า เป็นฝ่ายชนะ
   2.4 ครูให้นักเรียนอ่านคำคู่พร้อมๆ กันทั้งชั้น
   2.5 ครูให้นักเรียนอ่านคำคู่เป็นรายบุคคล ครูฟังการออกเสียงคำควบกล้ำของนักเรียนเพื่อปรับปรุง
3. ให้นักเรียนแข่งขัน แต่งข้อความตามภาพ ดังนี้
   3.1 ครูติดบัตรภาพตามข้อ 2 บนกระดานดำ
   3.2 แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มปรึกษากันคิดแต่งข้อความจากภาพที่เห็น โดยครูกำหนดเวลาให้ 6 นาที
   3.3 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกไปเขียนข้อความที่คิดแต่งบนกระดานดำ กลุ่มใดแต่งได้ถูกต้องและมากกว่าเป็นฝ่ายชนะ

3.4 ให้นักเรียนปรบมือให้เกียรติแก่ฝ่ายชนะ

3.5 ให้นักเรียนอ่านข้อความที่แต่งพร้อมๆ กัน

3.6 ให้นักเรียนอ่านข้อความเป็นรายบุคคล ครูฟังการออกเสียงคำควบกล้ำของนักเรียนเพื่อการแก้ไขปรับปรุง

แบบฝึกที่ 2.2/6

ฝึกการออกเสียงคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ร ล และ ว

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนสามารถออกเสียงคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ร ล และ ว ได้ถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนออกเสียงคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว ในลักษณะคำเดี่ยว และคำคู่ ได้ถูกต้องชัดเจน

สื่อการเรียน

1. บัตรภาพจำนวน 6 บัตร คือ

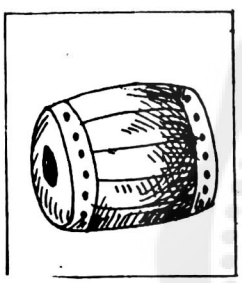
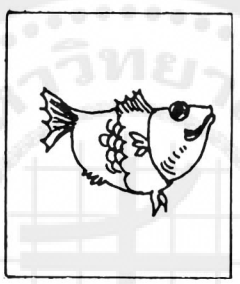

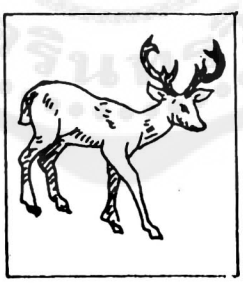

2. บัตรภาพผสมจำนวน 8 บัตร คือ

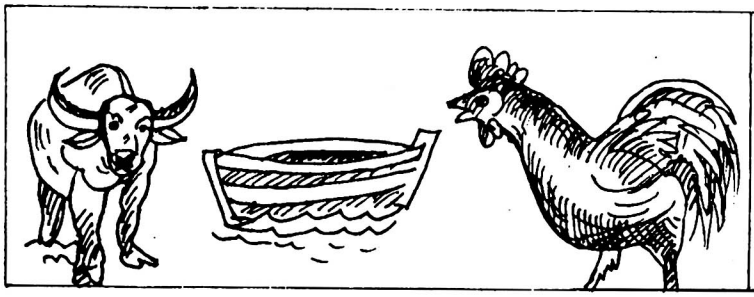

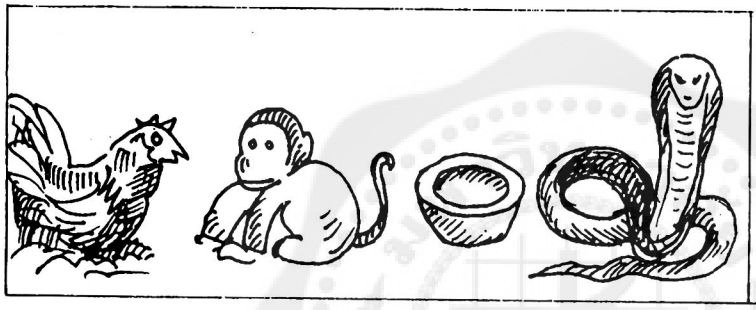

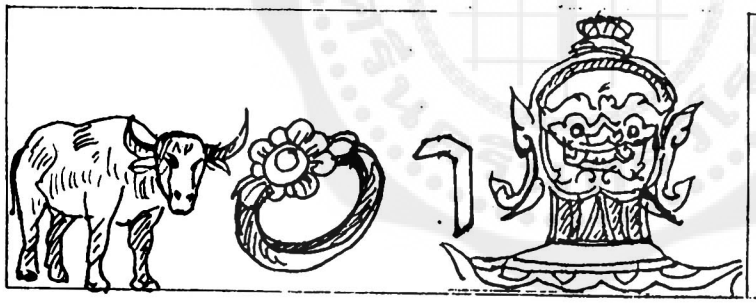

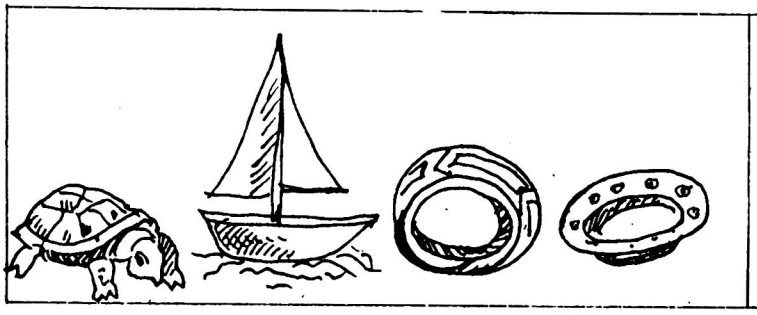

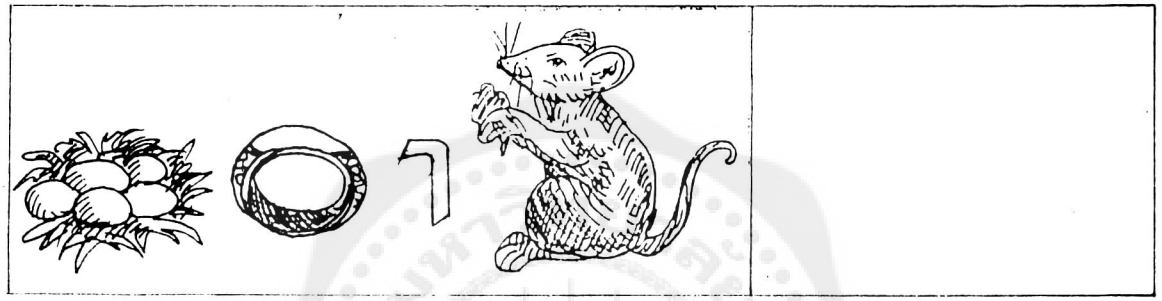

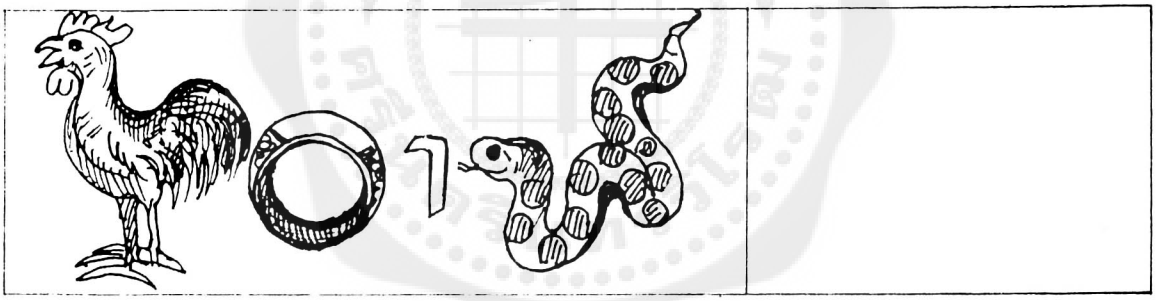

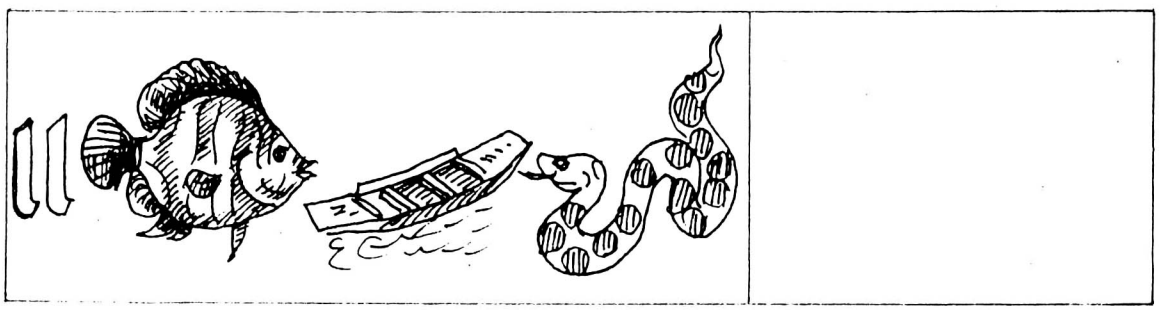

3. บัตรคำรูปปลาซึ่งมีที่เสียบกระดาษที่ปากปลา จำนวน 12 ตัวคือ

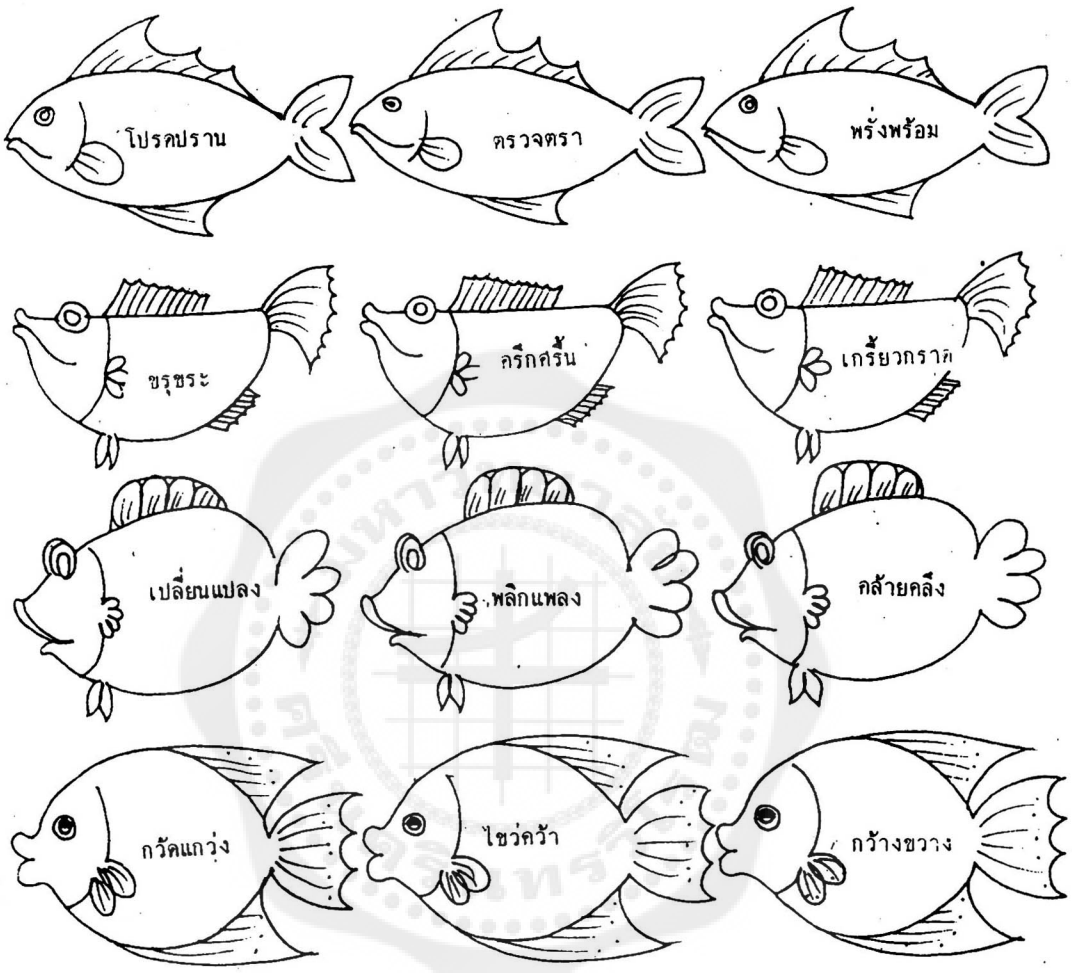

4. คันเบ็ด 1 อัน ซึ่งมีตัวเบ็ดทำด้วยแม่เหล็ก

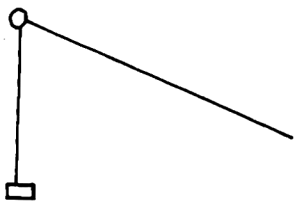

5. กล่องกระดาษขนาด 30 X 50 ซม.
6. เกม ปริศนาคำทาย "อะไรเอ่ย"
7. เกม ผสมภาพเป็นคำ
8. เกม "ตกปลา"

กิจกรรมการฝึก

1. ให้นักเรียนบริหารริมฝีปาก ปลายลิ้น และโคนลิ้นประมาณ 3-5 นาที
2. ให้นักเรียนเล่น ปริศนาคำทาย "อะไรเอ่ย"

<u>วิธีเล่น</u>

2.1 ครูวางบัตรภาพในข้อ 1 โดยคว่ำหน้าลงบนโต๊ะ
2.2 ครูเอ่ยปริศนาคำทายทีละภาพ ดังนี้
2.2.1 อะไรเอ่ย ตัวดำดำ สองเขาสี่ขา คนใช้ไถนา กินหญ้าเป็นอาหาร (ควาย)
2.2.2 อะไรเอ่ย มีสี่ขา สองเขางามหนักหนา ชอบอยู่ในป่า กินใบไม้ใบหญ้าเป็นอาหาร (กวาง)
2.2.3 อะไรเอ่ย มีสองหน้า ไม่มีตาไม่มีปาก แต่ร้องได้ดังมาก เสียงดังตุมๆ (กลอง)
2.2.4 อะไรเอ่ย เม็ดนิดๆ มีฤทธิ์เผ็ดนัก ใครๆ ก็รู้จัก เอามากินได้ (พริก)
2.2.5 อะไรเอ่ย อยู่ในน้ำ มีครีบมีหาง มีก้างมีเกล็ด (ปลา)
2.2.6 อะไรเอ่ย เป็นของมีคม มีด้ามกลมไม่ยาวไม่สั้น ใช้ตัดใช้ฟันต้นไม้และฟืน (ขวาน)
2.3 ครูให้นักเรียนคิดตอบปริศนาทีละภาพ ใครคิดได้ให้ยกมือตอบ
2.4 ถ้านักเรียนตอบถูก ครูพลิกภาพนั้นให้ดู แล้วให้นักเรียนออกเสียงภาพนั้นพร้อมๆ กัน

3. ให้นักเรียนฝึกกิจกรรม "ผสมภาพเป็นคำ" ดังนี้

3.1 ครูติดบัตรภาพผสมซึ่งมีกระดาษปิดคำอ่านไว้ทั้ง 8 ภาพ บนกระดานดำ

3.2 แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มแข่งกันผสมภาพเป็นคำ โดยครูจับเวลาประมาณ 6 นาที กลุ่มไหนเสร็จก่อนให้ออกไปเขียน คำบนกระดานดำ กลุ่มที่เสร็จก่อนและถูกต้องมากที่สุดเป็นฝ่ายชนะ

3.3 ครูให้นักเรียนอ่านคำที่เขียนบนกระดานพร้อมกันทั้งชั้น และเป็นรายบุคคล โดยครูฟังเพื่อแนะนำแก้ไข

4. ให้นักเรียนเล่นเกม "ตกปลา"

<u>วิธีเล่น</u>

4.1 ครูนำบัตรรูปปลาทั้ง 12 บัตร (ตามข้อ 3) ใส่ลงในกล่องกระดาษซึ่งสมมุติเป็นบ่อปลา

4.2 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ให้แต่ละฝ่ายผลัดกันออกมาทีละคนเพื่อนำคันเบ็ด (ตามข้อ 4) หย่อนลงไปในกล่อง เพื่อตกปลา โดยไม่ให้นักเรียนเห็นตัวปลา

4.3 นักเรียนที่ตกปลาได้ ให้ชูบัตรคำรูปปลาให้เพื่อนๆ ดู คำที่อยู่ด้านหลังของปลาพร้อมกับอ่านดังๆ ถ้าอ่านได้ถูกต้องก็มีสิทธิ์ได้ปลาตัวนั้นไป แต่ถ้าอ่านผิดจะต้องปล่อยปลาตัวนั้นลงบ่อ แล้วผลัดให้อีกฝ่ายหนึ่งออกมาตกปลา

4.4 เมื่อนักเรียนตกปลาจนหมดบ่อแล้ว ครูให้นับตัวปลาว่าฝ่ายใดได้มากจะเป็นฝ่ายชนะ

แบบฝึกที่ 2.2/7

ฝึกการออกเสียงคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ร ล และ ว

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนสามารถออกเสียงคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ร ล และ ว ได้ถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนออกเสียงคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว ในลักษณะข้อความและบทสนทนาได้ถูกต้อง

2. นักเรียนสามารถออกเสียงคำที่มีพยัญชนะ ร ล ว ควบกล้ำในลักษณะเล่าเรื่องได้ถูกต้อง

สื่อการเรียน

1. เอกสารประกอบแบบฝึกที่ 2.2/7.1
2. แผนภูมิเพลง "ขอมอบกล้วยไม้แก่เธอ"

เพลง "ขอมอบกล้วยไม้แก่เธอ

ขอมอบกล้วยไม้ในสวน
จะอยู่แห่งไหน
ขอมอบจอมขวัญ
เป็นกำลังใจให้คุณ (ซ้ำ)
ขอมอบกล้วยไม้ช่อนี้
จะอยู่แห่งไหน
ขอมอบรักนี้
เป็นกำลังใจให้คุณ (ซ้ำ)
เป็นกำลังใจให้เธอ (ซ้ำ)

กลิ่นอบอวลแก่เธอ
จะใกล้หรือไกลจนสุดขอบฟ้า
สุขสมพลันพราวตา
เป็นเครื่องอุดหนุนปลอบใจ
แทนไมตรีต่อเธอ
จะใกล้หรือไกลฝันใฝ่ไขว่คว้า
สุขสดศรีปรีดา
เป็นความอุดหนุนตรึงใจ
เป็นสิ่งเสนอแด่คุณ

3. บัตรภาพจำนวน 8 บัตร คือ

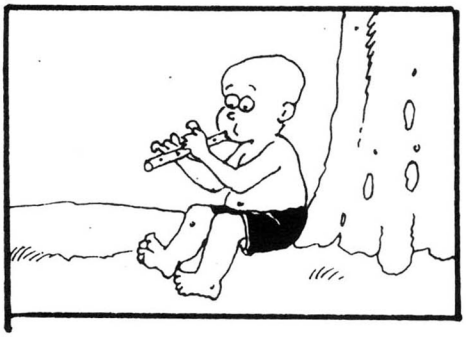

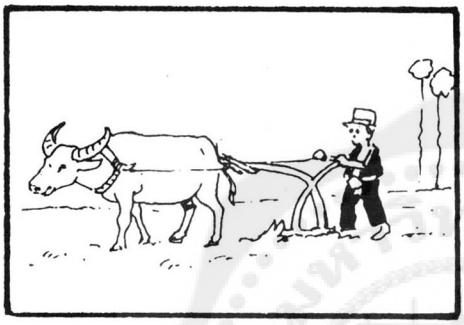

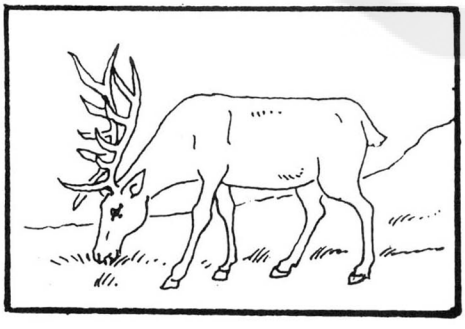

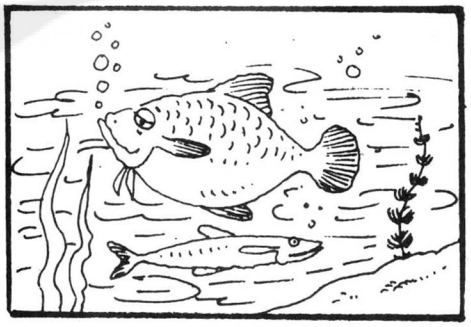

กิจกรรมการฝึก

1. เอกสารที่ 2.2/7.1 ประกอบการฝึก

1.1 ครูแจกเอกสารที่ 2.2/7.1 ให้นักเรียนทุกคน ให้นักเรียนอ่านคำสั่งและทำลงในเอกสาร

<u>คำสั่ง</u> ให้นักเรียนพิจารณาข้อความต่อไปนี้ และเติมคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำตามที่กำหนดไว้ในวงเล็บให้เหมาะสม

1. แม่ซื้อผลไม้หลายอย่าง มี มะ.....(กร)
.....(ปร)
.....(พร)
2. แม่ให้ฉันไปซื้อ.....(กล) ที่ตลาด
.....(พร)
.....(พล)
3. เครื่องใช้ในบ้านมีหลายอย่าง เช่น.....(คร)
.....(ขว)
.....(ปร)
4. ฉันเคยเห็นสัตว์หลายชนิด เช่น .....(กว)
.....(คว)
.....(ปล)
5. ฉันเห็น.....(พร) ที่โรงเรียน
.....(คร)
.....(กล)

1.2 เมื่อนักเรียนทำเสร็จแล้ว ครูให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจ โดยครูเฉลยคำที่ถูกต้อง ได้แก่ 1. มะกรูด มะปราง มะพร้าว 2. กล้วย พริก พลู 3. ครก ขวาน แปรง 4. กวาง ควาย ปลา 5. พระ ครู กลอง

1.3 ครูให้นักเรียนอ่านประโยคในเอกสารพร้อมๆ กัน

2. ฝึกกิจกรรม "สามัคคีแต่งความ"

2.1 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม แล้วแจกภาพในข้อ 3 ให้กลุ่มละ 4 ภาพ

2.2 ครูให้เวลา 8 นาที สำหรับแต่ละกลุ่มปรึกษากันเพื่อคิดแต่งข้อความที่ต่อเนื่องกันเกี่ยวกับภาพที่ได้รับแจก

2.3 ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันเล่าเรื่องที่คิดแต่งขึ้น โดยครูบันทึกเทปไว้ แล้วเปิดให้นักเรียนฟัง เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเรื่องที่คิดแต่งขึ้น และความถูกต้องชัดเจนของการออกเสียง

3. ฝึกกิจกรรม "สนทนาจากภาพ"

3.1 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม แล้วให้นักเรียนเลือกภาพในข้อ 3 กลุ่มละ 4 ภาพ

3.2 ให้นักเรียนปรึกษากันในกลุ่มเกี่ยวกับภาพที่เลือกไว้ แล้วส่งตัวแทนของกลุ่มออกมาสนทนากันหน้าชั้นเรียนทีละกลุ่ม โดยครูฟังเพื่อแนะนำแก้ไขเมื่อนักเรียนออกเสียงผิด

3.3 ให้นักเรียนที่ฟังช่วยกันพิจารณาว่าบทสนทนาของกลุ่มใดน่าสนใจกว่ากันเพราะเหตุใด แล้วให้ทุกคนปรบมือให้เกียรติแก่กลุ่มนั้น

4. ฝึกร้องเพลง "ขอมอบกล้วยไม้แก่เธอ"

4.1 ครูติดแผนภูมิเพลง "ขอมอบกล้วยไม้แก่เธอ" บนกระดานดำ

4.2 ให้นักเรียนอ่านเนื้อเพลงพร้อมๆ กันทั้งชั้น

4.3 ครูร้องเพลงหรือเปิดเทปเพลงให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนร้องตาม

4.4 ให้นักเรียนร้องเพลงเองอีกครั้ง โดยครูฟังการออกเสียงของนักเรียนเฉพาะคำที่มีเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว เพื่อแนะนำแก้ไขถ้านักเรียนออกเสียงผิด

4.5 ให้นักเรียนช่วยกันหาคำที่มีพยัญชนะ ร ล ว ควบกล้ำ ในเพลง และออกเสียงพร้อมๆ กันทีละคำ

แบบฝึกชุดที่ 3
แบบฝึกทักษะการพูดคำที่ใช้พยัญชนะสะกด ง น ม

แบบฝึกที่ 3.1 ฝึกทักษะการฟัง

แบบฝึกที่ 3.1/1

ฝึกฟังเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด ง น ม ที่ถูกต้อง

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อฝึกให้นักเรียนฟังแล้วบอกความแตกต่างของคำที่ใช้เสียงพยัญชนะสะกด ง หรือ น หรือ ม

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกได้ถูกต้องว่าเสียงของคำที่ได้ยินเป็นคำที่มีเสียงพยัญชนะสะกด ง หรือ น หรือ ม

สื่อการเรียน

1. เครื่องบันทึกเสียง
2. ข้อความในเทปบันทึกเสียง คือ

   คำสั่ง คำต่อไปนี้มีอยู่ 3 ชุด ชุดละ 7 คำ ครูจะอ่านให้ฟังคำละ 1 ครั้ง ขอให้นักเรียนตั้งใจฟังให้ดี ว่าคำในแต่ละชุดมีเสียงพยัญชนะตัวใดสะกด

ชุดที่ 1	ชุดที่ 2	ชุดที่ 3
กิง	กิน	กิม
คง	คน	คม
จาง	จาน	จาม
สาง	สาน	สาม
หาง	หาน	หาม
นอง	นอน	นอม
มุง	มุน	มุม

กิจกรรมการฝึก

1. ครูเปิดเทปบันทึกเสียงให้นักเรียนฟังคำทีละชุด
2. ให้นักเรียนตอบว่าคำในแต่ละชุดมีเสียงพยัญชนะตัวใดสะกด
3. ให้นักเรียนอาสามัครออกไปเขียนเสียงพยัญชนะสะกดที่ได้ยิน บนกระดานดำ

แบบฝึกที่ 3.1/2

ฝึกฟังเสียงพยัญชนะสะกด ง น และม

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อฝึกให้นักเรียนฟังแล้ววิเคราะห์ได้ว่าเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ในคำที่นักเรียนออกเสียงตามความเคยชินในภาษาแม่นั้นถูกหรือผิด เมื่อเทียบกับเสียงพยัญชนะสะกดในภาษาไทยกลาง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกได้ถูกต้องว่าการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ของนักเรียนเองถูกหรือผิด
2. นักเรียนบอกได้ถูกต้องว่าการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ของนักเรียนคนอื่นถูกหรือผิด

สื่อการเรียน

1. เครื่องบันทึกเสียง
2. บัตรภาพ จำนวน 15 บัตร คือ

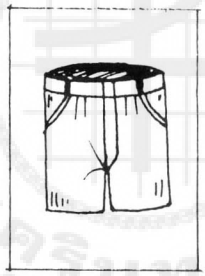
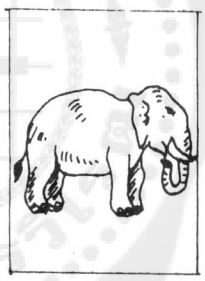

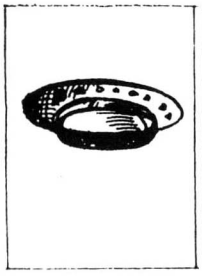
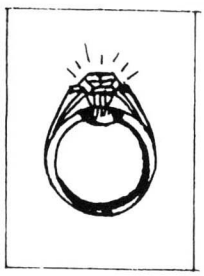
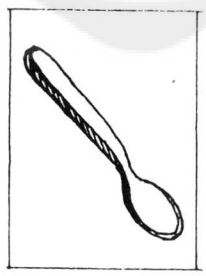
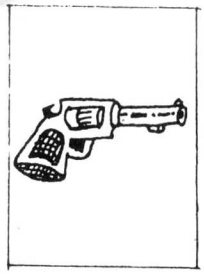

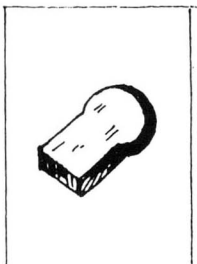

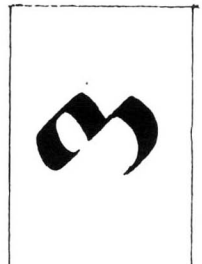
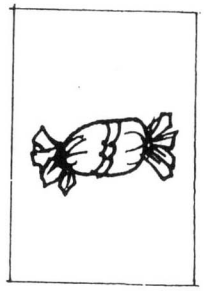
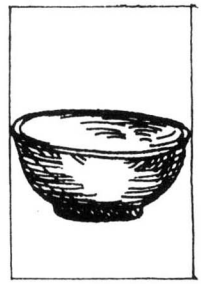

กิจกรรมการฝึก

1. ครูวางบัตรภาพชุดคำที่มีเสียงพยัญชนะสะกด ง ให้นักเรียนคนละ 1 ภาพ โดยวางคว่ำหน้าไว้
2. ให้นักเรียนหยิบบัตรภาพขึ้นมาดูทีละคนและออกเสียงดังๆ ว่าเป็นภาพอะไร โดยครูบันทึกเสียงไว้
3. ครูเปิดเทปให้นักเรียนฟังพร้อมกัน แล้วให้ผลัดกันวิจารณ์การออกเสียงพยัญชนะสะกด ง ของแต่ละคน รวมทั้งตนเองด้วย
4. ครูถามนักเรียนแต่ละคนว่าออกเสียงถูกต้องหรือไม่ เพื่อให้นักเรียนรู้ข้อบกพร่องของตน
5. ครูแจกบัตรภาพชุดคำที่มีเสียงพยัญชนะสะกด น ให้นักเรียนและดำเนินการเหมือนในข้อ 2-4
6. ครูแจกบัตรภาพชุดคำที่มีเสียงพยัญชนะสะกด ม ให้นักเรียน และดำเนินการเหมือนในข้อ 2-4

แบบฝึกที่ 3.1/3

ฝึกฟังเพื่อแยกความแตกต่างของเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อฝึกให้นักเรียนฟังแล้วบอกความแตกต่างของเสียงพยัญชนะสะกด ง กับ น น กับ ม และ ง กับ ม

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกได้ว่าเสียงที่ได้ยินเหมือนกันหรือไม่เหมือนกัน
2. นักเรียนบอกได้ว่าเสียงที่ได้ยินตรงกับเสียงพยัญชนะ สะกด ง หรือ น หรือ ม

สื่อการเรียน

1. บัตรหมายเลข 3 บัตร
2. บัตรคำรูปดอกไม้ 18 บัตร
3. เกม "คนเก่ง"
4. เอกสารประกอบแบบฝึกที่ 3.1/3.1
5. เอกสารประกอบแบบฝึกที่ 3.1/3.2
6. เครื่องบันทึกเสียง

กิจกรรมการฝึก

1. ครูติดบัตรหมายเลข 1, 2 และ 3 ชิดขอบบนของกระดานดำเพื่อกำหนดแถวที่ 1 แถวที่ 2 และแถวที่ 3
2. ครูติดบัตรคำตามแถวทั้ง 3 ดังนี้

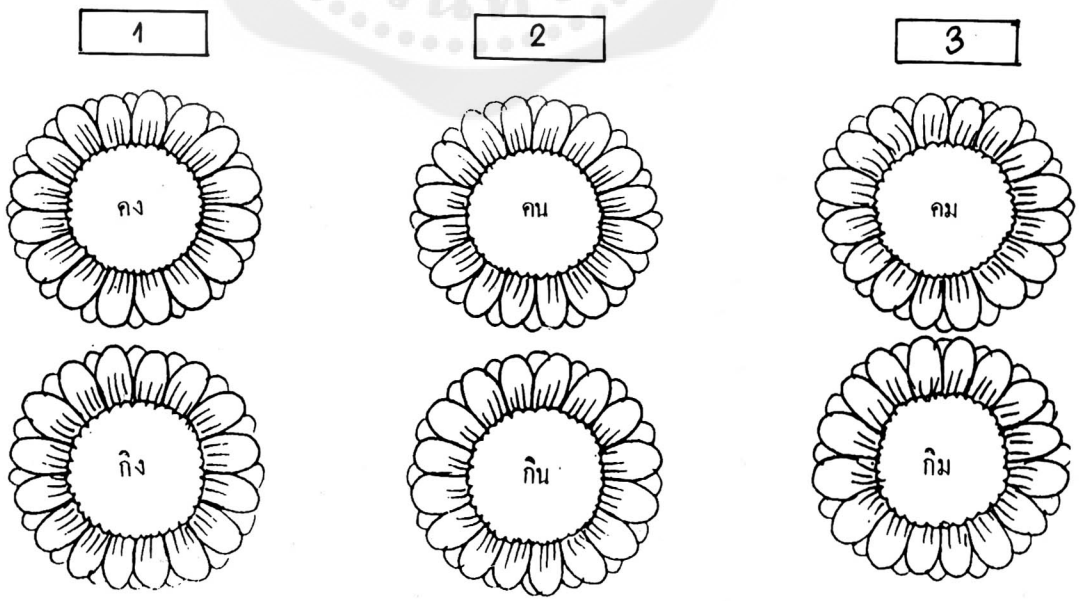

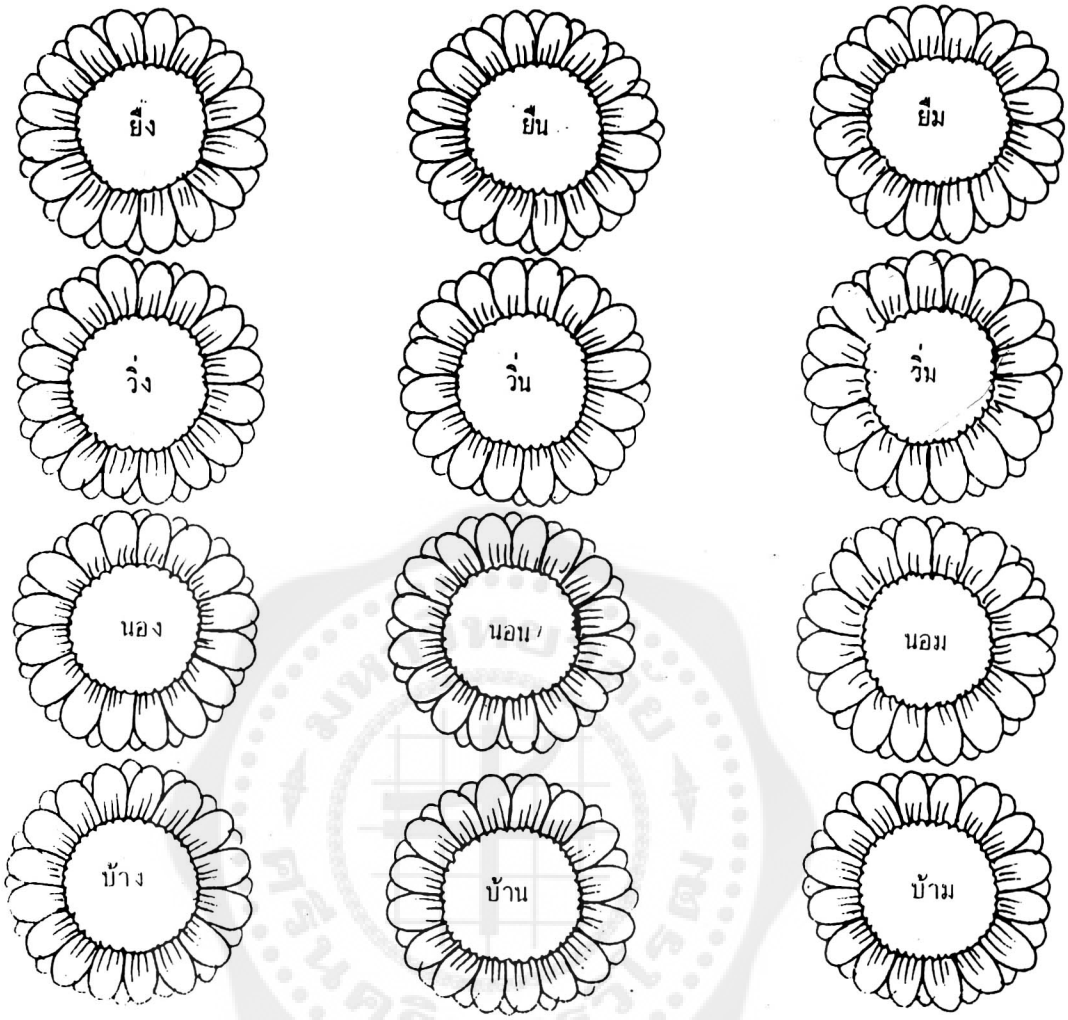

3. ครูอ่านดังๆ ตามบัตรคำในข้อ 2 ทีละแถวเป็นจังหวะช้าๆ โดยให้นักเรียนฟังและสังเกตรูปปากของครูขณะออกเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด ง น และ ม ตามลำดับ เช่น

คง.....คน.....คม
กิง.....กิน.....กิม
ฯลฯ

4. ให้นักเรียนฝึกกิจกรรม "เหมือน - ไม่เหมือน" ดังนี้

4.1 ครูออกเสียงคำตามบัตรคำในข้อ 2 ครั้งละ 2 คำ โดยใช้แผ่นกระดาษบังเพื่อมิให้นักเรียนเห็นริมฝีปากครูขณะออกเสียงและให้นักเรียนฟังว่าถ้า

เสียงเหมือนกันให้ปรบมือ ถ้าฟังว่าเสียงไม่เหมือนกันให้โบกมือ หรือจะให้ตอบว่าเหมือนกับไม่เหมือนก็ได้

ครู	นักเรียน
คน.....คน	ปรบมือ
คง.....คน	โบกมือ
คน.....คม	โบกมือ
คม.....คม	ปรบมือ
นอน.....นอน	ปรบมือ
นอน.....นอม	โบกมือ

ฯลฯ

4.2 ฝึกนักเรียนตามข้อ 4.1 เป็นรายบุคคลสลับกันไป

5. ให้นักเรียนฝึกกิจกรรม "บอกเลขตามแถว" ดังนี้

5.1 ให้นักเรียนดูบัตรคำที่ติดบนกระดานดำ แล้วอธิบายให้ฟังว่า ครูจะออกเสียงทีละคำ ให้นักเรียนบอกพร้อมกันว่าครูออกเสียงของคำในแถวใด โดยบอกเฉพาะตัวเลขประจำแถว ดังนี้

ครู	นักเรียน
กิน	สอง
บ้าง	หนึ่ง
ยืม	สาม

ฯลฯ

5.2 ครูออกเสียงทีละ 2 คำ แล้วให้นักเรียนบอกพร้อมกันว่า เป็นคำในแถวใด โดยบอกเฉพาะตัวเลขประจำแถวของคำนั้น

ครู	นักเรียน
ยืน...ยืม	สอง สาม
วิ่ง...วิ่น	หนึ่ง สอง
คง...คม	หนึ่ง สาม

ฯลฯ

5.3 ครูออกเสียงทีละ 3 คำ แล้วให้นักเรียนบอกเลขประจำแถวตามลำดับคำที่ครูพูด

ครู	นักเรียน
คง...คน...คม	หนึ่ง สอง สาม
วิ่น...วิ่ง...วิ่ม	สอง หนึ่ง สาม
บ้าม..บ้าน..บ้าง	สาม สอง หนึ่ง

ฯลฯ

5.4 ฝึกนักเรียนตามข้อ 5.1 5.2 และ 5.3 เป็นรายบุคคลสลับกันไป จน

กว่านักเรียนจะเกิดความแม่นยำในการฟังความแตกต่างของเสียง

6. ให้นักเรียนเล่นเกม "คนเก่ง" ตามวิธีเล่นดังนี้

6.1 ครูแจกบัตรคำรูปดอกไม้ตามข้อ 2 ให้นักเรียนคนละ 3 บัตร โดยให้เป็นคำที่มีเสียงพยัญชนะสะกด ง น และ ม โดยไม่จำเป็นต้องให้มีเสียงสระเดียวกัน

6.2 ครูออกเสียงตามบัตรคำครั้งละ 1 คำ นักเรียนคนใดเลือกบัตรในมือของตนได้ตรงกับเสียงที่ครูพูด ให้ชูบัตรขึ้นให้เพื่อนๆ ดู ถ้าถูกต้องมีสิทธิ์เก็บบัตรไว้ได้ ถ้าผิดต้องส่งบัตรคืนครู เมื่อครูออกเสียงครบทุกคำแล้ว สำรวจดูว่าใครที่มีบัตรคำครบ 3 บัตร ถือว่าเก่ง ให้ทุกคนปรบมือให้เกียรติคนเก่ง

7. เอกสารที่ 3.1/3.1 ประกอบการฝึก

7.1 ครูแจกเอกสารที่ 3.1/3.1 ให้นักเรียนทุกคน ให้นักเรียนอ่านคำสั่งในเอกสาร แล้วครูเปิดเทปให้ฟังและให้นักเรียนทำลงในเอกสาร

<u>คำสั่ง</u> ให้นักเรียนขีดเส้นโยงคำในช่องที่ 1 ให้เข้าคู่กับคำในช่องที่ 2 เมื่อได้ยินครูพูดคำฯ นั้น

คำที่ 1	คาง.....คาน.....คาม		
คำที่ 2	บาง.....บาน.....บาม		
คำที่ 3	รวง.....รวน.....รวม		
คำที่ 4	จูง.....จูน.....จูม		
คำที่ 5	ขนง.....ขนน.....ขนม		
คำที่ 6	โถง.....โถน.....โถม		
คำที่ 7	เอ้อง....เอ้อน....เอ้อม		
คำที่ 8	เลียง....เลียน....เลียม		
คำที่ 9	จอง.....จอน.....จอม		

7.2 หลังจากนักเรียนทำเสร็จแล้ว ครูให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจ โดยครูเฉลยคำตอบ

8. เอกสารที่ 3.1/ 3.2 ประกอบการฝึก

8.1 ครูแจกเอกสารที่ 3.1 / 3.2 ให้นักเรียนทุกคน ให้นักเรียนอ่านคำสั่งในเอกสารแล้วครูเปิดเทปให้ฟัง และให้นักเรียนทำลงในเอกสาร

<u>คำสั่ง</u> ครูจะพูดครั้งละ 2 คำ ให้นักเรียนฟังว่าเสียงเหมือนกันหรือไม่เหมือนกัน แล้วขีดเครื่องหมาย ✓ลงให้ตรงช่อง

คำที่ 1	กิน.....กิน	คำที่ 9	หาง.....หาง
คำที่ 2	จาง....จาน	คำที่ 10	มุม.....มุน
คำที่ 3	คน.....คม	คำที่ 11	สอง.....สอง

คำที่ 4	นอน....นอน	คำที่ 12	ช่อม.....ช่อน
คำที่ 5	คม.....คน	คำที่ 13	โกง.....โกน
คำที่ 6	บิน.....บิน	คำที่ 14	คูน.....คูน
คำที่ 7	สาน....สาง	คำที่ 15	รวม.....รวน
คำที่ 8	จาม....จาน	คำที่ 16	นวม.....นวม

8.2 หลังจากนักเรียนทำเสร็จแล้ว ครูให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจโดยครูเฉลยคำตอบ

เอกสารประกอบแบบฝึกที่ 3.1/3.1

<u>คำสั่ง</u> ให้นักเรียนขีดเส้นโยงคำในช่องที่ 1 ให้เข้าคู่กับคำในช่องที่ 2 เมื่อได้ยินครูพูดคำ ๆ นั้น

คำที่	คำช่องที่ 1	คำช่องที่ 2	คำที่	คำช่องที่ 1	คำช่องที่ 2
ตัวอย่าง	มุง	มุม	5	ขนง	ขนน
	มุน	มุน		ขนน	ขนง
	มุม	มุง		ขนม	ขนม
1	คาง	คาน	6	โถง	โถน
	คาน	คาง		โถน	โถง
	คาม	คาม		โถม	โถม
2	บาง	บาน	7	เอ้อง	เอ้อน
	บาน	บาง		เอ้อน	เอ้อง
	บาม	บาม		เอ้อม	เอ้อม
3	รวง	รวน	8	เลียง	เลียน
	รวน	รวง		เลียน	เลียง
	รวม	รวม		เลียม	เลียม
4	จูง	จูน	9	จอง	จอน
	จูน	จูง		จอน	จอง
	จูม	จูม		จอม	จอม

เอกสารประกอบแบบฝึกที่ 3.1/3 .2

<u>คำสั่ง</u> ครูจะพูดครั้งละ 2 คำ ให้นักเรียนฟังว่าเสียงเหมือนกันหรือไม่เหมือนกันแล้ว ขีดเครื่องหมาย ✓ ลงให้ตรงช่อง

คำสั่ง	เหมือน	ไม่เหมือน	คำที่	เหมือน	ไม่เหมือน
1			9		
2			10		
3			11		
4			12		
5			13		
6			14		
7			15		
8			16		

แบบฝึกที่ 3.2 ฝึกทักษะการออกเสียง

แบบฝึกที่ 3.2/1

ฝึกการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น และ ม

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนบอกที่เกิดของเสียงพยัญชนะ ง น และ ม ได้ และสามารถออกเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด ง น และ ม ได้ถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกตำแหน่งที่เกิดของเสียงพยัญชนะ "ง" "น" และ "ม" ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนออกเสียงคำที่มีพยัญชนะ ง น และ ม สะกด ได้ถูกต้อง

สื่อการเรียน

1. กระจกเงาขนาด 3 .5" X 5"
2. แผนภูมิ "ง" ซึ่งแสดงตำแหน่งที่เกิดของเสียงพยัญชนะ ง

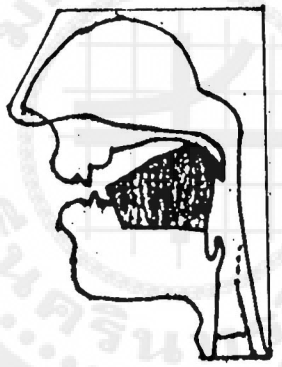

3. แผนภูมิ "น" ซึ่งแสดงตำแหน่งที่เกิดของเสียงพยัญชนะ น

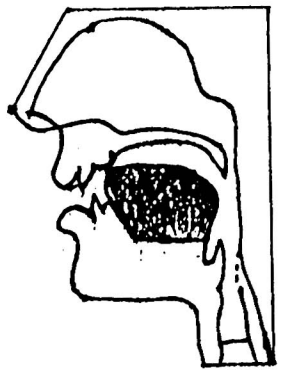

4. แผนภูมิ "ม" ซึ่งแสดงตำแหน่งที่เกิดของเสียงพยัญชนะ ม

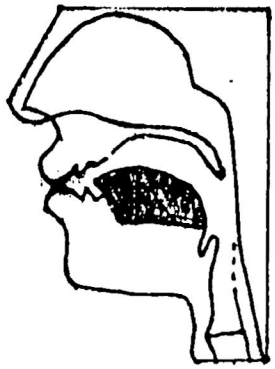

5. บัตรคำจำนวน 18 บัตร (ตามแบบฝึกที่ 3.1/3 ข้อ 2)

กิจกรรมการฝึก

1. ครูให้นักเรียนบริหารริมฝีปากและลิ้น เน้นเฉพาะปลายลิ้นและโคนลิ้น ประมาณ 3-5 นาที

2. ครูให้นักเรียนดูแผนภูมิ "ง" พร้อมกับอธิบายตำแหน่งที่เกิดของเสียงพยัญชนะ ง คือ โคนลิ้นกับเพดานอ่อน เวลาออกเสียงปากเปิดเล็กน้อย ปล่อยลมให้ผ่านออกมาทางช่องคอ โคนลิ้นกระดกกักลมไว้ที่เพดานอ่อน ลิ้นไก่เปิดให้ลมออกทางจมูก แล้วครูออกเสียง "เงอะ" เป็นตัวอย่าง ให้นักเรียนสังเกตวิธีออกเสียงของครูและลองออกเสียงตาม

3. ครูให้นักเรียนดูแผนภูมิ "น" พร้อมกับอธิบายตำแหน่งที่เกิดของเสียงพยัญชนะ น คือ ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก เวลาออกเสียงปากเปิดเล็กน้อย ปลายลิ้นแตะที่ปุ่มเหงือกขณะออกเสียงปลายลิ้นกดที่ปุ่มเหงือก ปล่อยลมออกมาทางช่องคอ ลิ้นไก่เปิดให้ลมออกทางจมูก ในขณะที่ปลายลิ้นลดต่ำลง แล้วครูเปล่งเสียง "เนอะ" ให้ฟัง และ ให้นักเรียนสังเกตวิธีออกเสียงของครูและลองออกเสียงตาม

4. ครูให้นักเรียนดูแผนภูมิ "ม" พร้อมกับอธิบายตำแหน่งที่เกิดของเสียงพยัญชนะ ม คือ ริมฝีปากทั้งสอง เวลาออกเสียงริมฝีปากปิดสนิทแต่พันบนและล่างห่างกัน ลิ้นวางราบที่พื้นปากกักลมไว้ที่ริมฝีปาก ลิ้นไก่เปิดให้ลมออกทางจมูก ครูออกเสียง เมอะ ให้ฟัง และให้นักเรียนสังเกตวิธีออกเสียงของครู และลองออกเสียงตาม

5. ครูให้นักเรียนออกเสียง เงอะ – เงอะ – เงอะ, เนอะ – เนอะ – เนอะ และ เมอะ – เมอะ – เมอะ พร้อมทั้งดูตนเองในกระจกที่ครูแจกให้ แล้วครูเดินดูว่านักเรียนทำได้ถูกต้องหรือไม่ ถ้ายังไม่ถูกครูจะออกเสียงให้ฟังใหม่ และให้นักเรียนสังเกตดูวิธีออกเสียงของครูในกระจกพร้อมทั้งทำตามไปด้วย

6. ครูให้นักเรียนทดลองตรวจสอบความถูกต้องในการออกเสียงของตน โดยใช้นิ้วมือแตะข้างช่องจมูก เมื่อออกเสียง เงอะๆ และ เนอะๆ ถ้าออกเสียงถูกจะรู้สึกถึงความสั่นสะเทือนของลมที่ออกทางช่องจมูก สำหรับเสียง เมอะๆ นั้นนอกจากจะตรวจสอบได้เช่นเดียวกับเสียง เงอะ และเนอะ แล้ว ยังดูในกระจกได้อีกด้วยว่านักเรียนปิดริมฝีปากหรือไม่ก่อนจะเปล่งเสียง

7. ให้นักเรียนออกเสียง เงอะ เนอะ เมอะ ทีละเสียงซ้ำๆ กันจนคล่องปาก

8. ครูอธิบายว่าเสียงพยัญชนะ ง เมื่ออยู่ท้ายพยางค์คือ เป็นตัวสะกดของคำ โคนลิ้นจะกระดกแตะเพดานอ่อน กักลมไว้เฉยๆ ไม่ปล่อยออกเป็นเสียงเงอะ แล้วครูออกเสียงคำว่า วิ่ง คง นอง บ้าง เป็นตัวอย่างพร้อมทั้งชูบัตรตามข้อ 5 ให้ดู ให้นักเรียนสังเกตวิธีออกเสียงของครูและลองออกเสียงพร้อมๆ กันและทีละคน โดยครูฟังเพื่อแนะนำแก้ไขถ้าออกเสียงผิด

9. ครูอธิบายเสียงพยัญชนะ น เมื่ออยู่ท้ายพยางค์ คือ เป็นตัวสะกดของคำ ปลายลิ้นจะกระดกแตะปุ่มเหงือกกักลมไว้เฉยๆ ไม่ปล่อยออกเป็นเสียงเนอะ แล้วครูออกเสียงคำว่า คน กิน นอน ยืน ให้ฟังเป็นตัวอย่างพร้อมทั้งชูบัตรคำให้ดูให้นักเรียนสังเกตวิธีออกเสียงของครูแล้วลองออกเสียงพร้อมๆ กันและทีละคน ครูคอยฟังเพื่อแนะนำปรับปรุงถ้านักเรียนออกเสียงผิด

10. ครูอธิบายเสียงพยัญชนะ ม เมื่ออยู่ท้ายพยางค์ คือ เป็นตัวสะกดของคำ ริมฝีปากทั้งสองจะปิดสนิทกักลมไว้เฉยๆ ไม่ปล่อยออกเป็นเสียงเมอะ แล้วครูออกเสียงคำว่า คม กิม นอม ยืม เป็นตัวอย่างพร้อมทั้งชูบัตรคำให้ดู นักเรียนสังเกตวิธีออกเสียงของครู แล้วลองออกเสียงพร้อมๆ กันและทีละคน ครูคอยฟังเพื่อแนะนำปรับปรุงถ้านักเรียนออกเสียงผิด

แบบฝึกที่ 3.2/2

ฝึกการออกเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด ง น และ ม

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อฝึกให้นักเรียนออกเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด ง น และ ม ได้ถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนออกเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด ง น และ ม ในลักษณะคำเดี่ยว คำคู่ ประโยค และข้อความได้ถูกต้องชัดเจน

สื่อการเรียน

1. แผนภูมิคำ

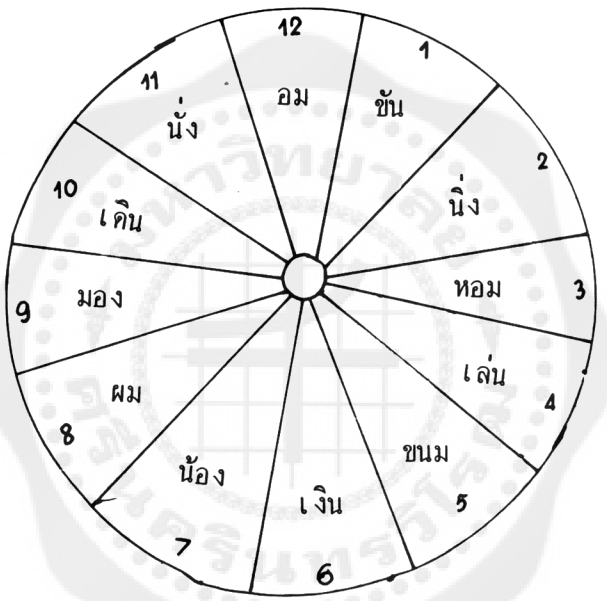

2. สลากเลข 12 สลาก

3. บัตรภาพผสม 6 บัตร คือ

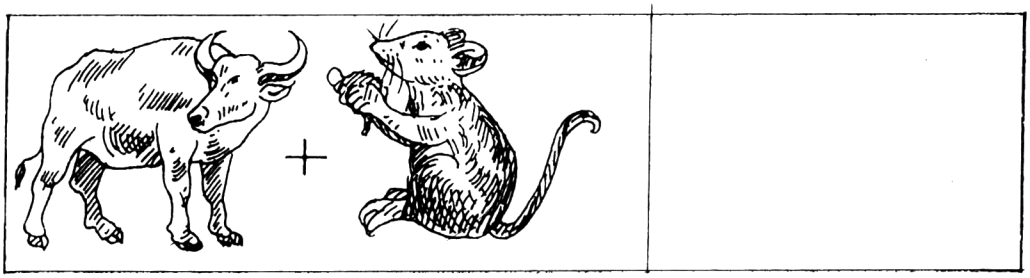

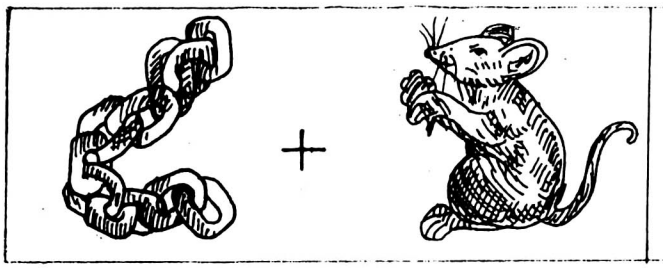

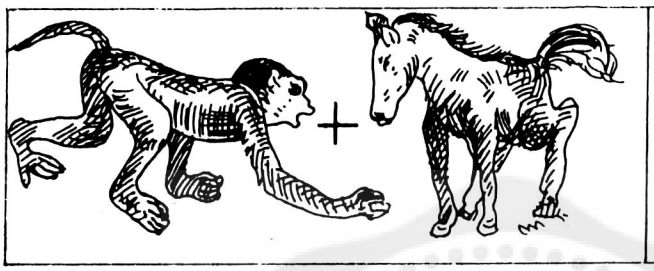

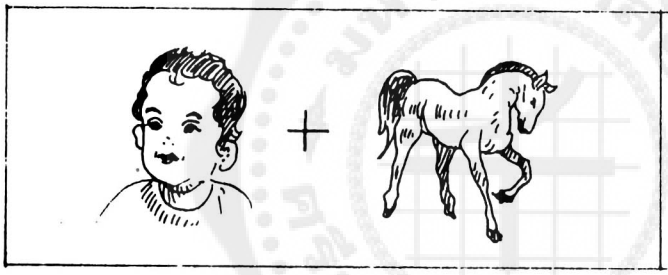

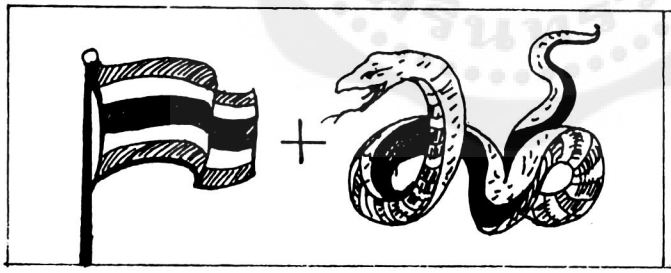

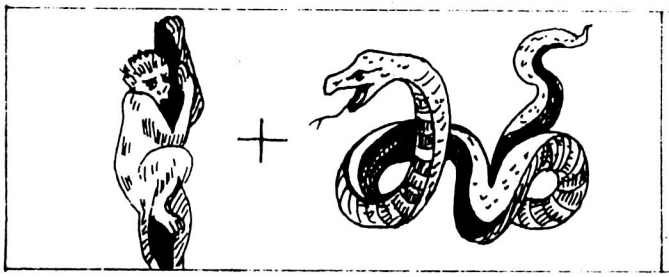

4. บัตรคำรูปปลาซึ่งมีที่เสียบกระดาษเสียบที่ปากปลา จำนวน 12 ตัว คือ

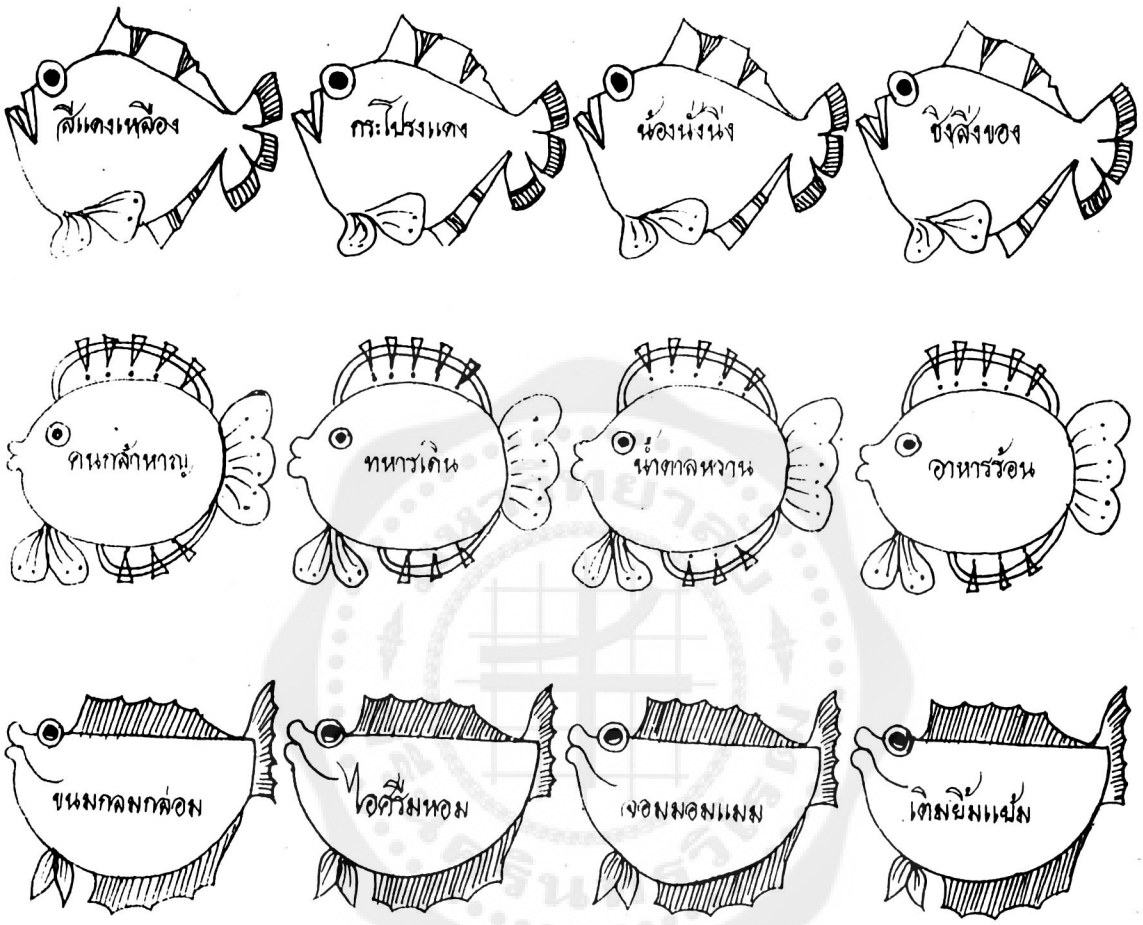

5. คันเบ็ด 1 อัน ซึ่งมีตัวเบ็ดทำด้วยแม่เหล็ก (ดูในแบบฝึกที่ 2.2/6)
6. กล่องกระดาษขนาด 30 X 50 ซม. ด้านบนเจาะช่องขนาดกำมือหย่อนลงได้
7. บัตรภาพ จำนวน 6 **บัตร คือ**

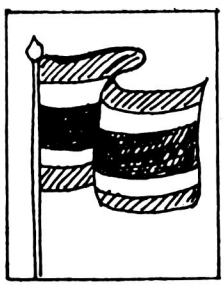

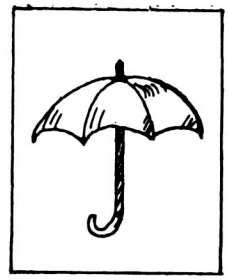

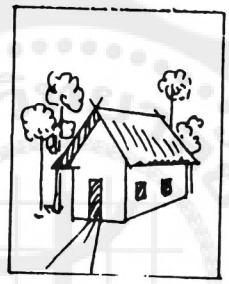
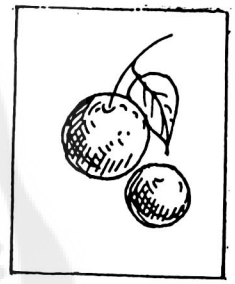

8. วัสดุจำลองเล็กๆ 12 ชิ้น คือ

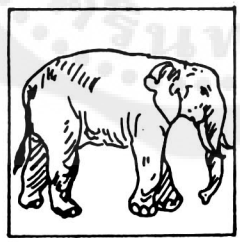
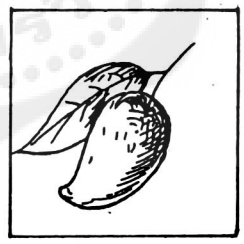

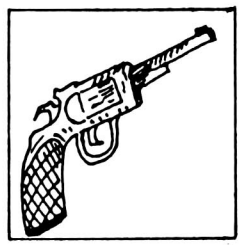
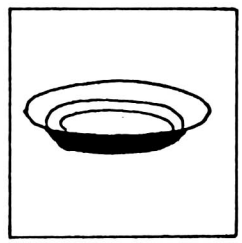
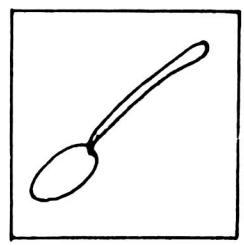

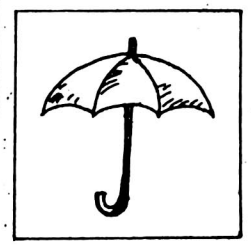

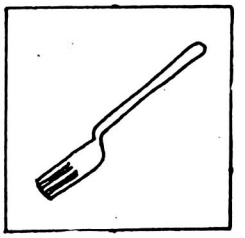

9. เกม "จับสลาก"
10. เกม "ตกปลา"
11. เกม "กล่องสมบัติ"

กิจกรรมการฝึก

1. ให้นักเรียนบริหารริมฝีปากและลิ้น ประมาณ 3-5 นาที
2. ให้นักเรียนเล่นเกม "จับสลาก" ตามวิธีเล่นดังนี้
   2.1 ครูติดแผนภูมิคำในข้อ 1 บนกระดานดำ
   2.2 ครูให้นักเรียนออกไปจับสลากในถ้วยแก้วซึ่งวางอยู่บนโต๊ะหน้าชั้นทีละคน
   2.3 นักเรียนคนใดได้หมายเลขใด ให้อ่านคำในแผนภูมิตามหมายเลขที่ตรงกัน ถ้าอ่านถูกครูและเพื่อนๆ ปรบมือให้เกียรติ ถ้าอ่านผิดครูแนะนำวิธีออกเสียงที่ถูกต้องให้
   2.4 ให้นักเรียนอาสาสมัครออกไปเขียนคำในแผนภูมิที่มีเสียงพยัญชนะสะกดตรงกันบนกระดานดำ เช่น นัง-นิ่ง ชัน-เงิน ผม-หอม ฯลฯ
   2.5 ให้นักเรียนอ่านคำในแผนภูมิพร้อมกันดังๆ
3. ให้นักเรียนฝึกกิจกรรม "ผสมภาพเป็นคำ" ดังนี้
   3.1 ครูติดบัตรภาพผสมซึ่งมีกระดาษปิดคำอ่านไว้ทั้ง 6 บัตร บนกระดานดำ
   3.2 แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มแข่งกันคิดผสมภาพเป็นคำ โดยครูจับเวลาประมาณ 6 นาที กลุ่มไหนเสร็จก่อนให้ออกไปเขียนคำบนกระดานดำ
   3.3 ครูเปิดกระดาษที่ปิดคำอ่านในบัตรภาพผสมทั้ง 6 บัตร และให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตรวจดูว่ากลุ่มของตนผสมภาพเป็นคำได้ถูกต้องหรือไม่ กลุ่มที่ทำได้ถูกมากที่สุดเป็นฝ่ายชนะ
   3.4 ครูให้นักเรียนอ่านคำในบัตรภาพพร้อมๆ กัน และอ่านเป็นรายบุคคล โดยครูฟังเพื่อแนะนำแก้ไขถ้านักเรียนออกเสียงผิด
4. ให้นักเรียนเล่นเกม "กล่องสมบัติ" ดังนี้
   4.1 ครูวางกล่องกระดาษตามข้อ 6 ซึ่งบรรจุสมบัติ คือ วัสดุจำลองเล็กๆ ตามข้อ 8 ไว้บนโต๊ะหน้าชั้นเรียน
   4.2 แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มผลัดกันส่งตัวแทนออกมาล้วงสมบัติ

ในกล่องครั้งละ 1 ชิ้น ใครได้อะไร ต้องชูให้เพื่อนเห็นทั่วกันและเรียกชื่อสมบัตินั้นดังๆ ถ้าออกเสียงคำถูกต้อง กลุ่มนั้นมีสิทธิ์เก็บสมบัติไว้เป็นของกลุ่มตนได้ ถ้าออกเสียงผิดต้องคืนสมบัติลงกล่องไป

4.3 เมื่อนักเรียนล้วงสมบัติในกล่องจนหมดแล้ว ให้สำรวจดูว่ากลุ่มใดมีสมบัติมากกว่ากัน กลุ่มนั้นเป็นฝ่ายชนะ

4.4 ครูชูสมบัติให้นักเรียนดูทีละชิ้นและให้ทุกคนออกเสียงเรียกชื่อดังๆ พร้อมกัน โดยครูฟังเพื่อแนะนำแก้ไข

5. ให้นักเรียนเล่นเกม "หาคู่คำตามเสียง" ดังนี้

5.1 อุปกรณ์คือ แผนภูมิคำตามข้อ 1

5.2 แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มแข่งกันหาคู่คำที่มีพยัญชนะสะกดเสียงเดียวกันและประสมกันได้เป็นคำคู่ที่มีความหมายชัดเจน เช่น คำว่า ชัน กับ เงิน มีเสียงพยัญชนะสะกดเสียงเดียวกัน คือ น และเมื่อประสมกันเป็นคำคู่ที่ได้ความหมายชัดเจน คือ ชันเงิน

5.3 ให้แต่ละกลุ่มออกมาเขียนคำคู่ที่หาได้บนกระดานดำ กลุ่มใดที่ได้คำคู่ซึ่งมีความหมายชัดเจนมากกว่าเป็นฝ่ายชนะ

5.4 ครูให้นักเรียนอ่านคำคู่บนกระดานดำพร้อมๆ กัน และเป็นรายบุคคล ครูฟังเพื่อติชมและปรับปรุงแก้ไข

6. ให้นักเรียนเล่นเกม "ตกปลา" ดังนี้

6.1 ครูนำบัตรรูปปลาตามข้อ 4 ใส่ลงในกล่องกระดาษตามข้อ 6 ซึ่งสมมุติเป็นบ่อปลา

6.2 แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มผลัดกันออกมาใช้คันเบ็ดตกปลาในบ่อสมมุติทีละคน

6.2 นักเรียนที่ตกปลาได้ ให้ชูบัตรคำรูปปลาให้เพื่อนๆ ดูข้อความที่อยู่ด้านหลังของปลาพร้อมกับอ่านดังๆ ถ้าอ่านได้ถูกต้องก็มีสิทธิ์ได้ปลาตัวนั้นไปถ้าอ่านผิดต้องปล่อยปลาคืนลงบ่อ แล้วผลัดให้อีกกลุ่มออกมาตกปลา

6.4 เมื่อนักเรียนตกปลาจนหมดบ่อแล้ว ครูให้นับจำนวนปลา กลุ่มใดได้มากกว่าเป็นฝ่ายชนะ

6.5 ครูให้นักเรียนอ่านข้อความหลังรูปปลาพร้อมกันดังๆ

7. ให้นักเรียนฝึกกิจกรรม "แต่งประโยคจากภาพ" ดังนี้

7.1 ครูติดบัตรภาพตามข้อ 7 บนกระดานดำทั้ง 6 ภาพ

7.2 ครูแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มแข่งกันคิดแต่งประโยคจากภาพเหล่านั้น โดยพยายามให้มีคำที่มีพยัญชนะสะกด ง หรือ น หรือ ม อยู่ในประโยคอย่างน้อย 1 คำ นอกเหนือจากคำในภาพ ดังตัวอย่างประโยค "ฉันถือธง"

7.3 ครูให้เวลานักเรียนช่วยกันคิดแต่งประโยค 8 นาที กลุ่มใดเสร็จก่อนให้ออกไปเขียนประโยคบนกระดานดำ กลุ่มที่เสร็จก่อนและแต่งประโยคได้ถูกต้องตามข้อตกลงจะเป็นฝ่ายชนะ

7.4 ครูให้นักเรียนอ่านประโยคที่เขียนบนกระดานดำพร้อมๆ กัน และอ่านเป็นรายบุคคล โดยครูฟังเพื่อแนะนำแก้ไขเฉพาะคำที่มีเสียงพยัญชนะสะกด ง หรือ น หรือ ม

แบบฝึกชุดที่ 4
แบบฝึกทักษะการพูดคำที่ใช้พยัญชนะสะกด ก ด บ

แบบฝึกที่ 4.1 ฝึกทักษะการฟัง

แบบฝึกที่ 4.1/1

ฝึกฟังเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด ก ด บ ที่ถูกต้อง

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อฝึกให้นักเรียนฟังแล้วบอกความแตกต่างของคำที่ใช้เสียงพยัญชนะสะกด ก หรือ ด หรือ บ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกได้ถูกต้องว่าเสียงของคำที่ได้ยินเป็นคำที่มีเสียงพยัญชนะสะกด ก หรือ ด หรือ บ

สื่อการเรียน

1. เครื่องบันทึกเสียง
2. ข้อความในเทปบันทึกเสียง คือ

<u>คำสั่ง</u> คำต่อไปนี้มีอยู่ 3 ชุด ชุดละ 7 คำ ครูจะอ่านให้ฟังคำละ 1 ครั้ง ขอให้นักเรียนตั้งใจฟังให้ดี ว่าคำในแต่ละชุดมีเสียงพยัญชนะตัวใด

ชุดที่ 1	ชุดที่ 2	ชุดที่ 3
กก	กด	กบ
นก	นด	นบ
ปาก	ปาด	ปาบ
จอก	จอด	จอบ
จิก	จิด	จิบ
สาก	สาด	สาบ
ลอก	ลอด	ลอบ

กิจกรรมการฝึก

1. ครูเปิดเทปบันทึกเสียงให้นักเรียนฟังคำทีละชุด
2. ให้นักเรียนตอบว่าคำในแต่ละชุดมีเสียงพยัญชนะตัวใดสะกด
3. ให้นักเรียนอาสาสมัครออกไปเขียนเสียงพยัญชนะสะกดที่ได้ยินบนกระดานดำ

แบบฝึกที่ 4.1/2

ฝึกฟังเสียงพยัญชนะสะกด ก ด บ

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อฝึกให้นักเรียนฟังแล้ววิเคราะห์ได้ว่าเสียงพยัญชนะสะกด ก ด บ ในคำที่นักเรียนออกเสียงตามความเคยชินในภาษาแม่นั้นถูกหรือผิด เมื่อเทียบกับเสียงพยัญชนะสะกดในภาษาไทยกลาง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกได้ถูกต้องว่าการออกเสียงพยัญชนะสะกด ก ด บ ของนักเรียนเองถูกหรือผิด
2. นักเรียนบอกได้ถูกต้องว่าการออกเสียงพยัญชนะสะกด ก ด บ ของนักเรียนคนอื่นถูกหรือผิด

สื่อการเรียน

1. เครื่องบันทึกเสียง
2. บัตรภาพจำนวน 15 บัตร คือ

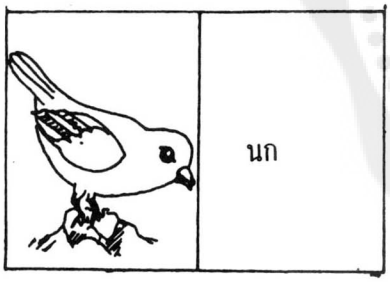

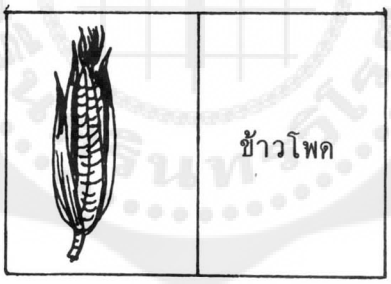

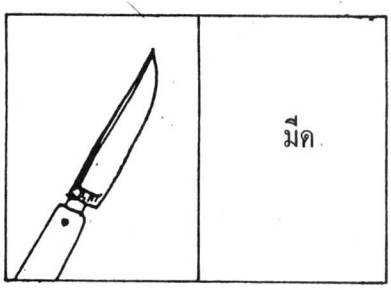

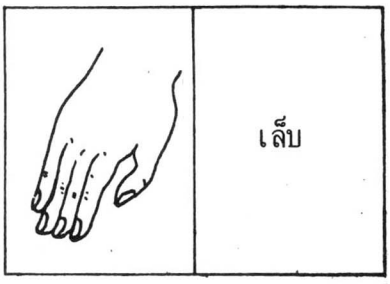

ครก

พัด

กราบ

ปาก

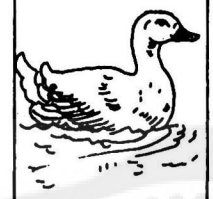

เป็ด

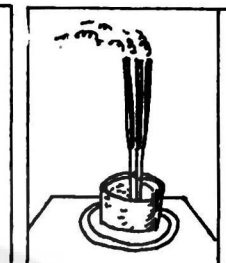

ถูป

จมูก

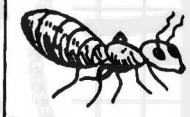

มด

รูป

กิจกรรมการฝึก

1. ครูชูบัตรภาพชุดคำที่มีเสียงพยัญชนะสะกด ก ให้นักเรียนดูทีละภาพ โดยหันด้านคำศัพท์ไว้ด้านใน
2. ให้นักเรียนออกเสียงดังๆ ทีละคนว่าเป็นภาพอะไร โดยครูบันทึกเสียงไว้ทุกคน
3. ครูเปิดเทปให้นักเรียนฟังพร้อมกัน แล้วให้ผลัดกันวิจารณ์การออกเสียงพยัญชนะสะกด ก ของแต่ละคน รวมทั้งตนเองด้วย
4. ครูถามนักเรียนแต่ละคนว่าออกเสียงถูกต้องหรือไม่ เพื่อให้นักเรียนรู้ข้อบกพร่องของตน
5. ครูชูบัตรภาพชุดคำที่มีเสียงพยัญชนะสะกด ด ให้นักเรียนดูและดำเนินการเหมือนในข้อ 2-4
6. ครูชูบัตรภาพชุดคำที่มีเสียงพยัญชนะสะกด บ ให้นักเรียนดูและดำเนินการเหมือนในข้อ 2-4

แบบฝึกที่ 4.1/3

ฝึกฟังเพื่อแยกความแตกต่างของเสียงพยัญชนะสะกด ก ด บ

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อฝึกให้นักเรียนฟังแล้วบอกความแตกต่างของเสียงพยัญชนะสะกด ก กับ ด ด กับ บ และ ก กับ บ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกได้ว่าเสียงที่ได้ยินเหมือนกันหรือไม่เหมือนกัน
2. นักเรียนบอกได้ว่าเสียงที่ได้ยินตรงกับเสียงพยัญชนะสะกด ก หรือ ด หรือ บ

สื่อการเรียน

1. บัตรหมายเลข 3 บัตร
2. บัตรคำรูปนกจำนวน 21 บัตร
3. เกม "จับนก"
4. เอกสารประกอบแบบฝึกที่ 4.1/3.1
5. เอกสารประกอบแบบฝึกที่ 4.1/3.2

กิจกรรมการฝึก

1. ครูติดบัตรหมายเลข 1, 2 และ 3 ชิดขอบบนของกระดานดำ เพื่อกำหนดแถวที่ 1 แถวที่ 2 และแถวที่ 3
2. ครูติดบัตรคำรูปนก ตามแถวทั้ง 3 ดังนี้

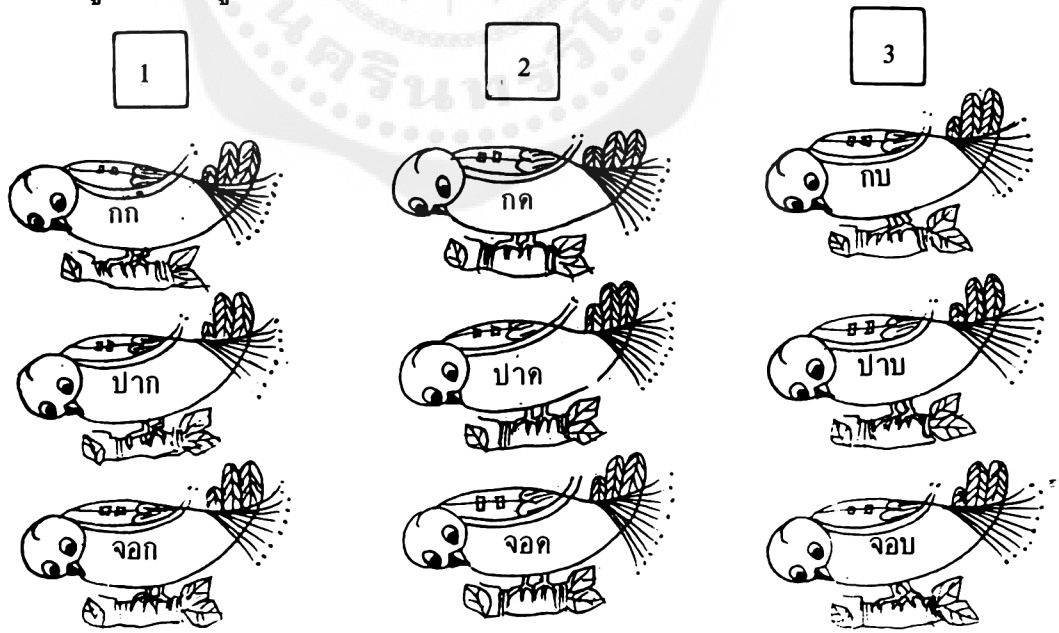

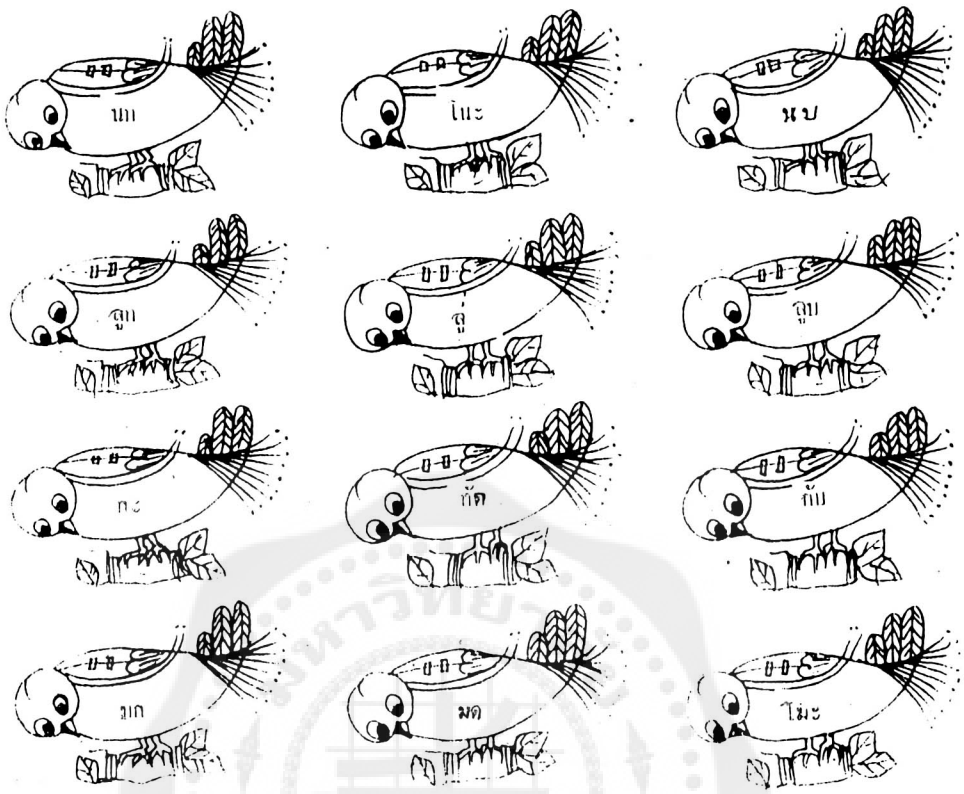

3. ครูอ่านบัตรคำในข้อ 2 ทีละแถวเป็นจังหวะช้าๆ โดยให้นักเรียนฟังพร้อมกับสังเกตรูปปากและวิธีออกเสียงของครูขณะอ่านบัตรคำ เช่น

กก.....กด.....กบ

ปาก.....ปาด.....ปาบ

ลูก.....ลู่.....ลูบ

ฯลฯ

4. ให้นักเรียนฝึกกิจกรรม "เหมือน-ไม่เหมือน" ดังนี้

4.1 ครูอ่านบัตรคำในข้อ 2 ครั้งละ 2 คำ โดยใช้แผ่นกระดาษบังปากเพื่อมิให้นักเรียนสังเกตรูปปากของครูขณะออกเสียง และให้นักเรียนฟังว่าถ้าเสียงเหมือนกันให้ปรบมือ ถ้าฟังว่าเสียงไม่เหมือนกันให้โบกมือ หรือจะให้ตอบว่าเหมือนกับไม่เหมือนก็ได้ ดังนี้

ครู	นักเรียน
ปาก.....ปาด	โบกมือ
จอก.....จอก	ปรบมือ
กก.....กด	โบกมือ
ลูก.....ลู่	โบกมือ

ฯลฯ

4.2 ฝึกนักเรียนตามข้อ 4.1 เป็นรายบุคคลสลับกันไป

5. ให้นักเรียนฝึกกิจกรรม "บอกเลขตามแถว" ดังนี้

5.1 ให้นักเรียนดูบัตรคำที่ติดบนกระดานดำแล้วอธิบายให้ฟังว่าครูจะออกเสียงทีละคำ ให้นักเรียนบอกพร้อมกันว่าครูออกเสียงของคำในแถวใด โดยบอกเฉพาะตัวเลขประจำแถว ดังนี้

ครู	นักเรียน
นก	หนึ่ง
กบ	สาม
มด	สอง

ฯลฯ

5.2 ครูออกเสียงทีละคำ แล้วให้นักเรียนบอกพร้อมกันว่าเป็นคำในแถวใด โดยบอกเฉพาะตัวเลขประจำแถวของคำนั้น

ครู	นักเรียน
กก.....กด	หนึ่ง สอง
ปาด.....ปาบ	สอง สาม
จอก.....จอก	หนึ่ง หนึ่ง

ฯลฯ

5.3 ครูออกเสียงทีละ 3 คำ แล้วให้นักเรียนบอกเลขประจำแถวตามลำดับคำที่ครูพูด

ครู	นักเรียน
ปาก.....ปาด.....ปาบ	หนึ่ง สอง สาม
กบ.....กด.....กบ	สาม สอง สาม
มด.....โมะ.....มก	สอง สาม หนึ่ง

ฯลฯ

6. ให้นักเรียนเล่นเกม "จับนก" ดังนี้

6.1 อุปกรณ์การเล่น คือ บัตรคำรูปนกตามข้อ 2

6.2 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มผลัดกันออกมาทีละคน

6.3 ครูเปล่งเสียงคำใดคำหนึ่งในบัตรคำรูปนกที่ติดบนกระดานดำ ให้นักเรียนแข่งขันกันจับบัตรคำรูปนกตัวที่ครูเปล่งเสียง ใครได้นำไปรวมไว้ที่กลุ่มของตนแล้วเปลี่ยนให้คนต่อไปออกมา

6.4 เมื่อหมดบัตรคำแล้ว นับจำนวนนกของแต่ละกลุ่ม กลุ่มใดได้มากกว่าเป็นฝ่ายชนะ

7. เอกสารที่ 4.1 /3.1 ประกอบการฝึก

7.1 ครูแจกเอกสารที่ 4.1/3.1 ให้นักเรียนทุกคน ให้นักเรียนอ่านคำสั่งในเอกสาร แล้วครูเปิดเทปให้ฟังแล้วให้นักเรียนทำลงในเอกสาร

<u>คำสั่ง</u> ครูจะพูดให้ฟังคำละ 2 ครั้ง ให้นักเรียนเขียนวงกลมรอบคำที่ออกเสียงตรงกับคำที่ครูพูด

คำที่ 1	กัด	คำที่ 2	กาบ
คำที่ 3	จิก	คำที่ 4	ปีบ
คำที่ 5	จุก	คำที่ 6	ลูก
คำที่ 7	ลวด	คำที่ 8	แสก
คำที่ 9	เลือด	คำที่ 10	โลก
คำที่ 11	ตอก	คำที่ 12	เล็บ

7.2 หลังจากนักเรียนทำเสร็จแล้ว ครูให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจ โดยครูเฉลยคำตอบ นักเรียนที่ทำได้ถูกต้องมากที่สุด ครูจะกล่าวคำชมเชย และให้เพื่อนทุกคนปรบมือให้เกียรติ

8. เอกสารที่ 4.1/ 3.2 ประกอบการฝึก

8.1 ครูแจกเอกสารที่ 4.1/ 3.2 ให้นักเรียนทุกคน ให้นักเรียนอ่านคำสั่งในเอกสาร แล้วครูเปิดเทปให้ฟังและให้นักเรียนทำลงในเอกสาร

<u>คำสั่ง</u> ให้นักเรียนขีดเส้นโยงคำในช่องที่ 1 ให้เข้าคู่กับคำในช่องที่ 2 เมื่อได้ยินครูพูดคำฯ นั้น

คำที่ 1	ฉาก.....ฉาด.....ฉาบ
คำที่ 2	จัก.....จัด.....จับ
คำที่ 3	โลก.....โลด.....โลภ
คำที่ 4	จิก.....จิด.....จิบ
คำที่ 5	ทุก.....ทุด.....ทุบ
คำที่ 6	แสก.....แสด.....แสบ
คำที่ 7	ลอก.....ลอด.....ลอบ
คำที่ 8	สวก.....สวด.....สวบ
คำที่ 9	เปิก.....เปิด.....เปิบ

8.2 หลังจากนักเรียนทำเสร็จแล้ว ครูให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจ โดยครูเฉลยคำตอบ นักเรียนที่ทำได้ถูกต้องที่สุด ครูกล่าวชมเชย และให้เพื่อนทุกคนปรบมือให้เกียรติ

เอกสารประกอบแบบฝึกที่ 4.1/3.1

<u>คำสั่ง</u> ครูจะพูดให้ฟังคำละ 1 ครั้ง ให้นักเรียนเขียนวงกลมรอบคำที่ออกเสียงตรงกับคำที่ครูพูด

คำที่	ออกเสียง			คำที่	ออกเสียง		
1	กัก	กัด	กับ	7	ลวก	ลวด	ลวบ
2	กาก	กาด	กาบ	8	แสก	แสด	แสบ
3	จิก	จิด	จิบ	9	เลือก	เลือด	เลือบ
4	ปีก	ปีด	ปีบ	10	โลก	โลด	โลภ
5	จุก	จุด	จุบ	11	ตอก	ตอด	ตอบ
6	ลูก	ลูด	ลูบ	12	เล็ก	เล็ด	เล็บ

เอกสารประกอบแบบฝึกที่ 4.1/3.2

<u>คำสั่ง</u> ให้นักเรียนขีดเส้นโยงคำในช่องที่ 1 ให้เข้าคู่กับคำในช่องที่ 2 เมื่อได้ยินครูพูดคำฯ นั้น

คำที่	คำในช่องที่ 1	คำในช่องที่ 2	คำที่	คำในช่องที่ 1	คำในช่องที่ 2
ตัวอย่าง	กัก	กับ	5	ทุก	ทุบ
	กัด	กัก		ทุด	ทุด
	กับ	กัด		ทุบ	ทุก
1	ฉาก	ฉาบ	6	แสก	แสบ
	ฉาด	ฉาด		แสด	แสด
	ฉาบ	ฉาก		แสบ	แสก
2	จัก	จับ	7	ลอก	ลอบ
	จัด	จัด		ลอด	ลอด
	จับ	จัก		ลอบ	ลอก
3	โลก	โลภ	8	สวก	สวบ
	โลด	โลด		สวด	สวด
	โลภ	โลก		สวบ	สวก
4	จิก	จิบ	9	เปิก	เปิบ
	จิด	จิด		เปิด	เปิด
	จิบ	จิก		เปิบ	เปิก

แบบฝึกที่ 4.2 ฝึกทักษะการออกเสียง

แบบฝึกที่ 4.2/1

ฝึกการออกเสียงพยัญชนะ สะกด ก ด และ บ

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนบอกที่เกิดของเสียงพยัญชนะ สะกด ก ด และ บ ได้ และสามารถออกเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด ก ด และ บ ได้ถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกตำแหน่ง ที่เกิดของเสียงพยัญชนะ" ก " " ด " และ "บ" ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนออกเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด " ก " " ด " และ " บ " ได้ถูกต้องชัดเจน

สื่อการเรียน

1. กระจกเงาขนาด 5"× 7 "
2. แผนภูมิ " ก " ซึ่งแสดงตำแหน่งที่เกิดของเสียงพยัญชนะ ก

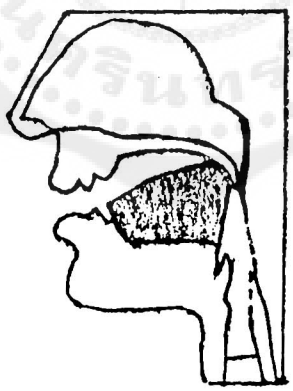

3. แผนภูมิ " ค " ซึ่งแสดงตำแหน่งที่เกิดของเสียงพยัญชนะ ค

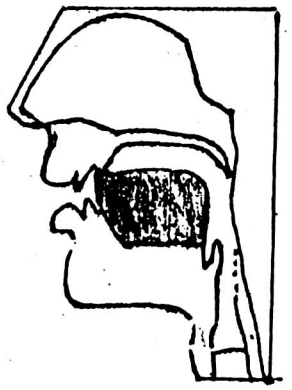

4. แผนภูมิ " บ " ซึ่งแสดงตำแหน่งที่เกิดของเสียง พยัญชนะ บ

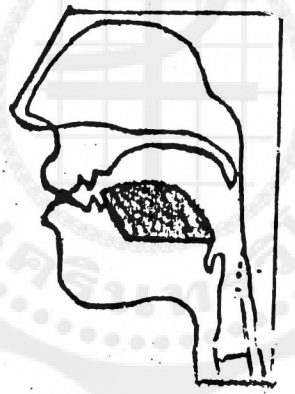

5. บัตรคำ 21 บัตร (ตามข้อ 2 ในแบบฝึกที่ 4.1/3)

กิจกรรมการฝึก

1. ครูให้นักเรียนบริหารริมฝีปากและลิ้น เน้นเฉพาะปลายลิ้น และโคนลิ้น ประมาณ 3-5 นาที

2. ครูให้นักเรียนดูแผนภูมิ " ก " พร้อมกับอธิบายตำแหน่งที่เกิดของเสียงพยัญชนะ ก คือโคนลิ้นกับเพดานอ่อนเวลาออกเสียงปากเปิดเล็กน้อย ปล่อยลมออกมาทางช่องคอโคนลิ้นกระดกขึ้นและเพดานอ่อนกักลมไว้แล้วระเบิดออก ครูออกเสียง " เกอะ " เป็นตัวอย่างให้นักเรียนสังเกตวิธีออกเสียงของครูและลองออกเสียงตาม

3. ครูให้นักเรียนดูแผนภูมิ " ด " พร้อมกับอธิบายตำแหน่งที่เกิดของ เสียงพยัญชนะ ด คือ ปลายลิ้นกับ ปุ่มเหงือกเวลาออกเสียงปากเปิดเล็กน้อย ปลายลิ้นกดที่ปุ่มเหงือกเพื่อกักลมไว้แล้วระเบิดออกเป็นเสียง " ด " แล้วครู ออกเสียง " เดอะ " เป็นตัวอย่างให้ฟังและให้นักเรียนสังเกตวิธีออกเสียงของครู และลองออกเสียงตาม

4. ครูให้นักเรียนดูแผนภูมิ " บ " พร้อมทั้งอธิบายตำแหน่งที่เกิดของเสียงพยัญชนะ บ คือ ริมฝีปากทั้งสองเวลาออกเสียงริมฝีปากปิดสนิท แต่ฟันบนและล่างห่างกันลิ้นวางราบที่พื้นปากกักลมไว้ที่ริมฝีปากแล้วปล่อยให้ระเบิดออกเป็นเสียง"บ"แล้วครูออกเสียง"เบอะ"เป็นตัวอย่างให้ฟัง ให้นักเรียนสังเกตวิธีออกเสียงของครูและลองออกเสียงตาม

5. ครูให้นักเรียนออกเสียง เกอะ -เกอะ-เกอะ ,เดอะ-เดอะ-เดอะ และ เบอะ-เบอะ-เบอะ ขณะออกเสียงให้นักเรียนดูตนเองในกระจกที่ครูแจกให้ครูเดินดูนักเรียนแต่ละคนว่าทำได้ถูกต้องหรือไม่ ถ้ายังไม่ถูกต้อง ครูออกเสียงหน้ากระจก และให้นักเรียนดูครูในกระจกพร้อมทั้งสังเกตวิธีออกเสียงและลองออกเสียงหน้ากระจกพร้อมครู

6. ครูให้นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องในการออกเสียงของตนเองโดยกางฝ่ามือให้นิ้วหัวแม่มือแตะขากรรไกรล่างด้านหนึ่งและนิ้วกลางแตะขากรรไกรล่างอีกด้านหนึ่ง ฝ่ามือทาบลำคอขณะออกเสียงเกอะๆจะรู้สึกถึงการขยับขากรรไกรล่างได้อย่างถนัด และยังรู้สึกถึงความก้องของลำคอขณะออกเสียงด้วยสำหรับเสียง เดอะๆ ก็ตรวจสอบโดยวิธีเดียวกัน ถ้าทำได้ถูกต้องจะรู้สึกถึงความก้องในลำคอขณะออกเสียง ส่วนเสียง เบอะ ๆ นั้นนอกจากตรวจสอบความก้องในลำคอแล้ว ยังอาจให้นักเรียนยกหลังมือไว้ข้างหน้าปากขณะออกเสียง ถ้าออกเสียงผิดเป็น เพอะๆ จะรู้สึกว่าลมกระทบหลังมือชัดเจนกว่าเสียงเบอะๆ

7. ให้นักเรียนฝึกออกเสียง เกอะ เดอะ เบอะ ทีละเสียงซ้ำ ๆ กัน จนคล่องปาก

8. ครูอธิบายว่าพยัญชนะ ก เมื่ออยู่ท้ายพยางค์คือเป็นตัวสะกดของคำโคนลิ้นจะกระดกแตะเพดานอ่อน กักลมไว้เฉย ๆ ไม่ระเบิดออกเป็นเสียง เกอะ เช่นในข้อ 2 แล้วครูออกเสียงคำว่า นก ปาก ลูก จอก ให้ฟังเป็นตัวอย่างพร้อมทั้งชูบัตรคำให้ดู ให้นักเรียนสังเกตวิธีออกเสียงของครู และลองออกเสียงพร้อม ๆ กันทั้งกลุ่ม และเป็นรายบุคคลครูฟังเพื่อแนะนำแก้ไขถ้านักเรียนออกเสียงผิด

9. ครูอธิบายว่า พยัญชนะ ด เมื่ออยู่ท้ายพยางค์ คือเป็นตัวสะกดของคำ ปลายลิ้นจะแตะปุ่มเหงือกกักลมไว้เฉย ๆ ไม่ระเบิดออกเป็นเสียง เดอะ เช่นในข้อ 3 แล้วครูออกเสียงคำว่า มด กัด จอด ลอด ให้ฟังเป็นตัวอย่างพร้อมทั้งชูบัตรคำให้ดู แล้วให้นักเรียนสังเกตวิธีออกเสียงของครูและลองออกเสียงพร้อม ๆ กัน และรายบุคคล ครูฟังเพื่อแนะนำแก้ไข

10. ครูอธิบายว่า พยัญชนะ บ เมื่อยู่ท้ายพยางค์คือเป็นตัวสะกดของคำ ริมฝีปากจะปิดสนิทกักลมไว้เฉย ๆ ไม่ระเบิดออกมาเป็นเสียง เนอะ เช่นในข้อ 4 แล้วครูออกเสียงคำว่า กบ จอบ ลูบ กับ ให้ฟังเป็นตัวอย่างพร้อมทั้งชูบัตรในข้อ 5 ให้ดู แล้วให้นักเรียนสังเกตวิธีออกเสียงของครู และลองออกเสียงพร้อม ๆ กัน และทีละคน ครูคอยฟังเพื่อแนะนำแก้ไข

11. ครูชูบัตรคำทีละคู่คือ นก-โนะ,มด-โมะ,ลูบ-ลู่ พร้อมกับออกเสียงทีละคู่คำ ให้นักเรียนสังเกตวิธีออกเสียงของครู และ ความแตกต่างในการออกเสียงของแต่ละคู่คำ แล้วครูอธิบายว่าคำที่ไม่มีตัวสะกดเช่นคำว่า โนะ นั้นเวลาออกเสียงโคนลิ้นจะไม่กระดกขึ้นไปแตะเพดานอ่อนเหมือนคำว่า นก ซึ่งมีพยัญชนะ ก สะกด หรือคำว่า โมะ นั้นเวลาออกเสียงปลายลิ้นจะไม่ยกขึ้นแตะปุ่มเหงือกเหมือนคำว่า มด ซึ่งมีพยัญชนะ ด สะกด และคำว่า ลู่ ริมฝีปากจะไม่ปิดสนิทเหมือนคำว่า ลูบ ซึ่งมีพยัญชนะ บ สะกด

12. ครูชูบัตรคู่คำให้นักเรียนออกเสียง นก-โนะ,มด-โมะ , ลูบ-ลู่, กัก-กะ พร้อม ๆ กันและทีละคนเพื่อให้นักเรียนรู้สึกถึงความแตกต่างของการออกเสียงคำที่มีตัวสะกดและไม่มีตัวสะกด ครูฟังเพื่อแนะนำแก้ไขให้ถูกต้อง

13. ครูชูบัตรคำที่มีเสียง พยัญชนะสะกด ก ด บ เช่นคำ กก กด กบ ปาก ปาด ปาบ ฯลฯ ให้นักเรียนว่าพร้อมกันดัง ๆ คำละ 3 ครั้ง และให้อ่านเป็นรายบุคคลอีกครั้ง เพื่อเน้นให้นักเรียนรู้สึกถึงความแตกต่างของการออกเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด ก ด และ บ

แบบฝึกที่ 4.2/2

ฝึกการออกเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด ก ด บ

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อฝึกให้นักเรียนออกเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด ก ด และ บ ได้ถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนออกเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด ก ด และ บ ในลักษณะคำเดี่ยว คำคู่ กลุ่มคำ และประโยค ได้ถูกต้องชัดเจน

สื่อการเรียน

1. บัตรคำประกอบภาพจำนวน 15 บัตร (ตามแบบฝึกที่ 4.1 / 2 ข้อ 2)
2. บัตรคำคู่ 12 บัตร คือ

ลูกนก	มดกัด	จับกบ
เด็กเล็ก	วาดพัด	คับแคบ
ปลูกผัก	มิดชิด	รูปภาพ
ฝากบอก	อืดอัด	นับสิบ

3. บัตรข้อความประกอบภาพ 9 บัตร คือ

นกปากห่าง

มดกัดแขน

จับได้กบ

อุ้มเด็กเล็ก

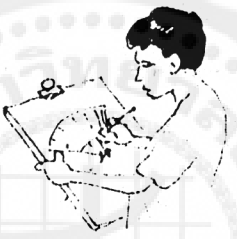

วาดรูปพัด

ดูรูปภาพ

ปลูกผักกาด

กัดข้าวโพด

นั่งนับสิบ

4. แถบประโยค 12 แถบ คือ

1. แม่ปลูกผั-หลายชนิด	2. พี่เลี้ยงเบ็-หลายตัว
3. เป็ดร้องเสียงดังก้า-ๆ	4. พ่อจุดธู-
5. เธอคิดเล-เก่ง	6. น้องกำลังวาดรู-
7. เขามีความสุ-	8. ทหารถือธงชา-
9. เขาซื้อเข็มขั-	10. เธอชอบมังคุ-
11. พ่อกำลังอา-น้ำ	12. เด็-กินขนม

กิจกรรมการฝึก

1. ให้นักเรียนบริหารริมฝีปากและลิ้น เน้นการฝึกโคนลิ้นและปลายลิ้นประมาณ 3-5 นาที

2. ครูชูบัตรคำประกอบภาพในข้อ 1 ขึ้น โดยหันด้านที่เป็นภาพให้นักเรียนทุกคนดู และ ให้นักเรียนทาย คำทีละบัตร เมื่อนักเรียนทายถูกครูจึงหันด้านที่เขียนคำศัพท์ให้ดู และฝึกให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำนั้น ๆ พร้อมกัน แล้วจึงฝึกให้ออกเสียงเป็นรายบุคคล

3. ครูฝึกให้นักเรียนอ่านคำคู่ ในข้อ 2 พร้อมกันทั้งกลุ่มและเป็นรายบุคคล

4. ครูฝึกให้นักเรียนอ่านข้อความประกอบภาพในข้อ 3 โดยให้อ่านพร้อมกันเป็นกลุ่ม และเป็นรายบุคคลเหมือน ข้อ 2

5. ครูแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม และ แจกแถบประโยคในข้อ 4 ให้กลุ่มละ 6. แถบ เพื่อ

ให้ช่วยกันทำ กลุ่มไหนเสร็จก่อน ให้ออกมาอ่านหน้าชั้นคนละประโยค ครูฟังเพื่อแนะนำแก้ไขถ้านักเรียนออกเสียงตัวสะกดไม่ถูกต้องชัดเจน เสร็จแล้วจึงให้อ่านพร้อม ๆ กันทีละประโยคอีกครั้งหนึ่ง

แบบฝึกชุดที่ 5

แบบฝึกทักษะการพูดคำที่ใช้พยัญชนะสะกด ง น ม และ ก ด บ

แบบฝึกที่ 5.1 ฝึกทักษะการฟัง

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อฝึกให้นักเรียนฟังแล้วบอกความแตกต่างของคำที่ใช้เสียงพยัญชนะสะกด ง น ม และ ก ด บ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกได้ถูกต้องว่าเสียงของคำที่ได้ยินเป็นคำที่มีเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม หรือ ก ด บ

สื่อการเรียน

1. บัตรคำรูปดาว 6 บัตร จำนวน 2 ชุด ชุดสีฟ้ากับสีแดง

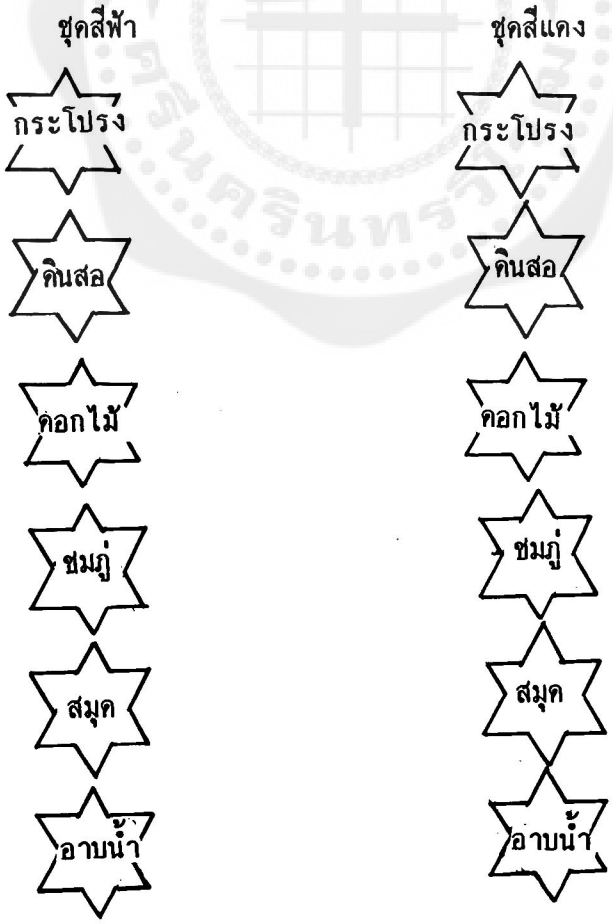

2. เกม "เชลยดาว"

3. เอกสารประกอบแบบฝึกที่ 5.1

กิจกรรมการฝึก

1. ครูให้นักเรียนเล่มเกม "เชลยดาว" ดังนี้

1.1 อุปกรณ์การเล่น คือ บัตรคำรูปดาวในข้อ 1 จำนวน 2 ชุด

1.2 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม และแจกบัตรคำให้กลุ่มละ 1 ชุด ให้ทั้ง 2 กลุ่มออกมายืนหน้าชั้นและหันหน้าเข้าหากัน

1.3 ครูอธิบายวิธีเล่นให้นักเรียนฟังว่า ครูจะออกเสียงให้ฟังครั้งละ 1 คำ คำที่ครูออกเสียงนั้นอาจจะมีในบัตรคำหรือไม่มีก็ได้ ถ้าเป็นคำที่ไม่มีในบัตรคำก็จะมีเสียงพยัญชนะสะกดที่ใกล้เคียงกัน เช่น ในบัตรคำมีคำว่า สมุด ครูอาจจะออกเสียงเป็น สมุบ หรือ สมุก ก็ได้ หรือคำในบัตร คำว่า กระโปรง ครูอาจจะออกเสียงเป็น กระโปรม หรือ กระโปรน ก็ได้ เมื่อนักเรียนฟังว่าเสียงตรงกับบัตรคำที่นักเรียนมี ให้ยกบัตรชูขึ้นให้ทุกคนเห็นทั่วกัน ถ้าถูกต้องมีสิทธิ์เก็บบัตรนั้นไว้ แต่ถ้าผิดนักเรียนคนนั้นจะต้องไปยืนต่อท้ายแถวของอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเท่ากับเป็นเชลยของฝ่ายนั้น ฝ่ายใดที่มีเชลยมากกว่าเป็นฝ่ายชนะ

2. เอกสาร ที่ 5.1 ประกอบการฝึก

2.1 ครูแจกเอกสารที่ 5.1 ให้นักเรียนทุกคนให้นักเรียนอ่านคำสั่งในเอกสาร แล้วครูออกเสียงให้นักเรียนฟังและให้นักเรียนทำลงในเอกสาร

<u>คำสั่ง</u> ครูจะออกเสียงให้ฟังคำละ 1 ครั้ง ให้นักเรียนเขียนวงกลมรอบคำที่ออกเสียงตรงกับคำที่ได้ยิน

คำที่ 1	กระโปรง	คำที่ 2	กระโปรน
คำที่ 3	ชนน	คำที่ 4	ชนม
คำที่ 5	มะม่วง	คำที่ 6	มะม่วน
คำที่ 7	มะกรูบ	คำที่ 8	มะกรูด
คำที่ 9	กระดาก	คำที่ 10	กระดาษ
คำที่ 11	ตลาบ	คำที่ 12	ตลาด

2.2 หลังจากนักเรียนทำเสร็จแล้ว ครูให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจโดยดูเฉลยคำตอบในข้อ 2.1 นักเรียนที่ทำได้ถูกต้องมากที่สุด ครูจะกล่าวคำชมเชยและให้เพื่อนทุกคนปรบมือให้เกียรติ

เอกสารประกอบแบบฝึกที่ 5.1

<u>คำสั่ง</u> ครูจะออกเสียงให้ฟังคำละ 1 ครั้ง ให้นักเรียนเขียนวงกลมรอบคำที่ออกเสียงตรงกับคำที่ได้ยิน

คำที่	คำที่ออกเสียงตรงกับที่ได้ยิน		
1	กระโปรง	กระโปรน	กระโปรม
2	กระโปรง	กระโปรน	กระโปรม
3	ขนง	ขนน	ขนม
4	ขนง	ขนน	ขนม
5	มะม่วง	มะม่วน	มะม่วม
6	มะม่วง	มะม่วน	มะม่วม
7	มะกรูก	มะกรูด	มะกรูบ
8	มะกรูก	มะกรูด	มะกรูบ
9	กระดาก	กระดาษ	กระดาบ
10	กระดาก	กระดาษ	กระดาบ
11	ตลาก	ตลาด	ตลาบ
12	ตลาก	ตลาด	ตลาบ

แบบฝึกที่ 5.2 ฝึกทักษะการออกเสียง

แบบฝึกที่ 5.2/1

ฝึกการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม และ ก ด บ

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อฝึกให้นักเรียนออกเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด ง น ม และ ก ด บ ได้ถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนออกเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด ง น ม และ ก ด บ ในลักษณะคำเดี่ยว คำคู่ และข้อความได้ถูกต้องชัดเจน
2. นักเรียนออกเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด ง น ม และ ก ด บ ในลักษณะประโยค และบทสนทนาได้ถูกต้องชัดเจน

สื่อการเรียน

1. แผนภูมิภาพ

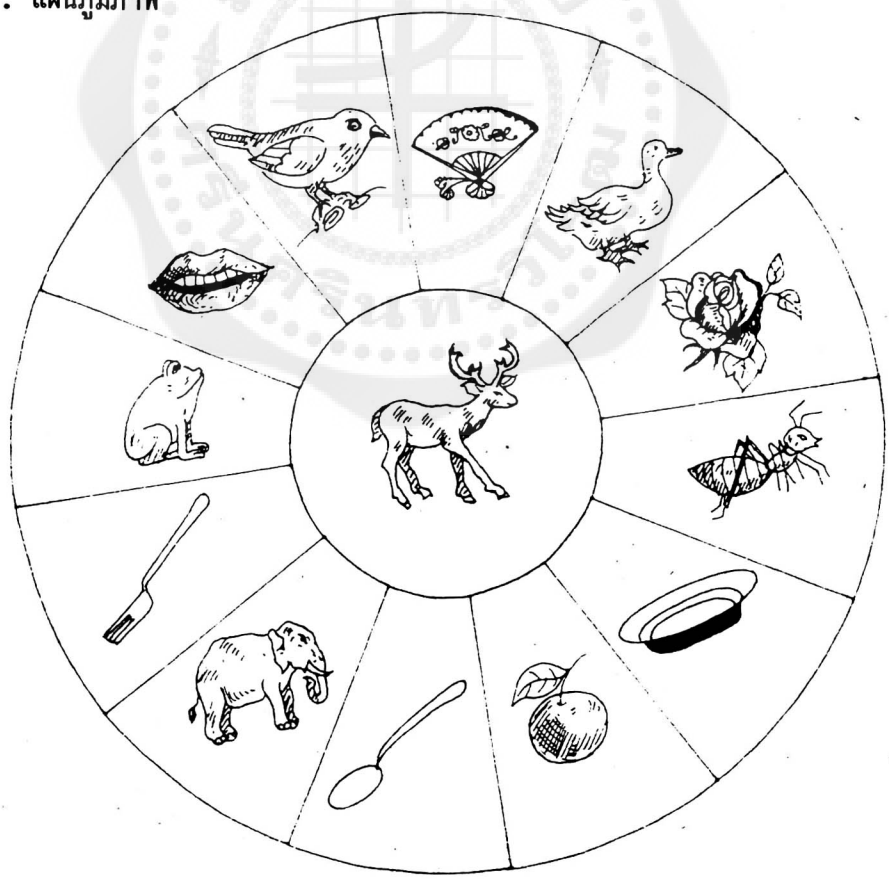

2. บัตรคำคู่ประกอบภาพ 9 บัตร คือ

3. บัตรภาพประกอบข้อความ 9 บัตร คือ

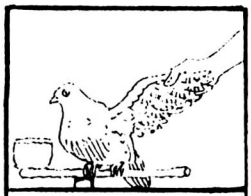

จับปีกนก

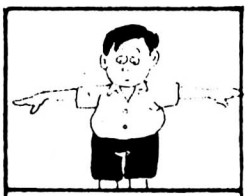

ยืนกางแขน

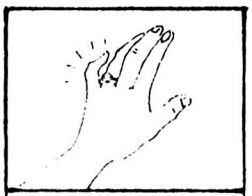

สวมแหวนเพชร

เด็ดดอกไม้

หยิบไข่นก

ตกต้นมะม่วง

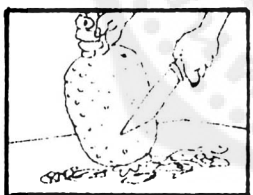

ปอกสับปะรด

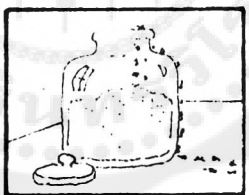

มดกินน้ำตาล

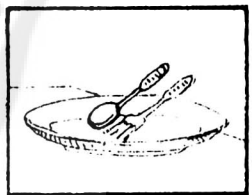

ช้อนส้อมอยู่ในจาน

กิจกรรมการฝึก

1. ให้นักเรียนบริหารริมฝีปากและลิ้น เน้นการบริหารปลายลิ้นและโคนลิ้นประมาณ 3-5 นาที
2. ทบทวนการออกเสียง "เงอะ เนอะ เมอะ" และ "เกอะ เคอะ เบอะ" ตามที่เคยฝึกในแบบฝึกที่ 3.1 และ แบบฝึกที่ 4.1
3. ให้นักเรียนฝึกกิจกรรม "อ่านคำตามแผนภูมิ" ดังนี้
   3.1 ครูติดแผนภูมิภาพในข้อ 1 บนกระดานดำ และชี้ภาพในแผนภูมิให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำตามภาพทีละภาพพร้อมๆ กัน
   3.2 ให้นักเรียนอาสาสมัครออกไปเขียนคำในแผนภูมิบนกระดาน โดยจัดกลุ่มคำตามเสียงตัวสะกด เช่น นก-ปาก, ช้าง-กวาง, จาน-ช้อน ฯลฯ แล้วให้นักเรียนอ่านคำที่เขียนบนกระดานทีละกลุ่มคำพร้อมๆ กัน และอ่านเป็นรายบุคคล ครูฟังเพื่อติชมหรือแนะนำปรับปรุงถ้านักเรียนออกเสียงไม่ชัดเจนถูกต้อง
4. ให้นักเรียนฝึกกิจกรรม "เติมคำ" ดังนี้
   4.1 ครูติดบัตรคำตามข้อ 2 บนกระดานดำ และบอกให้นักเรียนคิดเติมคำในช่องว่างใต้ภาพให้ได้ความสมบูรณ์
   4.2 ให้นักเรียนออกไปเติมคำในช่องว่างของบัตรคำประกอบภาพที่ติดบนกระดานดำ เสร็จแล้วให้อ่านพร้อมๆ กัน และอ่านเป็นรายบุคคล ครูฟังเพื่อแนะนำแก้ไขถ้านักเรียนออกเสียงไม่ถูกต้อง
5. ให้นักเรียนฝึกกิจกรรม "อ่านข้อความประกอบภาพ" ดังนี้
   5.1 ครูชูบัตรคำประกอบภาพในข้อ 3 ขึ้น โดยหันด้านที่เป็นภาพให้นักเรียนดู และให้นักเรียนทายคำทีละบัตร เมื่อนักเรียนทายถูกครูจึงหันด้านที่เขียนคำศัพท์ให้ดู
   5.2 ครูฝึกให้นักเรียนอ่านออกเสียงในบัตรคำพร้อมๆ กัน แล้วจึงฝึกให้อ่านเป็นรายบุคคล
6. ให้นักเรียนฝึกกิจกรรม "แข่งขันแต่งประโยคจากภาพ"
   6.1 ครูแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดแต่งประโยคจากภาพในแผนภูมิ โดยครูกำหนดเวลาให้ 5 นาที แล้วให้นักเรียนออกไปเขียนประโยคบนกระดาน กลุ่มใดแต่งประโยคได้ถูกต้องและมากกว่าอีกกลุ่มหนึ่งถือเป็น ฝ่ายชนะ
   6.2 ครูให้นักเรียนอ่านประโยคบนกระดานพร้อมๆ กัน และอ่านเป็นรายบุคคล ครูฟังเพื่อติชมหรือแนะนำแก้ไข
7. ให้นักเรียนฝึกกิจกรรม "เล่าเรื่องจากภาพ"

7.1 ครูแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม และให้นักเรียนเลือกคำจากแผนภูมิภาพในข้อ 1 กลุ่มละ 5 ภาพ โดยไม่ซ้ำกัน เพื่อนำไปประกอบการเล่าเรื่องจากภาพเหล่านั้น

7.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปรึกษากัน แล้วออกมาช่วยกันเล่าเรื่องที่คิดแต่งขึ้นทีละกลุ่ม ครูฟังเพื่อแนะนำแก้ไขบางคำที่นักเรียนออกเสียงไม่ถูกต้อง

7.3 ครูถามนักเรียนว่าชอบเรื่องของกลุ่มไหน แล้วทุกคนปรบมือให้เกียรติแก่กลุ่มนั้น

แบบฝึกที่ 5.2/2

ฝึกการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม และ ก ด บ

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อฝึกให้นักเรียนออกเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด ง น ม และ ก ด บ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนออกเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด ง น ม และ ก ด บ ในลักษณะประโยค และบทสนทนาได้ถูกต้อง

สื่อการเรียน

1. หุ่นถุงกระดาษ 6 ตัว คือ

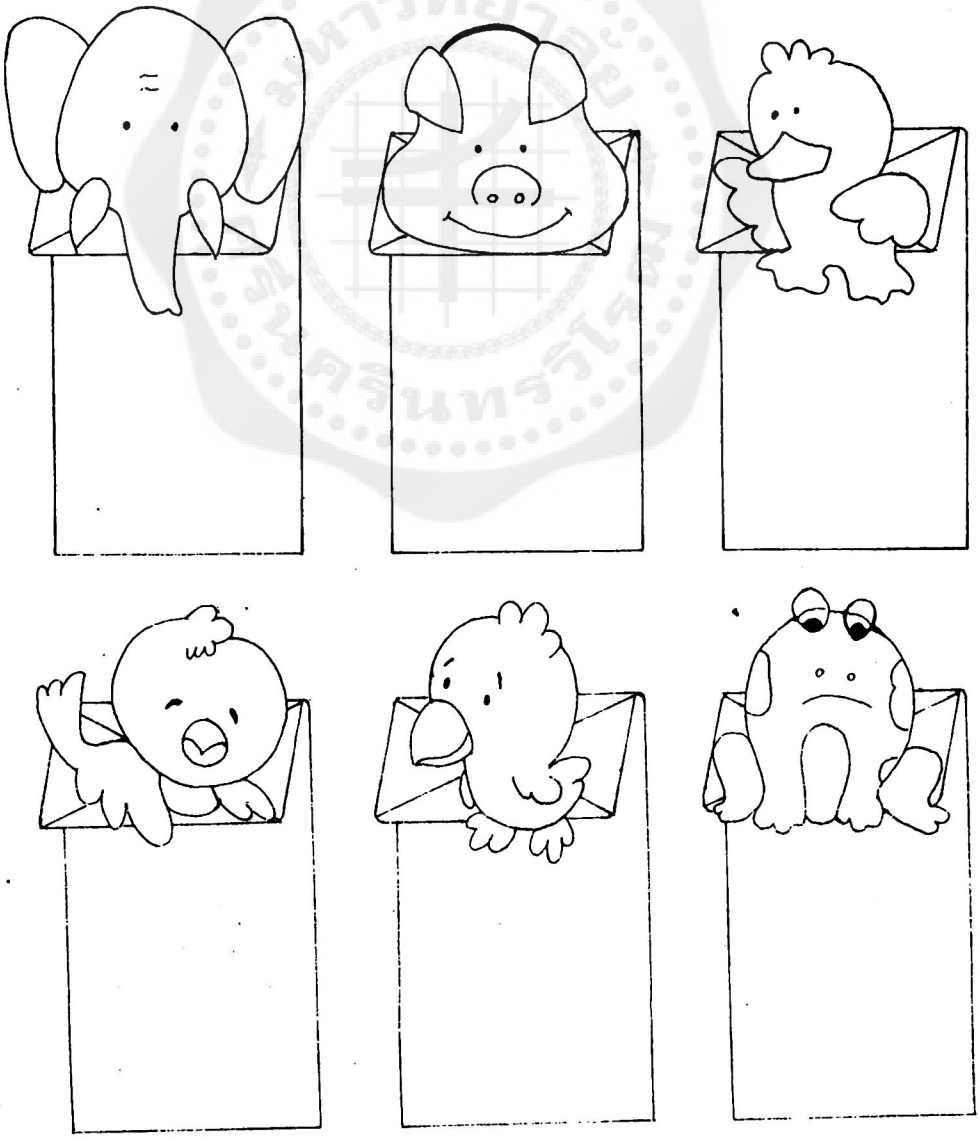

2. บทบาทสมมุติ
3. เพลง "ขอมอบดอกไม้แก่เธอ" (เนื้อเพลงตามแบบฝึกที่ 2.2/7 ข้อ 2 แต่เปลี่ยนคำ "กล้วยไม้" เป็น "ดอกไม้"

กิจกรรมการฝึก

1. ครูให้นักเรียนบริหารริมฝีปากและลิ้น เน้นบริหารปลายลิ้นและโคนลิ้นประมาณ 3-5 นาที
2. ทบทวนการออกเสียง "เงอะ เนอะ เมอะ" และ "เกอะ เคอะ เบอะ" ตามที่เคยฝึกในแบบฝึกที่ 3.1 และ 4.1
3. ให้นักเรียนเล่นบทบาทสมมุติ
   3.1 อุปกรณ์การเล่น หุ่นถุงกระดาษในข้อ 1 (ใช้สวมมือหรือดัดแปลงคล้ายหมวกสวมศีรษะก็ได้)
   3.2 ครูชูหุ่นถุงกระดาษให้นักเรียนดูทีละตัว และให้นักเรียนบอกพร้อมๆ กันว่าเป็นหุ่นรูปสัตว์อะไรบ้าง และสัตว์แต่ละชนิดร้องเสียงดังอย่างไร และครูให้นักเรียนร้องเลียนเสียงสัตว์เหล่านั้น เช่น ช้าง ร้อง ฮูมๆ หนูร้อง อู๊ดๆ เป็ด ร้อง ก๊าบๆ นกร้อง จิ๊บๆ กบร้อง อ๊บๆ และลูกไก่ร้องเจี๊ยบๆ
   3.3 ครูให้นักเรียนออกไปเล่นหน้าชั้นคราวละ 3 คน ครูแจกหุ่นถุงกระดาษให้สวมมือคนละตัว โดยสมมุติเป็นสัตว์แต่ละชนิดตามหุ่นนั้นๆ และสนทนากันพร้อมทั้งทำท่าทางประกอบด้วย ดังตัวอย่าง

   คนที่ 1 (สมมุติเป็นช้าง) ฮูมๆ สวัสดีครับ แม่เป็ด ผมชื่อนายช้างครับ ผมมีงวงยาว ตัวสูง ผมชอบกินใบไผ่ครับ (ขณะพูดให้ขยับมือที่สวมหุ่นถุงกระดาษไปมาพร้อมทั้งทำท่าทางประกอบด้วย)

   คนที่ 2 (สมมุติเป็นเป็ด) ก๊าบๆ สวัสดีค่ะ พ่อช้างตัวใหญ่ ฉันคือแม่เป็ดตัวเล็ก ฉันชอบกินปลาค่ะ

   คนที่ 3 (สมมุติเป็นหมู) อู๊ดๆ สวัสดีครับ พ่อช้างใหญ่ กับ แม่เป็ดเล็ก ผมชื่อนายหมูอ้วนครับ ผมชอบกินข้าว กินรำครับ

   ฯลฯ

   3.4 ครูให้นักเรียนที่เป็นคนดูช่วยกันวิจารณ์การพูด และการแสดงท่าทางของผู้แสดง และครูช่วยเสริมการวิจารณ์
   3.5 ครูให้นักเรียนคนอื่นๆ เปลี่ยนกันออกไปแสดงหน้าชั้น และให้เพื่อนๆ ช่วยกันวิจารณ์การพูดโดยเฉพาะการออกเสียงตัวสะกดว่าชัดเจนถูกต้องหรือไม่ และครูช่วยแนะนำแก้ไขถ้านักเรียนคนใดออกเสียงผิด

4. ให้นักเรียนฝึกกิจกรรม "โต้วาที" ดังนี้

4.1 ครูให้นักเรียนช่วยกันคิดและเสนอเรื่องสำหรับการโต้วาที เป็นเรื่องง่ายๆ เช่น "เป็นเป็ดดีกว่าเป็นหมู" หรือ "เกิดเป็นนกดีกว่าเกิดเป็นช้าง" ฯลฯ แล้วเลือกไว้เพียง 1 เรื่อง

4.2 หานักเรียนอาสาสมัครเป็นคนโต้วาที แล้วครูแบ่งเป็นฝ่ายเสนอกับฝ่ายค้านฝ่ายละ 3 คน โดยมีหัวหน้าฝ่ายและผู้สนับสนุนฝ่ายละ 2 คน

4.3 ครูอธิบายกติกาการโต้วาทีอย่างง่ายๆ ให้นักเรียนฟังจนเข้าใจ

4.4 ให้นักเรียนออกไปโต้วาทีหน้าชั้น ครูเป็นผู้จับเวลาและให้สัญญาณหมดเวลาการพูดของแต่ละคน นักเรียนคนอื่นๆ และครูฟังและวิจารณ์การพูดของนักเรียนที่โต้วาทีทั้งในด้านการออกเสียงและความคิดเห็น รวมทั้งพิจารณาว่าฝ่ายเสนอหรือฝ่ายค้านควรเป็นฝ่ายชนะ

5. ให้นักเรียนฝึกกิจกรรมจากเพลง "ขอมอบดอกไม้แก่เธอ" ดังนี้

5.1 ครูติดแผนภูมิเพลงบนกระดานดำ

5.2 ครูให้นักเรียนอ่านออกเสียงเนื้อเพลงพร้อมๆ กัน

5.3 ครูให้นักเรียนออกไปเขียนคำที่มีตัวสะกดจากเนื้อเพลง โดยเลือกเขียนเฉพาะคำที่มีพยัญชนะสะกด ง น ม และ ก ด บ เท่านั้น และพยายามจัดกลุ่มคำตามเสียงพยัญชนะสะกดให้ถูกต้อง

5.4 ให้นักเรียนอ่านออกเสียงทีละกลุ่มคำพร้อมๆ กัน แล้วจึงให้อ่านเป็นรายบุคคล ครูฟังเพื่อแนะนำแก้ไขถ้านักเรียนยังอ่านไม่ถูกต้องชัดเจน

5.4 ให้นักเรียนร้องเพลงพร้อมๆ กัน โดยมีนักเรียนอาสาสมัคร 2 คน ทำท่ามอบช่อดอกไม้ให้แก่กัน ประกอบบทเพลง (บทเพลงนี้นักเรียนเคยฝึกร้องมาแล้วในแบบฝึกชุดที่ 2 แต่ครูต้องบอกว่าขอให้เปลี่ยนคำว่า กล้วยไม้ เป็น ดอกไม้ สำหรับแบบฝึกชุดนี้)

แบบฝึกชุดที่ 6

แบบฝึกทักษะการพูดคำที่ใช้สระอะ สระอา และมีพยัญชนะควบกล้ำ ว กับพยัญชนะสะกด น ม ย

แบบฝึกชุดที่ 6.1 ฝึกทักษะการฟัง

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อฝึกให้นักเรียนฟังและบอกความแตกต่างของคำที่ใช้เสียงสระอะ อา กับ เสียงสระ อัว และเสียงสระออ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกได้ถูกต้องว่าเสียงที่ได้ยินเป็นเสียงของคำที่มีเสียงสระอะ อา หรือ อัว หรือ ออ

สื่อการเรียน

1. บัตรหมายเลข 3 บัตร
2. บัตรคำจำนวน 12 บัตร

กิจกรรมการฝึก

1. ครูติดบัตรหมายเลข 1, 2 และ 3 บนกระดานเพื่อกำหนดแถวที่ 1, 2 และ 3
2. ครูติดบัตรคำตามแถวทั้ง 3 ดังนี้

1	2	3
ควัน	ควน	คอน
ความ	ควม	คอม
ขวาน	ขวน	ขอน
ควาย	คอย	คอน

3. ครูอ่านบัตรคำในข้อ 2 ทีละแถวเป็นจังหวะช้าๆ ให้นักเรียนฟังพร้อมกับสังเกตวิธีออกเสียงของครูไปด้วย ดังนี้

ควัน.....ควน.....คอน

ความ.....ควม.....คอน

ขวาน.....ขวน.....ขอน

ควาย.....คอย.....คอน

4. ให้นักเรียนฝึกกิจกรรม "เหมือน-ไม่เหมือน" ดังนี้

4.1 ครูออกเสียงตามบัตรคำในข้อ 2 ครั้งละ 2 คำ และให้นักเรียนฟังว่าเสียงเหมือนกันให้ปรบมือ ถ้าฟังว่าเสียงไม่เหมือนกันให้โบกมือ หรือตอบว่าเหมือนกับไม่เหมือนก็ได้

ครู	นักเรียน
ควัน.....ควัน	ปรบมือ
ควัน.....ควน	โบกมือ
ควาย.....คอย	โบกมือ
ควาย.....ควาย	ปรบมือ

ฯลฯ

4.2 ฝึกนักเรียนตามข้อ 4.1 เป็นรายบุคคลสลับกันไป

5. ให้นักเรียนฝึกกิจกรรม "บอกเลขตามแถว" ดังนี้

5.1 ให้นักเรียนดูบัตรคำที่ติดบนกระดานดำ แล้วอธิบายให้ฟังว่าครูจะออกเสียงทีละคำ ให้นักเรียนบอกพร้อมกันว่าครูออกเสียงของคำในแถวใด โดยบอกเฉพาะตัวเลขประจำแถวดังนี้

ครู	นักเรียน
ควัน	หนึ่ง
คอน	สาม
คอย	สอง
ควาย	หนึ่ง

ฯลฯ

5.2 ครูออกเสียงทีละ 2 คำ แล้วให้นักเรียนบอกพร้อมกันว่า เป็นคำในแถวใด โดยบอกเฉพาะตัวเลขประจำแถวของคำนั้น

ครู	นักเรียน
ควัน.....ควน	หนึ่ง สอง
ความ.....ความ	หนึ่ง หนึ่ง
ขวน.....ขอน	สอง สาม
ควาย.....คอน	หนึ่ง สาม

ฯลฯ

5.3 ครูออกเสียงทีละ 3 คำ แล้วให้นักเรียนบอกเลขประจำแถวตามลำดับคำที่ครูพูด

ครู	นักเรียน
ควาย.....คอย.....คอน	หนึ่ง สอง สาม
ควม.....ความ.....คอม	สอง หนึ่ง สาม
ขวาน.....ขอน.....ขวน	หนึ่ง สาม สอง
ควัน.....ควน.....ควัน	หนึ่ง สอง หนึ่ง

ฯลฯ

5.4 ฝึกนักเรียนตามข้อ 5.1, 5.2 และ 5.3 เป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยและเป็นรายบุคคลสลับกันไป จนกว่านักเรียนจะเกิดความแม่นยำในการฟังความแตกต่างของเสียง และฝึกให้นักเรียนฟังโดยไม่ต้องมองปากครูขณะออกเสียงด้วย

5.5 ควรฝึกนักเรียนหลังจากได้ฝึกตามแบบฝึกชุดที่ 2.1/3, 2.2/4 และ 2.2/5 แล้ว หรือเมื่อนักเรียนออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ว ได้แล้ว

แบบฝึกชุดที่ 6.2 ฝึกทักษะการออกเสียง

แบบฝึกชุดที่ 6.2/1

ฝึกการออกเสียงคำที่มีเสียงสระอะ และสระอา ในคำบางคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ว และมีพยัญชนะสะกด น ม และ ย

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อฝึกให้นักเรียนออกเสียงคำควบกล้ำ ว ที่มีเสียงสระอะ สระอา และมีพยัญชนะ น หรือ ม หรือ ย สะกดได้ถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนออกเสียงคำควบกล้ำ ว ที่มีเสียงสระอะ และมีพยัญชนะ น สะกด ได้ถูกต้องชัดเจน
2. นักเรียนออกเสียงคำควบกล้ำ ว ที่มีเสียงสระอา และมีพยัญชนะ น หรือ ม หรือ ย สะกด ได้ถูกต้องชัดเจน
3. นักเรียนสามารถเปรียบเทียบวิธีออกเสียงคำควบกล้ำ ที่มีเสียงสระอะ อา และมีพยัญชนะ น ม ย สะกด อย่างถูกต้องกับวิธีออกเสียงอย่างไม่ถูกต้องได้

สื่อการเรียน

1. กระจกเงาขนาด 3.5" X 5"
2. บัตรคำ จำนวน 4 ชุด คือ

ชุดที่ 1 คือ

อะ	อัวะ
อา	อัว
คา	คัว
คัน	ควน
ควัน	ควน

ชุดที่ 2 คือ

อา	อัว
คา	คัว
คาม	ควม
ความ	ควม

ชุดที่ 3 คือ

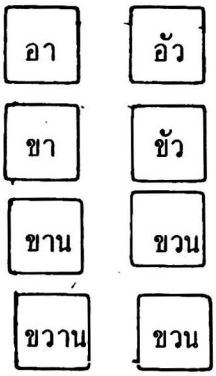

ชุดที่ 4 คือ

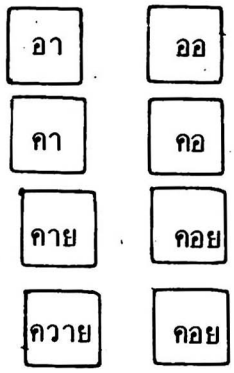

กิจกรรมการฝึก

1. ให้นักเรียนบริหารขากรรไกร ริมฝีปาก และโคนลิ้น ประมาณ 3-5 นาที
2. ทบทวนการออกเสียงคำควบกล้ำ ว ตามแบบฝึกที่ 2.2/4 ข้อ 7-11
3. ครูให้นักเรียนดูบัตรคำอะ อา อัวะ อัว แล้วอธิบายวิธีออกเสียงของแต่ละคำ เช่น อะ ต้องเปิดปากเล็กน้อย ริมฝีปากไม่ห่อ ใช้ลิ้นส่วนค่อนมาตรงกลางเล็กน้อยปลายลิ้นอยู่หลังฟันหน้าล่าง ส่วนเสียงสระอานั้นใช้ลิ้นส่วนหลัง ริมฝีปากไม่ห่อ เปิดปากกว้างกว่าเสียงสระอะ ส่วนเสียงสระอัวะนั้นให้ทำริมฝีปากห่อกลมเหมือนจะออกเสียงสระอุ นำก่อน แล้วจึงออกเสียง สระอะ และสำหรับเสียงสระอัวนั้นให้ทำริมฝีปากห่อกลมเหมือนจะออกเสียงสระอูก่อนจึงออกเสียงสระอา ก็จะเป็นเสียงสระอัว
4. ครูออกเสียงอะ - อัวะ และ อา - อัว ให้นักเรียนฟังพร้อมทั้งสังเกตรูปปาก และวิธีออกเสียงของครู แล้วให้นักเรียนออกเสียงและดูปากตนเองในกระจกเงาที่ครูแจกให้ และให้นักเรียนสังเกตความแตกต่างในการออกเสียงระหว่าง อะ กับ อัวะ และ อา กับ อัว
5. ครูให้นักเรียนฝึกออกเสียงตามบัตรคำชุดที่ 1 พร้อมๆ กันและทีละคน
6. ครูให้นักเรียนฝึกออกเสียงตามบัตรคำชุดที่ 2 และที่ 3 พร้อมๆ กัน และทีละคน โดยครูคอยฟังเพื่อแก้ไขปรับปรุง
7. ครูให้นักเรียนดูบัตรคำ ออ แล้วอธิบายวิธีออกเสียงสระ ออ ว่า ใช้ลิ้นส่วนหลังปลายลิ้นอยู่หลังฟันหน้าล่าง ริมฝีปากห่อ แล้วจึงเปล่งเสียงออกมา
8. ครูออกเสียงสระอา และ ออ ให้นักเรียนฟังพร้อมทั้งสังเกตรูปปากและวิธีออกเสียงของครู แล้วให้นักเรียนฝึกออกเสียงหน้ากระจกเงาที่ครูแจกให้ และให้

สังเกตความแตกต่างระหว่างเสียงสระอา กับ สระออ ซึ่งใช้ลิ้นส่วนหลังเหมือนกันแต่ตำแหน่งเสียงสระอาอยู่ต่ำกว่าเสียงสระออ และสระอานั้นริมฝีปากไม่ห่อ แต่สระออริมฝีปากห่อ

9. ครูให้นักเรียนฝึกออกเสียงตามบัตรคำชุดที่ 4 พร้อมๆ กัน และเป็นรายบุคคล ครูฟังเพื่อแก้ไขปรับปรุง ถ้านักเรียนออกเสียงยังไม่ถูกต้อง

แบบฝึกชุดที่ 6.2/2

ฝึกการออกเสียงคำที่มีเสียงสระอะ และสระอา ในคำบางคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ว และมีพยัญชนะสะกด น ม และ ย

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อฝึกให้นักเรียนออกเสียงคำควบกล้ำ ว ที่มีเสียงสระอะ สระอา และมีพยัญชนะ น หรือ ม หรือ ย สะกดได้ถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนออกเสียงคำควบกล้ำ ว ที่มีเสียงสระอะ สระอา และมีพยัญชนะ น หรือ ม หรือ ย สะกด ในลักษณะคำเดี่ยว คำคู่ และข้อความได้ถูกต้องชัดเจน

สื่อการเรียน

บัตรภาพจำนวน 6 บัตร (ตามแบบฝึกที่ 2.2 / 5 ข้อ 2)

กิจกรรมการฝึก

1. ฝึกให้นักเรียนออกเสียงคำว่า ควัน ความ ควาย ขวาน ให้ถูกต้องชัดเจนและคล่องแคล่ว
2. ฝึกนักเรียนไปพร้อมกับการฝึกในแบบฝึกที่ 2.2/5 โดยครูสังเกตเจาะจงที่คำในข้อ 1 ถ้านักเรียนออกเสียงผิดครูแก้ไข ปรับปรุง

แบบฝึกชุดที่ 7

แบบฝึกทักษะการพูดคำที่ใช้สระเอีย และมีพยัญชนะสะกด ว

แบบฝึกชุดที่ 7.1 ฝึกทักษะการฟัง

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อฝึกให้นักเรียนฟังและบอกความแตกต่างของคำที่ใช้เสียงสระเอีย กับ เสียงสระเอ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกได้ถูกต้องว่าเสียงที่ได้ยินเป็นเสียงของคำที่มีเสียงสระ เอีย หรือ สระเอ

สื่อการเรียน

1. บัตรหมายเลข 2 บัตร
2. บัตรคำ 14 บัตร

กิจกรรมการฝึก

1. ครูติดบัตรหมายเลข 1 และ 2 บนกระดานดำเพื่อกำหนดแถวที่ 1 และแถวที่ 2
2. ครูติดบัตรคำตามแถวทั้ง 2 ดังนี้

1	2
เอียว	เอว
เกียว	เคว
เดียว	เดว
เสียว	เสว
เขียว	เขว
เหลียว	เหลว
เหมียว	เหมว

3. ครูอ่านบัตรคำในข้อ 2 ทีละแถวเป็นจังหวะช้าๆ ให้นักเรียนฟัง พร้อมกับสังเกตรูปปากการออกเสียงของครูไปด้วย เช่น

เขียว.....เขว

เหมียว.....เหมว

เสียว.....เสว

ฯลฯ

4. ให้นักเรียนฝึกกิจกรรมเหมือนแบบฝึกชุดที่ 6.1 ข้อ 4 ตั้งแต่ 4.1 - 4.2 และข้อ 5 ตั้งแต่ข้อ 5.1 - 5.4

แบบฝึกชุดที่ 7.2

แบบฝึกชุดที่ 7.2/1

ฝึกทักษะการออกเสียงคำที่ใช้สระเอีย และมีพยัญชนะ ว สะกด

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อฝึกให้นักเรียนออกเสียงคำที่ใช้สระเอีย และมีพยัญชนะ ว สะกด ได้ถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนออกเสียงคำที่ใช้สระเอีย และมีพยัญชนะ ว สะกด ได้ถูกต้องชัดเจน
2. นักเรียนสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของการออกเสียงคำที่ใช้สระเอียและมีพยัญชนะ ว สะกด อย่างถูกต้อง กับการออกเสียงอย่างไม่ถูกต้องได้

สื่อการเรียน

1. กระจกเงาขนาด 3.5" × 5"
2. บัตรคำเสียงสระ 2 บัตร คือ เอ เอีย
3. บัตรคำจำนวน 14 บัตร (ตามแบบฝึกที่ 7.1 ข้อ 2)

กิจกรรมการฝึก

1. ครูให้นักเรียนบริหารริมฝีปากและลิ้นประมาณ 3-5 นาที
2. ครูชูบัตรคำ เอ กับ เอีย ขึ้น และอธิบายวิธีออกเสียงสระเอ ว่า ใช้ลิ้นส่วนหน้าตำแหน่งลิ้นอยู่กึ่งต่ำ ริมฝีปากไม่ห่อและเปิดกว้างเล็กน้อย เปล่งเสียงผ่านปากออกมา ส่วนเสียงสระ เอีย ซึ่งเป็นสระประสมระหว่างสระอี กับ สระอา นั้น เวลาออกเสียงสระอี จะใช้ลิ้นส่วนหน้า ตำแหน่งของลิ้นอยู่สูง ริมฝีปากไม่ห่อ ส่วนเสียงสระอา จะใช้ลิ้นส่วนหน้า ตำแหน่งลิ้นอยู่ต่ำ ปากไม่ห่อเช่นเดียวกัน เมื่อออกเสียงสระประสม เอีย จะออกเสียง อี + อา เร็วๆ ก็จะเป็น เอีย
3. ครูออกเสียงสระ เอ กับ เอีย ให้นักเรียนฟังพร้อมกับสังเกตรูปปากและวิธีออกเสียงของครู แล้วให้นักเรียนฝึกออกเสียงหน้ากระจกเงาที่ครูแจกให้ และให้นักเรียนสังเกตความแตกต่างของเสียงสระทั้งสอง โดยครูให้ข้อสังเกตว่าเสียงสระเอียนั้นปากจะเปิดกว้างกว่าเสียงสระเอ
4. ครูให้นักเรียนฝึกออกเสียงตามบัตรคำในแบบฝึกที่ 7.1 ข้อ 2 พร้อมๆ กัน และทีละคน ครูคอยฟังเพื่อแก้ไขปรับปรุง ถ้านักเรียนออกเสียงผิด

แบบฝึกชุดที่ 7.2/2

ฝึกทักษะการออกเสียงคำที่มีเสียงสระ เอีย และมีพยัญชนะ ว สะกด

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อฝึกให้นักเรียนออกเสียงคำที่มีเสียงสระเอีย และมีพยัญชนะ ว สะกดได้ถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนออกเสียงคำที่มีเสียงสระ เอีย และมีพยัญชนะ ว สะกด ในลักษณะคำเดี่ยว คำคู่ และข้อความได้ถูกต้อง

สื่อการเรียน

บัตรคำตามแบบฝึกที่ 7.1 ข้อ 2

กิจกรรมการฝึก

1. ให้นักเรียนฝึกอ่านบัตรคำตามแบบฝึกที่ 7.1 ข้อ 2 ทีละคน ครูฟังเพื่อติชมและแก้ไขถ้านักเรียนออกเสียงผิด
2. ครูให้นักเรียนเลือกคำในบัตรคำแถวที่ 1 มา 5 คำ เพื่อแต่งประโยค เช่น แมวร้องดังเหมียวๆ หรือ ชาวนาใช้เคียวเกี่ยวข้าว ฯลฯ
3. ครูให้นักเรียนอ่านประโยคที่แต่งนั้น ครูฟังโดยเฉพาะคำที่ต้องการฝึกนักเรียนเพื่อติชมหรือช่วยปรับปรุงให้ถูกต้อง
4. ครูอาจฝึกการออกเสียงคำเหล่านี้ร่วมไปกับแบบฝึกชุดอื่นๆ ตามที่เห็นเหมาะสม

แบบฝึกชุดที่ 8

แบบฝึกทักษะการพูดคำที่ใช้วรรณยุกต์จัตวา

แบบฝึกชุดที่ 8.1 ฝึกทักษะการฟัง

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อฝึกให้นักเรียนฟังและบอกความแตกต่างของคำที่ใช้เสียงวรรณยุกต์จัตวากับวรรณยุกต์เอก

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกได้ถูกต้องว่าเสียงที่ได้ยินเป็นเสียงของคำที่มีวรรณยุกต์จัตวาหรือวรรณยุกต์เอก

สื่อการเรียน

บัตรคำ 2 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 ซึ่งเป็นบัตรคำที่ใช้วรรณยุกต์เอก 5 บัตร และ ชุดที่ 2 ซึ่งเป็นบัตรคำที่ใช้วรรณยุกต์จัตวา 5 บัตร รวม 10 บัตร คือ

ชุดที่ 1	ชุดที่ 2
ก่า	ก๋า
จ่า	จ๋า
โอ่	โอ๋
เต่อ	เต๋อ
เก่ง	เก๋ง

กิจกรรมการฝึก

1. ครูชูบัตรคำให้นักเรียนดูทีละชุดแล้วอ่านให้นักเรียนฟังช้าๆ ทีละคำ เริ่มแต่ชุดที่ 1 คำที่ใช้เสียงวรรณยุกต์เอก คือ ก่า จ่า โอ่ เต่อ เก่ง และ ชุดที่ 2 คำที่ใช้เสียงวรรณยุกต์จัตวา คือ ก๋า จ๋า โอ๋ เต๋อ เก๋ง
2. ครูชูบัตรคำทีละคู่ และอ่านให้นักเรียนฟังเป็นจังหวะช้าๆ พร้อมกับสังเกตรูปปากและการออกเสียงของครูไปด้วย

เช่น ก่า.....ก๋า
จ่า.....จ๋า
โอ่.....โอ๋
ฯลฯ

3 ให้นักเรียนฝึกกิจกรรมในทำนองเดียวกับแบบฝึกชุดที่ 6.1 ข้อ 4 ตั้งแต่ 4.1 - 4.2 และข้อ 5 ตั้งแต่ข้อ 5.1 - 5.4

แบบฝึกชุดที่ 8.2 ฝึกทักษะการออกเสียง

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อฝึกให้นักเรียนออกเสียงคำที่ใช้วรรณยุกต์จัตวาได้ถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนออกเสียงคำที่ใช้วรรณยุกต์จัตวาได้ถูกต้องชัดเจน
2. นักเรียนสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของการออกเสียงคำที่ใช้วรรณยุกต์จัตวาอย่างถูกต้องกับการออกเสียงที่ไม่ถูกต้องได้

สื่อการเรียน

บัตรคำจำนวน 10 บัตร (ตามแบบฝึกที่ 8.1)

กิจกรรมการฝึก

1. ครูชูบัตรคำที่มีวรรณยุกต์เอกและวรรณยุกต์จัตวาขึ้น และอธิบายวิธีออกเสียงวรรณยุกต์เอกว่า เป็นเสียงวรรณยุกต์คงที่ มีระดับเสียงต่ำ แล้วครูออกเสียงในบัตรคำให้ฟังทีละคำโดยวิธีลากเสียงยาว เช่น ก่า...จ่า..ฯลฯ และให้นักเรียนสังเกตรูปปากของครูขณะออกเสียงซึ่งมีลักษณะปากเปิดกว้างเล็กน้อยและคงอยู่ในรูปแบบเดียวโดยตลอดส่วนเสียงวรรณยุกต์จัตวานั้นเป็นเสียงวรรณยุกต์ขึ้นลง คือ มีระดับเสียงตอนเริ่มต้นต่ำ แล้วสูงขึ้นในตอนท้ายเสียง แล้วครูออกเสียงในบัตรคำให้ฟังทีละคำพร้อมทั้งทำมือประกอบขณะออกเสียง เช่น ก๋า จ๋า ฯลฯ และให้นักเรียนสังเกตรูปปากของครูขณะออกเสียงซึ่งมีลักษณะเปิดกว้างเล็กน้อยในตอนเริ่มต้นคล้ายการออกเสียงวรรณยุกต์เอก แต่ตอนท้ายปากจะเคลื่อนขึ้นเล็กน้อยทำให้ช่องปากแคบกว่าเดิม
2. ครูให้นักเรียนฝึกออกเสียงตามบัตรคำในแบบฝึกที่ 8.1 ข้อ 2 พร้อมๆ กัน และทีละคน ครูคอยฟังเพื่อแก้ไขปรับปรุงถ้านักเรียนออกเสียงผิด
3. ครูฝึกนักเรียนให้ออกเสียงคำเหล่านี้ร่วมไปกับแบบฝึกชุดอื่นๆ ในระดับ คำคู่ ประโยค และข้อความ ตามที่เห็นเหมาะสม
4. ครูหาคำใหม่เพิ่มเติม อาทิ คำที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์แต่มีเสียงวรรณยุกต์ เช่น ขา เสือ สาว และคำที่มีตัวสะกด เช่น แข็ง ฝน หวาน เพื่อฝึกให้นักเรียนเกิดทักษะเพียงพอ

แบบฝึกชุดที่ 9

ฝึกบริหารอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการพูด

แบบฝึกชุดที่ 9.1 ฝึกบริหารริมฝีปาก

จุดประสงค์ เพื่อบริหารริมฝีปาก ซึ่งจะช่วยให้ออกเสียงพูดได้ชัดเจน

อุปกรณ์ กระจกเงา

วิธีฝึก

1. ให้นักเรียนนั่งหน้ากระจก โดยครูผู้ฝึกนั่งอยู่ตรงกลาง ระหว่างนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้เห็นภาพในกระจกได้ชัดเจนขณะฝึกบริหารตั้งแต่ข้อ 2-7
2. เหยียดริมฝีปากทั้งบนและล่างให้ตึงในลักษณะยิ้มไม่เห็นฟัน
3. ห่อริมฝีปากเป็นรูปกลมโดยไม่เห็นฟัน
4. ทำปากห่อกลมและเหยียดสลับกันช้าๆ โดยไม่ออกเสียง และเร็วขึ้นตามลำดับ
5. ทำปากห่อกลมพร้อมทั้งออกเสียงสระอู และเหยียดริมฝีปากพร้อมทั้งออกเสียงสระอี สลับกันไปช้าๆ และค่อยเร็วขึ้นๆ ตามลำดับ
6. เหยียดริมฝีปากสลับกับทำปากห่อกลมโดยเริ่มทำช้าๆ และค่อยเร็วขึ้นๆ พร้อมทั้งออกเสียงคู่สระโดยเปลี่ยนเสียงไปเรื่อยๆ เช่น อี-อู อี-โอ เอ-โอ เอ-อัว อะ-อุ อะ-โอะ อิ-อุ อิ-โอะ ฯลฯ
7. ฝึกพูดคำที่มีรูปปากเหยียดและห่อกลมสลับกันไป เช่น ตาปู ดูเสือ เรือรั่ว วัววิ่ง ลิงชน คนดี มีสุข เป็นต้น

หมายเหตุ

1. ในขั้นต้นของการฝึก ครูควรให้นักเรียนทำไปพร้อมๆ กับครู โดยให้นักเรียนสังเกตภาพในกระจกไปด้วย ต่อไปครูจึงค่อยออกคำสั่งให้นักเรียนทำเอง
2. ครูควรฝึกให้นักเรียนจำเสียงสระต่างๆ ได้อย่างขึ้นใจ โดยอธิบายให้นักเรียนทราบว่าเสียงสระนั้นทำรูปปากได้ 2 แบบ คือ
   2.1 รูปปากเหยียด ได้แก่ สระอะ อา อิ อี อึ อื เอะ เอ แอะ แอ เอียะ เอีย เอือะ เอือ เออะ เออ
   2.2 รูปปากห่อกลมได้แก่ สระ อุ อู โอะ โอ เอาะ ออ อัวะ อัว

แบบฝึกชุดที่ 9.2 ฝึกบริหารลิ้น

จุดประสงค์ เพื่อฝึกบริหารลิ้นให้มีกำลัง คล่องแคล่ว ซึ่งจะช่วยให้ออกเสียงพูดได้ชัดเจน

อุปกรณ์ กระจกเงา

วิธีฝึก

ให้นักเรียนนั่งหน้ากระจกเงา และฝึกเคลื่อนไหวลิ้นในลักษณะต่างๆ ต่อไปนี้

1. อ้าปากเล็กน้อย กลืนอากาศ แล้วปิดปากสนิท
2. เคี้ยวช้าๆ โดยไม่เปิดปาก
3. แลบลิ้นให้ยาวที่สุดและหดลิ้นกลับคืนให้ลึกที่สุด
4. แลบลิ้นและหดลิ้นสลับกันช้าๆ และเร็วขึ้นๆ
5. เกร็งลิ้นให้ปลายลิ้นแหลม และยกลอยไว้นิ่งๆ แล้วแกว่งลิ้นไปมา โดยไม่ให้แตะส่วนใดของปาก
6. แลบลิ้นให้ยาวที่สุดแล้วเลียใต้ริมฝีปากล่าง เลียบนริมฝีปากบน แล้วเลียมุมปากซ้ายและมุมปากขวาตามลำดับ
7. ใช้ปลายลิ้นเลียรอบปากเป็นรูปวงกลมจากซ้ายไปขวาและจากขวาไปซ้ายสลับกัน
8. ใช้ปลายลิ้นเลียฟันทุกซี่รอบปาก
9. แลบลิ้นแผ่แล้วม้วนปลายลิ้นเข้าไปหลังฟัน ทำซ้ำๆ
10. ทำปากห่อกลม ให้ปลายลิ้นแลบอยู่ระหว่างริมฝีปากพ่นลมออกมา และหดลิ้นเข้าทำเร็วๆ
11. ยกปลายลิ้นแตะปุ่มเหงือก ทำเสียงดังคลัก ปากปิด
12. ยกกลางลิ้นขึ้นให้แตะเพดานแข็งทำเสียงดังคลิกโดยปากปิดเล็กน้อย
13. ทำปากห่อกลมเหมือนออกเสียงอู แล้วแลบลิ้นพับสองข้างลิ้น ให้ลิ้นตรงกลางเป็นร่อง
14. กักลมไว้ในปากแล้วพ่นลมอย่างแรง ทำเสียงคล้ายขากเพื่อให้ลิ้นไก่เคลื่อนไหว
15. ยกโคนลิ้นแตะเพดานอ่อน ทำให้เกิดเสียงโดยปากเปิด

หมายเหตุ

1. ข้อ 7-11 เน้นการฝึกปลายลิ้น
2. ข้อ 14-15 เน้นการฝึกโคนลิ้น

แบบฝึกชุดที่ 9.3 ฝึกบริหารขากรรไกร

จุดประสงค์

เพื่อฝึกบริหารขากรรไกรให้คล่องแคล่ว ซึ่งจะช่วยให้ออกเสียงดังฟังชัด และมีน้ำหนักเสียง

อุปกรณ์ กระจกเงา

วิธีฝึก

1. หุบปากให้ฟันบนกับฟันล่างเกือบติดกัน ออกเสียงโอ ให้ดังที่สุดเท่าที่จะดังได้
2. เปิดปากให้กว้าง ออกเสียงโอ
3. ทำตามข้อ 1 และข้อ 2 สลับกัน

ภาคผนวก ง.

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทย (จำนวน 28 ข้อ)

คนที่ \ ข้อที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	X	X^2
1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	11	121
2	0	1	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1	0	1	0	1	12	121
3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	1	1	0	1	0	1	10	100
4	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	0	1	0	1	10	100
5	0	1	0	0	0	1	0	1	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	11	121
6	0	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	1	17	289
7	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	17	289
8	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	15	225
9	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	16	256
10	0	1	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	1	0	1	14	196
11	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0	1	1	0	1	0	1	11	121
12	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	0	1	14	196
13	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	0	1	1	1	1	0	1	13	169
14	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	0	1	0	1	16	256
15	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	0	1	12	144
16	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	8	64
17	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	15	225
18	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	13	169
19	1	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	20	400
20	0	1	0	0	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	20	400
Σ	1	20	3	0	2	11	4	4	8	6	2	9	4	16	15	16	10	18	10	5	17	10	17	13	10	18	2	19	262	3869
p	.05	1	.15	0	.1	.55	.2	.2	.4	.3	.1	.45	.2	.8	.75	.8	.5	.9	.5	.25	.85	.5	.85	.9	.5	.9	.1	.95		
q	.95	0	.85	0	.9	45	.8	.8	.6	.7	.9	.55	.8	.2	.25	.2	.5	.1	.5	.75	.15	.5	.15	.1	.5	.1	.9	.05		
Σ p q	.0475	0	.1275	0	.09	.2475	.16	.16	.24	.21	.09	.2475	.16	.16	.1875	.16	.25	.09	.25	.1875	.1275	.25	.1275	.09	.25	.09	.09	.0475	4.1375	

การหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทย

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ใช้สูตรคูเด่อร์-ริชาร์ดสัน 20 (KR - 20)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1}\left[1 - \frac{\Sigma pq}{s_t^2}\right]$$

เมื่อ r_{tt} = ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n = 28

Σpq = 4.1375

s_t^2 = 22.9895

r_{tt} = .8528

ภาคผนวก จ.

ภาคผนวก จ

ผลการออกเสียงพยัญชนะต้น พยัญชนะควบกล้ำ พยัญชนะสะกด สระและวรรณยุกต์ในภาษาไทยของกลุ่มตัวอย่าง

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยก่อนการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

1.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงคำที่มีพยัญชนะต้น ร ล ก่อนการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

คนที่	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	x_1	x_1^2	x_2	x_2^2
1	1	1	1	1
2	1	1	1	1
3	1	1	0	0
4	1	1	1	1
5	1	1	1	1
6	1	1	0	0
7	1	1	1	1
8	1	1	1	1
9	1	1	1	1
10	1	1	1	1
11	1	1	1	1
12	1	1	2	4
13	1	1	1	1
14	1	1	1	1
15	1	1	1	1
16	1	1	1	1
17	1	1	1	1
18	1	1	1	1
19	1	1	0	0
20	0	0	1	1
21	1	1	1	1
22	2	4	2	4
23	2	4	1	1
24	2	4	1	1
25	1	1	1	1

คนที่	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	X_1	X_1^2	X_2	X_2^2
26	1	1	2	4
27	2	4	2	4
Σ	30	38	28	36

การหาค่า t ตามสูตร $t = \dfrac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\dfrac{S_1^2}{n_1} + \dfrac{S_2^2}{n_2}}}$

$df = n_1 + n_2 - 2$

เมื่อ $\bar{X}_1 = 1.1111$ $\bar{X}_2 = 1.0370$

$S_1^2 = 0.1794$ $S_2^2 = 0.2678$

$n_1 = 27$ $n_2 = 27$

$df = 52$

$t = .5771$

ค่า t ที่ .05 จากตาราง = 1.671

1.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว ก่อนการฝึก

คนที่	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	x_1	x_1^2	x_2	x_2^2
1	5	25	4	16
2	4	16	7	49
3	8	64	1	1
4	4	16	4	16
5	4	16	9	81
6	5	25	2	4
7	4	16	6	36
8	8	64	5	25
9	4	16	5	25
10	5	25	7	49
11	5	25	7	49
12	1	1	4	16
13	8	64	3	9
14	5	25	11	121
15	8	64	7	49
16	4	16	3	9
17	4	16	7	49
18	3	9	6	36
19	3	9	5	25
20	3	9	1	1
21	7	49	4	16
22	7	49	9	81
23	7	49	7	49
24	9	81	9	81
25	7	49	5	25
26	9	81	5	25
27	7	49	12	144
Σ	148	928	155	1087

การหาค่า t ตามสูตร $t = \dfrac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\dfrac{S_1^2}{n_1} + \dfrac{S_2^2}{n_2}}}$

$df = n_1 + n_2 - 2$

เมื่อ $\bar{X}_1 = 5.4814$ $\bar{X}_2 = 5.7407$

$S_1^2 = 4.4900$ $S_2^2 = 7.5840$

$n_1 = 27$ $n_2 = 27$

$df = 52$

$t = -0.3878$

ค่า t ที่ .05 จากตาราง $= -1.671$

1.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ ก่อนการฝึก

คนที่	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	x_1	x^2_1	x_2	x^2_2
1	1	1	1	1
2	0	0	2	4
3	2	4	1	1
4	2	4	3	9
5	2	4	0	0
6	3	9	1	1
7	2	4	3	9
8	5	25	3	9
9	6	36	4	16
10	4	16	4	16
11	6	36	4	16
12	3	9	4	16
13	4	16	3	9
14	4	16	2	4
15	3	9	3	9
16	1	1	2	4
17	3	9	3	9
18	5	25	2	4
19	2	4	3	9
20	1	1	0	0
21	6	36	3	9
22	6	36	6	36
23	3	9	2	4
24	0	0	4	16
25	0	0	4	16

คนที่	กลุ่มทดลอง X_1	X_1^2	กลุ่มควบคุม X_2	X_2^2
26	4	16	0	0
27	1	1	4	16
Σ	79	327	71	243

การหาค่า t ตามสูตร $t = \dfrac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\dfrac{S_1^2}{n_1} + \dfrac{S_2^2}{n_2}}}$

$df = n_1 + n_2 - 2$

เมื่อ $\bar{X}_1 = 2.9259$ $\bar{X}_2 = 2.6296$

$S_1^2 = 3.6866$ $S_2^2 = 2.1652$

$n_1 = 27$ $n_2 = 27$

$df = 52$

$t = .6365$

ค่า t ที่ .05 จากตาราง = 1.671

1.4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงสระอะ อา เอีย ก่อนการฝึก

คนที่	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	x_1	x_1^2	x_2	x_2^2
1	1	1	3	9
2	2	4	2	4
3	4	16	3	9
4	1	1	2	4
5	3	9	3	9
6	3	9	1	1
7	4	16	3	9
8	4	16	3	9
9	3	9	3	9
10	4	16	3	9
11	4	16	3	9
12	1	1	3	9
13	3	9	3	9
14	4	16	1	1
15	3	9	3	9
16	3	9	3	9
17	3	9	4	16
18	3	9	1	1
19	1	1	4	16
20	1	1	2	4
21	3	9	3	9
22	4	16	4	16
23	1	1	2	4
24	1	1	4	16
25	0	0	1	1
26	4	16	1	1
27	0	0	4	16
Σ	68	219	72	218

การหาค่า t ตามสูตร $t = \dfrac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\dfrac{S_1^2}{n_1} + \dfrac{S_2^2}{n_2}}}$

$df = n_1 + n_2 - 2$

เมื่อ $\bar{X}_1 = 2.5185$ $\bar{X}_2 = 2.6666$

$S_1^2 = 1.8361$ $S_2^2 = 1$

$n_1 = 27$ $n_2 = 27$

$df = 52$

$t = -0.4571$

ค่า t ที่ .05 จากตาราง $= -1.671$

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงคำในภาษาไทยหลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

2.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงคำที่มีพยัญชนะต้น ร ล หลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

คนที่	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	x_1	x^2_1	x_2	x^2_2
1	1	1	1	1
2	1	1	1	1
3	1	1	0	0
4	2	4	1	1
5	2	4	1	1
6	2	4	0	0
7	2	4	1	1
8	2	4	1	1
9	2	4	1	1
10	2	4	1	1
11	2	4	1	1
12	1	1	2	4
13	2	4	1	1
14	2	4	1	1
15	2	4	1	1
16	2	4	1	1
17	2	4	1	1
18	1	1	1	1
19	2	4	0	0
20	2	4	1	1
21	2	4	1	1
22	2	4	2	4
23	2	4	1	1

คนที่	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	X_1	X_1^2	X_2	X_2^2
24	2	4	1	1
25	2	4	1	1
26	2	4	1	1
27	2	4	2	4
Σ	49	93	27	33

การหาค่า t ตามสูตร $t = \dfrac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\dfrac{S_1^2}{n_1} + \dfrac{S_2^2}{n_2}}}$

$df = n_1 + n_2 - 2$

เมื่อ $\bar{X}_1 = 1.8148$ $\bar{X}_2 = 1.0000$

$S_1^2 = 0.1566$ $S_2^2 = 0.2678$

$n_1 = 27$ $n_2 = 27$

$df = 52$

$t = 6.2124$

ค่า t ที่ .01 จากตาราง = 2.390

2.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว หลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

คนที่	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	x_1	x_1^2	x_2	x_2^2
1	14	196	6	36
2	11	121	7	49
3	15	225	1	1
4	15	225	4	16
5	14	196	9	81
6	15	225	2	4
7	15	225	7	49
8	15	225	5	25
9	13	169	5	25
10	14	196	7	49
11	14	196	7	49
12	10	100	4	16
13	14	196	3	9
14	12	144	11	121
15	13	169	7	49
16	13	169	4	16
17	14	196	7	49
18	13	169	5	25
19	12	144	5	25
20	13	169	0	0
21	11	121	5	25
22	15	225	9	81
23	15	225	7	49
24	15	225	9	81
25	15	225	4	16
26	15	225	6	36
27	14	196	12	144
Σ	369	5097	158	1126

การหาค่า t ตามสูตร $t = \dfrac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\dfrac{S_1^2}{n_1} + \dfrac{S_2^2}{n_2}}}$

$df = n_1 + n_2 - 2$

เมื่อ $\bar{X}_1 = 13.6666$ $\bar{X}_2 = 5.8518$

$S_1^2 = 2.0769$ $S_2^2 = 7.7464$

$n_1 = 27$ $n_2 = 27$

$df = 52$

$t = 12.9577$

ค่า t ที่ .01 จากตาราง = 2.390

2.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ หลังการฝึกของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

คนที่	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	x_1	x_1^2	x_2	x_2^2
1	6	36	1	1
2	4	16	2	4
3	6	36	1	1
4	5	25	3	9
5	6	36	0	0
6	6	36	1	1
7	6	36	3	9
8	6	36	3	9
9	6	36	4	16
10	6	36	4	16
11	6	36	4	16
12	6	36	4	16
13	6	36	3	9
14	6	36	2	4
15	6	36	3	9
16	5	25	2	4
17	6	36	2	4
18	6	36	2	4
19	5	25	3	9
20	5	25	0	0
21	6	36	3	9
22	6	36	6	36
23	6	36	2	4
24	6	36	3	9
25	6	36	4	16
26	6	36	0	0
27	4	16	4	16
Σ	154	888	69	241

การหาค่า t ตามสูตร $t = \dfrac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\dfrac{S_1^2}{n_1} + \dfrac{S_2^2}{n_2}}}$

$df = n_1 + n_2 - 2$

เมื่อ $\bar{X}_1 = 5.7037$ $\bar{X}_2 = 2.5555$

$S_1^2 = 0.3703$ $S_2^2 = 2.4871$

$n_1 = 27$ $n_2 = 27$

$df = 52$

$t = 9.6808$

ค่า t ที่ .01 จากตาราง = 2.390

2.4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงคำที่มีสระอะ อา เอีย หลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

คนที่	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	x_1	x_1^2	x_2	x_2^2
1	3	9	3	9
2	3	9	2	4
3	4	16	3	9
4	4	16	2	4
5	4	16	3	9
6	4	16	1	1
7	4	16	3	9
8	4	16	3	9
9	4	16	3	9
10	4	16	3	9
11	4	16	3	9
12	4	16	3	9
13	4	16	3	9
14	4	16	1	1
15	4	16	3	9
16	4	16	3	9
17	3	9	4	16
18	4	16	1	1
19	4	16	4	16
20	4	16	2	4
21	4	16	3	9
22	4	16	4	16
23	4	16	2	4
24	4	16	4	4
25	4	16	1	1
26	4	16	1	1
27	3	9	4	16
Σ	104	403	72	218

การหาค่า t ตามสูตร $t = \dfrac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\dfrac{S_1^2}{n_1} + \dfrac{S_2^2}{n_2}}}$

$df = n_1 + n_2 - 2$

เมื่อ $\bar{X}_1 = 3.8518$ $\bar{X}_2 = 2.6666$

$S_1^2 = 0.0028$ $S_2^2 = 1.0000$

$n_1 = 27$ $n_2 = 27$

$df = 52$

$t = 6.1568$

ค่า t ที่ .01 จากตาราง = 2.390

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงคำในภาษาไทยก่อนและหลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลอง

3.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงคำที่มีพยัญชนะต้น ร ล ก่อนและหลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลอง

คนที่	คะแนนก่อนการฝึก	คะแนนหลังการฝึก	D	D^2
1	1	1	0	0
2	1	1	0	0
3	1	1	0	0
4	1	2	1	1
5	1	2	1	1
6	1	2	1	1
7	1	2	1	1
8	1	2	1	1
9	1	2	1	1
10	1	2	1	1
11	1	2	1	1
12	1	1	0	0
13	1	2	1	1
14	1	2	1	1
15	1	2	1	1
16	1	2	1	1
17	1	2	1	1
18	1	1	0	0
19	1	2	1	1
20	0	2	2	4
21	1	2	1	1
22	2	2	0	0
23	2	2	0	0.
24	2	2	0	0
25	1	2	1	1
26	1	2	1	1
27	2	2	0	0
Σ	30	49	19	21

การหาค่า t ตามสูตร $t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{n \Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{n - 1}}}$

$df = n - 1$

เมื่อ $n = 27$

$\Sigma D = 19$

$\Sigma . D^2 = 21$

$df = 26$

$t = 6.7502$

ค่า t ที่ .01 จากตาราง = 2.479

3.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว ก่อนและหลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลอง

คนที่	คะแนนก่อนการฝึก	คะแนนหลังการฝึก	D	D^2
1	5	14	9	81
2	4	11	7	49
3	8	15	7	49
4	4	15	11	121
5	4	14	10	100
6	5	15	10	100
7	4	15	11	121
8	8	15	7	49
9	4	13	9	81
10	5	14	9	81
11	5	14	9	81
12	1	10	9	81
13	8	14	6	36
14	5	12	7	49
15	8	13	5	25
16	4	13	9	81
17	4	14	10	100
18	3	13	10	100
19	3	12	9	81
20	3	13	10	100
21	7	11	4	16
22	7	15	8	64
23	7	15	8	64
24	9	15	6	36
25	7	15	8	64
26	9	15	6	36
27	7	14	7	49
Σ	148	369	221	1895

การหาค่า t ตามสูตร $t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{n \Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{n - 1}}}$

$df = n - 1$

เมื่อ $n = 27$

$\Sigma D = 221$

$\Sigma D^2 = 1895$

$df = 26$

$t = 23.3862$

ค่า t ที่ .01 จากตาราง $= 2.479$

3.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ ก่อนและหลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลอง

คนที่	คะแนนก่อนการฝึก	คะแนนหลังการฝึก	D	D^2
1	1	6	5	25
2	0	4	4	16
3	2	6	4	16
4	2	5	3	9
5	2	6	4	16
6	3	6	3	9
7	2	6	4	16
8	5	6	1	1
9	6	6	0	0
10	4	6	2	4
11	6	6	0	0
12	3	6	3	9
13	4	6	2	4
14	4	6	2	4
15	3	6	3	9
16	1	5	4	16
17	3	6	3	9
18	5	6	1	1
19	2	5	3	9
20	1	5	4	16
21	6	6	0	0
22	6	6	0	0
23	3	6	3	9
24	0	6	6	36
25	0	6	6	36
26	4	6	2	4
27	1	4	3	9
Σ	79	154	75	283

การหาค่า t ตามสูตร $t = \dfrac{\Sigma D}{\sqrt{\dfrac{n\Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{n-1}}}$

$df = n - 1$

เมื่อ $n = 27$

$\Sigma D = 75$

$\Sigma D^2 = 283$

$df = 26$

$t = 8.5227$

ค่า t ที่ .01 จากตาราง $= 2.479$

3.4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงคำที่มีสระอะ อา เอีย ก่อนและหลังการฝึกของนักเรียนกลุ่มทดลอง

คนที่	คะแนนก่อนการฝึก	คะแนนหลังการฝึก	D	D^2
1	1	3	2	4
2	2	3	1	1
3	4	4	0	0
4	1	4	3	9
5	3	4	1	1
6	3	4	1	1
7	4	4	0	0
8	4	4	0	0
9	3	4	1	1
10	4	4	0	0
11	4	4	0	0
12	1	4	3	9
13	3	4	1	1
14	4	4	0	0
15	3	4	1	1
16	3	4	1	1
17	3	3	0	0
18	3	4	1	1
19	1	4	3	9
20	1	4	3	9
21	3	4	1	1
22	4	4	0	0
23	1	4	3	9
24	1	4	3	9
25	0	4	4	16
26	4	4	0	0
27	0	3	3	9
Σ	68	104	36	92

การหาค่า t ตามสูตร $t = \dfrac{\Sigma D}{\sqrt{\dfrac{n\Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{n-1}}}$

$df = n - 1$

เมื่อ $n = 27$

$\Sigma D = 36$

$\Sigma D^2 = 92$

$df = 26$

$t = 5.3259$

ค่า t ที่ .01 จากตาราง $= 2.479$

4. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงคำในภาษาไทยก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม

4.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงคำที่มีพยัญชนะต้น ร ล ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

คนที่	คะแนนก่อนการทดลอง	คะแนนหลังการทดลอง	D	D^2
1	1	1	0	0
2	1	1	0	0
3	0	0	0	0
4	1	1	0	0
5	1	1	0	0
6	0	0	0	0
7	1	1	0	0
8	1	1	0	0
9	1	1	0	0
10	1	1	0	0
11	1	1	0	0
12	2	2	0	0
13	1	1	0	0
14	1	1	0	0
15	1	1	0	0
16	1	1	0	0
17	1	1	0	0
18	1	1	0	0
19	0	0	0	0
20	1	1	0	0
21	1	1	0	0
22	2	2	0	0
23	1	1	0	0
24	1	1	0	0

คนที่	คะแนนก่อนการทดลอง	คะแนนหลังการทดลอง	D	D^2
25	1	1	0	0
26	2	1	1	1
27	2	2	0	0
Σ	27	28	1	1

การหาค่า t ตามสูตร $t = \dfrac{\Sigma D}{\sqrt{\dfrac{n\Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{n-1}}}$

$df = n - 1$

เมื่อ $n = 27$

$\Sigma D = 1$

$\Sigma D^2 = 1$

$df = 26$

$t = 1$

ค่า t ที่ .05 จากตาราง = 1.706

4.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

คนที่	คะแนนก่อนการทดลอง	คะแนนหลังการทดลอง	D	D^2
1	4	6	2	4
2	7	7	0	0
3	1	1	0	0
4	4	4	0	0
5	9	9	0	0
6	2	2	0	0
7	6	7	1	1
8	5	5	0	0
9	5	5	0	0
10	7	7	0	0
11	7	7	0	0
12	4	4	0	0
13	3	3	0	0
14	11	11	0	0
15	7	7	0	0
16	3	4	1	1
17	7	7	0	0
18	6	5	-1	1
19	5	5	0	0
20	1	0	-1	1
21	4	5	-1	1
22	9	9	0	0
23	7	7	0	0
24	9	9	0	0

คนที่	คะแนนก่อนการทดลอง	คะแนนหลังการทดลอง	D	D^2
25	5	4	−1	1
26	5	6	1	1
27	12	12	0	0
Σ	155	156	1	11

การหาค่า t ตามสูตร $t = \dfrac{\Sigma D}{\sqrt{\dfrac{n\Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{n-1}}}$

$df = n - 1$

เมื่อ $n = 27$

$\Sigma D = 1$

$\Sigma D^2 = 11$

$df = 26$

$t = .2967$

ค่า t ที่ .05 จากตาราง = 1.706

4.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด ง น ม ก ด บ ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

คนที่	คะแนนก่อนการทดลอง	คะแนนหลังการทดลอง	D	D^2
1	1	1	0	0
2	2	2	0	0
3	1	1	0	0
4	3	3	0	0
5	0	0	0	0
6	1	1	0	0
7	3	3	0	0
8	3	3	0	0
9	4	4	0	0
10	4	4	0	0
11	4	4	0	0
12	4	4	0	0
13	3	3	0	0
14	2	2	0	0
15	3	3	0	0
16	2	2	0	0
17	3	2	-1	1
18	2	2	0	0
19	3	3	0	0
20	0	0	0	0
21	3	5	2	4
22	6	7	1	1
23	2	2	0	0
24	4	3	-1	1
25	4	4	0	0
26	0	1	1	1
27	4	4	0	0
Σ	71	73	2	8

การหาค่า t ตามสูตร $t = \dfrac{\Sigma D}{\sqrt{\dfrac{n \Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{n - 1}}}$

$df = n - 1$

เมื่อ $n \Rightarrow 27$

$\Sigma D = 2$

$\Sigma D^2 = 8$

$df = 26$

$t = .6971$

ค่า t ที่ .05 จากตาราง $= 1.706$

4.4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงคำที่มีสระอะ อา เอีย ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

คนที่	คะแนนก่อนการทดลอง	คะแนนหลังการทดลอง	D	D^2
1	3	3	0	0
2	2	2	0	0
3	3	3	0	0
4	2	2	0	0
5	3	3	0	0
6	1	1	0	0
7	3	3	0	0
8	3	3	0	0
9	3	3	0	0
10	3	3	0	0
11	3	3	0	0
12	3	3	0	0
13	3	3	0	0
14	1	1	0	0
15	3	3	0	0
16	3	3	0	0
17	4	4	0	0
18	1	1	0	0
19	4	4	0	0
20	2	2	0	0
21	3	3	0	0
22	4	4	0	0
23	2	2	0	0
24	4	4	0	0
25	1	1	0	0
26	1	1	0	0
27	4	4	0	0
Σ	72	72	0	0

การหาค่า t ตามสูตร $t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{n\Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{n-1}}}$

เมื่อ $df = n - 1$

$n = 27$

$\Sigma D = 0$

$\Sigma D^2 = 0$

$df = 26$

$t = 0$

ค่า t ที่ .05 จากตางราง = 1.706

ภาคผนวก ฉ.

ภาคผนวก ฉ

ข้อมูลจากแบบสอบถามครูสอนเด็กชาวเขา

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการออกเสียงภาษาไทยของเด็กชาวเขา

เสียงที่เป็นปัญหา	เผ่าที่มีปัญหา
เสียงพยัญชนะต้น ร→ล	มัง มูเซอ กะเหรี่ยง ไทย
เสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว	มัง มูเซอ ลีซอ อีก้อ กะเหรี่ยง ลัวะ
เสียงพยัญชนะสะกด	มัง มูเซอ ลีซอ อีก้อ กะเหรี่ยง
ง ⟶ น	
น ⟶ ง	
น ⟶ ม	
ม ⟶ น	
ม ⟶ ง	
ก ⟶ ด	
ก ⟶ บ	
เสียงสระเอีย ⟶ เอ	มัง มูเซอ ลีซอ กะเหรี่ยง ไทย
เสียงวรรณยุกต์	มัง มูเซอ ลีซอ กะเหรี่ยง

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนด้านการพูดภาษาไทยของนักเรียนชาวเขา

ข้อที่	ร้อยละของคำตอบใช่	ร้อยละของคำตอบไม่ใช่	ข้อที่	ร้อยละของคำตอบใช่	ร้อยละของคำตอบไม่ใช่
1	3.33	96.66	16	53.33	46.66
2	96.66	3.33	17	10.00	90.00
3	40.00	56.66	18	83.33	16.66
4	43.33	56.66	19	73.33	26.66
5	86.66	13.33	20	40.00	33.33
6	20.00	76.66	21	20.00	56.66
7	50.00	50.00	22	60.00	33.33
8	96.66	3.33	23	26.66	70.00
9	50.00	50.00	24	36.66	56.66
10	26.66	70.00	25	66.66	26.66
11	96.66	3.33	26	70.00	16.66
12	83.33	16.66	27	66.66	20.00
13	96.66	3.33	28	63.33	23.33
14	46.66	53.33	29	46.66	40.00
15	83.33	16.66	30	13.33	83.33

บทคัดย่อ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลของการทดลองใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูดภาษาไทยแก่เด็กชาวเขา โดยมีจุดประสงค์ประการแรกเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงของนักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยการใช้แบบฝึกกับนักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกโดยการใช้แบบฝึก ประการที่สอง เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนก่อนและหลังการใช้แบบฝึกและประการสุดท้ายเพื่อศึกษาประสิทธิผลของแบบฝึกที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2530 ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ จำนวน 54 คน โดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 27 คน กลุ่มควบคุมให้เรียนตามแบบที่เคยเรียนโดยปกติกับครูประจำวิชา กลุ่มทดลองเรียนกับผู้วิจัยโดยการใช้แบบฝึก และในตอนเย็นนอกเวลาเรียนให้ไปสนทนากับผู้วิจัยเพื่อการสังเกตพฤติกรรมการพูดและความคิดเห็นรวมทั้งความรู้สึกต่าง ๆ ที่มีต่อแบบฝึก ใช้เวลาในการทดลอง 2 สัปดาห์ การทดลองใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Randomized Control Group pretest Posttest Design

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ได้แก่ แบบสอบถามครูสอนเด็กชาวเขา แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทย ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น .8528 แบบฝึกเสริมทักษะการพูดภาษาไทย และคำถาม 18 คำถาม สำหรับประกอบการสนทนาเพื่อการสังเกตพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกและความคิดเห็นรวมทั้งความรู้สึกต่างๆ ของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึก เฉพาะแบบฝึกซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างจากปัญหาการออกเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ในภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง และจากการวิเคราะห์คำในหนังสือภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แบบฝึกมีทั้งหมด 39 แบบฝึก แต่ละแบบฝึกประกอบด้วยจุดประสงค์ทั่วไป จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม สื่อการเรียน และกิจกรรมการฝึก

การวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนใช้สถิติ t - test และสำหรับผลการสังเกตพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึกและความคิดเห็นรวมทั้งความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกใช้การหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยก่อนการทดลองใช้แบบฝึกของกลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงหลังการทดลองใช้แบบฝึกของกลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงก่อนและหลังการทดลองใช้แบบฝึกของกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึก และความคิดเห็นรวมทั้งความรู้สึกที่ดีต่อแบบฝึกอยู่ในระดับสูง

จากผลการวิจัยแสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยแบบฝึกมีผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยทั้งในเสียงพยัญชนะต้น พยัญชนะควบกล้ำ พยัญชนะสะกด สระและวรรณยุกต์สูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกด้วยแบบฝึก และประสิทธิผลของแบบฝึกซึ่งพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนพฤติกรรมการพูดนอกเวลาฝึก และความคิดเห็นรวมทั้งความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึก นั้น ปรากฏว่าอยู่ในระดับสูง และผลของการวิจัยครั้งนี้ชี้ชัดว่า การทดลองใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูดที่สร้างตามวิธีการ และเทคนิคของการแก้ไขความบกพร่องทางการพูดซึ่งนำมาทดลองใช้แก่เด็กชาวเขาเป็นครั้งแรกในประเทศนี้ ประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี

ABSTRACT

The purposes of the study were, firstly, to compare the achievement on speech production of the hilltribe children taught by the oral skill exercises and taught by the traditional methods, secondly, to compare the acheivement on speech production of the hill tribe children before and after being taught by the oral skill exercises, and thirdly, to find out the efficiency of the oral skill exercises which were basically constructed on the methods and techniques for speech corrections.

The sample were 54 hilltribe pupils who were second graders at Suksasongkraw school, Chiengmai. The sample were chosen by a stratified random sampling and randomized into two groups : the experimental and the control ones. The control group was assigned to study through the traditional method while the experimental group was assigned to study through the oral skill exercises, including being observed by the researcher on speech behaviors in daily life and attitudes towards the oral skill exercises. The time of the sample study lasted 2 weeks. The Randomized Control Group Pretest - Posttest Design was used in the study.

The instruments constructed by the researcher for collecting data, were the questionnaire for hilltribe children 's teachers, the achievement test in speech production, with the reliability of .8528, the oral skill exercises, and 18 questions used for the observing on speech behaviors of the experimental group pupils. The oral skill exercises, the major instrument, was constructed on the basis of the analysis of the pupils problem speech sounds as well as the analysis of the first and second grader's Thai text books. It consisted of 39 lessons on initial consonants, consonant clusters, final consonants, some vowels and tones. Each lesson contained general objectives, behavioral objectives, learning medias, and activities for drills. T - test was statistically used for data analysis.

The analysis showed that the pre-test scores of both groups were not significantly different at the .05 level. The post - test

scores of both groups were significantly different at the .01 level. The pre-test and post-test scores of the experimental group were significantly different at the .01 level. The pre-test and post-test scores of the control group were not significantly different at the .05 level. The speech behaviors in daily life and favorable attitudes towards the oral skill exercises of the experimental group were in high level.

From the above analysis, it showed that the hilltribe pupils who had been taught by the oral skill exercises possessed higher achievement of speech production on initial consonants, consonant clusters, final consonants, some vowels and tones than those by the traditional method. The efficiency of the oral skill exercises, comprised of the achievement of speech production, speech behavior in daily life, and favorable attitudes towards the oral skill exercises of the pupils, was in high level. The result indicated that the first experiment on the hilltribe children by using the oral skill exercises, constructed on the basis of methods and techniques of speech corrections, was effectively successful.